

Martin Pistorius

HAYALET ÇOCUK

GERÇEK BİR HAYAT HİKAYESİ

*Bedenine hapsolan bir çocuğun
mucizevi kaışı*

HAYALET ÇOCUK

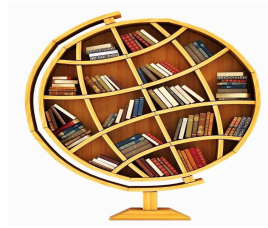
*Bedenine hapsolan bir çocuğun
mucizevi kaçıışı*

**'HER ŞEYE RAĞMEN' evini, işini, aşkını ve her
şeyden önemlisi KENDİNİ bulan İÇİMİZDEN
BİRİNİN mucizevi GERÇEK öyküsü.**

**Bedenim, içinden kaçamadığım bir hapishane:
Konuşmaya çalışsam, sessizim; kolumu kaldırmak
istesem, yerinden oynamıyor. Zihnim sıçırıyor, atlıyor,
parende ve taklalar atarak zincirlerini kırmaya
çalışıyor, gri bir dünyada aniden çakan bir şimşek gibi
pasparlak renkler çıkarıyor. Ancak kimsenin haberi
yok çünkü onlara söyleyemiyorum. Beni boş bir kabuk
sanıyorlar. Hani bazı filmler vardır, insanlar hayalet
olarak dünyaya geri döner ama öldüklerinden haberleri
yoktur. İşte halim aynen öyleydi, insanlar beni
görmeden bakıyordu ve nedenini anlayamıyordum.
Bedenime hapsolmuştum.**

HAYALET ÇOCUK

ÖZGÜN ADI: Ghost Boy
KİTABIN ADI: Hayalet Çocuk
YAZAR: Martin Pistorius ve Megan Lloyd Davis
ÇEVİREN: Bige Turan Zourbaki
EDİTÖR: Gökçe Yavaş
KAPAK TASARIM: Karen Yardımlı
BASKI VE CİLT: Kitap Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Merk. Efendi Mah. Davutpaşa Cad. No: 123 Kat: 1
Topkapı/Zeytinburnu/İstanbul
Sertifika No: 16053

© Martin Pistorius & Megan Lloyd Davies, 2013
Kapak fotoğrafı © Maria McGinley
© PENA YAYINLARI A.Ş., İstanbul 2015

1* Baskı: Eylül 2015, 5000 adet

ISBN: 978-605-9126-34-2

Published by arrangement with Mulcahy Associates trading as Mulcahy Conway Associates, United Kingdom via AnatoliaLit agency.

© Bu eser üzerindeki tüm haklar 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çerçevesinde yayımcıya aittir. Yayımcının izni olmaksızın, eserin tümünün veya bir kısmının veyahut içeriğinin herhangi bir bölümünün, herhangi bir formatta -elektronik, mekanik ve sair formatlar da dahil- kopyalanması, çoğaltılması, dağıtılması, yayımlanması, değiştirilmesi, tercüme edilmesi veya sair şekillerde işlenmesi, her türlü ticari kullanıma konu edilmesi; kaynak belirtilerek eğitim veya tanıtma amaçlı alıntılama dışında, eserden herhangi bir surette alıntılama yapılması ve eserin her ne ad altında olursa olsun kullanıma konu edilmesi 5846 sayılı ilgili kanun çerçevesinde yasak olup hukuki ve cezai mesuliyet doğurmaktadır.

PENA YAYINLARI A.Ş.
Halaskargazi Caddesi No: 51 Şişli-İstanbul
Tel: +90 212 368 8300
Faks: +90 212 381 7648
e-posta: info@penayayinlari.com
www.penayayinlari.com

Yayıncı Sertifika No: 27481

Martin Pistorius
ve Megan Lloyd Davis

HAYALET ÇOCUK

Düzenleme
Ny.ozlem

İngilizceden Çeviren:
Bige Turan Zourbaki

Ruhumun fısıltılarını dinleyen
ve beni olduğum gibi seven
eşim Joanna'ya...

İçindekiler

Giriş	11
1. Zamanı Sayarken	15
2. Derinler	19
3. Nefes Almak İçin Yüzeye Çıkış	23
4. Kutu	27
5. Virna	33
6. Uyanış	38
7. Annem ve Babam	45
8. Değişimler	50
9. Başlangıç ve Son	53
10. Günden Güne	59
11. Zavallı	65
12. Hayat Memat Meselesi	70
13. Annem	74
14. Başka Dünyalar	81
15. Sahanda Yumurta	85
16. Bir Sır Vereceğim	89
17. Isırık	95
18. İntikam Perileri	97
19. Tavuskuşu Tüyleri	103
20. Hayal Etme Cesareti	109
21. Sırlar	118
22. Kozadan Çıkış	121
23. Reddedemeyeceğim Bir Teklif	124
24. İleri Sıçrayış	128
25. Denizin İçinde Ayakta Durmak	133
26. Geri Dönüyor	136
27. Parti	139
28. Henk ve Arietta	146
29. Şifacı	150
30. Kafesten Kaçış	155

31. Konuşma	161
32. Yeni Bir Dünya	168
33. Dizüstü	171
34. Psikolojik Danışman	173
35. Anılar	178
36. Uluorta Saklanmak	182
37. Hayaller	187
38. Yeni Bir Dost	192
39. Bir Gün Öğrenir Mi?	195
40. GD ve Mimi	201
41. Yaşamı Sevmek ve Sevgiyi Yaşamak	205
42. Dünyalar Çarpışıyor	211
43. Yabancılar	216
44. Her Şey Değişiyor	221
45. Mickey'yle Tanışma?	225
46. Gerçek Ben	230
47. Mangal Yürek	232
48. Ona Söylüyorum	236
49. Şeker ve Tuz	238
50. Düşmek	244
51. Tırmanış	249
52. Bilet	253
53. Eve Geliş	258
54. Birlikte	261
55. Seçemiyorum	269
56. Fred ve Ginger	274
57. Ayrılma	276
58. Yol Ayrımı	279
59. İtiraf lar	282
60. Yüksekçe, Daha Yüksekçe ve Uzaklara	287
61. Vedalaşırken	292
62. Geçmiş i Bırakmak	297
63. Yeni Bir Hayat	299
64. Bekleyiş	304
Teşekkür	308

Giriş

TELEVİZYONDA YİNE BARNEY VE DİNOZOR VAR. BARNEY'DEN ve açılış müziğinden nefret ediyorum. 'Yankee Doodle Dandee' şarkısının melodisi üstüne yazmışlar.

Çocukların hoplaya zıplaya koşup iri mor dinazorun iki yana açılan kollarına atlayışını seyrediyor ve bulunduğum odaya şöyle bir bakıyorum. Buradaki çocuklar ya yerde hareketsiz yatıyor ya da koltuklara yığılmış vaziyetler. Bense bir kayış sayesinde tekerlekli sandalyemde dik oturabiliyorum. Bedenim, tıpkı onlarınki gibi, içinden kaçmadığım bir hapishane: Konuşmaya çalışsam, sessizim; kolumu kaldırmak istesem, yerinden oynamıyor.

Ben ve bu çocuklar arasında bir fark var: Benim zihnim sıçırıyor, atlıyor, parende ve taklalar atarak zincirlerini kırmaya çalışıyor, gri bir dünyada aniden çakan bir şimşek gibi pasparlak renkler çıkarıyor. Ancak kimsenin haberi yok çünkü onlara söyleyemiyorum. Beni boş bir kabuk sanıyorlar, o yüzden son dokuz senedir bütün gün

burada tutulup sabah akşam *Barney* ya da *Aslan Kral* izliyorum ve tam daha beteri olamaz derken ekrana *Teletabiler* çıkıyor.

Yirmi beş yaşındayım fakat geçmişe dair anılarım, kaybolduğum deliğin içinde canlanıp hayata geri döndüğüm dönemden itibaren başlıyor. İnsanların on altıncı yaşgünümden bahsedişlerini ve çenemde çıkan sakalları tıraş etsek mi, etmesek mi diye konuştuklarını duymak, karanlığın içinde ışıklar yanıp söndüğünü görmek gibiydi. Söylenenleri işitmek beni korkutmuştu çünkü her ne kadar dolu bir geçmişim ya da hatıralarım olmasa da çocuk olduğumdan emindim ve konuşan sesler yakında erişkin olacak bir insandan bahsediyordu. Derken üstünde tartıştıkları kişinin ben olduğumu anladım, hatta her günün sonunda gördüğüm bir annem ve babam, kız ve erkek kardeşim olduğunu fark ettim.

Hani bazı filmler vardır, insanlar hayalet olarak dünyaya geri döner ama öldüklerinden haberleri yoktur. İşte halim aynen öyleydi, insanlar beni görmeden bakıyordu ve nedenini anlayamıyordum. Ne kadar yalvarıp yakarmaya, bağırıp çağırmaya çalışsam da beni fark etmelerini sağlayamıyordum. Zihnim, işe yaramaz bir bedenin içinde hapsolmuştu, kol ve bacaklarımı kontrol edemiyordum, bana ait değillerdi, sesim yoktu. Başka birine bilincime yeniden kavuştuğumu haber verecek bir ses çıkaramıyor ya da işaret yapamıyordum. Görünmezdim, hayalet çocuktum.

Dolayısıyla sırrımı taşımayı ve hayatım birbirinin tıpatıp aynı günler silsilesi şeklinde geçerken etrafımdaki dünyanın sessiz bir tanığı olmayı öğrendim. Şuurum açılalı dokuz sene geçmişti ve bu arada elimdeki tek şeyi -zihnimi- kullanarak kaçmayı ve ümitsizliğin kara uçurumundan

tutun da fantezinin sanrılar yaratan manzaralarına kadar, her şeyi yaşamayı başarmıştım.

Virna'yla tanışana kadar hayat böyleydi; şu anda içimde bir yerde saklı kalmış aktif bir bilincim olduğunu düşünen tek kişi oydu. Virna kimsenin ihtimal vermediği kadar çok şeyi anladığıma inanıyordu. Yarın, sessizlere ses veren, Down sendromundan otizme, beyin tümörlülerden felç kalmışlara kadar herkesin iletişim kurmasına yardım eden bir klinikte muayene edildiğim zaman bunu kanıtlamamı istiyordu.

Bir yanımda, bu görüşmenin, kabuğuna hapsedilmiş bir insanın kilidini kıracağını ümit etmeye cesaret edemiyordu. Bedenimde esir olduğumu kabullenmek -akla hayale sığmaz bu durumu sindirmek- o kadar uzun sürmüştü ki kaderimi değiştirebileceğime inanmaya korkuyordum. Ancak ne kadar korksam da nihayet birisinin burada olduğumu fark edeceği ihtimalini düşününce göğsümün ortasında umut denen bir kuşun kanat çırpıtığını hissedebiliyordum.

Zamanı Sayarken

HER GÜNÜM, GÜNEY AFRİKA'DA BÜYÜK BİR ŞEHRİN BANLİYölerinde bir bakımevinde geçiyordu. Birkaç saat uzağımızda sarı savanlarla dolu tepelerde aslanlar av arayarak özgürce dolaşıyordu. Onların arkasından sırtlanlar geri kalanları yağmalamaya gelirdi ve en son olarak, kemiklerin üstünde kalan son et parçalarını didiklemek için akbabalar. Hiçbir şey ziyan olmazdı. Hayvanlar âlemi mükemmel bir yaşam ölüm döngüsüne sahipti, zaman kadar ezeliydi.

Zamanın sonsuzluğunu o kadar iyi anlamıştım ki artık, rahatlıkla içinde kaybolabiliyordum. İçime kapanıp tamamen simsiyahlıkta -yıkayıp beslenmek, tekerlekli sandalyeden kaldırılıp yatağa konmaktan ibaret bir hiçlikte- yaşayarak belki haftalar değil ama günler geçirebiliyordum ya da etrafımda gördüğüm minik yaşam kırıntılarına gömülüydüm. Yerde gezinen karıncalar bir savaş ve çatışma dünyasında yaşıyordu, savaşlar kazanılıp kaybe-

diliyordu ve her türünki kadar kanlı ve feci bu tarihe bir tek ben tanıklık ediyordum.

Zamanın pasif alıcısı olmaktansa onun efendisi olmayı öğrendim. Saat gördüğüm çok nadirdi ama kendi kendime ne zaman birisi saati sorsa güneş ışığının nereye vurduğunu ezberleyerek ve gölgelerin düşüşüne bakarak zamanı tahmin etmeyi öğrenmiştim. Bir de buradaki günlerimin asla değişmez bir katılıkta sunduğu sabit noktaları kullanıyordum -sabah onda bir içecek, on bir buçukta öğle yemeği, üçte ikindi içeceği- ve iyice ustalaşmışım. Pratik yapma fırsatım sonsuzdu.

Sonuç olarak artık günleri takip edebiliyor, dakika dakika, saat saat sayabiliyordum, sayıların sessiz ritimleri içimi dolduruyordu. Altı ve yedilerin yumuşak kavisleri, sekizlerin ve birlerin tatmin edici kısalıkları. Koca bir haftayı böyle öldürdükten sonra, güneşli bir yerde yaşadığıma şükrettim. İzlanda'da doğmuş olsam saat sanatını asla icra edemezdim. Tam aksine, zamanın sonsuza dek üstümden akıp gitmesine, beni kıyıya vurmuş bir çakıl taşı gibi yavaşça eritmesine göz yummak zorunda kalırdım.

Bildiğim şeyleri nereden biliyordum -mesela İzlanda'nın uzun süreli karanlık ve aydınlık yaşayan bir ülke olduğunu ya da sırtlanların aslanlardan sonra, akbabaların onlardan sonra geldiğini nereden biliyordum- orası bir muammaydı. Televizyon ya da radyo açık olduğu sürece kana kana içtiğim bilgiler dışında -o sesler benim için gökkuşağının altındaki altın kovaşına benzeyen dış dünyaya bir geçişt- kimse bana bir şey öğretmiyor ya da kitap okumuyordu. Bazen acaba bildiklerim, hasta olmadan önce öğrendiklerim mi diye merak ediyordum. Hastalık belki bedenimi düğümlemişti ama zihnimi ancak geçici süreliğine ele geçirmişti.

Şu anda tam öğlen saatiydi, yani beş saat sonra babam beni almaya gelecekti. Bu, günlerimin en neşeli anıydı çünkü babam saat beşte beni almaya geldiğinde bakımevi nihayet geride kalacaktı. Annemin işten saat ikide çıkıp geldiği günler ne kadar sevindiğimiye tarif etmem mümkün değil.

Saymaya şimdi başlayacağım -önce saniyeleri, sonra dakikaları, sonra saatleri- ve bir ümit, saymak, babamın gelişini çabuklaştıracak.

Bir, iki, üç, dört, beş...

Umarım babam arabada radyoyu açar da eve dönüş yolunda birlikte kriket dinleyebiliriz.

Bazen bir top isabet edince, “Nasıl ama?” diye bağırır.

Aynı kardeşim David’in, benimle aynı odadayken bilgisayar oyunu oynaması gibi.

Arada bir, “Üst seviyeye geçiyorum!” diye çığlık atar ve parmakları tuşların üstünde gezinir.

Bu anlara ne kadar değer verdiğimden ikisinin de haberi yoktu. Babamın altılık sayı yapıldığındaki sevinci ya da kardeşimin daha yüksek skor elde etmek için kaşlarını çatışı sırasında içimden, becerebilsem onlara ne espriler yapacağımı ya da onlarla nasıl küfredeceğimi hayal ediyordum ve birkaç saniyeliğine, kendimi kenarda duran bir seyirci gibi hissetmiyordum.

Keşke babam gelse artık.

Otuz üç, otuz dört, otuz beş...

Vücudumda bugün bir ağırlık var ve beni dik tutan kayış kıyafetlerimin üstünden derimi kesiyor. Sağ kalçam acıyor. Keşke biri beni yatırıp şu ağrıyı dindirse. Saatler boyu hareket etmeden oturmak pek de sandığınız kadar dinlendirici değil. Hani çizgi filmlerde birisi dağdan tepetakla

düşüp yere çarpar ve paramparça dağılır ya -Güm! İşte ben de öyle hissediyorum- sanki bin parçaya ayrılmışım ve her parçam acıyor. Yerçekimi, bu amaca uygun yaratılmamış bir bedenin üstüne çöreklenince çok acı veriyor.

Elli yedi, elli sekiz, elli dokuz. Bir dakika.

Kaldı dört saat, elli dokuz dakika.

Bir, iki, üç, dört, beş...

Ne yaparsam yapayım aklım kalçamdaki ağrıya kayıyor. Çizgi filmdeki parçalanan adamı hatırlıyorum. Bazen ben de keşke onun gibi yere yapışsam da tuzla buz olsam, diyorum çünkü belki o zaman, tıpkı onun gibi mucizevi bir şekilde ayağa fırlayıp yeniden tek parçaya dönüşür ve koşmaya başlarım.

Düzenleme

Ny.ozlem

Derinler

ON İKİ YAŞINA KADAR NORMAL BİR ÇOCUKTUM. BELKİ çoğu kişiden daha utangaç bir yapım vardı, belki çok hareketli zıpır bir şey değildim ama sağlıklı ve mutluydum. En çok sevdiğim şeyse elektronik aletlerdi, bu konuda doğal bir yeteneğim vardı, öyle ki annem on bir yaşındayken elektrik fişini tamir etmeme izin vermişti çünkü senelerdir elektrik devresi yapıyordum. Özel yeteneğim sayesinde annemlerin bilgisayarına bir reset düğmesi takıp kendi odamı küçük kardeşlerim David ve Kim'den koruyacak bir alarm sistemi geliştirebilmiştim. İkisi de Lego kraliyetimi istila etmeyi kafalarına koymuştu fakat annemler dışında içeri girmesine izin verilen tek canlı, her yere peşimden gelen Pookie adındaki küçük sarı köpeğimizdi.

Yıllar boyunca annemlerin beni götürdüğü sayısız randevu ve görüşmeyi çok iyi dinlemiştim; Ocak 1988'de okuldan eve döndüğümde boğazım ağrıyor şikâyetinden sonra bir daha hiç sınıfa adım atamadığımı öğrendim.

Peşisıra gelen gün ve haftalarda yemek yemeyi kesmiştim, her gün uzun saatler uyuyordum ve yürümek çok acıtıyor diye sızlanıyordum. Bedenim, kullanmayı bıraktıkça daha da zayıflıyordu, zihnim de öyle: Önce bazı gerçekleri unuttum, sonra bonzai ağacımı sulamak gibi her zaman yaptığım şeyleri, en son da yüzleri.

Annemler, hatırlamama yardımcı olmak için yanıma aile fotoğrafları verdiler, annem Joan, bana her gün işe giden babam Rodney'nin bir videosunu izletiyordu. Fakat tekrar sayesinde anıların beynimde kaybolmasını önlemeyi umut etseler de işe yaramadı. Konuşma yetim iyice bozulurken nerede olduğumu ve kim olduğumu yavaş yavaş unuttum. En son ağızımdan çıkan sözler hastalanmamdan yaklaşık bir yıl sonra, hastane yatağında yatarken duyulmuştu.

“Ev ne zaman?” diye sormuştum anneme.

Ancak kaslarım tutmaz, uzuvlarım spastikleşirken, el ve ayaklarım pençe gibi kendi içine kıvrılırken hiçbir şekilde bana ulaşamıyorlardı. Kilom düşerken açlıktan ölmemem için annemler beni uyandırıp besliyordu. Babam sırtımı dik tutarken annem ağızıma kaşık kaşık yemek veriyordu ve içgüdüsel refleksle yutuyordum. Bunun dışında bir hareketim yoktu. Tam anlamıyla bitkiye dönmüştüm. Doktorlar sebebi teşhis edemediğinden kimsenin anlamadığı, uyanık bir komadaydım adeta.

Sağlık uzmanları ilk başta sorunu psikolojik kökenli zannetmişti, haftalarım psikiyatri kliniğinde geçti. Ancak dehidrasyon sebebiyle acile kaldırılınca ve psikologlar beni yemek yiyip içmeye ikna edemeyince, nihayet hastalığımın zihinsel değil, fiziksel olduğunu kabul ettiler. Dolayısıyla beyin tarama testleri, EEG'ler, MR'lar ve kan tahlil-

leri yapıldı, tüberküloz ve kriptokokal menenjit tedavisi gördüm fakat tam bir teşhis konulamadı. Türlü türlü ilaç denendi -magnezyum klorit ve potasyum, amfoterisin ve ampisillin antibiyotik tipleri- ama faydasızdı. Tıbbın anladığı alanın çok dışına yolculuk etmişim. Ejderhaların uyuduğu diyarda kaybolmuşum ve beni kimse kurtarmazdı.

Annem ve babam günden güne avuçlarının arasından kayışımı izlemek dışında çaresizdi: Beni yürümeye devam ettirmeye çalıştılar fakat bacaklarım zayıfladığından sürekli dik tutulmak zorundaydım; Güney Afrika'nın dört bir yanındaki bütün hastanelere götürüldüm, her türlü test yapıldı ama hiçbir şey saptanamadı; annemler Amerika'daki, Kanada ve İngiltere'deki uzmanlara yana yakıla mektuplar yazdılar, hepsi de Güney Afrika'daki meslektaşlarının yapılabilecek her şeyi yaptıklarını düşündükleri cevabını verdiler.

Doktorların tedavi seçeneklerini rükettiklerini itiraf etmeleri bir yıl sürdü. Tek söyleyebildikleri dejeneratif bir nörolojik bozukluk yaşadığımdı, sebep ve teşhis bilinmiyordu, annemlere beni hastalığımın eline teslim etmek üzere hastaneye yatırmalarını tavsiye ettiler. Tıp uzmanları, kibarca fakat kararlı bir şekilde elini eteğini benden çekerek annemle babama, bir bakıma ölüp kurtulmamı beklemeyi salık verdiler.

Böylece eve getirildim, annem bana bakmak için radyograf işinden ayrıldı. Bu arada babam makine mühendisi olduğundan o kadar geç saatlere kadar çalışıyordu ki eve döndüğünde David ve Kim yatmış oluyordu. Durumun savunulacak yanı kalmamıştı. Bir yıl kadar evde kaldıktan sonra, on dört yaşımdayken şu anda bulunduğum bakıme-

vinde günlerimi geçirmeme ama her gece eve dönmeme karar verildi.

Karanlık, görmeyen dünyamda kayıp geçti yıllarım. Annemle babam bana erişme umudu içinde, kendileri, Kim ve David de benim gibi yaşayabilsin -yer seviyesinde olsunlar diye- oturma odasında yere bir şilte koymayı bile denediler. Fakat ben boş bir kabuktan farksızdım, etrafımda olan bitenin farkında değildim. Derken bir gün, yavaş yavaş yeniden canlanmaya başladım.

- 3 -

Nefes Almak İçin Yüzeye Çıkış

BEN OKYANUSUN DİBİNDE SÜRÜNEN BİR DENİZ CANLIYIM. Burası karanlık. Soğuk. Tepemde, altımda ve dört bir yanımda sadece simsiyah bir alan.

Sonra başımın üstünde bir yerde parıldayan minik ışık huzmeleri görmeye başlıyorum. Ne olduklarını anlamıyorum.

İçimden bir ses onlara ulaşmaya çalışmalısın diyor. Ta yukarılarda, yüzeyde göz kırpan ışık huzmelerine doğru tekmeler atıp yüzerek yukarı çıkıyorum. Altın renginden ve gölgeden çeşitli desenler çizerek dans ediyorlar.

✱

Odaklanıyorum. Bir süpürgeliğe gözlerimi dikmiş bakıyorum. Her zamankinden farklı görüldüğünden eminim ama bunu nereden anladığımı bilmiyorum.

✱

Yüzüme bir hafiflik çarpıyor; rüzgâr.

✱

Güneş ışığının kokusunu alabiliyorum.

*

Tiz ve gürültülü müzik. Çocuklar şarkı söylüyor. Sesleri çıkıp yok oluyor, önce yüksek sonra boğuk, sonra tamamen susuyorlar.

*

Görüş alanıma bir halı giriyor. Siyah, beyaz, kahverengi karışık desenli. Gözlerimi odaklamaya çalışarak uzun uzun bakıyorum ama karanlık gene her yeri kaplıyor.

*

Yüzüme soğuk bir el bezi bastırılıyor ve yanağımın hoşlanmayarak kızardığını hissederken bir el boynumu sabit tutuyor.

“Bir saniyede bitecek,” diyor birisi. “Temiz bir çocuk olmazsan hiç güzel olmaz, değil mi?”

*

Işık huzmeleri parlaklaşıyor. Yüzeye yaklaşıyorum. Kırıp çıkmak istiyorum ama yapamıyorum. Her şey çok hızlı, bense hareketsizim.

*

Bir koku alıyorum.

Gözyuvarlarımı yukarı doğru çeviriyorum. O kadar ağırlar ki.

Küçük bir kız önümde duruyor. Belden aşağısı çıplak. Eli kahverengi bir şeye bulaşmış. Kıkır kıkır gülererek kapıyı açmaya çalışıyor.

“Nereye gidiyorsun, Bayan Mary?” diye sesleniyor birisi ve görüş alanımın kenarında bir çift bacak beliriyor.

Kapının kapandığını, ardından huzursuzca homurdanan birini duyuyorum.

“Gene mi, Mary!” diye sabrı taşıyor o kişinin. “Elime bak!”

Küçük kız kahkahalar atıyor. Neşesi terk edilmiş bir plajda kumda oyuk açan rüzgâr gibi. İçimde titreşimlerini hissediyorum.

*

Bir ses. Birisi konuşuyor. İki kelime: on altı ve ölüm. Ne anlattıklarını anlamıyorum.

*

Gece vakti. Yatağımdayım. Evde. Yarı karanlıkta etrafıma bakıyorum. Yanımda sıra sıra dizilmiş ayıcıklar var ve ayağımın dibinde bir şey duruyor. Pookie.

Ancak o tanıdık ağırlık ortadan kaybolurken kalktığımı hissediyorum. Kafam karışıyor. Denizde değilim. Artık gerçek hayattayım. Fakat kendimi hâlâ havada süzülüyor gibi hissediyorum, bedenimden kopup yatak odamın tavanına doğru yükseliyorum.

Birdenbire yalnız olmadığımı fark ediyorum. Teskin edici varlıklar etrafımda beni sarıp sarmalıyor. Beni rahatlatıyorlar.

Onları takip etmemi istiyorlar. Artık burada kalmak için hiçbir sebep olmadığını anlıyorum. Yüzeye ulaşmaya çalışmaktan yorulmuşum. Bırakmak istiyorum, kendimi derinliğe ya da şu anda yanımdaki varlıklara -ilk hangisi alırsa- teslim etmek istiyorum.

Ama birden aklımda bir fikir: Ailemi terk edemem.

Benim yüzümden üzgünler. Ne zaman dalgalardan kopsam hüznüleri beni bir kefen gibi sarıyor. Ben gidersem tutunacak dalları kalmaz. Gidemem.

Ciğerlerime aniden hava doluyor. Gözlerimi açıyorum.
Yine yalnızım. Yanımdaki her neyse gitmiş.

Melekler.

Kalmaya karar verdim.

- 4 -

Kutu

ŞUURUM AÇILMAYA BAŞLARKEN BİLE BANA NE OLDUĞUNU kavrayamadım. Nasıl ki bir bebek doğduğunda hareketlerini kontrol edemediğini ya da konuşamadığını bilmiyorsa, ben de ne yapıp ne yapamadığımı düşünmüyordum. Asla dile getirmeyi düşünmediğim düşünceler aklımdan geçmeye başladı; önümde gördüğüm, tiklerle seğiren ya da hareketsiz yatan bedenin bana ait olduğunu anlamadım. Bir insan deryasında yapayalnız olduğumu anlamam biraz zaman aldı.

Fakat anılarım ve şuurum bir arada yoğurulmaya başladıkça ve beynim yavaş yavaş bedenimle yeniden bağlantı kurdukça farklı olduğumu fark ettim. Babam televizyonda jimnastik seyredirken ben de koltukta uzanmış, bu kadar rahat hareket eden vücutlara, her bir kıvrılma, bükülme ve dönmeyle sergiledikleri güç ve kuvvete hayret ediyor, hayran kalıyordum. Ardından sık sık gördüğüm iki ayağa bakıp bana ait olduklarını anladım. Ne zaman yakınımda

görsem istemdişi titreyen iki el de bana aitti. Onlar da benim bir parçamdı ama hâkimiyetleri bende değildi.

Felçli değildim: Vücudum hareket ediyordu ama benden bağımsızdı. Uzuvarım spastikleşmişti. Benden kopuklardı, sanki üstlerine beton dökülmüştü ve onları kontrol edemiyordum. İnsanlar bana habire bacaklarımı kullandırtmaya çalışıyordu. Fizyoterapistler gelip kasların çalıştığından emin olmak için canımı acıtarak kıvrıp şekiller yapıyordu ama yardım almadan kıpırdayamıyordum.

Yürümem demek, yanımda beni dik tutan biriyle birlikte bir iki adım atmam demekti, tutmasalar yere yığılıverirdim. Kendi kendime yemek yemeye çalışırsam elim yanağıma yemek bulaştırıyordu. Eğer düşersem yere yüzüstü yapışmayayım diye kendimi korumak için ellerim içgüdüsel olarak ileri uzanıyordu. Yatakta yatıyorsam yana dönemiyordum, o yüzden de birisi gelip beni çevirene kadar aynı pozisyonda saatlerce yatıyordum. Uzuvarım açılıp serbest olmak istemiyordu; tam aksine kabuklarına çekilen salyangozlar gibi içlerine kapanıyordu.

Tıpkı bir fotoğrafçının fotoğrafı çekmeden önce objektifini ayarlaması gibi, benim zihnimin odaklanması da biraz zaman alıyordu. Fakat bedenim ve ben bitmek bilmez bir savaş halinde olmamıza rağmen, zihnim yavaş yavaş güçleniyordu çünkü bilincimin parçaları yavaş yavaş bir araya gelerek bütünleşiyordu.

En sonunda her gün ve saatin bilincine varır oldum. Çoğu anlar unutulabilir cinstendi fakat tarihin yazılışını izlediğim zamanlar vardı. Nelson Mandela'nın 1994'te başkanlık yemini edişi hayal meyalı ama 1997'de Diana'nın ölümü gayet netti.

Sanırım zihnim on altı yaşımda civarlarında uyanmaya başladı ve on dokuz yaşımdayken bir kez daha tamamen ayıktı: Kim olduğumu, nerede olduğumu biliyordum ve gerçek hayatın benden çalındığını çok iyi anlıyordum. Tam anlamıyla tabuta kapatılmıştım.

Altı sene önceydi bu. İlk başta insanları bana yönlendirmek için minik bir iz bırakarak kaderimle savaşmak istedim, tıpkı Hansel ve Gretel'in karanlık ormanda kaybolmamak için yola attığı ekmek kırıntıları gibi. Fakat yavaş yavaş anladım ki gayretlerim hiçbir zaman yeterli olmayacaktı: Ben hayata geri dönsem de hiç kimse neler olduğunu kavrayamayacaktı.

Yavaş yavaş boynumun kontrolünü yeniden ele geçirerek başımı hızla aşağı indirip sağa çevirecek kadar oynatıyor, arada sırada kafamı kaldırıp gülümsüyordum ama insanlar bu yeni hareketlerimin anlamını göremiyordu. Mucizelerin iki kere yaşandığına inanmıyorlardı: Doktorların kesin öleceğime dair tahminlerini çürütmüştüm, dolayısıyla hiç kimse ikinci bir ilahi işaret aramıyordu. Basit sorulara kafamı çevirerek ya da gülümseyerek 'evet' ve 'hayır' diye cevap verdikçe herkes sadece temel bir ilerleme kaydettiğimi sandı. Hiç kimse ortaya çıkan gelişmiş cevaplarımı, zekâmın bir şekilde yerinde durduğuna yormadı. Çok uzun zaman önce ciddi bir beyin hasarına uğradığımı söylenmişti, bu yüzden de kolları bacakları sopa gibi duran, boş bakan ve çenesinden aşağı salyaları akan genç arada bir başını kaldırsa da gördükleri tek şey buydu.

Böylece bakım görmeye devam ettim. Yedirildim, yatırıldım, silindim ve temizlendim ama hiç fark edilmedim. Söz dinlemeyen uzuvlarımdan tekrar tekrar bir işaret

yapmalarını, hâlâ burada olduğumu birilerine göstermelerini istedim ama emrime hiç uymadılar.

Yatağında oturuyorum. Babam beni soyarken kalbim hızla çarpıyor. Bilmesini, ona geri döndüğümü anlamasını istiyorum. Beni görmek zorunda!

Koluma dimdik bakıyorum, hareket etmesini istiyorum. Her bir hücrem bu ana kendini veriyor. Gözlerim dimdik kolumda, yalvarıyorum, dil döküyorum, azarlıyorum, yerlere kapanıyorum. Yakarışlarıma bir cevap verdiğini görünce kalbim küt küt atıyor. Kolum başımın tepesinde el sallıyor. En sonunda uzun uğraşlar sonucu yapmayı becerdiğim işaret sayesinde yeniden kendime dönüş yolundayım.

Fakat babama baktığımda yüzünde ne şok ne şaşkınlık var. Hiçbir şey olmamış gibi ayakkabılarımı çıkarmaya devam ediyor.

Baba! Buradayım! Göremiyor musun?

Ama babam beni fark etmiyor bile, beni soymaya devam ediyor. Bakışlarım istemeye istemeye koluma kayıyor. O anda anlıyorum hareket etmediğini: Umudum ne kadar güçlüyse de dışarıdan bakıldığında sadece dirseğime yakın bir kas seğirmiş. O kadar minik bir hareket ki babamın asla dikkatini çekmeyeceğinin farkındayım.

Öfkeyle dolup taşıyorum. Patlayabilirim. Nefesim kesilmek üzere.

“İyi misin, oğlum?” diye soruyor babam, kesik nefesimi duyup kafasını kaldırarak.

Ona bakmak dışında elimden bir şey gelmiyor, sessiz çaresizliğimin bir şekilde kendini ifade etmesi için dua ediyorum.

“Hadi seni yatıralım.”

Başımdan aşağı bir pijama üstü geçiriliyor ve yatağa yatırılıyorum. Midemde öfkeden bir yumak kalıyor. Biliyorum, dağıtmalıyım onu: Yoksa çok canımı acıtacak. Kendimi hiçliğe bırakıp kaybolmalıyım, yoksa delireceğim.

Başka zamanlarda da inlemeye çalışıyordum, eğer göğsümden bir ses titreşimi çıkarsa birisi ne anlama geldiğini çözmeye çalışabilir diye düşünüyordum ama asla bir ses çıkaramadım. İleriki yıllarda da bazen konuşmaya çalıştım ama hep suskundum. Elime bir kalem alıp mesaj yazamıyor, imdat dilenemiyordum. Kendi adama demir atmıştım ve asla kurtarılmayacağım kafama dank ettikçe umudum dibe çöküyordu.

Önce dehşete kapıldım, ardından içimi ekşiten bir hüsrana ve hayatta kalmak için kendime döndüm. Kabuğuna çekilen bir kaplumbağa misali, gerçeklerden hayal dünyasıyla kaçmayı öğrendim. Hayatımın geri kalanını her bir gün olduğu gibi aciz geçireceğimin farkındaydım, en sonunda cevap vermeye ya da tepki göstermeye çalışmadım, dünyaya bön bön bakıyordum.

Diğer insanların gözünde bir saksı bitkisiydim: Arada su verilip bir köşede tutulan bir canlı. Herkes yokluğuma o kadar alışmıştı ki yeniden orada olmaya başladığımı fark etmediler bile.

Uzun zaman önce bir kutuya kaldırılmıştım sonuçta. Hepimiz kaldırıyoruz. Mesela siz ‘zor’ çocuk musunuz, yoksa ‘aşırı duygusal’ âşık mı, ‘kavgacı’ kardeş mi, yoksa ‘çok çekmiş’ eş mi? Kutular anlamamızı kolaylaştırıyor ama aynı zamanda insanlar ötesini göremediği için bizi içine esir ediyor.

Hakikat, gözümüzle gördüğümüzü sandığımızdan çok uzak olsa da hepimizin birbirine dair sabit fikirleri var. O yüzden, “Çay ister misin?” gibisinden basit sorulara başımı çevirerek ya da gülümseyerek tepki vermeye başladığımda kimse durup da ne anlama geldiğini sorgulamadı.

Benimle tanışan çoğu insan için bir iştim. Bakımevindeki personel tarafından o kadar kanıksanmıştım ki bunca sene sonra dikkat bile etmiyorlardı, annemler şehir dışına çıktığında yollandığım yatılı evlerdeki çalışanlar için geçici bir görevdim; beni gören doktorların gözündeysen röntgen masasında deniz yıldızı gibi kolum bacağım açık yatarken hiç unutmadığım birinin meslektaşına dediği gibi ‘fazla bir şey yapamayan’dım.

Bu arada annem ve babam tam zamanlı işte çalışıyor ve iki çocuklarına daha bakıyorlardı ama altımı değiştirmekten tutun da tırnaklarımı kesmeye kadar her şeyimi yapıyorlardı. Fiziksel ihtiyaçlarımla ilgilenmeye o kadar zaman ve enerji sarfediyorlardı ki tıbbi olasılıkları yendim mi, acaba mucizevi bir iyileşme gösterdim mi diye durup düşünmüyorlardı bile.

İşte bu yüzden içine konduğum kutuda bu kadar uzun süre kapalı kaldım. Üstünde tek bir kelime yazan kutuda: ‘embesil’.

- 5 -

Virna

KOLUMA MASAJ YAPILIRKEN MANDALİNA YAĞININ KOKUSU keskin ama tatlı tatlı geliyordu. Virna kurşuna dönmüş kaslarımın üstünde yumuşacık hareketlerle çalışıyordu. Gözlerimi ona dikmiş bakarken başını kaldırıp bana gülümsedi ve bir kez daha hayatıma giren umudu nasıl daha önce fark etmedim diye şaşırdım.

Öncelikle Virna hiçbir zaman gülümserken dişlerini göstermiyor, sandalyede bacak bacak üstüne atıp otururken bacağına sallıyordu. Bakımevinde geçici bakıcı olarak başlamıştı, onunla ilgili birtakım ayrıntılar dikkatimi çekiyordu çünkü insanlar sizinle konuşmuyorsa bunu yapmayı çok iyi öğreniyorsunuz. Ancak sonra Virna benimle konuşmaya başladı ve asla unutamayacağım biri olduğunu anladım. Çoğu insan benimle, benim etrafımda, ben yokmuşum gibi ya da benim hakkımda konuşuyordu, dolayısıyla bana manavdaki bir sebzeden fazlasıymışım gibi davranan birinin çıkması unutulmazdı.

Bir gün öğleden sonra Virna bana karnının ağrıdığını söyledi. Senelerdir insanlar laf olsun diye konuşurken nasılsa duymuyorum zannederek böyle gündelik itiraflarda bulunurdu.

Bazı bakıcıların sağlık sorunları hakkında bildiklerimi zaten bilmeye değer sayılmazdı: Birinin kocası Alzheimer'dı, diğeri böbrek sorunları yaşıyordu ve bir kadının vajinasındaki tümör neredeyse çocuk sahibi olmasını engellemişti.

Ama Virna'nın benimle konuşması farklıydı. Kendi kendine, bir başkasıyla ya da çoğu kişi gibi boş odayla konuşmuyordu. Bana anlatıyordu, güneş vurunca uçuşan toz zerrecikleri gibi aklından geçen düşünceleri kendi yaşındaki herhangi biriyle sohbet edercesine bana aktarıyordu. Yirmili yaşlardaki herhangi iki arkadaşın edeceği bir sohbetti bu, daha önce hiç böyle bir şey yaşamamıştım. Virna çok geçmeden bana büyükannesinin hastalığına ne kadar üzüldüğünü, aldığı yeni yavru köpeği ve bir çocukla çıkacağı akşamki heyecanını anlatmaya başladı. İlk kez biriyle arkadaşlık kurduğumu hissettim.

İşte Virna'ya bakma sebebim buydu, aslında pek sık yapmam. Kafamı kaldırmaya çalıştığımda tuğla gibidir ve nadiren diğer insanlarla aynı göz seviyesindeyimdir çünkü her zaman ya koltukta oturuyorum ya da yatıyorum. Çok fazla çaba gerektirdiğinden bana bakıp asla görmeyen insanlarla göz teması kurmaktan uzun zaman önce vazgeçtim. Her gün saatlerce oturup boş boş daldım. Ancak Virna'nın yamuk uzuvlarımızı gevşetmek için bana ve bazı diğer hastalara aromaterapi masajları yapmaya gelmesiyle durum değişti. Ağrıyan kaslarımı yoğururken sırtüstü yattığım yerde benimle konuşan Virna'yı takip

edebiliyordum, içine çekildiğim kabuğumdan minik minik çıkar oldum.

Virna bana doğru düzgün bakıyordu ki uzun zamandır hiç kimse böyle yapmamıştı. Gözlerimin gerçekten de ruhuma açılan pencereler olduğunu gördü ve anlattıklarını anladığıma gitgide daha çok inanır oldu. Fakat bu tepkisiz hayalet çocuğun, daha fazlasını becerebileceğine kimi nasıl ikna edebilirdi?

Aylar ayları kovaladı, bir yıl, sonra iki yıl geçti. Derken yaklaşık altı ay önce, Virna televizyonda felç indikten sonra konuşma yetisini kaybeden bir kadına nasıl yardım edildiğini izledi. Çok geçmeden yakındaki bir merkezde halka açık ziyaret gününe katıldı, uzmanlar konuşamayan insanlara yardım etmek için neler yapılabileceğini açıklamıştı, Virna geri döndüğünde bana heyecanla öğrendiklerini anlattı.

“Düğmeler ve bazı elektronik aletler kullanarak insanların iletişim kurmasına yardım ediyorlarmış,” dedi. “Sence öyle bir şey yapabilir misin, Martin? Bence kesin yaparsın.”

Diğer bakımevi çalışanları da etkinliğe katılmıştı ama uygun bir aday olduğuma Virna kadar inanmıyorlardı.

“Sence gerçekten içinde var mı?” diye sordu içlerinden biri.

Kadın suratında bir sırıtmayla bana doğru eğildi ve söylediklerini anladığımı belirtircesine gülümsemeye çalıştım. Fakat sahip olduğum jestler -başımı aşağı sola doğru çekmek ve gülümsemek- gelişmemiş bir zihnin dizinin atması gibi, altı aylık bir bebeğin de yapabileceği refleksler olarak yorumlanıyordu, o yüzden kadın farkına varamadı.

Bakıcı bana bakarak iç geçirdi ve sırtıması yok oldu. Acaba nefesinin az önce içtiği kahveden dolayı acı koktuğunu biliyor muydu?

“Böyle komik bir şey düşünebiliyor musun?” dedi arkadaşına Virna çıktıktan sonra. “Bunların hiçbiri kesinlikle iletişim kuramaz.”

İki kadın odada etraflarına baktılar.

“Belki Gertje?”

Biraz yakında oyuncak arabasıyla oynayan küçük bir çocuğa baktılar.

“Bazılarından biraz daha iyi, değil mi?”

Kadınlar bir süre sessiz durduktan sonra bakışlarını bana çevirdiler. Tekerlekli sandalyemde oturan bana bakıp hiçbir şey demediler. Demelerine gerek yoktu zaten. Giriş için tek gereken özellik 30 ya da daha düşük IQ'ya sahip olmak olan bir yerde en az işe yarayan metalden biriydim.

Virna tüm bu şüphelere rağmen caymadı. İçinde bir ikna ateşi yanmıştı bir kere. İnsanlara tekrar tekrar söylenenleri anladığımı düşündüğünü ifade ettikten sonra anne ve babamla konuştu, onlar da beni teste sokmayı kabul ettiler. Yarın, beni nihayet hapishanemin kapısını açacak anahtarın sunulabileceği yere götürecekler.

“Elinden gelenin en iyisini yapacaksın, değil mi?” diyor Virna şu anda bana bakarak.

Endişeli olduğunu görebiliyorum. Güneşli bir günde ufukta hareket eden bulutlar gibi yüzüne bir şüphe gölgesi düşüyor. Ben de ona bakıyorum, keşke asla gelmeyeceğini sandığım bu fırsattan faydalanmak için vücudumdaki her hücremi kullanacağımı anlatabilsem. İlk kez bu şekilde değerlendirileceğim ve ilgi gösterilmeye değer olduğumu kanıtlamak için dişimi tırnağıma takıp çabalayacağım.

“Lütfen ne yapabiliyorsan yap, Martin,” diyor Virna. “Neler yapabildiğini onlara göstermen çok önemli, ben yapabildiğini biliyorum.”

Virna’ya bakıyorum. Gözlerinin köşelerinde gümüşü gözyaşları parlıyor. Bana olan inancı o kadar kuvvetli ki onu yarıyolda bırakmamalıyım.

- 6 -

Uyanış

ÇİFT KANATLI BİR KAPI ÖNÜMDE TIS DİYE AÇILDI. HAYATIMDA hiç böyle kapı görmemiştim. Dünya beni bir kez daha şaşırttı. Bazen arabada otururken penceremin dışından akıp geçişini görüyordum ama onun dışında dünyadan tamamen kopuktum. Dünyayı kısacık gördüğüm her sefer hayretler içinde kalmışımdır. Bir keresinde bir doktorun cep telefonunun beline takılı olduğunu görüp günlerce ona kafa yormuştum: Babamınkinden çok daha küçüktü, nasıl bir pille çalıştığını çok merak etmiştim. Anlamayı dilemediğim o kadar çok şey vardı ki.

Babam tekerlekli sandalyemi sürüyordu, Pretoria Üniversitesi'ndeki Geliştirici Alternatif İletişim Merkezi'ne girdik. Temmuz 2001, ilk hastalanışımdan on üç buçuk yıl sonraydı. Dışarıdaki kaldırımda güneş ışığında gezinen öğrenciler, tepemizde kubbe gibi duran jakaranda ağaçları gördüm fakat binanın içi çok sessizdi. Koridor deniz yeşili halıfleks kaplı; duvarlar bilgilendirici posterlerle doluydu.

Bu bilinmeyen dünyaya giren ufak bir kâşif grubuyduk: Annemle babam, kardeşim David, Virna, artı beni senelerdir tanıyan bakıcı ve fizyoterapist, Marietta ve Elize.

“Bay ve Bayan Pistorius?” diye sordu birisi ve gözlerimi kaldırıncı bir kadın gördüm. “Adım Shakila, bugün Martin’le ben ilgileneceğim. Şu anda odayı hazırlıyoruz ama uzun sürmez.”

Korkudan her yanımda buz kesti. Etrafımdakilerin yüzüne bakamıyordum; sessizce beklediğimiz sırada gözlerinde umut ya da şüphe görmek istemiyordum. Çok geçmeden küçücük bir odaya alındık, Shakila yanında Yasmin denen başka bir kadınla bekliyordu. Onlar anne babamla konuşmaya başlayınca başımı öne eğdim. Yanağımın iç kısmı ağrıyordu. Bugün öğle yemeğim yedirilirken yanlışlıkla etimi ısırılmışım ve kanama dursa da ağzımın içi hâlâ hassastı.

Shakila annelere tıbbi geçmişimi sorarken bunca zaman sonra ne düşündüklerini merak ettim. Onlar da benim kadar korkuyor muydu?

Birisi, “Martin?” dedi ve tekerlekli sandalyem itilmeye başladı.

Metal standın üstüne takılmış kocaman bir pleksiglas levhanın tam karşısında durduk. Çaprazlama kırmızı çizgiler ekranı karelere bölüyordu ve her bir karenin ortasında siyah beyaz resimler yer alıyordu. Bu çizimler basit eşyaları gösteriyordu: bir top, akan bir musluk, bir köpek. Shakila ekranın diğer tarafında durup gözlerini resimlere dikmiş bakan beni dikkatlice izledi.

“Top resmine bakmanı istiyorum, Martin,” dedi.

Başımı azıcık kaldırıp gözlerimi ekrana çevirdim. Başımı tam anlamıyla kontrol edemiyordum, ustaca kulla-

nabildiğim tek organım gözlerimdi. Resimler arasında gezindikten sonra topu buldum. Bakışlarımı sabitleyip durdum.

“Güzel, Martin, çok güzel,” dedi Shakila, yumuşakça bana bakarak.

Birdenbire korktum. Doğru resme mi bakıyordum? Gözlerim sahiden topun üstünde miydi, yoksa başka bir sembole mi bakıyordu? Emin olamadım.

“Şimdi de köpeğe bakmanı istiyorum,” dedi Shakila ve bir daha aradım.

Hata yapmak ya da bir şey kaçırmak istemediğimden gözlerimle resimleri yavaşça taradım. Ekranın sol kısmındaki çizgi film çizimi köpeği bulup baktım.

“Şimdi de televizyona,” dedi kadın.

Televizyon resmini buldum hemen. Ama her ne kadar Shakila’ya benden istediği resmi bulduğumu kanıtlamak için uzun uzun bakmaya devam etmek istesem de çenem göğsüme doğru düştü. Testte başarısız mı oluyorum diye paniklememeye çalıştım.

“Farklı bir şey deneyelim mi?” diye sordu ve tekerlekli sandalyemi kartlarla dolu bir masanın önüne ittiler.

Her bir kartın üstünde bir kelime ve resim çiziliydi. Panik. Kelimeleri okuyamadım. Ne dediklerini bilmiyordum. Eğer okuyamazsam testi geçemez miydim? Testi geçemezsem bakımevine geri dönüp sonsuza dek orada oturur muydum? Kalbim göğsümün içinde acı çekerek atmaya başladı.

“Üstünde ‘anne’ yazan kartı işaret eder misin lütfen, Martin?” diye sordu diğer konuşma terapisti Yasmin.

‘Anne’ kelimesinin neye benzediğini bilmiyordum ama yine de sağ elime bakıp hareket etmesini, benden istenen

şeyi anladığımı göstermek istedim. Kucağımdan kaldırmaya çalıştığım elim deli gibi titremeye başladı. Odada ölüm sessizliği yaşanırken elim havaya kalkıp deli gibi sağa sola atmaya başladı. Kolumdan nefret ediyordum.

“Bir daha deneyelim, ne dersin?” dedi Shakila.

İşaret ederek bazı sembolleri tanımam beklendiğinde gösterdiğim gelişme işkence yavaşlığındaydı. İşe yaramaz bedenimden utanıyordum ve birisi kırk yılda bir bir şey istediğinde daha iyi beceremediği için sinirleniyordum.

Shakila çok geçmeden kocaman bir dolaba gidip içinden dikdörtgen şeklinde bir tuş takımı çıkardı. Üstünde başka başka semboller ve tam ortasında kırmızı bir imleç vardı. Shakila aleti masada önüme koyup oynarbaşlıklı bir standın ucuna sabitlenmiş sarı bir levhadan çıkan kabloları fişe taktı.

“Bu bir tuş takımı ve baş düğmesi,” diye açıkladı Yasmin. “Sarı düğmeyi kullanarak tuşların üstünde dönen imleci kontrol edebilir, istediğin sembole gelince durdurabilirsin. Anladın mı, Martin? Tarayıcıdaki sembolleri görebiliyor musun?”

“Senden birini bulmanı istediğimiz zaman, imleç o sembole gelince başınla düğmeye bas. Sence bunu yapabilir misin?”

Sembollere baktım: Birinde musluktan su akıyordu, diğerinde bir tabak bisküvi vardı, üçüncüde bir fincan çay. Toplamda sekiz sembol vardı.

“İmleci musluğa ulaştınca durdurmanı istiyorum,” dedi Yasmin.

Kırmızı imleç kadranın üstünde dönmeye başladı. O kadar yavaş ilerliyordu ki musluk resmine varacak mı, merak ettim. Yavaşça yol aldı, musluğa yaklaşıp kade bekledim.

Başımı aniden düğmeye doğru ittim. İmleç kadranda tam doğru noktada durdu.

“Güzel, Martin,” dedi birisi.

Şaşkınlık içindeydim. Hayatımda hiç bir şeyi kontrol etmemiştim. Bir başka objeye istediğimi yaptırmamıştım. Tekrar tekrar bu hayali kurmuştum ama asla bir çatalı ağzıma götürememiş, bir bardaktan içememiş ya da televizyonda kanal değiştirememiştim. Ayakkabılarımı giyemiyor, topa vuramıyor ya da bisiklete binemiyordum. Kadrandaki imleci durdurmak benim için büyük bir zaferdi.

Yasmin ve Shakila bir saat boyunca, düğmeleri kullanabilecek kadar kontrol edebildiğim başka bir organım var mı diye anlamak için bana çeşitli düğmeler çıkardılar. Başım, dizlerim ve isyankâr uzuvlarım düğmelerin temas edebileceğim kadar yakınına konuldu. İlk önce üstünde uzun beyaz bir düğme olan, siyah dikdörtgen bir kutu önümdeki masanın bir kenarına kondu. Adı sallantılı düğmeydi. Sağ kolumu yukarı kaldırıp titreterek indirdim, düğmeye değmesini umut ederken başarırısam da benden dolayı değil, şans eseri olacağını biliyordum. Arkasından kocaman sarı bir düğme geldi, tencere kadar büyük ve yuvarlaktı, sağ elimi yakınında salladım çünkü zaten sol kolum tamamen işlevsizdi. Yasmin ve Shakila peş peşe farklı düğmeleri kullanmamı isteyerek bana basit semboller buldurdular: bir bıçak, küvet, sandviç... En basit türden resimler, en düşük zekâlıların bile ayırt edebileceği nesnelerdi bunlar. Bazen sağ elimi kullanmaya çalıştım ama daha çok seçmemi istedikleri nesneye bakmakla yetindim.

Sonsuza dek sürmüş gibi gelen bir süre sonunda Shakila nihayet bana doğru döndü. Üstünde kocaman sarı bir spiral olan bir sembole bakıyordum.

“McDonalds sever misin?” diye sordu.

Neden bahsettiğini bilmiyordum. Evet ya da hayır cevabı vermek için başımı çevirmedim ve gülümsemedim çünkü neden söz ettiğini anlamamıştım.

“Hamburger sever misin?”

Shakila’ya evet dercesine gülümsedim, ayağa kalktı. Büyük dolaba geri dönüp içinden siyah bir kutu çıkardı. Üst kısmına yerleştirilmiş bir çerçeve, kutuyu küçük karelere bölüyordu ve her birinin içinde bir sembol vardı.

“Bu Macaw denen bir iletişim cihazı,” diye nazikçe anlattı Shakila. “Düğmeleri kullanmayı öğrenebilersen günün birinde bunlardan birini de kullanmayı öğrenebilirsin.”

Ben kutuya bakmaya devam ederken Shakila bir düğmeyi çevirdi ve küçük kırmızı bir ışık sırayla her kutunun kenarında yanıp söndü. Karelerdeki semboller, kartlardaki gibi siyah beyaz değildi. Rengârenktiler ve yanlarına kelimeler yazılmıştı. Bir fincan çay resmi ve bir güneş gördüm. Shakila bir sembolü seçmek için düğmeye basınca ne olacağını görmek için Shakila’yı izledim.

“Yorulдум,” dedi kaydedilmiş bir ses birden.

Kutudan geliyordu. Bir kadın sesiydi. Macaw’a baka-kaldım. Bu küçük siyah kutu bana ses olabilir miydi? Kimsenin bunu kullanabileceğime inanacağını tahayyül edemiyordum. Bir kartın üstüne kalın kara çizgilerle çizilmiş oyuncak bir topa işaret etmekten fazlasını yapabileceğimi fark etmişler miydi?

“Bizi anladığına eminim,” dedi Shakila, tam karşıma oturup. “Gözlerinin gezinişinden sana sorduğumuz semboller tanıdığını ve aynısını yapmak için elini oynatmaya çalıştığını görebiliyorum. İletişim kurman için bir yol bulacağımızdan eminim, Martin.”

Gözlerimi yere diktim, bugün daha fazla hareket edemezdim.

“Birisine yorulduğunu ya da susadığını söyleyebilmek istemez miydin?” dedi Shakila yumuşacık. “Kırmızı değil, mavi kazak giymek istediğini ya da uyumak istediğini söylemek?”

Emin değildim. Daha önce kimseye ne istediğimi söylememiştim. Fırsat verilse seçim yapabilir miydim? Karşımdaki kişiye, ağızma kamışı getirdiklerinde çabucak yutup içmek yerine, birkaç saat daha sıvı alamayacağımı bildiğim için çayımın soğumasını istediğimi söyleyebilecek miydim? Biliyorum, çoğu kişi her gün ne yiyeceklerine, ne giyeceklerine, nereye gidip kiminle görüşeceklerine dair binlerce karar alıyordu ama ben bir karar bile verebileceğimden emin değildim. Adeta çölde büyüyen bir çocuğa denize balıklama atla demek gibiydi.

- 7 -

Annem ve Babam

BABAMIN BANA OLAN İNANCI KOPMA NOKTASINA GELECEK kadar inceldiyse de hiçbir zaman tamamen kaybolduğunu sanmıyorum. Seneler önce babam çocuk felcini yenen biriyle tanıştığında bu inancının temelleri çok sağlam atılmıştı. Adamın tekrar toparlanması on yıl sürmüştü ama onun yaşadıkları, babamı her şeyin mümkün olduğuna inandırdı. Babam her gün bana ne kadar inandığını bir dizi eylemle kanıtlıyordu: Beni yıkıyıp yediriyor, giydirip kaldırıyor, gece her iki saatte bir uyanıp hareketsiz bedenimi diğer tarafa çeviriyordu. Noel Baba gibi kocaman gri sakalı olan, ayı gibi bir adama göre ellerinin tutuşu hep nazikti.

Babam hemen hemen her fiziksel ihtiyacıma koşarken annemin nadiren yanıma geldiğini fark etmem biraz vakit aldı. Ne zaman gelse olan bitene karşı duyduğu öfke ve kırgınlık her hareketinden belli oluyordu. Zaman geçtikçe ailemin ikiye bölündüğünü gördüm. Bir tarafta ben ve babam; diğer tarafta annem, David ve Kim vardı. Fark

ettim ki hastalığım bir zamanlar içgüdüsel olarak çok mutlu olduğumu bildiğim bir ailenin kalbine derin bir kazık saplamıştı.

Annemle babamın kavga ettiğini duyunca vicdan azabı çekiyordum. Benim yüzümden herkes acı çekiyordu. Annemle babamı habire aynı savaş alanına döndüren kötü hislerin kaynağı bendim: Annem doktorların tavsiye ettiği üzere beni tam zamanlı bakımevine yatırmak istiyordu, babamsa istemiyordu. Annem durumumun geçmeyeceğini ve çok fazla bakıma muhtaç olduğumu, benim evde kalmamın David ve Kim'e zarar verdiğini savunuyordu. Öte yandan babam hâlâ iyileşebileceğimi umuyor, eğer yatılı bir yere gönderilirim bunun ihtimalinin düşeceğine inanıyordu. Yıllar boyunca kimi zaman bağırış çağırışlarla, kimi zaman anlam yüklü sessizliklerle sürüp giden temel anlaşmazlıkları buydu.

Uzun bir süre annemin neden babamdan bu kadar farklı düşündüğüne anlam veremedim ama sonunda bazı gerçekleri birleştirip benim hastalığım yüzünden yıkıldığını ve David ve Kim'i aynı kaderden korumak istediğini fark ettim. Bir çocuğunu kaybetmişti zaten ve hayatta kalan, sağlıklı kızının ve oğlunun hiçbir şekilde incinmesini istemiyordu.

Her zaman böyle olmamıştı. Hastalığımın ilk iki senesinde, annem en az babam kadar dur durak bilmeden tedaviler araştırmış, her geçen gün avuçlarından kayıp giderek ölüme yaklaşan oğullarını kurtarmak için bir çare bulmaya çalışmıştı. Sapaşğlam çocuklarının gözlerinin önünde yitip gidişine seyirci kalan, doktorlara yalvaran, tedavilerimi takip eden ve beyin tüberkülozundan çeşit çeşit genetik bozukluğa kadar bir sürü hastalık tedavisi uygula-

nışını ve hepsinin boşa çıkışını takip eden annemlerin ne kadar acı çektiğini herhalde hayal bile edemezdim.

Geleneksel tıpta cevaplar tükenince bile annem vazgeçmemişti. Doktorların annemle babama beni nasıl tedavi edeceklerini bilmediklerini söylemelerinden sonra bir yıl boyunca annem bana evde bakmış, üstüme okuyup üfleyen ruhani şifacılardan tutun da yoğun vitamin rejimlerine kadar beni iyileştirmek için her yola başvurmuştu. Hiçbiri kâr etmemişti.

Annem, beni kurtaramamanın verdiği vicdan azabıyla paramparçaydı. Oğlunu yarıyolda bıraktığından emindi, akrabaları ve arkadaşları ondan uzaklaşırken -bazı insanlar teşhis konulamayan hastalığımdan korktuğu için, diğerleri de bir ebeveynin en büyük kâbusunu yaşayan annemleri nasıl teselli edeceğini bilemediği için- annemin çaresizliği gitgide artıyordu. Sebebi ne olursa olsun, insanlar içlerinden şükrederek kendi sağlıklı çocuklarını bağırlarına basıp annemlerle aralarına mesafe koymaya başladı ve annemle babam gitgide yakınlarından daha fazla kopup dışlandılar.

Annemin mutsuzluğu çok geçmeden kontrolü kaybederek zıvanadan çıktı ve hastalanmamdan yaklaşık iki sene sonra bir gece intihara kalkıştı. Bir avuç ilaç alıp yatağa yattı. Fakat tam ölümü beklerken kendi annesinin sözlerini hatırladı, annemin babası aniden kalp krizi geçirip ölmüştü; kimseyle vedalaşamadan. Annem o çaresizliğin sis bulutu içinde bile babama son bir kez onu çok sevdiğini söylemeye çalıştı ve hayatı kurtuldu. Babam, annemin ne yaptığını anlayınca onu David, Kim, ben ve o gece bizde kalan David'in bir arkadaşıyla birlikte arabaya bindirdiği gibi doğruca hastanenin yolunu tuttu.

Doktorlar annemin midasını yıkadı ancak o geceden sonra kardeşimin arkadaşının bir daha bizde kalmasına izin vermediler.

Annemle babamın dışlanmasının etkileri şimdi de kardeşlerime yansiyordu. Annem psikiyatri kliniğinde tedavi görürken onlar da perişan olmuştu. Annem eve geri döndüğünde doktorları, artık bana bakamayacağı konusunda hemfikirdi. Onlara göre annem, kaybettiği çocuğunun yasını tutuyordu ve daha fazla üzülmemesi için benimle mümkün olduğunca az temas halinde olmalıydı. Annem de -hasta, yaşlı ve çaresiz annem- doktorların sözüne güvenip iki sağlıklı çocuğuna kendini verdi, biraz daha toparlanınca tam zamanlı işine geri döndü. Bu arada babam yoğun işini sürdürdü ve zamanının çoğunda tek başına bana baktı.

Uzun yıllar böyle devam etmişti fakat annem biraz yumuşayıp benim bakımımıyla biraz daha ilgilenir olunca yavaş yavaş durum değişti. Şimdi gene bana en az babam kadar çok bakıyor, bana nefis spagettiler ve yanında çok sevdiğimi bildiği şeftali sosu yapıyor, bazen koltukta uzanıyorsam başımı kucağına koyuyor.

Bu kadar uzun süre kaçındıktan sonra artık bana dokunabildiğini bilmek beni mutlu ediyor, tıpkı geceleri çaldığı müzikleri duymanın içimi parçalaması gibi çünkü sözlerine kulak verip geçmişî hatırladığında içini kaplayan hüznü biliyorum.

Babamı düşününce benim de içimi hüznün kaplıyor, babam bana bakabilmek uğruna hırslarını bir kenara attı, terfileri geri çevirip işinde konumunu düşürdü. Ailemin her bir ferdi -annem ve babam, iki kardeşim- benim hastalığımdan ötürü büyük bir bedel ödedi. Emin olmamakla

beraber, bazen merak ediyordum; acaba bu kaybolan ümitler ve hayaller sebebiyle mi babam gibi akıllı bir adam duygularını çok derine gömmeyi, hatta artık yerlerini bile unutmayı öğrenmişti?

Değişimler

KELEBEK ETKİSİ DERLER YA HANİ: İPEKSİ BİR ÇİFT KANADIN neredeyse algılanamayacak kadar yavaş çırpışının yarattığı etkidir. Sanırım hayatımın bir yerinde bir kelebek kanat çırpıyordu. Dışarıdan bakanlar için değerlendirmemden bu yana benim açımdan bir şey değişmemiştir: Hâlâ her sabah bakımevine gidiyor, öğleden sonrası sona erince şükrederek iç geçirip eve yatmaya dönüyor, yıkanıyor, uyumaya hazırlanıyordum. Fakat monotonluk tanıdık bir düşmandı ve en belirsiz değişim bile hemen fark edilirdi.

Gündüz bakımevinde, fizyoterapi randevularında ya da hastanedeki doktorlar da dahil gördüğüm bakıcılar, bir uzmanın yakında iletişim kurabileceğimi söylemesinden pek etkilenmişe benzemiyordu. Gördüğüm birtakım şeyler göz önüne alınınca bazılarının biraz daha kaygılı olmamasına şaşıırıyordum. Fakat konuşma terapistleri tarafından değerlendirilmemden bu yana annemle babamın benimle konuşma tarzında mutlak bir değişiklik göze çarpıyordu.

Annem doydum mu diye sorunca biraz durup başım aşağı mı düşecek, yoksa ağzımla gülümseyecek miyim diye bekliyordu. Babam artık geceleri dişlerimi fırçalarken benimle daha çok konuşuyordu. Değişimler henüz çok ufaktı ve annemler farkında bile olmayabilirdi ama seneler sonra ilk kez havada umut vardı.

Anlatılanları yeterince dinlediğimden iletişim kurabilsem bile en temel seviyede olacağını biliyordum artık. Güzel bir mutlu sonla kapanan bir Hollywood filminde ya da dilsizlerin mucizevi bir şekilde çözüldüğü o spiri-tüel Lourdes bölgesinde değildik. Konuşma terapistlerinin yazdığı raporda anne ve babamın benimle farklı şekillerde iletişime geçmeyi denemeleri tavsiye ediliyordu. Anlaşılan başımı hızla indirmem ve gülümsemem, sandığım kadar güvenilir işaretler değilmiş ve evet hayır demek için daha düzgün bir yol bulmam gerekiyormuş. Ellerim doğru düzgün işaret edemeyeceğim kadar başına buyruk olduğundan benim için en iyi 'konuşmaya' başlama biçimi işaretlere bakmakmış.

Okuma yazmam olmadığından işaretler kullanacaktım. Harfler benim için anlam teşkil etmiyordu artık, dolayısıyla bundan böyle hayatımı resimler yönetecekti: Dillerini öğrendikçe onları soluyup onları yaşayacaktım. Annemlere benim için bir kelime ve onu gösteren semboller dosyası yapmaları söylendi. 'Merhaba' el sallayan bir çöpadam resmiydi, 'sevdim' derken yüzünde kocaman bir sırıtma vardı ve 'teşekkürler' yumurta şeklinde bir surat ve çenesinin tam altında birleşmiş iki eldi.

Annemle babam insanlara adımı ve nerede yaşadığımı, kazağımı giymek istediğimi ya da güneşteyken çıkarmak istediğimi anlatan sayfaları hazırladıktan sonra, dosyaya

yerleştirdiler. Ardından konuştuğum kişi sayfaları çevirebilir, ben de söylemek istediğim sembole uzun uzun bakabilirdim. Yemek saatinde annemlere yemeğim çok sıcak ya da çok soğuk ya da tatsız demek istersem servisine yapıştırdıkları PVC kaplı şekillerden birine uzun uzun bakabilirdim.

Elbette hiç kimse bunların ne kadarını anladığımı bilemiyordu çünkü benimle daha önce böyle bir şey yapmaya çalışmamışlardı hiç. Değerlendirme testine alınmadan önce basit komutlara itaat edebildiğimi gösteriyordum ama bunu bebekler de yapardı. İşte bu yüzden ufak ufak başlamalı ve bana bir şeyler öğreten insanların, çok daha fazlasını becerebileceğimi anlamasını ummalıyđım.

Zaman alacak ama en azından çevremdekilere, daha önce düşünmedikleri şeyleri anladığımı gösterebilecektim. Bebekler her gün şikâyet etmeden püre mama yiyebilirdi ama ben yakında birisinden tuzu uzatmasını rica edebilecektim. Hayatımda ilk kez yemeğime tuz ekebilecektim.

Başlangıç ve Son

İLK HASTA OLDUĞUMDAN BU YANA GİTTİĞİM BAKİMEVİNİN adı Alpha ve Omega'ydı, başlangıç ve son. Fakat burada ikisini de bulamıyordum çünkü iç içe geçip uzayan bomboş günlerin arafında tıklı kalmıştım.

Burası iki aydınlık, havadar sınıfa, bir fizyoterapi odasına ve bahçeye sahip tek katlı bir binaydı. Arada bir tekerlekli sandalyeyle beni güneşe çıkarıyorlardı ama çoğunlukla içeride kalıyordum, sandalyemdeki oturma pozisyonundan alınıp bir minderin üstünde yerde uzanıyordum. Çoğunlukla sırtüstü ya da yana dönük dinleniyordum ama arada bir kocaman yastıklı bir alana yüzüstü konuyordum, böylece bir bakıcı gelip avucunun içiyle başıma vurarak kaldırmamı sağlamaya çalışıyordu. Bunun dışında hareketsizce yatıyordum, nane yeşili duvarlara bakıyor, her günümün değişmez arka planını oluşturan cıvı cıvı televizyon ya da radyoyu dinliyordum. Radyonun açık olmasını yeğliyordum çünkü televizyon seyretmeye çalışmak

çoğunlukla beceremediğim bir çaba gerektiriyordu. Onun yerine kahverengi fayanslara gözlerimi dikip dışarıdaki koridordan gelen ayak seslerine kulak veriyordum.

Burada da sınıf dili kullanılıyordu ama sebebini bilmiyordum, çocukların hiçbiri eğitilebilir görülüyordu. Her ne sebeptense, hakımevi sakinlerinin ve benim 'öğretmenlerimiz' vardı ve iki 'sınıfa' ayrılıyorduk, gelişigüzel bir şekilde sürekli değişiyordu sınıflar. Bazen yürüyebilen çocuklar ve yürüyemeyenler olarak ayrılıyorduk; bazen anlaşılamayanları ayırmakla yetiniyorlardı. Hatta bir keresinde IQ'ya göre ayrıldık, gerçi herkesin 30 ya da daha düşük seviyede olduğu göz önüne alınınca kılı kırk yarmaktan başka bir şey değildi bu.

Bize her gün bakan yarım düzine çalışan, çoğunlukla bacaklarımızı esnetmek ya da ellerimizi boyaya batırıp kâğıda bastırmak gibi aktivitelerle ilgilenirdi. İki çocuk azıcık katılım gösterebiliyordu ama çoğu benim gibiydi ve hareketlerini kontrol edemediğinden hiçbir şey yapamıyordu. Çoğu zaman, ellerim soğuk kırmızı boyaya sokulduktan sonra kâğıda bastırılırken bu aktiviteler kimin yararına, merak ediyordum: Bizim mi, annelerimizin mi? Personelden birileri bizim elimizi kullanarak bir resim çizince gerekli bir yalana iştirak etmeye mi zorlanıyorduk acaba? Bir sürü anne babaya, çocuklarının çizmiş olamayacağını anladıkları resimler verildiğini gördüm ama hiçbiri kâğıda bakarken ağzını açıp konuşmadı.

Sadece bir kere bir annenin, oğlu gerçekten bu resmi yaptı mı diye sorguladığını duydum. Bakıcı ona sessizce gülümsedi, sanki bizim etrafımızda çizilen o çakma iyimserlik çerçevesini kırmamasını istiyordu. Anne babaların neden çok kırılgan da olsa ufacık bir umut dalına tutunmak

istediğini, aynı zamanda bu tarz aktivitelerin, dokunulmaktan ve kendileriyle konuşulmasından hoşlanıp günün monotonluğu içinde rahatlayan çocuklara neden eğlenceli geldiğini anlıyordum ama ben çoğunlukla rahat bırakılmak istiyordum.

Çoğunlukla birisi gelip gülerek beni rahatsız ettiğinde radyoyu dinlemeye çalışıyor oluyordum. Biliyorum kötü bir niyetleri yoktu tabii ki ama aralarındaki en büyük bendim ve aktiviteler çok daha küçük çocuklara yönelikti. Zihinsel özürlü insanların da yaşları ilerledikçe değişebileceklerini düşünen yoktu.

Tüm bunlara rağmen, Alpha ve Omega'nın birçok bakımevinden çok daha iyi olduğunun bilincindeydim. Seneler boyunca, insanların başka bakımevlerinde gördüklerini şoke olarak fısır fısır birbirine anlattığını duymuşumdur. Şoke olmakta haklılar. Ben de az şey görmedim: Babam iş seyahatine gittiğinde annem bana bakacak kadar kendine güvenmediğinden ya da ailem tatile çıkıp biraz soluk almaya ihtiyaç duyduğunda başka bakımevlerine gönderildim.

Oralara her bırakılışında bir daha asla eve alınmayacağıma diye ödüm patlıyordu ve korku beni ele geçirdikçe kaygılarım artıyordu. Alınmam gereken gün, her dakika bir ömür gibi gelerek, annemle babamın tanıdık seslerini duymayı bekliyordum. En büyük korkum, benim gibi çocukların sabahtan akşama kadar bomboş oturduğu bu yerlerden birine terk edilmektir. İşte yaşarken ölmenin en kötü örneği bu olurdu.

Dolayısıyla buranın çalışanlarına minnettardım, en azından hayatımıza bir parça renk katıyorlardı, böyle bir yerde çalışmak her yiğidin harcı değildir. Senelerdir kaç

bakıcı değiştiğinin sayısını unuttum. Çoğu hemen hemen gelir gelmez ortadan kaybolurdu, duydukları tiksintiyle karışık afallamayı, kendileri bile öyle hissettiklerinin farkına varmadan yüzlerinden okumayı öğrenmiştim. Onları anlıyorum. Bazı insanlar kavrayamadıkları bir şeyi görünce korkar. Down sendromlu bir çocuğun cücemsiz yüz hatlarını, beyin felci geçiren birinin kıvrık el ayaklarını ya da beyin hasarına uğramış bir bebeğin boş bakışlarını görünce rahatsız olurlar.

Ancak buradaki çocuklara bakmaya dayanamayan onca insanın yanı sıra, aralarında bazıları da vardı ki işleri onlar için manevi bir çağrı gibiydi. İçlerinden biri Rina, buranın müdiresi idi, yusuvarlak yüzü hep gülerdi ve bana değer veren insanlar hakkındaki ilk dersimi ondan öğrenmiştim.

Yıllar önce, Rina idareci değil, daha öğretilirken Sally denen, ciddi beyin felciyle doğmuş, küçük bir kıza çok bağlanmıştı. Rina, Sally'ye bayılıyordu. Kıza çok sevdiği balkabağından yediriyor, onu kucağında sallıyor ve çocuğu güldüren müziği çalıyordu. Rina küçük kızla o kadar yakındı ki çocuk altı yaşımda bir gece hastanede zatürreeden öldüğünde yanındaydı.

Onun ardından Rina'nın gözlerinin içindeki ışıık biraz söndü. Sally'yi ne kadar çok özlediğini görünce benim gibi çocukların, bir görevden ötesi olabileceğini anladım. Uzun yıllar, bana bir tencereye atılan bütün piliç gibi tutulması gereken, boş bir et parçası gibi davranan insanlarla tanıştığımda içimde taşıdığım, beni rahatlatan bir his oldu bu. Bu tür insanların soğuk profesyonelliğini en ufak bir insani sıcaklık eritemezdi. İnsanı bir patates çuvalı gibi kaldırıp atarlar, buz gibi suyla yalapşıp yıkarlar ve ne kadar yumsanız da muhakkak gözünüze sabun aırırlar, sonra da ya çok

sıcak ya da çok soğuk yemekleri kaşık kaşık ağzınıza tıkarlardı. Bu arada olur da karşı taraf onlarla göz teması kurar korkusundan ne tek kelime konuşur, ne gülümserlerdi.

Onlardan beteri de duyarsızlıkları şahsi bir seviyeye çıkmış bakıcılarıdır. Şu ana kadar kendilerini üstün gören ama bunu yaparak ne kadar aptal olduklarını sergileyen insanlar tarafından bana 'engel', 'eşek' ve 'çöp' dendi. Acaba zekâsı düşük bir çocuğun, bir insanın dokunuşundaki kalpsizliği ya da ses tonlarındaki öfkeyi sezmediğini mi sanıyorlardı? Her öğleden sonra şekerleme yaptığımda bir kadının sabırsızca battaniyemi aniden üstümden çekince soğuktan üşüdüğümü ve bir keresinde geçici çalışanlardan birinin beni sandalyeme sertçe atmasıyla öne doğru sendeleyip yüzüstü yere yapışmamı hiç unutamam.

Bu tür tecrübeler bir yana, benim gibi çocuklara bakan insanlar arasında kötüden çok iyiler olduğuna kanaat getirdim çünkü o geçen yıllara geri dönüp bakınca bir dizi güleryüz hatırlıyordum. Unna vardı mesela, burnu hep kıpkırmızı olduğundan hep terli gibi görünürdü ve Heila, her an o kadar kaygıyla ve enerjiyle doluydu ki dudaklarını yalarken bile dili boş durmazdı. Bugünse Marietta vardı, *Days of Our Lives*'ı çok seviyordu ve sakın görünüşünün altında her an parlayan asabi bir yapıya sahipti; beni gıdıklayıp kendisi gülen ve tırnaklarının ortasına koyu kahve çizgi çekerek gözümü alan Helen ve en sevdiğim Dora vardı sonra; orta yaşlı, tombul ve güleryüzlü, sakinliği beni rahatlatıyor, kibarlığı o tatlı kahverengi gözlerinden okunuyordu.

Ne kadar farklı olsalar da bu kadınların ortak özelliği, çene çalmayı ve dedikoduyu sevmeleri, olan bitenleri anlatıp birbirlerinin dertlerini paylaşmalarıydı. Geceleri

gizlice evlere giren ve cesur bir koca tarafından döve döve öldürülen yılan hikâyeleri, evin içine yağmur yağıyormuşçasına ve tavanı çökertecek gibi akan çatıları, ne zaman bir şarkı çalsa yatakta deli gibi hoplayıp zıplayan torunları dinledim. Aynı zamanda Alzheimer'lı bir ebeveynle ilgilenmenin zorluklarını, hasta akrabaya bakmanın güçlüklerini ve nafaka ödemeye yanaşmayan eski kocayla mücadeleleri duydum.

Ancak anladım ki kadınlar diğer bahsettikleri konularda eninde sonunda üç başlığa dönüyordu: Çoğunlukla hayal kırıklığı yaratmış kocaları, genelde harika olan çocukları ve her zaman fazla olan kiloları. Sürekli birbirleriyle erkekleri sorumluluk sahibi yapmanın ve etkili diyet uygulamanın güçlüklerini paylaştıklarına şahit oldum. Kocalarıyla olan sorunlarını anlamasam da kalori saydıklarını duydukça içim kararıyordu. Kadınlar daha mutlu olmak için diyet yaptıklarını sanıyorlardı ama tecrübelerime dayanarak öyle olmadığını söyleyebilirdim. Hatta bir kadın ne kadar az yiyorsa o kadar huysuz oluyordu.

Günden Güne

ANNEMLE BABAM BANA EN İYİ ŞEKİLDE NASIL YARDIM edeceklerinin yollarını ararken nihayet benim de bir hayatım oluyordu. Artık bana dair hırsları, kâğıt üzerindeki sembolleri geride bırakmıştı, değerlendirme testim sırasında gördüğümüz siyah dikdörtgen kutu benzeri bir iletişim cihazı almaya karar verdiler. İnançlarında büyük bir atılım vardı, keşke onlara teşekkür edebilseydim. Böyle bir cihazı kullanıp kullanamayacağıma dair hiçbir fikirleri yoktu ama denemek istiyorlardı çünkü değerlendirme testimle fitillenen minicik umut kıvılcımı içlerinde yangına dönüşmüştü.

Birlikte Geliştirici Alternatif İletişim yani AAC denen bir dünyayı keşfediyorduk. Bir kişinin gösterdiği sembolere parmakla işaret etme, göz kırpmaya ya da dümdüz bakma gibi en temel iletişim biçimlerinden tutun da bir insanın kendi başına kullanabildiği, yüksek teknoloji, konuşma sağlayan cihazlara ve bilgisayar programlarına

kadar dilsizlerin ses çıkarabilmesini sağlayan yöntemlerle dolu bir yerdi burası.

Bir aleti bağımsız olarak çalıştırabilmek için düğmeleri kullanabilmeliydim, dolayısıyla annem beni tekrar Shakila'yla fizyoterapist Jill'e götürdü. Beni tekrar test ettikten sonra, kullanabileceğim en iyi düğmeyi belirlediler: Birisi *tatlı düğme* denen, avucumun içinde duran ve parmaklarımı kıvrarak çalıştırabildiğim dikdörtgen şeklinde bir düğmeydi; diğeryse *sallantılı düğme* denen, tam kontrol edemediğim sağ elimi doğru yöne sallarsam degebileceği uzunlukta bir düğmeydi.

İlk başta annemler bana bir cihaz almaya karar verdiklerinde sevinçten havalara uçmuştum. Fakat siyah kutunun sadece 250 kelime ve deyiş barındırabildiğini öğrenince hayal kırıklığına uğradım. İçimdeki sözcükler bu kadar sınırsızken bu sayıyla pek bir şey ifade edemem gibi hissettim.

Fakat sonra Güney Afrika parası değer kaybetti ve annemle babam fiyatı aniden iki katına fırlayan aleti sipariş etmekten vazgeçti. Onun yerine bana iletişim donanımı yüklenebilen bir bilgisayar satın almaya karar verdiler. Cesur bir karardı çünkü Güney Afrika'da başka kullanan yoktu. Konuşma terapistleri bize yardım edemeyecekti, hiç kimse edemeyecekti. Bir şey öğrenip öğrenmemek tamamen bana ve annemlere kalıyordu ve onlar bilgisayar kullanabileceğimden bile emin değildi.

Şimdilik bana hangi donanımı satın alacaklarına karar vermek zorundaydılar; seçecekleri donanım, hayatımı tamamıyla değiştirebilirdi. Sinirlerim altüst ama heyecanım tavan yapmış durumdaydı. Duygularım bir kuş yuvasındaki yavru kuşlar gibi kıpır kıpırdı: İletişim

kurmayı öğreneceğim için heyecan, siyah kutuyu almayacağıma sevinmenin vicdan azabı ve annemler bana bir alet sipariş ederek inançlarını gösterirken böyle hissettiğim için pişmanlık. Her duygu farklıydı: Heyecandan midem büzülüyordu, vicdan azabından derin bir bulantı duyuyordum ve pişmanlıktan kalbim ağrıyordu. Bu duygular uzun zamandır bildiklerimden farklıydı, birbirinin aynı geçen her bir günde acizliğimi düşünüp kafayı yememek için grilere bulayıp susturduğum duygulardan farklıydı.

“Merhaba, oğlum,” diyerek odamdan içeri giriyor babam her sabah altıda.

Beni kaldırmaya geldiğinde kendisi hep giyinmiş oluyor. Sonra beni yıkayıp kıyafetlerimi giydiriyor, tekerlekli sandalyeyle mutfığa götürüyor ve bir kâse gevrek yediriyor. Aynı zamanda bir fincan kahve de içiriyor, pipet yardımıyla içiyorum. Kahvem bittiğinde birazdan bakımevinin yolunu tutacağımızı anlıyorum. Babam her sabah işe giderken beni bırakıyor ve evden çıkmadan önce son olarak kucağıma temiz giysiler, alt bağlama bezleri ve o gün ihtiyacım olacak eşyalarımın dolu bir çanta, artı yiyecek içeceklerimin durduğu bir kutu koyuyor.

Ön kapının açıldığı an benim için ufak bir sevinç. Havanın nasıl olacağını merak etmek, hayatımda tahmin edemediğim çok az ögeden biri sonuçta. Serin mi olacak, yoksa gökyüzü bulutlu mu? Buralar hep güneşli olduğundan genelde büyük bir sürprizle karşılaşmıyorum ama yine de babam kapıyı ilk açtığında doğan o merak anını seviyorum.

Babam beni arabaya bindirip, tekerlekli sandalyemi katlayıp bagaja koyduktan sonra yan koltuğa oturur,

radıyoyu açar ve konuşmadan arabada gideriz. Yarım saat sonra bakımevine varırız, babam beni tekrar arabadan indirip tekerlekli sandalyeme oturtur.

Sonra çantamı kucağıma koyup Alpha ve Omega'nın kahverengi giriş kapılarına doğru götürür. Beni koridorda sınıfıma doğru iterken ve tekerlekli sandalyem anında dururken bir gün daha orada kalacağımı anlarım. Babamın oradan ayrılması çoğunlukla 7.15 ile 8.10 arası bir yerde, yani onu tekrar görene dek on bir saat beklemek zorundayım.

"Hoşça kal, oğlum," deyip eğilerek beni öpüyor ve tekrar koridorda yürürken ayak seslerinin yitip gidişini dinliyorum.

Bakımevinde gün dokuz buçukta başlar, o yüzden o zamana kadar sandalyemde otururum ya da bazen vücudumu çok iyi desteklediği için sevdiğim armut minderlere alınıyorum. Arkasından bütün sabah uzanır ya da otururum, bazen yerimden kaldırılıp esneme hareketleri ya da bir aktivite yaptırılır.

Sabahın geç saatlerinde içilen bir fincan çayın ardından, doksan dakika sonra öğle yemeği saati gelir ki her gün aynıdır; haşlanmış meyve ve yoğurt, arkasından portakal ya da guava suyu. Sonra gün ortasında birisi beni diğer çocukların yanına yatırır ve üç güzel saat güme gittikten sonra öğleden sonrası içeceğimi içmek üzere uyandırılırım ve tekrar tekerlekli sandalyeme oturtulup babamı beklerim.

Günün bu kısmını çoğunlukla zor geçiriyorum çünkü bakımevi resmen saat 5.15'te kapansa da babam daha çok 5.20 ile 6.30 arası gelir çünkü işten erken çıkamıyor ve iş çıkış trafiğine takılıyor. Çalışanların çoğu bundan

hoşlanmaz, bazen bazılarının onu eleştirdiğini duyuyordum. Her seferinde üzülüyordum çünkü babam elinden geleni yapmaya çalışıyor.

“Merhaba, oğlum,” diyerek nihayet sınıfıma girince, çok şükür bir günün daha sonuna geldim diye rahat bir nefes veririm.

Sonra çantam gene kucağıma konur, tekerlekli sandalyeyle arabaya götürülürüm, bir kez daha sandalyem bagaja tıklılır ve radyo dinleyerek evin yolu tutulur. Garaj yoluna park edip içeri girdiğimizde annem genelde yemek pişiriyor olur, yemek masasına oturup yemeğimizi yeriz. Sonra bana bir fincan sütlü kahve verilir ve salondaki koltuğa televizyonun karşısına yatırılırım.

Çoğu akşam babam bir program izlerken koltukta uyuyakalıyor, sonra uyanıyor, beni sandalyeme oturtup dişlerimi fırçalamak için banyoya götürüyor, üstümü çıkarıp yatağıma yatırıyordu.

Rutindeki tek değişiklik haftasonları yaşanıyor, evde kalıyorum ve geç saate kadar uyumama izin veriliyor, sonra yataktan çıkarılıp oturma odasına götürülüyor ve günün büyük kısmını yatarak ya da oturarak geçiriyorum. Fakat en azından ailem çevremde oluyor ve herkesin konuşmalarını dinleyebiliyorum. Bana bir hafta daha dayanma gücü veren işte bu günler çünkü anne ve babamı, David'i, İngiltere'ye taşınmadan önce Kim'le olmayı seviyorum. Tam da bu yüzden babam pazar akşamları saçlarımı yıkayıp beni bakımevinde geçireceğim yeni haftaya hazırlarken içim kan ağlıyor. İki üç haftada bir tırnaklarımı kesiyor ve bundan nefret ediyorum.

İşte hayatımın düzeni buydu ve kendimi bildim bileli böyleydi. Dolayısıyla annemle babamın ne yapsak konuş-

malarındaki her kelimeyi can kulağıyla dinlemem ve hiçbir zaman sahip olacağıma inanmadığım bir geleceğin hayalini kurmam şaşırtıcı mıydı?

Zavallı

BANA SESSİZ VARLIĞIMDAN GÜVENLİ BİR ÇIKIŞ ÖNEREN tek kişi, üç sene önce tanıştığım Virna olmuştu. Şimdilerde bana semboller ve tuş takımları, ekranlar ve düğmeler kullanarak ulaşmaya çalışan insanların aksine, Virna içgüdülerine kulak veren tek insandı. Arada bir beceriksizce ortaya koyduğum ipuçlarını takip eden usta bir dedektif misali, hiçbir zaman her şeyi gözler önüne seren tek kanıt aramadı. Tam aksine, minicik minicik parçaları birleştirip bütün haline getirmekle yetindi.

Zaman aldı. İlk başta ben birinin benimle iletişim kurmaya çalıştığını görmeye niyetli değildim. Birinin bunu yapmaya kalkacağına inanmaktan korkuyordum. Ancak Virna'nın pes etmeyeceğini anladığımda nihayet açıldım ve arkasından gelen aylar, yıllar içinde arkadaş olduk.

“Bugün nasılsın, Martin?” diye soruyordu haftada bir bana masaj yapmaya geldiği Alpha ve Omega'daki küçük odaya girer girmez.

Sırtüstü uzanarak yanında taşıdığı, içi aromatik yağlarla dolu çantanın fermuarını açışını izlerdim. Bir şişenin açılma sesini duyunca havayı hangi koku dolduracak, anlamaya çalışırdım. Bazen turunçgildi, bazen nane ya da okaliptus, ne zaman o kokular burun deliklerime çarpsa Kansas'tan Oz'a seyahat ederdim.

“Bugün bacaklarından başlayıp sırtına geçeceğim,” dedi Virna. “İki haftadır yapmadık ve eminim tutulmuşlardır.”

Bana soru soran gözlerle bakıyordu. Virna ufak tefekti, sesi de minyonluğuna uygundu, onu hep kibar biri olarak tanıdım. Benimle daha ilk konuştuğunda bunu duymuş, kullanılmamaktan çoktan tutulup sertleşmiş kaslarımı ovalayan parmak uçlarından anlamıştım.

Virna'ya bakınca içim bir hoş oluyordu. Şimdi kırk beş dakikamız vardı ve plajda geçirdiği bir gün topladığı deniz kabuklarını sayan bir çocuk gibi, ben de her dakikayı tek tek sayacaktım. Bu anları aceleye getirmemeye özen göstermeliydim. Tam aksine her birini yavaşlatacaktım, artık hayat bağım oldukları için onları sonradan yeniden kafamda canlandıracaktım. Virna beni gören tek insandı. Daha da önemlisi, bana inanıyordu. Benim dilimden; sahip olduğum tek varlığım olan gülüşlerden, bakışlardan ve kafa sallayışlardan anlıyordu.

“Ailen iyi mi?” diye sordu bana masaj yaparken.

Sırtüstü yatarak gözlerimle onu takip ettim. Yüzümü dümdüz tuttum ki birinin hasta olduğunu anlasın.

“Baban mı hasta?”

Cevap vermedim.

“Annen?”

Gene hiçbir şey yapmadım.

“David mi yoksa?”

Virna’ya doğru bildiğini göstermek için yarım yamalak gülümsedim.

“David iyi değil o zaman,” dedi. “Nesi var? Üşütmüş mü?”

Başımı aşağı yukarı salladım.

“Bademcikleri mi şiş?”

Zayıf boynum bir kez seğirdi ama Virna’nın anlamasına yetti. Kulak, burun ve boğazdan aşağı sırayla inip nihayet göğse ulaştı ve gene yarım güldüm.

“Göğsü enfeksiyon kapmış?”

Çok yaklaştığını göstermek için kaşlarımı çattım.

“Zatürree değil ya?” diye sordu.

Burnumdan sertçe nefes verdim.

“Başka ne olabilir?”

Birbirimize baktık.

“Bronşit mi?” dedi Virna sonunda.

Mutluluktan havalara uçarak gülümsedim. Muhammed Ali’ydim, John McEnroe’ydim, Fred Trueman’dım o anda. Stadyumda bir şeref selamı çakarken kalabalıklar tezahüratla tebrik ediyor. Virna bana gülümsüyor. Beni anlıyor. Bir sonraki karşılaşmamıza kadar bu anı kafamda tekrar tekrar canlandıracağım çünkü bu -ve buna benzer diğerleri- etrafıma sarılan görünmezlik kefenini kaldırıyor.

Virna başkalarına da benimle daha fazla konuşmaları için ilham kaynağı oldu, özellikle kardeşim Kim’e. Her zaman bana baktığını biliyordum: Sevdiğimi bildiği için tabağında kalan gravy sosu bana yedirirdi, Pookie’yi kucağıma oturtur ya da televizyon seyrederken tekerlekli sandalyemi yakınına çekerti. Fakat Kim, Virna’ya cevap verdiğimi öğrendikten sonra benimle daha fazla konuşur

oldu. Herhangi bir kız kardeşin abisine anlatacağı şekilde bana hayatını anlatmaya başladı. Üniversitede olanlardan söz etti, sosyal hizmetler çalışanı olmak için aldığı eğitimde verilen ödevleriyle ilgili kaygıları ya da onu mutlu eden ve etmeyen arkadaşlarından bahsediyordu. Kim hiç bilmiyordu ama her sözünü anlıyordum, sahneye çıkıp diplomasını almasını izlerken kalbim mutluluktan yerinden fırlayacaktı sanki. Virna dışında, ne anlatmak istediğimi tek anlayabilen oydu, neden hoşlandığımı ve neyi sevmediğimi herkesten iyi tahmin ediyordu.

O yüzden bir sene önce İngiltere'ye taşınan Kim'i bu kadar çok özlüyordum ama en azından hâlâ Virna vardı. İnsanların dur durak bilmeden fiziksel ihtiyaçlarından bahsettiği -üşüdüm mü, terledim mi, acıktım mı, yorulduğum mu?- bir dünyada beni boş bir kabuktan fazlası olarak görüyordu. Şimdiyse Kim artık burada değildi, bana sarılmıyordu ve Virna arada kalmış bir biçimde de olsa bana dokunan tek insandı. Diğerleri beni yıkayıp kuruluyor, giydirip düzeltiyor fakat hep bir amaç için yapıyorlardı. Sadece Virna ağrıyan bedenimi rahatlatmak için dokunuyordu. Beni dinlendiriyor, iyileştiriyordu, kendimi o itici yaratıktan farklı biri gibi hissetmeme sebep oluyordu.

İnsanların benden korktukları için bana şefkatle dokunmayışlarını anlıyorum. Doğrusu, ben de kendimden biraz korkuyorum. Aynada yansımamı görünce hemen gözlerimi kaçırıyorum çünkü tam karşımda donuk gözlü, akan salyaları üstünü ıslatmasın diye boynu önlüklü ve kolları kemik dilenen bir köpek gibi önüne konmuş bir adam duruyor. Bu yabancıyı tanımıyorum bile, o yüzden başkalarının da midesinin kaldırmamasını anlıyorum. Seneler önce ailece

bir partiye gitmiştik ve akrabalarından biri bir köşede oturan benden bahsediyordu.

“Baksana haline,” dedi üzülerək. “Zavallicık. Böyle hayat mı olur?”

Kadın bakışlarını kaçırırken utançtan yerin dibine girmiştım. Bana bakmaya yüreği dayanmıyordu ve o partiden ne keyif almaya geldiyse, içine limon sıkıdığımin farkındaydım. Şaşırmadım. Bir insan karşısında böyle zavallı, aciz bir manzara dururken nasıl gülüp eğlenebilirdi?

Hayat Memat Meselesi

İLETİŞİMİN SURATINA İLK YUMRUĞU İNDİRMEYE HAZIR bekliyordum. Benim adıma konuşacak bilgisayarı işletmek için kullanacağım düğmeler geldi ve pratik yapmaya başladım, nokta ve düğmeciklerden, plastik yuvarlar ve elektrik kablolarından çok daha fazlası olduklarını biliyordum.

Konuşmak, çene çalmak, kavga etmek, şaka yapmak, dedikodu yapmak, muhabbet etmek, anlaşmak, gevezelik yapmak: Bu düğmeler sayesinde artık hepsi parmağımın ucundaydı. Övmek, sorgulamak, teşekkür etmek, rica etmek, iltifat etmek, sormak, şikâyet etmek ve tartışmak... Bunlar da emrime amade sayılırdı.

Öncelikle hangi donanımı almamız gerektiğine karar vermeliydik, o yüzden annemler Avrupa'dan ve Amerika'dan denememiz için birkaç demo CD'si sipariş etti. Haftalar ayları kovaladı, annem bilgisayarın karşısında internette yavaşça açılan sayfaların önünde oturuyordu, babamsa

bütün akşamını işyerinde yazıcıdan çıkış aldığı bilgileri okumakla geçiriyordu.

İzlerken ve dinlerken kendimi ifade etmeme en iyi yardımcı olacak aleti anlamaya başladım. Tıpkı tuvalinde tam aradığı tonu yakalamak için renkleri karıştıran bir ressam gibi, kendim için doğru donanımı bulmak zorundaydım. Şimdi ilk değerlendirmemden yaklaşık altı ay sonra annem ve babam hangisini istediğimi söylemem için ısrar ediyordu. Bana soruyorlardı çünkü artık bakacak ilginç bir şeyim olduğundan, dayak yemiş bir köpek gibi başımı önüme eğmediğimi görüyorlardı. Annem ve babam, neler yapabileceğimin minik kırıntılarını gördükçe içlerinden sıcak bir duştan yükselen buhar gibi umut yükseliyordu.

Hangi programı alacağımıza karar verince hayatımın nasıl değişeceğini düşünmeden edemiyordum. Sonunda kendi 'sesimle' istediğim kadar 'acıktım' diyebilme düşüncesi aklımı başımdan alıyordu. Mesela 'Televizyonda ne var?' diye sorabileceğimi keşfettikçe başım dönüyordu. Bu basit sözler benim dünyamın Everest Dağı'ydı ve yakında en tepeye tırmanacağım aklıma hayalime sığmıyordu.

Habire dönüp dönüp birtakım sembollere merakla baktığımı fark ediyordum. 'Kim' ortasında soru işareti olan boş bir suratla gösterilmişti ve 'ne' ortasında soru işareti olan bir kareydi. Sormayı beceremediğim soruları inşa etmem için tahtadan bloklarımdı. 'İstiyorum' kırmızı bir tuğlaya uzanan iki elle temsil edilirken birbirine paralel iki kalın çizgi 'ben' demek oluyordu. Diğerleri arasında en çok bu sembole dönüyordum çünkü bu basit kelimenin arkasından ne diyeceğimden hiç emin değildim. Ben... Neyim? Kimim? Bilmiyordum. Hiç keşfetme fırsatım olmamıştı.

Bu sorulara cevap vermeye başlamadan önce herhangi bir cümlenin temelini oturtmak zorundaydım. Kelimeler ve sembollerini. Meyve suyu, çay, şeker, süt, merhaba, hoşça kal, ben, sen, biz, onlar, hayır, evet, tavuk, patates, et, ve, saç, ağız, ekmek, görüşürüz: Önce bir bunları öğreneyim de ondan sonra bir araya getirip cümle kurabilirim.

“Portakal suyu lütfen.”

“Hayır, teşekkürler.”

“Acıktım.”

“Yatmak istiyorum.”

“Üşüdüm.”

“Turp ve reçelli tost istiyorum.”

Hepsinden önce annemle babama isimleri okurlarken kafa sallayarak hangi programı istediğimi anlatmam gerekiyordu fakat karar vermek imkânsız gibiydi. Bana defalarca sordular ama bir türlü seçim yapamıyordum, haftalardır kararsızlığın ortasındaydık.

“Bazen hayatta insan bir adım atmalıdır,” dedi babam birkaç gün önce. “Bir karar verir, ona sadık kalırsın. Bize hangi programı almamızı istediğini göstermeni istiyoruz. Hangisini istediğini bildiğinden eminiz, Martin.”

Bana baktı ve sus pus ona baktım.

“Bu daha başlangıç,” dedi babam. “Hayat memmat meselesi değil.”

Ama benim için öyleydi.

Daha önce hiç karar almamıştım ve şimdi, en zor kararı vermem lazımdı. İnsan bir dünyadan diğerine yolculuk edeceği köprüyü nasıl seçerdi? Bu program alelade bir alet değildi: Benim sesim olacaktı. Ya yanlış kararı verirsem? Ya beni çok kısıtlayan ya da kullanamayacağım kadar karmaşık

birini seçersem? Bir hata yaparsam bu şansa bir daha asla sahip olamayabilirim.

“İlk başta doğrusunu bulamazsak sonra bir tane daha alırız,” diyordu annem.

Fakat içimi rahatlatma çabaları korkularım karşısında nafileydi. Bir yanım annemle babamın inancının ne kadar devam edeceğini merak ederken -programı kullanmayı başaramazsam çevremizdeki kuşkucuların asla olmayacak dedikleri çılgın umuttan vazgeçerler mi- diğer yanımla, her şey yolunda gider ve dünya bana kapılarını açarsa ne kadar muhteşem olacağını düşünüyordum. Annem ve babam artık kimsenin yapabileceğime ihtimal vermediği şeyleri yaptığıma inanıyordu, sağ elimin düğmeleri daha sağlam tuttuğunu görüyor ve sembol seçiminde pratik yapa yapa hızlandığıma şahit oluyorlardı ama hâlâ tam olarak anlamıyorlardı. Uzun zamandır tanıdığımız dünyamız ekseninden sarsılacak kadar çok değişirse bize ne olurdu? Kafeste kalmaya o kadar alışmışım ki önümde engin ufuk açılrsa görebileceğimden emin değildim.

İçim şüphe ve kaygılarla dolup taşarken annemle babamın birkaç hafta önce, Noel’de Kim’le telefonda konuşmalarını hatırladım. Onlar sohbet ederken ben de annemlerin bilgisayarının karşısında gergince otuyordum, ellerim titreye titreye sembollere tıkladım. Sonra babam telefonu bilgisayarın kolonlarına yaklaştırdı ve son kez düğmeye bastım.

“Merhaba, Kim,” dedi bölük pörçük bilgisayar sesim. “Mutlu Noeller.”

Bir an sessizlik oldu ve kardeşim konuşunca yedi bin kilometre öteden, sesindeki sevinci duydum. İşte tam o esnada, hayalet çocuğun artık canlandığını anladım.

- 13 -

Annem

ANNEM BANA UZUN UZUN BAKARKEN YÜZÜNDE HÜSRAN okudum. Bu bakışı çok iyi biliyordum. Bazen yüz hatları öylesine kıpırtısız kalıyordu ki yüzü donuyordu. Bilgisayar karşısında yan yana oturmuş, büyüyen kelime dağarcığıma yeni sözcükler ekliyorduk. 2002 yılı Ağustos ayıydı, ilk değerlendirmemin üstünden bir yıl geçmişti ve son altı aydır iletişim sistemimi kullanmayı öğreniyorduk. Sonunda ne istediğime karar verince Kim İngiltere'den ziyarete gelirken yanında getirdi, hatta annem sayesinde artık kendime ait bir dizüstü bilgisayarım da vardı.

“Bunlar çok eski,” dedi, bilgisayarıcıda mezar taşları gibi dizilmiş dizüstü bilgisayarlara bakarak. “Elinizdeki en son modeli istiyorum, en son teknoloji lütfen. Hızlı ve güçlü olmalı. Oğlum hiçbir sıkıntı yaşamamalı.”

Bir kez daha senelerdir olduğu gibi, benim için insanlarla uzlaşmaya varmaya çalışmasını izledim. Eskiden de kaç kere annemin kararlı ama kibar tavrıyla, iyi olduğumu

söyleyen doktorlara bir daha muayene etmeleri için ısrar etmesini ya da hizi sıranın sonuna atmaya çalışan sağlık görevlileriyle tartışmasını izlemiştim. Şimdi de dükkânda satılan en iyi dizüstü bilgisayara sahip olmam için paralanıyordu.

İlk başta dizüstü bilgisayara dokunmaya korkuyor; annem, babam ya da David ne zaman açsa sadece öylece bakıyordum. Siyah ekran canlanırken sihir gibi çalan müziği huşu içinde dinliyor, tuş takımını bile anlamazken bu garip makineyi kontrol etmeyi nasıl öğreneceğimi merak ediyordum. Harfler de bir çeşit semboldü fakat son birkaç aydır tanımak için çok çaba sarfettiğim resimciklerin aksine, bunları okumayı beceremiyordum.

Hani insan konuşurken sözcükleri kendiliğinden seçer ya, yeni bilgisayar 'sesimin' de ne demesini istediğimi kelime tablosundaki -ya da sayfalardaki- sözcüklerin arasından seçmem gerekti. Program, içinde kendiliğinden ayarlanmış çok az sözle gelmişti, o yüzden annemle ikimiz oturup kelime dağarcığımda istediğim her bir kelimeyi ve ona karşılık gelen sembolü tek tek eklemek zorundaydık. Sonra düğmelerimi kullanarak sözcükleri oradan oraya taşıyabilir, ekrandan söylemek istediğimi seçebilirdim ve bilgisayar da sesli dile getirebilirdi.

Bugün annemle renkler üstünde çalışıyorduk, tıpkı çocukluğumda yaptığı gibi, yeni kelimeler öğrenmeme yardım ediyordu. Annem bana yoğun eğitim verebilmek için radyografik işinden bile vazgeçmişti, artık her gün saat ikide beni bakımevinden almaya geliyor ve birkaç saat yoğun olarak çalışıyorduk. Eve döndükten sonra yaklaşık dört saat kelime tablosu çiziyorduk, sonra annem üstünde çalışmam için beni yalnız bırakıyordu.

Öğrenme hızımın onu şaşırttığının farkındaydım. İlk başta bana göstermeden önce programı nasıl kullanacağını kendisi öğrenmişti. Fakat zaman geçip verdiği her görevi tamamlayabildiğimi görünce bana olan güveni arttı. Dolayısıyla annem oturup kullanma kılavuzlarını okumak yerine, artık bana okuyordu ve söylediklerini hafızama yazıyordum, birlikte çalışıyorduk. Talimatları gittikçe ondan daha iyi anlamaya başladım, hatta bazen annem hata yaptığını anlayana kadar onu beklemem gerekiyordu. Fakat ona söyleyebilmem imkânsızdı çünkü tüm çabalarımın rağmen, hâlâ en basit kelime ve deyiş düzeyinde iletişim kurabiliyordum.

Annem bana bakıp ekrana dönünce yüzüne bakıyordum. Bugün şu ana dek yeni kelime tabloma gökkuşağının renklerini ekleyebildik. Kırmızı, sarı, pembe, yeşil, mor, turuncu, tabii bir de mavi, kahverengi ve siyah gibi temel renkleri de. Fakat renk skalasının derinliklerine daldıkça işimiz zorlaşıyordu.

“Kiraz kırmızısı?” diye sordu annem.

Yüzümde ifade yoktu.

“Zümrüt yeşili?”

Tam olarak hangi kelimeyi istediğimi çok iyi biliyordum. Bir kelime tablosu oluştururken sık sık böyle tıkanıyorduk.

“Mürdüm?”

Hiç cevap vermedim.

“Lacivert?”

Bir an için sabrım taştı. Keşke annem istediğim kelimeyi hemen tahmin etseydi, saçımı başımı yolabilirdim çünkü tahmin edemezse hiçbir zaman söyleyemezdin. Yeni kelime dağarcığıma eklenmesini istediğim her sözcük için ona bağımlıydım.

Bazen hangi kelimeyi aklımdan geçirdiğimi anlatmanın bir yolunu buluyordum, önce bir kulak resmi gösteren düğmeye, sonra çember şekline bastım.

“Çember gibi söylenen, benzer bir kelime mi?” diye sordu annem. “Pembe mi?”

Gülümsedim ve kelime tabloma eklendi. Şimdi kafamda bir renk tonu vardı; turkuaz. Annem renk yelpazesini gezerken yaz semasının rengini tahmin etmezse ona nasıl anlatırım diye düşünüyordum.

Her ne kadar hüsrana uğrasam da bazen annemin istediğim kelimeleri bulma arzusu, benimkinden daha mı fazla diye merak ediyordum. O da bu süreçte benim kadar perişan oluyordu ve her gün saatlerce benimle birlikte bilgisayarın karşısında oturmaktan hiç yorulmuyordu. Birlikte çalışmadığımız zamanlarda annem elinde bir sayfayla geziyor, bir sonraki oluşturacağımız kelime tablosu için eklemek isteyeceğim kelimeler düşünüp not alıyordu. Birlikte çalıştıkça annem kelime dağarcığının genişliğini fark ediyordu ve ne kadar çok şey bildiğimi anladıkça şoke olarak gözleri yuvalarından fırlıyordu.

Sanırım bunca zaman nasıl da hafife alındığımı anlamış durumdaydı ama neler hissettiğini bilmiyordum. Sene-lerdir her şeyin bilincinde olduğumu bilse kafayı yiyebilirdi sanırım ama bundan bahsetmiyorduk, hiçbir zaman da bahsedeceğimizi sanmıyorum. Şimdiki rehabilitasyonumu, geçmişin günahlarının kefareti olarak mı görüyordu? Emin olamıyordum ama bana kendini adayışında, telaşında acaba ilk hasta olduğum zamanki o karanlık yılların ve David, Kim ve Pookie etrafta yokken, bir köşede otururken yaşanan tartışmaların anılarını mı kovalıyor diye merak ediyordum.

“Halimize bak!” diye bağıırırdı annem babama. “Perişanız. Martin’e özel bakım gerek ve veremiyoruz. Neden özel bakım almasına izin vermediğini anlamıyorum.”

“Çünkü burada yanımızda olmak zorunda,” diye kükrerdi babam, “yabancıların arasında değil.”

“Ama David ve Kim’i düşün. Onlar ne olacak? David ne kadar dışadönük bir çocuktı, gitgide içine kapanıyor. Kim de dik durmaya çalışıyor ama senden daha çok ilgi görmeyi beklediğini biliyorum. Babasıyla vakit geçirmek istiyor ama sen hep Martin’le meşgulsün. Martin ve iş arasında bizimle olmaya hiç vakit ayırmıyorsun.”

“Eh, öyle olmak zorunda çünkü Martin’in bakımını üstlenen tek kişi benim, değil mi? Üzgünüm, Joan ama biz bir aileyiz ve Martin bunun bir parçası. Onu uzağa göndereyiz. Birlikte kalmamız lazım.”

“Neden Rodney? Kimin iyiliği için onu burada tutuyorsun? Senin mi, Martin’in mi, bizim mi? Ona bakamadığımızı kabullensen ne olur?”

“Konunun uzmanları tarafından başka bir yerde bakılsa çok daha iyi olurdu. Onu ziyarete giderdik, Kim ve David daha mutlu olurdu.”

“Ama ben oğlumu burada istiyorum. Bırakamam.”

“Peki, ya ben, David ve Kim ne olacağız? Hiçbirimize fayda getirmiyor. Çok fazla.”

Kavgalar sürer giderdi, ikisi de savaşı kazanmak için birbiriyle dövüştükçe zıvanadan çıkarlardı ve meselenin sebebi olduğumu bilerek dinlerdim onları, keşke güvenli, karanlık bir yerde olsam da bu kavgayı bir daha hiç duymasam diye düşünürdüm.

Bazen, çok büyük bir kavganın ardından annem odadan bir hışımla çıkardı, ancak bir gece babam beni arabaya

koyup evi terk etti. Acaba bir daha geri dönecek miyiz diye merak ederken aileme yaptıklarımın dolaylı suçluluk içindeydim. Böyle olmaları hep benim yüzümdendi. Ben ölürsem herkes rahatlardı. Eninde sonunda eve döndük ve her kavgadan sonra etrafımızda kireçleşip kalan o sessizlik gene çöktü.

Ancak bir kavga vardı ki asla unutamam çünkü babam fırtına gibi esip evden çıktıktan sonra annem yere yığılıp ağladı. Ellerini buruyor, inliyordu ve içinden akan o safi yası hissedebiliyordum: Yapayalnız, çaresiz ve kafası karışık görünüyordu.

Keşke içini rahatlatabilseydim, tekerlekli sandalyemden kalkıp bunca acıya sebep olan bu kabuklaşmış bedeni terk edebilseydim.

Annem kafasını kaldırıp bana baktı. Gözleri yaşlarla doluydu.

“Ölmen lazım,” dedi yavaşça yüzüme bakarak. “Ölmek zorundasın.”

O sözleri söylediği anda tüm dünya uzaklara kaçtı sanki, boş boş bakakaldım, annem ayağa kalkıp beni sessiz odada yalnız bıraktı. O gün benden istediğini yapmak istedim. Hayatımdan kurtulmayı iple çektim çünkü o sözleri duymak, kaldıramayacağım kadar ağırdı.

Zaman geçtikçe annemin çaresizliğini anlamayı öğrenmeye başladım çünkü bakımevinde oturup diğer ebeveynlerin konuşmalarını dinlerken birçoğunun aynı annem gibi ızdırap içinde olduğunu anladım. Annemin, bir zamanlar sahip olup çok sevdiği çocuğun böylesine acımasız bir parodisiyle yaşamasının neden bu kadar zor olduğunu öğrendim. Bana her bakışında sadece o oğlandan geriye kalan hayalet çocuğu görüyordu.

Annem bu karanlık ve çaresizlik hislerinde hiç ama hiç yalnız değildi. Benimle o gece konuşmasından iki yıl sonra bakımevine Mark adlı bir bebek gelmeye başladı, öğrenme güçlüğü o kadar şiddetliydi ki çoğunlukla tüple besleniyordu, tek ses bile çıkarmıyordu, fazla yaşaması umulmuyordu. Onu hiç görmedim çünkü bütün gün beşikte yatıyordu ama sesini duyabiliyordum. Annesinin sesini de tanıyordum artık çünkü Mark'ı getirdiğinde genelde yerde uzanıyor olsam da kadının sesini duyuyordum. Rina'yla bir sabahki konuşmalarına işte böyle kulak misafiri oldum.

“Her sabah uyanıyorum ve bir an hatırlamıyorum,” dedi Mark'ın annesi. “İçimde bir hafiflik, kuş gibi özgürüm. Derken gerçekler kafama dank ediyor, Mark'ı düşünüyorum, bir gün daha, bir hafta daha geçiyor ve acaba acı çekiyor mu, ne kadar yaşayacak diye düşünüyorum.

“Ama yataktan hemen kalkıp onun yanına gitmiyorum. Onun yerine orada uzanıp camdan giren ışığa, rüzgârda uçuşan perdelere bakıyorum ve her sabah oğlumun beşiğinin yanına gidip bakmama yetecek cesareti yeniden topladığımı anlıyorum.”

Mark'ın annesi artık kaderle savaşmıyordu. Oğlunun ölümünün kaçınılmazlığını kabullenmişti ve artık her sabah, haberin gelmesini bekliyordu, duyunca ne hissedeceğinden emin değildi. Ne o, ne de annem, ikisi de cani değildi; sadece korkuyorlardı. Annemin hatalarını affetmeyi uzun zaman önce öğrenmiştim. Fakat şu anda büyük bir konsantrasyonla tabloya hangi rengi eklemek istediğimi bulmaya çalışarak kaşlarını çatmış suratına bakarken acaba o kendini affetti mi, merak ediyordum. Umarım affetmiştir.

Başka Dünyalar

UNUTMAM GEREKİNCE ÖZGÜR KALABİLİYORDUM. NE KADAR çaresiz olursam olayım, muhakkak kendimi kaybedebileceğim bir yer olduğunun farkındaydım: Hayal gücüm. Orada istediğim şey olabilirdim.

Bir keresinde bir korsandım, bir düşman gemisine gizlice girip babamdan çaldıkları altını geri almaya kalkmıştım. İpten bir merdivenle gemiye tırmanırken ve sessizce tahta güverteye atlarken adamların kahkahalarını duydum. Çok yukarılarda, gözcü direğinde bir korsan, bir teleskopla denize bakıyordu. Burnunun dibinde bir düşmanın gemiye çıktığından haberi yoktu. Güvertenin diğer ucunda bir grup korsanın kafa kafaya vermiş durduğunu gördüm. Bir haritanın etrafında çömelmiş, bir rom şişesini elden ele gezdiriyor ve kahkahalar atarak hangi gemiye saldıracaklarını, bu kez kimin altınlarını çalacaklarını konuşuyorlardı.

Rüzgârın hangi yönden estiğini anlamak için parmağımı yalayıp havaya kaldırdım. Korsanların kokumu almasını

önlemek zorundaydım çünkü esirlerini bağlayıp kuşlara gözlerini oyduktuyor, sonra da tahta parçasının üstünde yürütüyorlardı. Güverteye doğru bir hamle yaparak dirseklerimin üstünde kendimi yukarı çektim, sessizce sinsi sinsi ilerledim, ihtiyacım olursa palam belimde bağlıydı. Bana fazlaca yaklaşan korsan olursa kafasını kesmeye hazırdım ama hepsi haritaya bakmakla meşgul olduğundan kimse beni fark etmedi. Çıt çıkarmadan merdivenden aşağı, geminin içine indim. Korsan kralın kabinini bulmak zorundaydım, babamın altınları herhalde orada saklanıyordu.

Bir kapının önüne gelip iterek açtım. Korsan kral bir sandalyede uyuyordu ama ayağa kalkarsa kafası tavana değecek kadar uzun boylu olduğu anlaşılıyordu. Kapkara sakallıydı, tek gözünde yama vardı ve kaptan şapkası takmıştı. Hemen önünde içi mücevher ve para, pahalı taşlar ve kupalarla dolu bir sandık duruyordu, sandığa doğru emekledim ve içindeki ganimetleri süzdüm. Sonra buldum; babamın altınlarının durduğu kahverengi deri çanta. Bir yığın bozuk paranın altında yarısı görünüyordu, dikkatlice çekerek santim santim dışarı çıkardım, keseyi güvenli bir şekilde elime alana kadar ses çıkarmamaya özen gösterdim.

Geldiğim kadar sessizce sınışılabildim ama öyle yapmadım.

Korsan kralın oturduğu masaya yürüdüm. Kocaman kırmızı burunluydu ve yanağında bir yara izi vardı. Mavi, yeşil ve sarı bir papağan yanındaki bir tünekte tünemiş oturuyordu. Papağanı sessiz tutmak için cebimden ona ekmek kırıntısı verdim, sonra öne eğilip korsan kralın şapkasını aniden çekerek kahkahalarla gülmeye başladım. Adam sağlam gözünü açınca beni gördü.

“AAAAAAAAAAHHHH!” diye kükredi ve daha çok kahkaha attım.

Adam ayağa fırlayıp kılıcını çekti ancak ben fazlasıyla hızlıydım. Şapkasını kafama taktım, kapıya doğru koşup arkamdan çat diye kapattım. Korsan kral tekme atınca ayağının kapıya geçişini duydum. Ha! Artık peşimden gelemezdi.

“Hırsız!” diye bağırdı.

Palamı belimden çıkarıp öne doğru tuttum. O kadar parlak bir gümüştü ki güvertede koşarken güneş üstünde şakır şakır parlıyordu. Korsanlar bana doğru yaklaştı ama palamı yana çevirmemle metale yansıyan güneş gözlerini kamaştırdı.

Çığlık çığlığa gözlerini kapayarak dizüstü düştüler, ben de geminin kenarına koştum, korsanlardan biri beni takip etmeye çalıştı. Kılıcını havada savurduğunu duyabiliyordum; yaklaştığını hissettim. Beni yakalayıp kuşlara yem etmek istiyordu.

Hızla arkamı dönmemle palam metale çarptı. Korsanın kılıcı elinden fırlayarak güvertenin diğer ucuna uçtu, bense babamın altınları hâlâ elimde, yelken halatlarına atladım. Ben korsan çocuktum. Koşabilir ve yüzebilir, çalabilir ve dövüşebilir, düşmanlarımla yüzleşip onları yenebilirdim. Korsanlar peşime düştüğünde gülüyordum.

“Beni asla yakalayamazsınız,” diye haykırıp halattan aşağı atladım.

Düştükçe düştüm, vücudum derin maviliklere bir ok gibi daldı, sular üstümü kapattı. Denizin beni güvenli bir şekilde ileri götüreceğini biliyordum. Babamı bulup başka bir gün gene dövüşecektim. Ben korsan çocuktum ve kimse elimden kurtulamazdı.

Sonsuza dek hapis kaldığım düşüncesi üstüme üstüme gelince işte buraya kaçıyordum. Şimdi enfes bir umut, hüsrân, korku ve neşe işkencesi içinde dünyayla yeniden bağlantı kurarken bazen gene keşke buraya kaçabilsem diyorum. Derinde bir yerde, elbette, artık kendimi hayal âleminde kaybetmeme gerek olmadığını çünkü sonunda hayatı yaşadığımı biliyordum. Fakat hayal gücüme hep şükredeceğim çünkü uzun zaman önce en büyük hediyem olduğunu keşfettim: Hapishanemin kilidini açan ve kaçmamı sağlayan anahtardı, yeni dünyalara girip fethettiğim bir kapıydı, özgür olduğum alandı.

Sahanda Yumurta

BU SABAH BİLGİSAYARIMLA PRATİK YAPARKEN KAFAMA sarılan bant biraz sıkıyordu. Tam ortasında küçük siyah bir nokta vardı, kafamı yana çevirip onu kullanarak bilgisayar ekranında kızılötesi ışığı yakmaya çalışıyordum. Zayıf ellerimle düğmelerimden birine basınca istediğim kelimeyi seçebiliyordum. Bu alet iletişimi hızlandırma amacıyla yapılmıştı ama nasıl kullanıldığını öğrenmek her şeyden uzun sürüyordu.

İletişim sistemimin uzmanı olma arzum çok güçlüydü, düğmelerimi ezberlemeye, kelime kutucuklarına yerleştirdiğimiz sembolleri hatırlamaya çalışıyordum. Çoğu gün yine de anneme biraz zaman kalması için birkaç saatliğine gündüz bakımevine gidiyordum fakat artık kendimi hayaller âleminde yitirmektense kelime kutucuklarını zihnimde canlandırıp resimlerde geziyor, birinden diğerine geçmenin yollarını arıyor, belli başlı kelimelerin nereye kaydedildiğini anımsamaya çalışıyordum. Eve dönünce altı,

yedi, sekiz saat çalışıyor, bazen sırf 'konuştuğumu' duymak için gereksiz kelimeler kullanıyordum. Tıpkı şekerçi dükkânındaki bir çocuk gibi kendimi kaptırıyordum: Kelimeler çikolatalı bonbonlarım, isimler yapışkan karamellarım, edadar jelibonlarım ve sıfatlar akide şekerlerimdi. Geceleri yatağa yatınca kafamın içinde dönerek rüyalarımın giren semboller görüyordum.

Tam şu anda da karşımdaki sözcük tablosunda her kelimenin yanıp sönüşünü izliyordum. Bu tabloda kahvaltıyla ilgili kelimeler ve en tepede de bu cümle için seçtiğim deyişler yer alıyordu. 'Portakal suyu', 've', 'kahve', 'istiyorum', 'lütfen', otobüslerinin köşeyi dönüp hiç gelmeyeceğinden korkarak bekleyen sabırlı yolcular gibi sıraya girmiş duruyorlardı, uzun zamandır oradaydılar. Ne zaman bir sembol seçsem her seferinde imlecin tablonun en başına geri dönmesini ve tekrar sırayla tüm kutucuklarda yanıp sönmesini beklemek zorundaydım. Şimdiyse bu sabah annemden kahve ve meyve suyu dışında kahvaltıda sahanda yumurta istemeye çalıştığım için bekliyordum.

Dumanı tüten bir fincan resmi -'hazır kahve'- yanıp söndü. Sonra bir kutu -'süt'.

Bal.

Kızarmış ekmek.

Muffin.

Lapa.

Çilek.

Kayısı.

Marmelat.

Reçel.

Tereyağı.

Margarin.

Greyfurt.

Portakal.

Muz.

Pirinç patlaklı gevrek.

Bir satır daha kaldı.

'Omlet', 'domates' ve 'sosis' kutularında ıııın yanıp sönüşünü izledim. İmleç 'pastırma'yla başlayan ve 'sahanda yumurta'yla biten satıra geldi. İstedığım sembol oydu. Artık yemek istediğimde detaylı ifade edebildiğim için bayram ediyordum. Çırpılmış yumurta canım çekmiyordu, haşlanmış da olmazdı. Ben şöyle sarısı akışkan kalmış, tabağımda güneş gibi parlayan bir yumurta istiyordum.

Sağ elimi dikdörtgen düğmemin etrafına sarıp hazırlandım. Sağ taraftaki en çok kullandığım elim, güvendiğim elimdi. Şimdi ondan istediğimi yapmasını bekleyecektim.

İmleç ilerledi, her bir kutucuk birkaç saniye yanıp yandakine geçti. 'Yumurta' ve 'çırpılmış yumurta' geride kalarak yürüdü imleç. 'Sahanda yumurta'ya yaklaşıyordu. 'Haşlanmış' ile 'çılbr' arasında duruyordu. Tuşa hızla basmak için tetikte bekledim.

Nihayet. Aradığım sembol yandı. Fakat parmaklarımı tuşun etrafında sıkmaya kalkınca yeterince hızlı hareket etmediler. Tekrar sıkıp kapatmaya çalışsam da bana itaat etmediler. Elim beni sırtımdan vurdu, imleç sıradaki sembole ilerlerken sinirden delirebilirdim. Geldi geçti işte. İmlecin tekrar bütün tabloyu dolaşmasını ve ikinci şansımı beklemek zorundaydım.

Derin bir nefes aldım. İletişim kurmak, fiillerden oluşan çetin bir merdiven-yılan oyunuydu benim için. Tam da seneler boyunca ustası olduğum kaya gibi sabır gerektiriyordu.

Kelimeler bir kez daha önümde yanıp sönerken izledim. Ne olursa olsun, yiyeceğim o sahanda yumurtayı. Sonra en sondaki sembol olan 'konuş'a basacağım ve elektronik sesim nihayet cümlesini kuracak.

- 16 -

Bir Sır Vereceğim

VİRNA'YA İLK ÂŞIK OLDUĞUM AN İŞTE ŞUDUR DİYE NET parmak basamam. Belki de bu his yavaşça çöktü, tabaka tabaka indi ve farkına varmadan bir parçam oldu ya da belki de daha önce düşünmeyi kendime çok gördüm. Fakat tam şu anda ona bakarken bildiğim şeydu ki ona âşıktım.

Gündüz bakımevindeydim ve Virna benimle konuşuyordu. Artık onun ziyaretlerini eskisinden de çok iple çekiordum çünkü içimde kabaran içerleme ve kırgınlığın panzehiriydi onlar. İletişim sistemimi kullanmakta günden güne daha iyi hale gelmeme rağmen, neden hâlâ bakımevine gönderildiğimi anlamıyordum. 2002 yılının sonlarıydı -değerlendirmemin üstünden bir yıldan fazla zaman geçmişti- ve her ne kadar burada olmamam gerektiğini kanıtladığımı bilsem de kimse benimle ne yapacağını bilemiyordu sanki, gidebileceğim başka bir yer de yoktu. İnsanlar zekâmın değişmediğini bilmeden önce burada zaman geçirmek zorsa eğer, artık bin kat daha güçlü.

İki hayatım vardı: Birincisi, evde olup bilgisayarımda çalıştığım, ilk kez dünyanın bir parçası olabileceğimi hissettiğim hayatım ve ikincisi, bakımevinde kucağımda kimsenin sallamadığı, bir sürü sembolle dolu bir dosyayla oturduğum ve eskisi kadar ölü hissettiğim diğer hayatım. İkisi arasında gidip gelmek benim için her gün zorlaşıyordu.

Yakın zaman önce ailem bir tatile çıktı ve beni hiç bilmediğim, yatılı bir bakımevine bıraktılar. Her sabah, tekerlekli sandalyemle itilerek yüksek metal çitlerle çevrili, pis bir bahçeye çıkarılıyor ve hayvanat bahçesindeki bir hayvan gibi orada oturuyordum. Öğleden sonrası bitinceyse içeri alınıyordum, televizyon ve radyo diye bir şey, tekdüzeliği kıracak en ufak bir uyarıcı yoktu. Tek değişen, yakından geçen yoldaki arabaların gürültüsüydü, ne zaman bir arabanın yaklaştığını duysam beni almaya gelen birileri olduğunu hayal ediyordum. Fakat hiçbir zaman kurtarılmıyordum, damarlarımda akan öfke ve hüsranı dindirmek için yapabileceğim hiçbir şey yoktu. İnsanlar ne zaman beni, bedenimi saran boş kabuk dışında, olduğum gibi görmeye başlayacaktı? Artık bu tarz yerlere uygun olmadığımı, beni oralara mâhkum etmeye çalışmanın yanlış olduğunu onlara kanıtlamak için ne yapmam gerekiyordu?

Bazı insanlar neler becerebildiğimi görmüş olsa da hâlâ aklına mukayyet olamayan bir çocuk muamelesi görmeye devam ediyordum. Sanki sadece Virna beni kendiyle eşit görüyordu, onun hayatında bir anlam taşıdığımı inanmaya başlıyordum. Yoksa bana neden bu kadar güvenecekti? Buradaki çalışanların, Virna'nın benimle ne kadar çok vakit geçirdiğine dair şakalarına kulak asmamayı uzun zaman önce öğrenmiştim. Ama artık söylediklerini

düşünmeye başlamıştım, bana bilgisayar kullanımı nasıl gidiyor diye sorarken gözlerinin içinin güldüğünü biliyordum. Ona ne kadar ilerleme kaydettiğimi pek anlatamıyordum çünkü bir şey olur diye korktuğumdan dizüstü bilgisayarımı bakımevine getirmiyordum. Buraya getiremeyeceğim kadar kıymetli bir maldı. Fakat baş hareketlerim iyiye gittikçe ve ellerim biraz daha iş gördükçe Virna'nın sorularına daha emin cevap verebiliyordum. Kullandıkça işleyen paslı bir makine misali, vücudum güçlenmeye başlıyordu.

Ancak Virna'nın bana değer verdiğini gösteren tek işaret, gelişimime duyduğu ilgi değildi; başka biçimlerde de bunu gösteriyordu: Bana deniz yeşili ve mavi bilyelerle süslediği, oynayan metal bir balık verdi, yatak odama astım, bir de doğumgünümde beni ziyarete geldi. Virna, hastalanmamdan sonraki yıllarda uğrayan sınıf arkadaşım Stephen dışında beni evde görmeye gelen tek insandı. Stephen her sene elinde bir doğumgünü kartıyla gelip bana kartı okurdu. Fakat onu uzun zamandır görmemiştim çünkü tıp eğitimi almak için ülkenin başka bir bölgesine taşınmıştı. Dolayısıyla Virna beni görmeye geldiğinde aklım başımdan gitti. Değerlendirme testine girmeden önceydi ve bana, doğumgünü hediyesi olarak benim için boyadığı bir kutu vermişti. O zamanlar bana tek inanan Virna'ydı, kutuya hayranlıkla bakmıştım, Virna ve kuzeni Kim evdekilerle sohbet ederken dini bir emanet misali kucağıma bastırmıştım.

“Gene geliriz,” dedi Virna kibarca, ayağa kalkarken ve bana gülümsedi. “Seni son ziyaretimiz olmayacak.”

İşte bu yüzden, iletişim kurmayı öğrendikçe Virna bana daha çok değer verebilir diye hevesleniyordum. Yakında her

istediğimi söyleyebilecektim, her konuda hızlı ve kolayca konuşabilecek, Virna'nın hoşlanabileceği insan olabilecektim.

Ona âşık olmama neden şaşırdığımı anlamıyorum aslında. Yeterince geriye dönüp kafa yorduğumda, ipuçlarının başından beri orada olduğunu görebiliyordum. Virna bakımevinde çalışmaya başladıktan kısa süre sonra bana bilmem gerekenleri açıklayan bir konuşmaya kulak misafiri olmuştum. Virna başka bir bakıcıya, bir erkekle sinemaya gideceğini anlatırken kıskançlıktan çatlamıştım. Ah, Virna'yı dışarı çıkartıp onu güldürmek isteyen erkek olabilmek için yanıp tutuşuyordum.

İki ay sonra gene Marietta'yla sohbetlerine kulak misafiri olana dek bu adam hakkında başka şey işitmemiştim. Fakat bu kez Virna ondan bahsederken gözlerinin içi gülmüyordu.

“Üzülmeye değmez!” dedi Marietta, Virna'ya. “Onu unutman gerek. Elini sallasan ellisi.”

Virna, Marietta'ya cılızca gülümsediğinde üzüntülü olduğunu anlamıştım. Adam ne kadar aptaldı. Virna ona karşı gerçek hisler beslemişti ve herif onu kırmıştı. Çok sinirlendim.

Şimdi dört sene önceki o günü hatırlayınca Virna'ya karşı arkadaşlıktan öte bir şeyler hissettiğimi fark etmem gerekirdi diye düşünüp kendi kendime gülümsedim. Ardından yumuşak sesiyle benimle konuşurken ona baktım, ona âşık olduğuma adım gibi emindim.

“Kuzenim Kim yeni biriyle tanıştı,” dedi cıvı cıvı bir sesle. “Çocuktan gerçekten hoşlanıyor. Bir süre aralarında neler olduğunu anlayamadı çünkü birkaç kez çıktılar ama adam ne istediğine dair hiçbir yorum yapmadı.”

Virna'yı izledim. Erkeklerle kadınlar arasında olanları öğrendikçe anladım ki hiçbir şey televizyondaki gibi değildi: Gerçek hayat hiçbir zaman o kadar basit değildi. Ama elbette bu adam Kim'den hoşlanmasa onu dışarı çıkarmazdı?

"Şimdi her şey düzeldi ama," diye devam etti Virna gülümseyerek. "Dün gece oturup konuşmuşlar ve adam Kim'e bayıldığını söylemiş. Kim gerçekten çok mutlu."

Birdenbire benim de içimden Virna'ya olan hislerimi dökmek geliverdi. Bana Kim ve yeni erkek arkadaşını anlatmıştı. Ben de onların sahip olduğu şeyi istiyordum. Virna'ya söylemek zorundaydım, onun da aynı histe olduğundan emindim.

Elimi kaldırıp havada sarsakça sallanışını izledim. Bir sonuca varamadan aramızda yere düştü ama Virna'ya gülümsedim. Hayatımda hiç kimseye böyle bir şey söylemedim daha önce, birinin beni sevmesi ihtimalini hiç hayal bile etmedim. Fakat elbette artık iletişim kurmaya ve insanlara yapabildiklerimi göstermeye başladığım için mümkündü? En azından Virna, şu tutuk bedenimin ardındaki görebilirdi?

Elimi bir kez daha havada salladım ve yere düştü. Virna bana sessizce baktı. Yüzü ciddi ve durgundu. Nesi vardı? Suskunlaştı.

"Aramızda bir şey olabileceğini mi düşünüyorsun, Martin?" diye sordu sonunda.

Gülümsedim, gergin ve heyecanlı, korku dolu ve umutluydum. Onun da benim gibi hissettiğini biliyordum. Yoksa neden başkalarıyla olmadığı kadar arkadaşlık kuruyordu benimle? Neden bana bu kadar yardım ediyordu?

Ardından Virna'nın gözlerinin içindeki kederi gördüm.

“Üzgünüm, Martin,” dedi.

Birkaç saniye önce bana Kim’den bahsederken içinden taşan mutluluk yok oldu. Virna dümdüz, cansızdı. Benden uzaklaştığını hissedebiliyordum. Kalmasını istedim ama kayboluyordu.

“Biz sadece arkadaş olabiliriz,” dedi Virna yavaşça. “Bunu anlamalısın. Seninle benim aramda hiçbir şey olamaz, Martin. Üzgünüm.”

Gülümsemem yüzüme beton gibi oturdu. Onu dinlerken nasıl sileceğimi bilemedim.

“Farklı hissediyorsan üzgünüm,” diye açıkladı Virna. “Fakat dürüst olmak zorundayım, sizinle benim aramda daha fazlası olmaz.”

Gülüşüm nihayet unufak dağıldı. Göğsümde bir ağrı duydum. Ne olduğunu anlamadan, daha önce hiç böyle bir şey hissetmediğimi düşündüm. Filmlerde bundan bahsedildiğini, şarkılarda geçtiğini duymuştum. Şimdi içimi delirken ne olduğunu kavradım: Kalp kırıklığıydı.

- 17 -

Isırık

TUVALETTE OTURUYORDUM. NEDENİNİ HATIRLAMİYORUM. Ergenlik yıllarımdı herhalde ve babam beni yıkamış olabildi. Sebebi her neyse, çıplaktım ve canıma tak etmişti. Kötü bir gün geçirmiştım; berbat şeyler olduğundan değil, hiçbir şey olmadığındandı.

Babam öne doğru eğilip kollarını bana uzattı. Parmaklarının sırtımdaki bir sivilceyi sıktığını hissettim. Çok acıdı. Dokunmasını istemiyordum. Durmasını, beni rahat bırakmasını istedim. Tam gözlerimin hizasında duran babamın göbeğine dimdik baktım. Annem sırf sakalından dolayı ona 'Noel Baba' demezdi.

Babamın göbeğine bakarken öfkem arttıkça arttı. Babam iyice öne eğildi ve karnı ağzıma sürterek parmaklarını sivilcemin etrafına sertçe bastırdı. O kadar keskin bir acı duydum ki kükreyerek yapma diye bağırarak, ellerini üstümden çekip bir hışımla odayı terk etmek istedim, tıpkı David ve Kim'in bir şeye sinir olunca hep yaptıkları

gibi. Bir kereliğine de bana yapılan bir şeye, ne zaman ve nasılına ben karar vermek istedim. Babamın beni ellemeyi kesip olduğum gibi bırakmasını istedim. Bir bebek bile memnun kalmadığı bir durumda yaygarayı koparabilirdi ama ben onu bile yapamıyordum.

Boğazımın derinliklerinden yükselen sinirimle ağzımı kocaman açtım ve dişlerimi babamın göbeğine geçirdim.

Babam şoka girerek nefesini tuttu, arkaya doğru adım atıp bana şaşkınlık içinde baktı.

“Acıdı,” diyerek karnını sıvazladı.

Önce bir suçluluk duydum, sonra da çok rahatladım.

İntikam Perileri

HİKÂYEMDE YER ALAN ÜÇ İNTİKAM PERİSİ VARSA ADLARI Hüsran, Korku ve Yalnızlık'tı. Yedi -hatta bilincimin açılıp açılıp kapanmaya başladığı ilk günden itibaren sayarsak dokuz- uzun sene boyunca başıma musallat olan hortlaklar bunlardı. Fakat bu İntikam Perileri beni defalarca yense de çok şükür ben de arada bir onları mağlup etmeyi öğrenmiştim.

- İlk önce Hüsran çıktı. Onu aşmak dalında bir Olimpiyat madalyası olsa eminim çoktan kapmışım. Hüsran sapık, tıslayarak konuşan bir kadındı, eşsizdi çünkü her şeyi tüketiyordu. Korku mideme inen ani bir yumruktu ve Yalnızlık sırtımdaki ağır külçeydi. Hüsran göğsümde başlıyor, bağırsaklarımı büzüp sıkıyor ve çok geçmeden tüm vücudumu ele geçiriyordu. Hüsran beni zehirledikçe her bir molekülüm öfkeyle kabarıyordu.

En ufak açıdan bile kendi kaderimi kendim belirleyemeyişim her an bana hatırlatıldığı için Hüsran içimde sık

sık yükseliyordu. İnsanlar saatler boyu aynı pozisyonda oturmamı istiyorsa bir yerlerime kramp girse bile elim kolum bağlıydı. Seneler boyunca her gün öğle yemeğinde yediğim soğuk muhallebi ve kuru erikten ne kadar nefret ettiğimi anlatmaya kelimeler yetmezdi. Yine insanların beni yürütmeyi kafaya koymaları da Hüsrân'ın kabarmasını tetikleyen kaçınılmaz girişimdi.

Annemle babam hâlâ yeniden yürüyebileceğime inanıyordu çünkü uzuvlarım spastik ve kontrolüm dışında olmalarına rağmen felçli değildi. Kaslarımın ve eklemlerimin hareketsizlikten tamamen kireçlenmesini önlemek için beni fizyoterapiye götüren annemdi. Babamla ikisi, günün birinde yeniden yürüyeceğim fikrine o kadar kafayı takmıştı ki doktorların spastikliğini azaltmak için ayağımdaki bazı tendonları kırma teklifini duymadılar bile. Doktor önemli olmadığını çünkü nasılsa bir daha ayaklarımı kullanamayacağımı anlatıyordu. Bizimkiler adamın tavsiyesine hiç kulak asmadı, beni yeni bir doktora götürdüler ve iki sene önce, içine kıvrılmış ayaklarımı düzleştirmek ve günün birinde yeniden yürümemi kolaylaştırmak umudu için iki uzun ameliyat geçirdim.

Beni kısıtlayan diğer şeyleri düşününce yürüyememek bana hep önemsiz görünmüştür. Kollarımı kullanarak yemek yiyememek, kendi kendime yıkanamamak ya da birine bir işaret yapamamak, sarılamamak benim için daha büyük sorunlardı. Doydum ya da banyonun suyu çok sıcak diyebilecek, birine onu sevdiğimi söyleyebilecek sesimin çıkmaması kendimi en çok insan dışı hissetmeme sebep olan durumdu. Sonuçta sözcükler ve konuşma yetisi bizi hayvanlar âleminden ayıran temel özelliğimiz. Bize özgür irade ve beceri kazandırıyor,

onları kullanarak arzularımızı dile getirebiliyor, başkalarının yapmamızı istediği şeyleri kabul ya da reddedebiliyoruz. Sesim olmayınca en basit konularda bile kontrol bende değildi, işte bu yüzden Hüsrân içimde bu kadar şiddetli bir ağıt tutturuyordu.

Arkasından kız kardeşi Korku geliyordu; bana her gün olanlar ya da gelecekte olacaklar üstünde güçsüz kalacağıma dair korku, gittikçe büyüdüğüm ve yaşımla ilerledikçe annemlerin benimle daha fazla ilgilenemeyip beni yatılı bir bakımevine koyacağı korkusu. Ailem tatile çıktığında ya da babam iş seyahatindeyken, özellikle taşradaki bir yatılı bakımevine her gönderilişimde oradan bir daha asla ayrılamayacağımı düşünüp korkudan geberirdim. Her gün ailemle geçirdiğim birkaç saat beni ayakta tutuyordu.

Taşradaki o yatılı bakımeviden, diğer her yerden daha fazla nefret ediyordum. Yıllar önce, annemle babamın ertesi gün kaçta yola çıkıp beni oraya bırakacaklarından bahsettiklerini duyunca bir şey yapmak zorunda olduğumu anladım. Korku beni gecenin ortasında uyandırınca ondan sonsuza dek kurtulmak zorunda olduğumu anladım. Herkesin uyuduğundan emin olmak için kulak kabarttıktan sonra kafamı yastıktan kaldırıp etrafını saran plastik yastık kılıfının içine soktum. Plastik, başımın etrafında hışırdarken kafamı yastığa sertçe gömüp ertesi gün oraya gitmek zorunda kalmayacağımı içimden tekrar edip duruyordum; Korku'dan yakında kurtulacaktım.

Başım dönmeye başlarken hızlı hızlı nefes alıp terlemeye başladım. Korku'dan kaçmanın bir yolunu bulmuştum ve sarhoş gibiydim. Fakat başaramayacağımı fark etmemle bu his, yerini çaresizliğe bıraktı. Ne kadar çabalarsam çabalayayım, zavallı bedenimin nefes almasını önleyemiyordum.

Ertesi sabah aynen planlandığı üzere taşradaki o bakımevine götürüldüm ve her sene bir ya da iki kez orada kalmaya devam ettim.

“Sana benden daha iyi bakarlar,” derdi annem habire, eğer beni arabayla götürüyorsa.

Hep aynı şeyi tekrar ederdi, içindeki suçluluk duygusunu yatıştıracak ezbere bir nakarat gibi.

“Sana iyi bakarlar,” diye ısrar eder, ağzından çıkan bu sözlerden medet umardı.

Annem bana orada neler olduğunu bir bilseydi, eminim hayatta bir daha böyle demezdi. Ama bilmiyordu ve onu dinlerken öfkeyle üzüntü arasında kalıyordum: Annemle babamın son derece nefret ettiğim bir yere beni zorla götürmelerine kızıyor ve annemin sahiden de yabancıların bana kendisinden daha iyi bakacağına inanmasına üzülyordum. Onunla kalmak için içimde yanan hasret kor gibiydi, keşke görebilse, keşke sadece onunla olmak istediğimi bilebilse diye düşünüyordum.

Son olarak Yalnızlık geliyordu ve belki de İntikam Perileri arasında en korkuncu oydu çünkü bir oda dolusu insanla bir arada oturduğum sırada yavaş yavaş tüm yaşam enerjimi emebilirdi. İnsanlar girip çıkarken, sohbet edip tartışırken, barışıp tekrar bozuşurken ben Yalnızlık'ın felç eden parmaklarıyla kalbimi sıkıldığını hissederdim.

Yalnızlık kendimi ne kadar tecrit edilmiş hissettirse de muhakkak farklı biçimlerde varlığını göstermenin bir yolunu bulurdu. Birkaç sene önce hastanede ameliyata girmeden önce bana anestezi verildi ve ben ameliyathaneye alınırken annemle babam işe geri döndü. Bir hemşire kolumu tuttu, damarıma iğne saplandı ve anestezi uzmanı içi beyaz sıvıyla dolu bir şırıngayı iğneye soktu.

“Tatlı rüyalar,” dedi nazikçe ve kolumdan göğsüme doğru yakıcı bir hissin tırmandığını hissettim.

Sonra bir baktım, soğuk bir hastane yatağında yan yatıyorum. Yatak hareket ediyordu ve ben etrafımı doğru düzgün göremiyordum, nerede olduğumu anlama mücadelesi verirken tam anlamıyla kopmuştum. Ancak bir elin benimkini tutup damarıma giren bir iğneyi düzeltişini hissedince vargücümle o ele tutundum, tamamen yalnız olduğumu hissetmemek, anlık bir bağ kurmak istedim. Fakat diğer el, zayıf tutuşumun altından sertçe çekildi ve ayak seslerinin uzaklaştığını duydum, ne kadar iğrenç biriyim kim bilir diye düşünerek utançtan büzüşüp kaldım.

Beni kurtaran tek şey, Yalnızlık’ın yumuşak karnım keşfetmemdi, yani etrafıma sardığı tecrit çilesi arada bir çözülebiliyordu. Sadece ben ne zaman olabileceğini bilmiyordum.

Bir keresinde babamın işyerinden bir arkadaşının okuduğu bir kitaptan bahsedişini hatırlıyorum. Yetişkinlik yıllarında felç geçiren bir adam hakkındaydı ve adam sonrasında tekerlekli sandalyede oturmanın en kötü yanı, rahatsız bir pozisyonda yerleştirilmişseniz çektiğiniz acılar diye sızlanıyordu. Anında kulak kesildim çünkü yaşım ilerledikçe sıklıkla testislerimin üstünde oturur halde bırakıldığımı fark etmiştim. Çok belirgin bir rahatsızlık hissiydi bu: Acıdan bir süre sonra uyuşuyordum, sonra ağrı, kapanışta yeniden sahneye çıkıp heyecanlı kalabalıkları son kez coşturan bir oyuncu gibi tekrar ortaya çıkıyordu.

Babam o arkadaşıyla konuştuktan sonra beni tekerlekli sandalyeme nazikçe yerleştirmeye ve testislerimi altımda ezmediğimden emin olmaya özen göstermeye başladı. Ve

bunu her yapışında Yalnızlık, hırlayarak o karanlık mağarasına geri dönüyordu çünkü babam ne zaman bunu yapsa Yalnızlık'ı birlikte yeniyorduk.

- 19 -

Tavuskuşu Tüyleri

GÖZLERİMİ BİLGİSAYAR EKRANINA DİKMİŞKEN ELLERİME titrememelerini emrettim. Metotlu bir şekilde düşünmek zorundaydım, karşımdaki ekranda yer alan problemi adım adım çözmeliydim. Problemi çözeceksem eğer, sakın ve düşünceli olmalıyım.

“Şimdi ne yapmamı istiyorsun?” diye sordu Virna yanıma oturup.

Henüz emin değildim. Ekranı bakarken zihnimden bilgisayarlar hakkında öğrendiğim her şeyi, demo izleyerek ve yeni programları çalışarak geçen saatleri yeniden geçirdim. Cevabın içimde bir yerde olduğuna emindim, sadece bulmam gerekti.

2003 yılı Şubat ayıydı, ilk dizüstümü almamın üstünden bir yıl, değerlendirme testinden sonra neredeyse iki yıl geçmişti. Bizim bakımeviyle ortak bina kullanan sağlık merkezinde Virna’yla birlikte bilgisayarın başında oturduk. Virna birkaç ay önce burada çalışmaya başlamıştı

ve yakında olduğu için sık sık görüşüyorduk. Ona olan hislerimi döktükten sonra bile Virna arkadaş kalacağımız sözünü tuttu ve her zamanki gibi devam ettik. Çoğunlukla gündelik konulardan bahsettiğimiz için ofisindeki bilgisayarda bir arıza olduğunu öğrendim.

“Galiba soğutma fanı bozulmuş,” dedi bana.

Arızanın asıl sebebinin bu olduğundan şüpheliydim. Okumayı öğrenmem uzun zaman alıyordu ama bilgisayar dilini öğrenmem ona nazaran çok daha hızlı gerçekleşiyordu. Nasıl ki bir zamanlar gölgelerin vuruşunu ezberleyerek saati söylemeyi öğrenmişsem harf şekillerini de hafızama yazmaya çalışıyordum ve artık birkaç yazılı kelimayı anlayabiliyordum. Belki de olay çocukken elektronik aletlere düşkünlüğümü ve merakımı yeniden canlandırma meselesiydi, kendi bilgisayarımı aldığımdan beri bütün bilgisayarları içgüdüsel şekilde anladığımı keşfetmiştim. Son aylarda bir dizi donanım programı kullanmayı öğrenmiştim, içlerinden biri de sembolleri harflere dönüştürüyordu, böylece e-posta atabiliyordum; bir diğer program sayesinde bilgisayarımdan telefona cevap verebiliyordum.

“Merhaba, ben Martin Pistorius,” diyordu bilgisayardaki sesim. “Konuşamıyorum, o yüzden bilgisayarla konuşuyorum ve biraz zaman alıyor, lütfen sabırlı olun.”

Hal böyleyken bile çoğu kişi suratıma kapatıyordu çünkü bilgisayardan çıkan sesimin mekanikliği o kadar hipnotize ediciydi ki telesekreterle konuştuklarını zannediyorlardı. Fakat en azından yaşadığım deneyimden bahsetmem istendiğinde bu soruya cevap verebilmeye başlamıştım. Buradaki sağlık merkezinin çalışanları, bakımevi personelinden hikâyemi duymuştu ve benden iletişim sistemimden bahsetmemi istemişlerdi. Fakat sekiz dakik-

kalık bir konuşma hazırlayabilmek için kırk saat harcadıktan sonra, sesimin monotonluğunu fark ettim. Romeo, bu sesle Juliet'e ilan-ı aşk etseydi kız sıkıntıdan boğulurdu.

Dolayısıyla bilgisayar sesimin daha doğal çıkması için yollar aramaya başladım. İlk olarak cümlelerin ortalarına noktalar koydum, böylece bilgisayardaki sesim 'nefes' almak için duruyor gibi çıkıyordu. Daha sonra Amerikan sesimi ayarlayarak aksanımı daha fazla yuvarladım. Aynı zamanda hangi sesi kullanmak istediğimi kendim seçtim: Hani insanların yazı yazarken font seçmesi gibi, bilgisayar programıma kaydedilmiş onlarca ses arasından birini tercih edebiliyordum. Benim seçtiğim 'Kusursuz Paul'dü çünkü bana uygun gibi geliyordu. Fazla yüksek değildi, fazla kaba değildi.

Konuşma biçimime şekil vermek kesinlikle özgüvenimi arttırmıştı, yine de konuşma yapacağım gün içimi kaplayan korkuyu hiç mi hiç azaltmamıştı. Odadaki birçok kişiyi tanıyacağımı biliyordum, kaygılarım arttıkça ellerimin titremesi -geçmişten bana miras kalan şeylerden biri- gittikçe beter oldu. Konuşmamı yaptığım sırada Virna yanımda oturuyordu fakat öyleyken bile o kadar çok titriyordum ki bilgisayarı açma düğmesine bile zor bastım. Ekranı bakarken derin bir nefes aldım ve sesim konuşmaya başladı.

"Herkes merhaba, bugün geldiğiniz için çok teşekkürler," dedi. "Gerçekten çok gerginim, o yüzden birkaç şey yazdım."

Satır satır giderek değerlendirme testinden bu yana yaşadıklarımı -bilgisayar programını, sembolleri, düğmeleri ve kafamdaki mouse'u- aktardım ve konuşmam bitince insanlar gelip tebrik etti. Sonra anlattıklarımı dönüp birbir-

leriyle tartışmaya başladılar, benden çıkan sözler üstüne konuştuklarını düşünmek çok garipti. Hayatımda ilk kez başıma geliyordu.

Bilgisayarları rahatça kullanıp anlama kabiliyetimi gören babam, sağlık merkezindeki sorunları giderebileceğimi önermişti. Anlaşılan tamir etmem için bana bir şans vermelerini söylemişti, Virna da o yüzden bakımevindeki sınıftan beni almaya gelmişti. Herhalde o gün sınıftaki öğretmenim, koridorun o kısmından birinin bir bilgisayar tamir edebileceğine inanıldığı için dünyanın çivisinin çıktığını düşünmüştü. Fakat benim için bir işaretti bu, neler yapabileceğimi kanıtlayabilmek için beklediğim fırsattı.

Virna beni koridorda iterek götürürken sinirlerim feciydi. Bir dizüstü aracılığıyla birkaç kelime konuşmanın ötesinde bir şeyler yapabileceğimi kanıtlamak istiyordum. Bilgisayarın karşısına oturup ekrana baktım. Virna elim ayağım olmak zorundaydı, sisteme girebilmek için mouse'u kullanacaktı ve bana ekranda yazanları okumasıyla ben de sorunu bulup ne yapması gerektiğini söyleyecektim. Bilgisayar tamir etmek bir labirente girmek gibidir: Belki çıkmazlara saparsınız ama sonunda yolunuzu bulursunuz. Bilgisayar bize komutlar sunarken içgüdülerime güvenmek zorundaydım, saatlerce oturup sırasıyla problemleri teker teker çözdük.

İşimiz bittiğinde sevinçten havalara uçuyordum. Başarmıştım! Başka kimsenin çözemediği bir sorunu giderebildiğime inanamıyordum. Gerçekten çözdüğümden emin olmak için Virna'ya birkaç kere kontrol ettirdim ve her seferinde sistem tertemiz çalıştı.

"Aferin, Martin!" deyip duruyordu Virna, bana zevkten dört köşe gülümseyerek. "Bunu yaptığına inanamıyorum. Teknisyenler başaramadı ama sen başardın!"

Beni aynı koridordan geçirip tekrar bakımevine götürürken kendi kendine gülüyordu. “Herkes görsün şimdi!” deyip duruyordu.

Sınıfıma geri dönmek bile moralimi bozamazdı o anda. Artık nerede olduğumun farkında değildim. Umurumda değildi. Tek görebildiğim zihnimin içinde yanıp sönen bilgisayar ekranı ve çalışmasıydı, Virna’yı o labirentte yönlendirişim ve yolumuzu buluşumuzdu. Başarmıştım!

Birkaç gün sonra bu kez e-posta sistemi arızalanmıştı Virna gene bana anlattı. Kalbim heyecandan küt küt atmaya başladı, tekrar yardım edebilmeyi her şeyden çok istiyordum. Fakat Virna’nın nihayet koridorun başından beni almaya gelmesi birkaç gün sonra oldu. Belki müdürü, ilk seferde şans eseri çözdüğümü sanmış ve aynı başarıyı tekrar edeceğime ihtimal vermemişti.

Ancak şimdi Virna’yla bir kez daha bilgisayar ekranının başında oturuyorduk.

“F1’e basayım mı?” diye sordu.

Hayır demek için başımı yana attım.

“F10?”

Gülümsedim.

Virna tuşa bastı ve bilgisayarın modem ayarlarının birinci seviyesine geldik. Sorunu çözmeden önce daha çok pencere açacağımızın bilincindeydim. Sakinleşip kafamı toplamalıydım. İkinci kez neler yapabileceğimi göstermek ve rastgele olmadığını su götürmez bir şekilde kanıtlamak zorundaydım. Odaklanıp Virna’ya bir sonraki gideceği yeri söyledim. Her nasılsa bu sorunu çözeceğimi biliyordum. Hissedebiliyordum. Virna’nın yardımıyla bu bilgisayarda yolumu bulacağıma ve sıkıntının kaynağını saptayacağıma emindim.

Tam o sırada hissettim işte, geçen hafta o bilgisayarı tamir ettiğimden beri duymadığım histi bu. Şimdi gene geri gelmişti ve garipti, rengârenk tüylerini açan bir tavuskuşuydu; beni kabarttı, canlandırdı. Hangi his olduğunu anlamıştım artık: Gururdu.

Düzenleme

Ny.ozlem

Hayal Etme Cesareti

ANNE SEVGİSİNDEN DAHA GÜÇLÜ BİR ŞEY VAR MIDIR? KALE duvarlarını yıkıp kıran bir kütüktür, önüne çıkan her şeyi silip süpüren bir dalgadır. Annem bana dönüp baktığında gözleri işte bu sevgiyle pırıl pırıldı.

“Girip nereye gitmemiz gerektiğini öğreneceğim, sonra da hemen seni almaya geleceğim,” dedi.

Arabadan inip kapıyı kapattı. Yolcu koltuğunda otururken bahar güneşi ön camdan içeri girip gözümü alıyordu. Yaklaşık iki sene önce ilk kez test edildiğim iletişim merkezine gelmiştik çünkü annem uzmanlara gelişimimle ilgili son haberleri verdikten sonra öğrencilerle yapılan bir açık ziyaret gününe davet edilmişim.

“Ne kadar ilerledin, Martin!” dedi bana. “Onlarla görüşmeye gideceğim. Bilmek isterler. Bilgisayarını topu topu bir senedir kullanıyorsun ve bak neler yapabiliyorsun!”

Annem övünmeye karar verdikten sonra onu durdurmaya çalışmanın manası olmadığını biliyordum, o yüzden

birkaç hafta önce buraya geldi ve dönüşte bana heyecanla neler olduğunu anlattı.

“Seni görmek istiyorlar,” dedi. “Ne kadar hızlı ilerlediğine inanamıyorlar. Bazı öğrencilerle bir atölye çalışmasına katılmanı istiyorlar.”

Herkesin şaşkınlığını anlayabiliyordum. Ben bile artık yapacak bir işim olduğu için şaşkınlık içindeydim. Haftada bir gün gönüllü çalıştığım ofise götürülürken her seferinde rüyada olmadığımı kontrol etmek zorundaydım. Virna’yla birlikte bilgisayarların tamirine yardım etmek amacıyla sağlık merkezinde çalışıyordum, bir bakımevinde boş boş duvarlara bakmaktan fazlasını yapmam istendiğine inanmıyordum. İşimiz basitti: Sağ kolum kâğıt kaldıracak kadar güçlendiği için fotokopi çekip dosyalıyordum ve Haseena adlı bir işarkadaşım, ihtiyacım olan noktada bana destek oluyordu. Ayrıca bir sorun çıktıkça bilgisayarları tamir ediyordum.

İşimin en iyi yanı, nihayet bakımevinden ayrılabilmemi sağlamasıydı. Her salı bu binanın kapılarından içeri sokulmak, vücudumun alışkanlık gereği sınıfıma doğru eğilmesi fakat son anda sağlık merkezine doğru ters istikamete çevrilmek çok garipti. Bakımevinden ayrılmak tam bir yol ayrımıydı; artık bir bakımevine gönderilirsem ölürdüm. Bazen uzun yıllar çok vakit geçirdiğim bu binada, o hayalet çocuğun bir gölgesi duruyor mu, merak ediyordum. Ama bu düşünceyi hemen geri itiyordum. Artık bir geleceğim olduğu için geçmişini düşünmeyi reddediyordum.

Bedenim, kullandıkça minik minik birçok açıdan güçleniyordu. Çalışmadığım günlerde, evde bilgisayar başında alıştırmaya yapıyordum. Artık dik oturduğum zaman biraz daha kuvvetliydim. Boyun kaslarım, baş mouse’umu

çoğunlukla kullanabileceğim kadar güçlüydü ve dizüstümün tablet kısmını ara sıra kullanabiliyordum çünkü özellikle sağ elim iyice söz dinler hale gelmişti. Sol elim hâlâ kontrolüm dışındaydı, o yüzden henüz bir kelebek değildim ama yavaş yavaş ipek böceği evresini geride bırakıyordum.

Geçmişimle tek bağım boynuma hâlâ takılan önlüktü, göğsümden aşağı salyalarımın deli gibi aktığı günlerden miras kalmıştı, o zamanlar bir konuşma terapisti yutkunma refleksini canlandırması için ağzıma hep pudra şekeri konmasını tavsiye etmişti. Artık bu önlüğe ihtiyacım yoktu aslında ve annem takmamı istemiyordu ama ben bir türlü bu huydan vazgeçemiyordum. Önlüğü boynumdan çıkarıp beklenmedik şekilde edindiğim sihirli güçleri sınırsam hepsini kaybedeceğimden korkuyordum. Belki de bebeklik yıllarımdan tutsaklığından vazgeçme isteksizliğim, elimdeki tek isyan eylemiydi ve kendi kararlarımı vermenin değerini anladıkça hakkını vermek istiyordum. Her gün önlük takıp takmamak çoğu zaman seçim yapabildiğim tek konuydu, o yüzden bu kararı kendim vermeyi kafaya koymuştum.

Şimdi arabada oturmuş annemi beklerken önümdeki yolda yürüyen öğrencileri seyrediyorum. İletişim merkezi bir üniversiteye bağlı, ben de böyle bir yerde okuma hayali kuruyorum çünkü günün birinde bilgisayarlarla tam zamanlı çalışmak istediğimi biliyorum. Diğer öğrendiğim her şeyle kıyaslandığında onlar bazen, dünyanın en basit şeyi benim için.

Hatta İngiltere'deki bir şirket için bir donanım programını denemeye bile başladım. İletişim programlarını bilgisayarımda kullanıyorum, başlangıçtan bu yana annemle

arada bir ufak aksaklıklar tespit ettik. Programı yapanlar anneme aksaklıkları gidermeyle ilgili e-posta atıyordu ama yavaş yavaş bu e-postaların muhatabı ben olmaya başladım. Adamlar sistemleri ne kadar iyi bildiğimi fark edince test etmemi rica ettiler. Bilgisayarları nasıl ve niçin bu kadar iyi anladığımı hakkında hiçbir fikrim yok ama sorgulamıyorum. Bu günlerde hayat daha çok şöyle: Düşünmeden yaptığım, insanları şaşırtan bazı şeyler var.

Babam ofise girince belgeleri alfabetik sıraya dizen bana soru sorar gibi baktı.

“Neyin nereye gideceğini nereden biliyorsun?” diye sordu şaşkınlık içinde.

Oturup kafa yormamıştım. Hâlâ doğru düzgün okuyamıyordum ama dosyada gördüğüm harfi, belgedekiyle eşleştirişirdim. Sonuçta harfler de topu topu sembollerdi. ‘A’ harfi ellerini başının üstünde birleştirmiş duran bir adama benziyordu, ‘M’ bir sıradağın tepesiydi ve ‘S’ kıvrılan bir yilandı.

Arabanın kapısı açıldı ve annem bana doğru eğildi.

“Hazır mısın?”

Tekerlekli sandalyemi kapının yanına koydu, bacaklarımı arabanın dışına çıkarıp koluma girdi. Birbirimize yaslanmamızla ayağa kalkıp titreyerek sandalyeye oturdum. Annem dizüstümü kucağıma koyup beni binaya doğru itmeye başladı, iki sene öncesine kadar hayatımda hiç görmediğim kendiliğinden açılan elektronik kapılar bizi içeri aldı. Bir kadın bizi kahve servis edilen bir odaya aldı ve gözlerim dikilmiş, sohbet eden insanlara kaydı. İkisi erkekti, hiçbirisi tekerlekli sandalyede değildi ama her biri, bir keresinde annemle babamın az kalsın bana alacağı cihaza benzer bir kutu taşıyordu. Adamlara bir kuşbilim-

cinin nadide bir kuşa bakacağı gibi ilgiyle baktım. Hayatımda hiç kendim kadar sessiz biriyle tanışmamıştım.

“Seni hazırlayalım mı?” diye sordu annem.

Beni düzgünce sıralanmış sandalye ve sıralarla dolu küçük bir konferans salonuna itti. Bir kadın odanın diğer tarafında, beyaz tahtanın önünde durmuş, kâğıtlarını düzenliyordu.

“Nereye oturmak istersin?” diye sordu annem, arkalarındaki sandalyeleri işaret ettim.

Biz yerleşince annem dizüstümü açtı ve çalıştırınca kulak çınlatan bir müzik sesi çıktı, tahtanın önündeki kadın kafasını kaldırıp baktı. Kadın orta yaşlı, kısacık gri saçlı, gözlüklüydü ve omzuna bir şal atmıştı. Bana gülümsedi. Ne yapacağımı bilemeyerek önüme baktım. Daha önce hiç böyle bir yere gelmedim. Bir şeyler öğrenip tartışan bir grup insanın arasında oturmadım. Beni fark etmelerini istemiyordum.

Annemle beklemeye başladık, insanlar yavaş yavaş içeri dolup yerlerini aldı. Birbirleriyle sohbet ediyor, selamlaşıp gülüşüyorlardı, herkes yerleşince gözlüklü kadın konuşmaya başladı.

“Günaydın,” diye gülümsedi. “Adım Diane Bryen ve Philadelphia, Temple Üniversitesi’nde çalışıyorum, iletişim teknolojisini kullanan yetişkinlerin kendi hayatlarına karar verip idare etmelerini hedefleyen ACES adlı bir program yönetiyorum.

“Engelliler arasında yeni seslerin duyulmasına ve kalıplaşmış düşünceleri kırmaya yardımcı olabileceğimizi umuyorum.”

Kadının sesi canlı ve enerji doluydu. Odada oturanlara canlı bir şekilde bakıyordu.

“Engellilerin çok önemli sıkıntılarla karşı karşıya kaldıkları şüphe götürmez bir gerçek,” dedi. “Kaliteli eğitim eşitliğinde, aileden destek alıp çocukların o destekle yetiştirilmelerinde, paranın yetebileceği, ulaşılabilir konaklama konusunda, sağlık hizmetleri ve işe giriş konusunda.

“Bu tür sıkıntılarla her engelli grubu daima karşılaşıyor ama ben bugün buraya bariz bildiğimiz adaletsizliklerden bahsetmek için gelmedim. Onun yerine, insanlara toplumun dayattığı daha birçok sınırdan söz etmek istiyorum; engelli hayat fiziksel, zihinsel ve duyuşsal kısıtlamaların yanı sıra sakatlayan tavırlardan da kaynaklanıyor. Eğer birisi başarılı olmayı beklemezse ya da ondan böyle bir şey beklenmezse, o zaman o kişi asla başarılı olamaz.”

Dr. Bryen’a bakakaldım. Daha önce kimsenin benim gibi insanlardan böylesine tutku ve inançla söz ettiğini duymamıştım.

“İnanıyorum ki engelleri olanlar karşılarına çıkan bariyerleri kırabilirse, o zaman anlayacaklar ki onların da buna *hakkı* var, onlar da herkes gibi hedefler koyabilir ve hayal kurmaya cesaret edebilir.”

Dr. Bryen odadakileri izlerken durdum.

“Ölmeden önce en çok tanışmak istediğim insan Nelson Mandela,” dedi. “Çünkü o kadar uzun süre hapis tutulmasına rağmen, özgürlük ve temel beslenmeden bile yoksun bırakıldığında bile hayalinden vazgeçmedi. Bay Mandela’nın cüretkâr bir hayali vardı ve gerçekleşene kadar o hayali takip etti.

“Hayalleri olan başka insanlar da tanıdım. Hayatım boyunca sahip olduğum en iyi patronlardan biri Bob Williams’tı, politikaya atılmıştı ve beyin felci geçirmişti.

Aynı zamanda harika bir işi, itaatkâr bir köpeği ve onu çok iyi tanıyan bir karısı vardı.

“Hayalini kurduğu hayatı yaşıyordu. Onun gibi birçok insanla tanıştım; şarkı söylemenin hayalini kuran ve bilgisayarlı cihazını ona göre ayarlayan bir müzisyen; çalıştığım üniversitede beyin felci geçirmiş, yine de sevdiği işi yapan bir öğretim görevlisi. Şahsen sevdiğim birinin de hayal kurmaya cesaret ettiğini gördüm çünkü erkek kardeşim kör.

“Bu insanların hepsi çok şeyler başardı ama her birinin ortak özelliği, hayal kurmaya cesaret etmeleriydi. Hayal kurmak güçlü bir araç ve hepimiz bunu öğrenmeliyiz.”

Dr. Bryen sınıfta ön sıralarda oturan bir adama baktı.

“Sizin hayaliniz ne?” diye sordu.

Adamın vücudu sakat değildi, spot ışığı üstüne vurunca huzursuzca kımıldandı.

“Günün birinde bir kitap yazmak,” dedi sessizce.

“Peki, bu hayali nasıl başaracaksınız?”

“Bilemiyorum.”

Dr. Bryen adama gülümsedi.

“İşte bu yüzden hayallerimize uzun uzun kafa yormak zorundayız çünkü onlara sahip olmaya cüret ettik mi gerçekleştirmeye çalışma sürecine de başlayabiliriz.

“Bu arada hayaller çok büyük olmak zorunda değil. Opera dergisine üyelik hayali kuran bir kadın tanıyorum, bir başkası her hafta akşam yemeğinde peynirli makarna yemeyi hayal ediyor.

“Hayaller, sizin istediğiniz boyutta olabilir. Önemli olan, kendinize ait bir hayal kurmanız.”

Dr. Bryen gene odada sağa sola baktı. Gözleriyle sıralardaki insanları taradı, geriye geldi ve bana odaklandı.

"Sence bir hayali gerçekleştirmek için neye ihtiyacın var?" diye sordu.

Herkes dönüp bana baktı. Ne diyeceğimi bilmiyordum. Beni rahat bırakmalarını istiyordum. Hayatımda hiç aynı anda bu kadar çok insan bana bakmamıştı. Ne yapacağımı bilmiyordum.

"Bence Martin çok çalışmak gerek cevabını verirdi," dedi annem.

Benim adıma konuşarak koca bir yarık gibi açtığım sessizliği doldurmaya çalışıyordu. Keşke şu an ortadan kaybolabilseydim.

"Ama ben *senin* ne düşündüğünü bilmek istiyorum," diye tekrar bana bakarak sordu Dr. Bryen. "Martin, değil mi? Bana bir insanın hayalini başarıyla gerçekleştirmek için neye ihtiyacı olduğuna inandığını söylemeni istiyorum."

Kaçış yoktu. Başımdaki mouse'u dizüstüne doğrultup tuşlara basarken odada çıt çıkmıyordu. Sonsuzluk kadar uzun bir sürenin ardından sonunda konuştum.

"Bence hayalinin ne olduğuna karar verme fırsatının verilmesi lazım," dedi bilgisayar sesim.

"Nasıl yani, Martin?"

"Tuşlara tekrar tekrar bastım."

"İnsanlar *senin* hayalinin ne olduğunu bulman için sana yardım etmeli. Bir hayalin olmasını mümkün kılmalılar."

"Ah hayır!" diye bağırdı Dr. Bryen. "Sana hiç katılmıyorum. Anlasana, Martin? Başka insanlardan hayal kurmak için izin isteyemezsin. Kendin yapmak zorundasın."

Dr. Bryen'in ne kastettiğini anladığımdan emin değildim. Hayatımı başkalarının benim için seçtiği yemekler yedirilerek, yorulduğuma karar verdikleri zaman yatağa yatırılarak geçirmiştım. Bana uygun gördükleri

kıyafetleri giymiş, benimle konuşmak istedikleri zaman ve şekilde konuşulmuştum. Hiçbir zaman *benim* ne istediğimi düşünmem benden istenmemiştir. Kendi adıma karar vermenin nasıl olduğunu bilmiyordum, nerede kaldı hayal etmek. Kadına baktım. Başka insanların beklentilerini çok iyi biliyordum ama kendi beklentilerimi hiç düşünmemiştim.

Peki, ya kadının dedikleri doğruysa? Artık sesimi bulmaya başladığım için kendime ait kararlar verebilir miydim? Bu yolculuğun sonunda bir yerde, daha önce hiç tahayyül edemediğim bir özgürlüğe kavuşabileceğim yavaş yavaş kafama dank ediyordu. İstediğim kişi olabilecektim ama gerçekten de onun kim olduğunu hayal etme cesaretine sahip miydim?

- 21 -

Sırlar

HAYALET ÇOCUK OLMANIN BEKLENMEDİK BİR YANI DA yabancıların bana gizli dünyalarını açmalarıydı. İnsanların bir odadan geçerken tüfekten çıkan mermiler gibi osurduğunu ya da sanki aynada mucizevi bir şekilde daha güzel bir versiyonları belirecekmiş gibi habire kendilerine baktıklarını görmüşümdür. Burnunu karıştıranlar, bulduğunu ağzına atıp yiyenler ya da kıçlarına yapışan külotlarını düzeltip apış aralarını kaşıyan insanlar gördüm. Bir yerden bir yere giderken kendi kendilerine küfür edip mırıldanışlarını işittim. Bir iddiayı kazanacağım diye gerçekleri çarpıtıp yalan söylendiğini ve kavgaların doğduğunu izledim.

İnsanlar başka şekillerde de kendilerini ifşa ediyordu: Nazik ve duyarlı veya kaba ve düşüncesiz bir dokunuşla; bir odaya girince yorgunluktan yere sürten ayaklarla. Sabırsızlanıyorlarsa beni yıkarken ya da beslerken iç geçirirlerdi; eğer kızgınlarsa kıyafetlerimi her zamankinden daha sert çıkarırlardı. Mutluluk, küçük elektrik akımları

gibi üstlerinden fırlardı, oysaki kaygılar bin farklı şekilde kendini belli ederdi, kâh yenen tırnaklar, kâh endişelerine hâkim olmaya çalışarak saçını bin kere kulak arkasına atanlar.

Herhalde saklanması en zor olanlardan biri de kederdi çünkü insanlar ne kadar içlerinde tuttuğunu düşünseler de o keder bir şekilde dışarı sızardı. Sadece işaretleri görmek yeterdi ama çoğu kişi görmezdi ve bu yüzden kendini yalnız hisseden pek çok insan vardı. Sanırım bazıları bu yüzden benimle konuşuyordu: Bir başka canlıyla -ne kadar hareketsiz olsa da- konuşmak, kimseyle konuşmamaktan iyiydi.

Bana içini döken insanlardan biri Thelma'ydı, bakım evine ilk gitmeye başladığımda orada çalışıyordu ve sıklıkla akşamüstü alınmayı beklediğimiz sırada ben ve diğer çocukların yanında oturuyordu. Her akşamüstü, koridorun sonundaki beyaz giriş kapısının itilince gıcırdayarak açılıp kapanışını dinlerdim. Ardından ayak sesleri koridorda yankılanırken kim olduğunu anlamaya çalışırdım: Topuklu ayakkabı tıkırtısı, Corinne'in annesi geldi demekti, ağır asker postalıysa Jorika'nın babasıydı, babamın ayakkabılarının yumuşak tabanı her zamanki gibi o iriyarı bedenini anlatıyordu ve annemin ayakkabıları hızlı adımlarının boğuk hışırtısı dışında ses çıkarmıyordu. Bazı günler herkesin kim olduğunu görmeden anlayabiliyordum ama diğer günler, tahminlerimde yanılıyordum.

Her gün öğleden sonra diğer çocuklar teker teker gider ve bina sessiz sakin kalırdı: Telefonların çalması kesilir, insanlar haşır huşur hareket etmez, klimanın kapanmasıyla kulaklarım uğuldar ve beynim sessizliği beyaz notalarla doldururdu. Çok geçmeden geriye sadece Thelma ve

ben kalırdık. O olduğu için her zaman sevinirdim çünkü babam geciktiğinde hiçbir zaman sinirlenmezdi.

Yine bir öğleden sonra yan yana otururken radyoda bir şarkı çıktı, Thelma gözleri uzaklara dalarak dinlemeye başladı. Bugün üzüntülü olduğunu hissedebiliyordum.

“Onu çok özlüyorum,” dedi birden. Başım göğsüme eğik olmasına rağmen, ağlamaya başladığını duydum.

Neden bahsettiğini biliyordum: Kocasını vefat etmişti. İnsanların fısır fısır konuştuğunu duymuştum.

“İyi bir insandı,” diye fısıldadı Thelma. “Onu hep düşünüyorum, her gün aklımda.”

Thelma yanımdaki sandalyede ağırlığını diğer tarafa verince bir gıcırta oldu. Sesi çatlayarak konuştu ve gözlelerinden daha çok yaş akmaya başladı.

“O son halleri aklımdan hiç çıkmıyor. Acaba neler olduğunu anlıyor muydu? Ne hissetmişti? Korkuyor muydu, acısı var mıydı? Kafamda habire düşünüp duruyorum. Onu düşünmeden duramıyorum.”

İyice hıçkırmaya başladı.

“Keşke ona onu sevdiğimi daha çok söyleseydim,” dedi. “Yeterince söylemedim ve artık iş işten geçti. Bir daha asla söyleyemem.”

Thelma yanında oturduğum sırada biraz daha ağladı. Midemin düğümlendiğini hissettim. Bu kadar üzölmeyi hak etmeyen, tatlı biriydi. Keşke ona iyi bir eş olduğunu söyleyebilseydim, öyle olduğundan emindim.

Kozadan Çıkış

ONCA SENEYİ YALNIZ GEÇİRDİKTEN SONRA BİR BAŞIMA kalmaktan korkuyor olmam kaçınılmaz mıydı? Geçen ay iletişim merkezindeki atölye çalışmasına katıldıktan sonra, geliştirici alternatif iletişim yani AAC üstüne bir haftalık bir kursa başlıyordum yeniden. Benim gibi AAC'yi kullananlardan, bizimle çalışan ebeveynler, öğretmenler ve terapistlere kadar herkes merkeze geldi. Fakat bu kurs özellikle AAC'de derece yapmak isteyen öğrencilere yönelikti ve merkezin müdürü Profesör Alant tarafından bizzat davet edilmiştim. Annem her sabah benimle geliyordu ancak bugün, cihazımın düğmelerinde bir sorun çıktığı için bilgisayarcıya gitmek zorunda kalmıştı. Yani tek başımaydım.

Yabancılarla dolu odada etrafıma bakarken yakınımnda ailemden birisi ya da bir bakıcı olmadan kaldığım tek bir sefer bile hatırlayamadığımı fark ettim. Senelerimi kendi içimde tecrit dayatılarak geçirmiş ancak şu ana dek fiziksel olarak bir an bile yalnız kalmamıştım. Hatta

çocukken bile, sokağın sonuna kadar gitme yürekliliğini gösterip tek başına o köşeyi döndüğümü hatırlamıyorum. Hiçbir zaman bütün gece sokakta kalarak anne babama kafa tutan, yetişkinliğe ilk adımlarını atan bir ergen olmamıştım.

Dehşet içindeydim. Ne demeliydim? Ne yapmalıydim? Konferans salonunun arka tarafında sandalyemde oturuyor, göze çarpmamaya çalışıyordum. Konuşma başlayınca rahat bir oh çektim. Sonra çay molası verildi. Eğer katılacaksam birinin benim yerime sandalyemi itmesi, bardağıma bir kamış sokması ve başımı eğip içebileceğim yakınlığa getirmesi gerektiğinin farkındaydım. Dolayısıyla öğrencilerden biri çaya geliyor muyum diye sorunca olduğum yerde kalmayı tercih ettiğimi söyledim. Teklifi kabul etmeye korkuyordum. Kimseye yük olmak ya da tanımadığım insanların başına kalmak istemiyordum.

Ancak odada oturmuş, milletin yavaş yavaş yanımdan geçip dışarı çıkışını izlerken direnişimin yersiz olduğunu anladım. Sözde gerçek dünyada hareket etmek için her zaman yardıma ihtiyacım olacaktı. Hareket etmek, kapıları açmak, yemek, içmek ve tuvalete gitmek için. Bunların hiçbirini tek başıma yapamazdım, o yüzden tanımadığım biri bana kapıyı açmayı teklif ettiğinde gülümseyerek teşekkür etmeli; biri bir merdivenden yukarı itmeyi önerdiğinde istemesem de kabul etmeliydim. Ne zaman ki tanımadığım insanların bana yardım etmesine izin verirdim, işte o zaman annemle babamın her daim yanımda olduğu, herkesi tanıdığım o kısıtlayıcı alanın ötesine geçmeyi başarabilirdim. Uzun zamandır içinde saklı durduğum koza yavaş yavaş kırılırken yeni yollar öğrenmek zorundaydım.

“Martin?”

Geçen hafta atölye çalışmasında tanıştığım, iletişim merkezindeki konuşma terapisti Michal'ı gördüm.

“Seni çay odasına götüreyim, çay alalım mı?” diye sordu.

Michal gülümsüyordu. İçim rahatladı. Tek sembole tıkladım.

“Teşekkürler.”

Reddedemeyeceğim Bir Teklif

ANLAŞILAN BEN NADİDE BİR TÜRÜM. TİPKİ BİR PAPAĞAN ya da maymun gibi, uzmanların özel ilgisini çekiyordum. Hem AAC'yi yeni kullanmaya başladığım, hem de genç bir yetişkin olduğum için. AAC ile iletişimi öğrenenlerin çoğu ya çocuk felciyle, otizmle, genetik bozuklukla doğmuş çocuklar ya da felç veya motor sinir sistemini ele geçiren hastalıklar sonucu konuşma yetilerini kaybetmiş büyüklerdi.

Benim gibi, konuşma yetilerini hayatlarının başında değil, ortalarında ya da bir kaza veya hastalık sonunda kaybeden insanlar, daha az bulunuyordu. Fakat bundan da önemlisi, ben çok kısa zamanda bilgisayarla iletişim konusunda çok yol katetmiştim *ve* kendi kendime okuma yazma öğreniyordum. Gerçekten bulunmaz bir durumdu çünkü AAC kullanıcılarının çoğu okuma yazma bilmiyordu. Bu sebeplerden, kursun son gününde öğrenciler konuşmamı dinlemek üzere toplandı.

“Yeni hayatıma alışmak, zaman zaman çok korkutucu ve zorlayıcı oldu,” dedim onlara. “Bilmediğim çok şey vardı ve tam anlamıyla aklımı kaybediyor gibiydim. Dik bir öğrenme eğrisi çiziyorum, her şey iyiye doğru hızla ve kökten değişiyor.”

Öğrenciler yaptığım konuşmadan sonra başıma toplanıp beni tebrik ederken aralarında olmaktan kıvanç duydum. Benim yaşımdaki insanlar, gökkuşağı renklerinde çizilmiş gibi capcanlılardı, yüzleri kocaman gülüyor, sesleri yüksek çıkıyordu. Bu günün şerefine, ben de önlüğümü takmadım, biraz daha onlara benziyordum.

“Harikaydın!” Amerikan aksanlı birinin cümlesiydi.

Erica bu haftanın başında, bir sabah annem dükkâna gidince ve Michal beni çaya götürünce tanıştığım bir öğrenciydi. Michal bana içeceğimi aldıktan sonra dikkati başka yöne kaymıştı ve bardağımın içine bakarak bana kamış vermediği için içemeyeceğimi düşünüyordum.

“Bir şeye ihtiyacın var mı?” diye sordu birisi.

Kafamı çevirince benim yaşlarımda görünen bir kadınla karşılaştım. Kısa sarı saçlıydı ve her yanından enerji fışkırıyordu. Elimini aşağı doğru salladım.

“Çantanda mı?”

Kadın çantamda bir pipet buldu ve bardağıma koydu.

“Adım Erica,” dedi. “Sakıncası yoksa sana eşlik edebilir miyim?”

Ne kadar dobraydı, çok hoşuma gitti. Erica, Amerika’da bir üniversitede okurken on aylığına buraya gelmişti, konuşma ve dil terapisi okuyordu; şu anda Güney Afrika’da master yapıyordu. Benimle her konudan konuşması bende hayret uyandırdı. Bir insanın benimle bu kadar rahat sohbet etmesi sık rastlanan bir durum değildi.

“Kış ortası olmasına rağmen burası hiç soğuk değil!” diye kıkırdadı Erica. “Wisconsin’de çetin kışlara alışmışsınız, burası vız gelir tırıs gider. Ben tişört giyip çıkmak isterken herkesin donarak gezmesi çok garibime gidiyor.” Çay molası sona erene dek sohbet ettik ve Erica sandalyemi iterek beni salona geri getirdi.

“Seninle sohbet etmek güzeldi, Martin,” dedi.

O günden beri ara sıra muhabbet ediyorduk ve şimdi Erica bana gülümsüyordu. Muzip bir edayla bana doğru eğildi.

“Arkadaş olmamız gerektiğine karar verdim,” dedi.

Kimsenin duymaması için iyice yaklaştı.

“Ama bir şartla: Anne baba yok.”

Erica’ya gülümseyerek e-posta adresimi verdim, o da birileriyle konuşmak için uzaklaştı, Profesör Alant beni görmeye geldi.

“Müsaitsen seninle konuşmak istiyorum, Martin?” dedi. “Sakıncası yoksa yalnız olarak?”

En az annem kadar şaşkın görüldüğüme oldukça emindim. Genelde tanımadığım insanlarla teke tek konuşmazdım.

Profesör Alant kararlı bir edayla yanıma oturdu ve annem bizi baş başa bıraktı.

“Bu hafta seni aramızda görmekten çok keyif aldık,” dedi. “Sen de buraya gelmeyi sevdi mi?”

Başımınla onayladım.

“AAC kullanıcısı olmaya dair görüşlerin paha biçilemez ve verdiği müthiş emek, aldığın sonuçlar bizi çok etkiledi,” dedi. “O yüzden seninle konuşmak istedim çünkü annen bana haftanın bir günü gönüllü bir iş yaptığını ve çok keyif aldığını anlattı.

“Burada da çalışma denemesi yapmak ister misin diye sormak istedim? Önümüzdeki ay, haftada bir gün sabahları deneme yapmak istiyorum, ondan sonra da daha kalıcı bir iş imkânı üstüne konuşabiliriz. Ne dersin?”

Profesör Alant’a inanamayarak bakıyordum. Dizüstüme bakamayacak, programdan cevap seçemeyecek kadar afallamış durumdaydım. Dünyam açılmakla kalmıyordu, patlıyordu.

İleri Sıçrayış

“NE DERSİN, MARTIN?”

Juan benden bir cevap bekliyordu. Bu iletişim merkezinde çalışan, yeni işarkadaşlarımdan biriydi.

Ne diyeceğimden emin değildim. Juan burada en son değerlendirmeye alınan çocuğa en iyi hangi şekilde yardım edileceğine dair fikrimi öğrenmek istiyordu. Fakat benim görüşümün alınmasına hiç alışkın olmadığımından henüz nasıl doğru düzgün açıklayacağımı bilemiyordum.

Burada çalışmak, sağlık merkezinde çalışmaktan çok farklıydı çünkü orada, birçok insan ilk başta benim gibi biriyle nasıl etkileşime geçeceğinden emin değildi.

Ofise girdiklerinde, “Ocak ayı dosyalarını bulabilir misin, lütfen?” diye işarkadaşım Haseena’ya sorarlardı.

Bir de orada kimileri gerçekten işleri başlarından aşkın olmasına rağmen benden yardım istemiyordu. İnsanların

profesyonel açıdan bana güvenmesi zaman alıyordu ve artık güvenmeleri çok hoşuma gidiyordu.

Ancak burada, iletişim merkezinde, insanlar geldiğim andan itibaren bana ne düşündüğümü sormaya başlamıştı. Teorilerini pratiğe döken insandım ben ve fikrimi öğrenmek istiyorlardı. İlk başta bu, beni gerip telaşlandırmıştı ama alıştım artık.

Burada çalışmaya geldiğim ilk gün, Shakila'nın bir zamanlar beni değerlendirdiği odaya oturdum ve benden ne beklendiğine dair hiçbir fikrimin olmadığını fark ettim. İletişim merkezinin güncel haberlerini aktaran mektubunda sembollerle yazılan bir hikâyeyi nasıl oluşturacağım gibi, verilen görevlere nasıl başlayıp bitireceğimi kendim tayin etmek zorundaydım.

İkinci hafta, Maureen denen bir kadının odasına taşındım, onunla hemen arkadaş olduk ve üçüncü hafta, insanların benden korkmadığı bir ortamda olmanın canlandırıcı etkisini hissettim.

Artık işteki dördüncü haftamdı ve bu sabah, deneme sürecimin sonuncusuydu, karar anıydı. Profesör Alant'la yaklaşan toplantım öncesi sinirlerimi yatıştırmak için Erica beni kampüste kahve içmeye götürdü. Oldukça yakın arkadaş olduk artık. Güzel bir bahar sabahıydı. Ağaçlar çiçek açmıştı ve tepemizdeki gökyüzü masmaviydi.

“Sence işi alacak mısın?” diye sordu Erica.

Kucağımda alfabenin harfleriyle kaplı kocaman bir PVC dosya duruyordu. Tabloda aynı zamanda ‘teşekkürler’ ve ‘istiyorum’ gibi sık kullanılan deyişler de yer alıyordu. Artık heceleme kabiliyetim ilerlediği için bu tabloyu daha çok kullanıyordum çünkü her an yanımda dizüstüyle gezmek pek pratik değildi. Okuma yazma bilmek, kesin

kuralları olmayan bir bilim. Okumakta hâlâ güçlük çeksem de yazmak nedense daha kolaydı; sebebini bilmiyordum. Belki de yazmak, kelimeleri tek tek harflerine bölmekten oluştuğu içindi, oysaki okurken bir kelime yaratmak için bir araya gelip kaynaşmış harfleri aynı anda algılamak gerekiyordu.

“Umarım,” dedim Erica’ya, önümdeki harfleri göstererek. “Gerçekten.”

“Bence alacaksın.”

“Nereden biliyorsun?”

“Çünkü çok iyisin, Martin!”

Ben o kadar emin değildim. Bir ofiste bulunmak bana bilgi dağarcığımdaki boşlukların ne kadar büyük olduğunu göstermişti.

Eski eğitimime dair hiçbir hatıram olmadığından beynim, bilgi parçacıklarının atıldığı bir çöplük gibiydi, nereden geldiklerini bilmiyordum. Birçok açıdan kendimi eskisinden çok daha geride hissediyordum.

Erica’yla iletişim merkezine geri döndüğümüzde annemle babam beni bekliyordu, böylece üçümüz Profesör Alant’ı görmeye gittik.

“Dürüst olmak zorundayım ki bu tür durumlar genelde pek başarılı olmaz,” dedi kadın, annemle babam oturur oturmaz.

Yüreğime bir ağırlık çöktü.

“Fakat hal böyleyken bile, sana burada ücretli bir pozisyon teklif etmek istiyoruz, Martin,” diye gülümsedi Profesör Alant. “Yaptığımız işle ilgili çok değerli yardımlarla katkıda bulunacağına inanıyoruz ve bizimle haftada bir gün çalışarak maaşlı elemanımız olmanı istiyoruz.”

“Harika bir haber!” diye sevindi babam.

Bana ağız kulaklarına vararak gülümsedi, annemin de yüzünde güller açıyordu.

“Ancak bu teklifin bazı şartları var çünkü eğer personelin bir üyesi olacaksan mümkün olduğunca bağımsız olmalısın,” diye ekledi Profesör Alant. “Sana bu konuda her türlü yardımı sunacağız ama bizim sağlayamayacağımız tek ihtiyacın, tek başına yönetebileceğin elektrikli tekerlekli sandalye.

“Şu anda sandalyenin birisi tarafından itilmesi gerekiyor ancak işarkadaşlarınla birlikte çalışırken bu her zaman mümkün olmayacak.”

Profesör Alant konuşurken başımı salladım.

“Bunu söylememin tek sebebi, Martin, eğer diğer çalışanlara bağımlı olursan buradaki işinin amacına ulaşamayacağı.”

Kabul etmeleri için dua edip yalvararak annemle babama baktım.

“Anlıyoruz,” dedi annem. “Eminim Martin yardım edebilmek için elinden geleni seve seve yapmak ister. Bu iş onun için çok önemli.”

Başımınla onayladım.

“Tek bir şey daha var,” dedi Profesör Alant. “Bence biraz daha profesyonel bir imaj çizmek isteyebilirsin, belki bir gömlek ve pantolon giyersin?”

Her zaman giydiğim tişört ve eşofman altını inceledim eğilip. Annem balık gibi ağzını açıp kapattı.

“Kabul edilebilir bir şart mı?” diye sordu Profesör Alant. Parmağımla alfabe tablomda tek kelimeyi işaret ettim.

“Evet,” diye cevap verdim.

“O halde anlaştık,” dedi kadın gülümseyerek. “Ekibe hoş geldin, Martin. Haftaya görüşmek üzere.”

Babam beni koridora doğru itti ama duyulamayacak kadar uzaklaşana kadar kimse konuşmadı.

“Kıyafetlerin?” diye inanamayarak bağırdı annem. “Ne varmış kıyafetlerinde?”

Biraz sinirlenmiş gibiydi. Her zaman giysilerimi annem alırdı ve ben de hiç üstünde durmazdım.

“Bir de böyle durumların hiç başarıya ulaşmadığını söylemesi?” diye devam etti annem. “Ne demek istedi?”

“Bence engelli birini işe almanın zorluklarının altını çizmeye çalışıyordu,” dedi babam yumuşakbaşlılıkla.

“Eh, o halde Martin gibi biriyle tanışmamış daha önce, değil mi?” diye sesini yükseltti annem. “Bunu yapabilecek biri varsa o da Martin. Onlara göstereceksin, değil mi?”

İletişim merkezinin ön kapısına varmamızla annemle babam yukarıdan bana baktı. Buraya değerlendirilmem için ilk gelişimizin üstünden neredeyse iki yıl geçmişti.

“Eh, seni bırakalım da gününe devam et,” dedi babam omzumu sıkarak, heyecanını sözsüz dile getirmesini sımsıkı tutuşundan anlıyordum.

“Senden şüphe duyan herkesin yüzünü kara çıkaracaksın, değil mi oğlum?” diyerek gülümsedi annem. “Eminim bundan.”

Mutluluk içimden taşarak baktım onlara. Umarım ikisi de benimle iftihar eder.

Denizin İçinde Ayakta Durmak

HAYALET ÇOCUK OLDUĞUM ZAMANLARDA BABAMIN DUYGULARINI kısıacık anlarda görebiliyordum sadece. Bir keresinde, herkes yattıktan sonra oturma odasına gelmişti ve karanlıkta her yanından umutsuzluk aktığını görmüşüm.

“Martin?” dedi bana bakıp.

Ben sessizdim tabii ki, babam bir koltuğa oturup konuşmaya başladı. Camdan dışarı, gecenin içine gözlerini dikmiş durarak bana kırsal kesimde geçen çocukluğunu anlattı. Büyükbabam GD ocukken hep çiftçi olmak istemiş ama sonunda maden ocağı işçisi olmuş. O halde bile, patates, bezelye ve soğan gibi sebzeler yetiştirerek ve kovanlarından para kazanarak ailesinin karnını doyurmaya çalışıyormuş. Aynı zamanda ineklerinden süt sağıp krema ve tereyağı yapıyormuş. Bu hayvanlardan biri babamı, gayet şiddetli, hayatı boyunca unutamadığı, çocukça bir isyana sürüklemiş. O gün gecenin karanlığında bana bunu anlatmıştı.

“İneklerden birine sopayla vurdum,” dedi babamı yumuşakça. “Neden yaptığımı hatırlamıyorum ama gözkapağını kestim. Hiç yapmamalıydım.”

Bir süre sessiz kaldı.

“Ancak her nedense bir türlü aklımdan çıkmıyor ve sanırım bunu bugün hatırlamamın sebebi, bir inekten bile, senden, öz oğlumdan aldığımından daha fazla tepki almış olmam.

“Bunun nasıl olduğunu anlayamıyorum. Sen nasıl senelerdir bu kadar sessiz ve hareketsizsin?”

Babamın nefesi kesik kesik, yutkunur gibi çıkmaya başladı. Onu teselli etmek için yanıp tutuşuyordum ama karşımda sus pus oturup nefesini düzene sokarken elimden hiçbir şey gelmedi. Ardından ayağa kalkıp eğilerek beni alnımdan öptü, elleriyle nazikçe başımı tuttu. Her gece yatmadan önce yaptığı gibi birkaç saniye durdu.

“Hadi seni yatıralım, oğlum,” dedi.

Yıllardır bana bakan babamın, ara sıra ne kadar çaresiz olduğunu gösterdiği tek sefer buydu işte. Fakat yirmi beş yaşındayken ilk kez ailemle birlikte tatile çıkana kadar, babamın bu değişmez kuvvetinin beni nasıl da taşıdığını fark etmemiştim.

Çoğunlukla, onlar tatile çıktığında ben yatılı bakımevine gönderilirdim ancak bu sefer, deniz kenarına yolculuğa ben de götürüldüm. O kadar heyecanlıydım ki, hayatımda hiç deniz görmemiştim, görünce de hareketli enginlik nefesimi kesti. Hayranlık mı duysam, korksam mı anlayamadım. Deniz beni büyülediği kadar da itti. Yıllar içinde, suyun kabarıp vücudumu destekleyişini, beni hiçbir şeyin yapmadığı kadar özgür bırakışını sevmeyi öğrendim. Fakat ona karşı hiçbir savunmamın olmadığını ve eğer batmaya

başlarsam ayak çırpamayacağımı ya da kollarımla kulaç atamayacağımı düşünmek beni korkutuyordu.

Babam tekerlekli sandalyemi suyun kenarına iterken hem heyecanlandım, hem de korktum, dalgaların temposunu dinledim. Ardından babam beni ayağa kaldırıp kumda yalpalayarak suya doğru götürmeye başladı. Fakat suya yaklaştıkça korkum arttı, babam hissetmiş olmalıydı.

“Rahatla, Martin,” deyip duruyordu, dalgalar ayaklarımı yalamaya başlarken.

Fakat dinleyemiyordum. Adrenalin vücudumu sarmıştı, denizle karşılaştığım sırada acizliğim, her zamankinden daha büyüktü. İstersem beni kolayca alıp götüreceğini biliyordum.

Babam duraklayan adımlarımı biraz daha suya doğru ilerletti.

“Güvendesin,” diye yineliyordu.

Fakat deniz ayaklarımı ve bacaklarımı sardıkça dehşete kapıldım. Dalgalara kapılacağımdan, kendimi kurtaramayacağımdan emindim. Birdenbire babamın bana daha sıkı sarıldığını hissettim.

“Sence seni bırakır mıyım?” diye bağırdı dalgaların sesini bastırarak. “Bunca yıl sonra, sana bir şey olmasına izin veririm miyim? Buradayım, Martin. Seni tutuyorum. Sana bir şey olmasına izin vermem. Korkmana hiç gerek yok.”

İşte ancak o an, babamın kolları beni dimdik tutarken, ağırlığı bana destek olurken, anladım ki onun sevgisi beni bir okyanustan koruyacak kadar güçlü.

- 26 -

Geri Dönüyor

KARANLIKTA GÖZLERİMİ AÇIYORUM. YÜREĞİM AĞZIMDA. Dehşet her yanıma sarmış. Çığlık atmak, bağırmak, damarlarımı üşüten korkuyla ağlamak istiyorum.

Başımı çevirip saate bakıyorum.

Sabah 5, bu gece dördüncü uyanışım ve en son gözümü kapatıp rüyalarımın kaçmaya çalışmamın üstünden sadece 47 dakika geçmiş. Bu gece özellikle daha da feciler. Acaba hiç kurtulacak mıyım bunlardan? En çok bu zamanlarda kendimi yalnız hissediyorum, dünya huzur içinde uykuya dalmışken ve ben boş bir şafağın gri ışığına uyanmışken.

Bu kez beni uyandıran kâbus, sonuncudan çok farklı değildi. Hiçbir zaman değil ki zaten. Rüyalarım bende bu kadar dehşet uyandırmasaydı neredeyse sıkıcı derecede şaşırtmasız olurlardı.

Tam karşımda dikilmiş, yüzüme bakıyordu. Ne yapacağını biliyordum, onu geri itmek istedim ama yapa-

madım. Suratı yüzümün dibine yaklaşırken kollarım iki cansız et parçası olarak yanımda duruyordu. Korkumun içimde yükseldiğini, acının bana diye yalvarmak istediğimi hissettim.

Derken uyanmışım.

Artık çoğu gece böyle geçiyor. Geçmişi ne kadar bastırmak istesem de iş ve ev düşünceleriyle, yapılacak işler ve deneyim etmek istediklerimle dolduramadığım çatlaklardan yukarı sızıyor.

Beni en çok yoransa artık bu düşüncelerin başıma sadece geceleri musallat olmaması. Sıradan bir günde, bin farklı tetikleyici unsur karşıma çıkıyor; kimsenin fark etmeyeceği şeyler ama beni anında geçmişe götürüyorlar. Bir alışveriş merkezinde çalan, birkaç tatlı klasik müzik notasıyla birlikte bir hayvan gibi tıklandığım ve kaçmanın özlemini çektiğim o bakımevine geri dönüveriyorum.

“Burası çok huzurlu bir yer,” derdi annem, ne zaman beni oraya kalmaya bıraksa.

Binaya girdiğimiz sırada Vivaldi ve Mozart’ın huzur verici tınıları bir yerlerdeki kolonlardan duyulurdu ve anneme bakar, müziğin neleri örtbas ettiğini anlaması için yalvarırdım.

İşte bu yüzden bunu duymak beni geçmişe geri götürüyordu. Ya da eskiden canımı acıtan o insanın arabasının aynısını görüyordum ve hemen oradaydım: Kalbim küt küt atıyordu, soğuk terler döküyordum ve nefesim kesik kesik oluyordu.

Bunlar olsa da kimse farkında değildi. Duygularımı saklamayı bu kadar iyi mi öğrenmiştim de safi dehşet içinde hissettiğim zamanı çaktırmayabiliyordum? Nasıl becerdiğimi anlamıyordum ama bir şekilde yapıyordum işte.

Geçmişin geride kaldığını kendime hatırlatarak şimdiki ana dönerken tamamen yalnızdım.

Yatakta uzandığım yerde kalp atışlarım yavaşlıyor. Unutmak için deli gibi çabaladığım o dünyaya geri yollanmaktan korksam da tekrar uyumak zorundayım. Yarın işyerinde uykumu almış, zinde olmak istiyorum. Bir zamanlar yaşananların, elimdeki bu fırsatı mahvetmesine izin veremem. Moralimi bozamam.

Gözlerimi kapatıyorum ama kadının suratını görüyorum.

- 27 -

Parti

KIZ KARŞIMDA DURURKEN SAĞA SOLA SALLANIYORDU. Gözleri dönüyor ve gülümsüyordu.

“Yakışıklısın,” dedi. “Seninle flört edeceğim.”

Stereo ses sisteminden gümbür gümbür müzik yayılıyordu. Temposu çekiç gibi vuruyordu ve içerisi tanımadığım öğrencilerle doluydu. Erica ve onun aracılığıyla tanıştığım David ve Yvette adlı iki arkadaşıyla, üniversite kampüsünde bir partideydim.

Burada olduğuma inanamıyordum. Partinin teması ‘yabani orman’dı ve kafamda muz yapraklarından bir taçla ormanlar kralı olarak giyinmiştim. Bir sürü insan bana ne içmek istediğimi sorunca hayatımda ilk kez alkol almayı bile denedim, Erica’dan bana bir rom kola almasını istedim.

“Nasıl buldun?” diye sordu bir yudum içince.

Alkol önce ağzımı doldurdu, sonra burnumu gıdıkladı. Güçlü ve keskin kokuyordu. Tadını beğenmedim. Vücuduna bir peştamal bağlamış, oyuncak maymunu Maurice

kafasından sallanan Erica'ya nezaketen gülümsedim. Başımı öne eğip içkimi bitirdim. Bu tuhaf tada sahip karışımı bir an önce içip kurtulmak istiyordum.

“Yudumla!” diye çığlık atar gibi güldü Erica.

İçkiden bir yudum daha alıp hemen yuttum.

“Sana sade kola alayım mı?” diye sordu Erica.

Evet anlamında gülümsememle yeniden kalabalığa karıştı ve acaba bu karambolde yanıma dönüş yolunu bulabilecek mi, yoksa benimle konuşan başkaları olacak mı diye merak etmeye başladım. Alfabe tablom sohbet etmeye hazır vaziyette kucığımda duruyordu ama bu hengamede oturduğum yerde beni fark eden olur muydu, emin değildim. Derken karşımda dikilen kız beni buldu.

“Burcun ne?” diye sordu bana eğilip.

Altın rengi bir elbise giymiş, kafasına kelebek kanadı takmıştı. Esmerdi ve dişleri kocaman, bembeyazdı. Güzel bir kızdı, gözleri çok tatlıydı.

“O-O-L-A-K,” diye tahtamdan heceledim.

“Olak mı?”

“O-O-L...”

“Ah! Yani Oğlak?”

Başımla onayladım. Harf harf heceleme yeteneğim berbattı. İnsanlar benimle konuşurken düz düşünmek zorundaydı.

“Olmadı bu şimdi,” dedi kız. “Ben Terazi'yim.”

Ne demek istiyordu? Ne desem diye merak ederek kıza baktım. Sarhoştı. Neden bana astrolojiden bahsediyordu? Acaba ona çıkma teklif etmeden önce doldurmam gereken boşluk bu muydu? Erkeklerle kadınların birbirleriyle nasıl etkileşim kurduğu hakkında hiçbir fikrim yoktu. Sadece televizyondan gördüklerim ya da başkalarının hayatına

şahit olduğum anlardan ibaretti. Fakat yavaş yavaş, kadınlarla arkadaşça olmak dışında konuşmanın, bilmediğim bir dili kullanmaya çalışmaya benzediğini keşfediyordum. Yani şimdi karşımdaki bu kız, başta vaat ettiği gibi benimle flört mü ediyordu?

Elbette kadınlarla konuşmak için gereken sözcükler elimin altındaydı, annemle kelime tablolarıma seks ve ilişkilerin mekaniğine dair veriler yüklemiştik. Sarılmak ve öpüşmek gibi sözcüklere çok yakın sohbetlere dalmamız kaçınılmazdı. Her ne kadar bu yeni kelime dağarcığını bana vermek zorunda kalan kişi annemse de sahip olmak istediğimi biliyordum çünkü seks, bir yirmilik delikanlıya ne kadar etkiliyorsa beni de o kadar etkiliyordu. Benim gibi bir insanın dürtülerinin olmadığını zannedebilirsiniz ama vardı.

Bilincimin açıldığı ilk günlerde, haftasonları bir Fransız dizinin başlamasına dakikaları sayardım çünkü içlerinden göğüsleri fışkıran, daracık korseler giymiş kadınlar göreceğimi bilirdim. Onları görmek, daha önce sahip olduğumu bilmediğim hislerin farkına varmamı sağlardı ve hoşuma giderdi. Cinsel farkındalığım bana tamamen ölmediğimi gösterdi. İletişim kurmaya başladıkça daha çok düşünür olduğum bir şeydi, günün birinde bir kadının benimle olmak isteyeceğini ummaya başladım.

Birlikte tabloyu oluşturmaya oturunca annem en kararlı sesiyle, “Nereden başlasak?” dedi. “Ereksiyon?”

En azından açıklamak zorunda değildi. Ben de herkes gibi yaşıyordum.

“Vajina.”

Bunun için de açıklamaya gerek yoktu. Bu alandaki sözcüklerin çoğunu bir şekilde kapmıştım.

Fakat annemin gitgide daha yüksek sesle konuştuğuna yemin edebilirdim, David duymasın diye dua ediyordum.

“Orgazm!” diye heyecanlandı annem.

“Boşalma.”

“Sperm.”

Anneme durması için yalvarmak amacıyla elimi havada salladım.

“Hayır, Martin!” dedi. “Hepsini bilmen lazım. Çok önemli.”

Annem cinsellik sözlüğünden kelimeleri sıralarken adeta zaman durdu. Geçen her saniye, keşke dursa diye düşündüm, ansızın tamamen bilgilenmeme dair arzusunun pasif alıcısı haline gelmiştim. Sonunda annem bu kadar yeter diye karar verince bu tabloyu da diğerlerinin arasına bir yerlere saklamasını, bulabileceğim bir yere koymasını istedim.

O zamanlar pek kullanmayacağımdan şüphe etmiştim ve şimdi karşımda duran kıza bakınca gerçekten kullanmayacağımı anladım. O kelimeler çok soğuk ve klinikti. Kadınlarla konuşmak sözlerden çok, aralarındaki boşlukları anlamaktan, anlam yüklü o sessiz farkları yorumlamaktan ibaretti. Fakat nasıl yapılacağına dair hiçbir fikrim yoktu. Hiçbir şey bilmiyordum. Bu kız onu öpmemi mi bekliyordu mesela? Peki, eğer öyleyse ne yapacaktım? Ona uzanmamı mı istiyordu, yoksa onun beni öpmesini beklememi mi? Öyleyse de onu nasıl öpecektim? Hayatımda kimseyi öpmemiştim. Beynimdeki soru listesi uzadıkça uzuyordu, sonunda fazla işlem yapması istenen bir bilgisayarın çökmesi gibi patladı.

“Oğlak erkeğiyle terazi kızının anlaşılamayacağını bilmiyor musun?” diye sordu kız birden.

Neden söz ettiğini gerçekten anlamıyordum. Konuyu değiştirmeye karar verdim.

“Hangi bölümdesin?” diye yazdım alfabe tablomdan.

“Ekonomi.”

Ekonomistlerin neye benzediğinden emin değildim ama genelde kafalarına kelebek kanadı takmazlardı. Ne desem diye düşünürken sustum, kız birilerine el salladı.

“Ben arkadaşlarımla konuşmaya gidiyorum,” dedi birden. “Hoşça kal.”

Odanın diğer tarafına fırladı ve tekrar yalnız kaldım. Hiç anlayacak mıydım acaba? Dans eden, sohbet eden, birbirlerinin esprilerine kahkahalarla gülen ve birbirlerine sokulan kız ve erkekleri şöyle bir gözlerimle taradım. Çiftlerden biri öpüşüyordu, bir başka erkek kolunu bir kızın omzuna atmıştı. Acaba dünyalarına giriş yapmamı sağlayacak kodları öğrenecek miydim?

“İyi misin?”

Konuşan Erica’ydı. En azından onunla her şey basitti çünkü aramızda arkadaşlıktan öte bir şey olmadığını biliyorduk. Erica kalbimde özel bir yere sahipti çünkü son üç aydır bana dünyanın sunabileceği birçok şeyi göstermişti.

Biz tanışmadan önce, annemler beni alışverişe ya da sinemaya götürmek gibi eylemlerde bulunurdu. Müzik çalmaya başlayıp insanların kafasını kaldırıp karşımdaki ekranda beliren gökdelenlere bakmaya başladığı o anı, o alacakaranlık dünyayla ilk tanışmamı asla unutamam. Gerçek olduğuna inanamamıştım. Peki, o zaman neden etrafımdaki herkes ifadesizce izliyordu? Yüzlerinde ne etkilenme, ne keyif seziyordum. İnsanın neşeye ve keyfe bu kadar alışıp da fark etmemesi mümkün mü, merak etmiştim.

Ancak Erica sayesinde, benim yaşımda insanların nasıl yaşadığını gördüm. McDonalds'da hamburger yemenin eğlencesini, bir öğleden sonrasını alışveriş merkezinde dolaşarak öldürmeyi, fırından yeni çıkardığı kurabiyelerin tadına bakmayı ondan öğrendim. Aynı zamanda botanik bahçelerini ve bir yetimhaneyi ziyaret ettik, insan doku-nuşundan mahrum kalıp ölebilecek bebeklere sarıldık. O duyguyu çok iyi anlıyordum.

Tüm bunlar aklımı başımdan alıyordu ve Erica bana göstermekten çok zevk duyuyordu. Özel bir insandı o. Hayatımda karşıma çıkan, ailem ve işi gereği benimle ilgilenen insanların dışında ilk kez bana bakan, fiziksel engellerimi sorgusuz sualsiz kabullenen tek kişiydi. Erica'nın yanında, bu engellerin bütünümlü değil, beni tanımlayan özelliklerin bir kısmı olduğunu anlıyordum. Erica bana diğer arkadaşlarından farksız davranıyordu. Bana yük olduğumu gösteren ya da hissettiren tek kelime söylemedi, tek bakış atmadı. Onun evinde kaldığım zaman, beni tuvalete koyup kaldırmak ya da giydirmek zorunda kaldığı zaman bile kolaylıkla yapıvermişti. Birinin tiksinesine rağmen ilgi göstermesini anlamak çok kolaydı fakat Erica'da öyle bir sıkıntı yoktu. Belki de o yüzden onun evinde kaldığım zaman saatlerce kesintisiz uykuya dalabiliyor, bir geceliğine de olsa kâbuslarımdan kurtulabiliyordum.

"Gitmeye hazır mısınız?" diye sordu Erica.

David ve Yvette'le birlikte partiden ayrıldık ve karşıdan karşıya geçip Erica'nın dairesine gittik. Merdivenlere varınca David ve Erica beni tekerlekli sandalyemden kaldırıp basamakları tek tek zorlanarak çıkarken iki yanımdan destek oldular. Diğerlerinin kim kiminle nerede ne yapmış sohbet-

lerini dinleyerek gülümsedim. Keşke hepsinin ne anlama geldiğini anlayabilseydim.

“Kusura bakma, en müthiş parti değildi galiba,” dedi Erica içeri girince. “Müzik iğrençti, değil mi?”

Hiçbir fikrim yoktu, bu parti benim için unutulmazdı.

Henk ve Arietta

BİR ERKEKLE KADIN ARASINDAKİ AŞK HER ZAMAN ÇOK ilgimi çekmiştir: Canlı bir varlık gibi kabarıp geri çekilmesi, gizli gülüşler ya da sıkıntılı sohbetler şeklinde ortaya çıkması. Belki de bu duygunun beni esaretine almasının nedeni ne kadar yalnız olduğumun en çıplak hatırlatıcısı olmasıydı.

Aşk ilk görüşüm, bilincimin yeniden açılmasından çok kısa süre sonraydı. O zamanlar bakımevinde Arietta adında bir kadın yarım gün çalışıyordu ve oğlu Herman, orada öğrenciydi.

Arietta'nın, Anya diye bir kızı vardı, herhalde üç yaşındaydı ve tam da o gün, babamın gelmesini beklerken kız da yanımızdaydı. Arietta'nın kocası Henk'in birazdan gelip ailesini alarak eve götüreceğini biliyordum, tıpkı belinde her daim taşıdığı silahı görünce içimde duyacağım heyecanı hissedeceğini bildiğim gibi. Henk polisti ve tabancasını kaç kere görürsem göreyim, yine de gerçek bir tabancayı

bu kadar yakından görme şansına sahip olduğuma inanamazdım.

Henk benim yerde bir şiltede yattığımı görünce, Arietta'nın birisi beni almaya gelene kadar orada kalması gerektiğini anlardı. Arietta'yı öpüşünü, sonra masaya oturup bekleyişini, her zamanki gibi gazetesini açışını izlerdim. Herman ve Anya dışarıda, kapının girişinde oyun oynardı. Arietta ne yapıyorlar diye bakmak için güneşli kısıma doğru yürüyünce bluzunun ince kumaşının altından görünen göğüslerine bakardım.

"Nasıl geçti günün?" diye sordu Henk, Arietta'ya.

"Uzun," diye cevap vererek eğilip bazı oyuncakları toplamaya başladı Arietta.

Bir dakika sessiz durdular.

"Eve dönerken markete uğramamız gerek," dedi Arietta dalgın dalgın. "Akşam ne yemek istersin?"

Henk, Arietta'ya baktı.

"Seni," diye cevap verdi, sesi her zamankinden daha boğuk çıkarak.

Henk, Arietta'yı nasıl yiyecekti? Ne demek istediğini anlamadım. Kadın yaptığı işi bırakıp kocasına dönerek kahkaha attı.

"Göreceğiz bakalım," dedi.

Birdenbire, Henk ve Arietta birbirlerine gülümserken adeta zaman durdu. Yeni bir şey gördüğümün farkındaydım: Yaşım ilerledikçe yetişkinler arasında var olduğunu anladığım o gizli dünyayı görmüştüm. Vücudum değişirken, seneler boyunca kullandığım sandalyeler bana dar gelmeye başlarken ve düzenli olarak tıraş olurken yetişkinler arasında daha önce görmediğim bazı şeyleri görür olmuştum. İlgimi çekiyorlardı.

Aynen böyle, Henk ve Arietta'nın sesinde başka bir şey gizliydi, yumuşaklıklarında ve paylaştıkları gülüşte bir şey saklıydı. Ne olduğunu anlamadım ama aralarındaki hava değişti, Henk karısına bakıp gülümsedi. Sonra bakışlarını birbirlerinden kaçırdılar ve o an kayboldu.

“Onları anlatsana biraz,” dedi Henk, Arietta'ya boş odayı gösterip.

Tanımadığım o mekâna girdikleri kadar çabuk çıkıp her zamanki hallerine dönmüşlerdi.

“Kimleri?”

“Buradaki çocukları. Her gün buraya geliyorum ve hiçbirini hakkında bir şey bilmiyorum.”

Arietta, Henk'in yanına oturup çok iyi tanıdığım çocuklardan birkaçını anlatmaya başladı: Babasının arabası bir kömür kamyonuna arkadan çarpınca yaralanan ve her gün birkaç saat ağlayan Robby; dejeneratif bir sendromla doğan ve yemek yemeyi çok sevdiği için adı ‘Küçük Tombul’ kalan Katie; annesi hamileyken hasta olduğu için bir tavuk yumurtası büyüklüğünde beyinle dünyaya gelen ve her günün sonunda babasını görünce sevinçten çığlıklar atan Jennifer; Elmo, Jurike, Thabo ve Tiaan; Doorsie, Joseph, Jackie ve Nadine, hepsinin de ayrı hikâyesi vardı. Sonra bir de gelmeleriyle gitmeleri bir olan, isimlerini bile öğrenemediğim çocuklar, mesela öğrenme güçlüğüyle doğan ve amcasının tecavüzüne uğrayıp son bir şiddet eylemi olarak genital bölgesi yakılan küçük kız gibi.

“Peki, ya o?” dedi Henk sonunda beni gösterip.

“Martin mi?”

“Evet.”

Arietta kocasına benim hikâyemi anlattı ve Henk sonuna kadar dinledi.

“En üzücü onun durumu,” dedi bana bakarak.

“Neden?”

“Çünkü doğuştan öyle değilmiş. Sağlıklıymış, derken anne babası sebebini anlamadan çocuklarının acı çekişine tanık olmak zorunda kalmış, ben olsam kaldırabilir miydim, bilmiyorum.”

Arietta kolunu Henk’in omzuna attı ve bana baktılar.

“Hiçbirimiz başımıza gelmeden neye katlanabileceğimizi bilemeyiz,” dedi nazikçe.

- 29 -

Şifacı

HENK VE ARIETTA’NIN GİZLİ DÜNYASINI GÖRDÜKTEN sonra, aşkı sevgiyi aramaya başladım ve anladım ki şahit olduğum şey çok nadir bulunuyordu. Bildiğim diğer şeylere hiç benzemiyordu, bir kez daha görebilmeyi umdum. Beklemek zorunda kaldım ama on dokuz yaşındayken yeniden sevgiye şahit oldum.

Babam, tanımadığı bir adamla iş görüşmesinden geldikten sonra oldu, yabancı adam, görüşme sırasında öğle yemeği yerlerken babama dönmüş.

“Oğlun nasıl?” diye sormuş.

“Hangi oğlum?” diye karşılık verdi babam oldukça şaşırılmış bir şekilde.

“Ölüm döşeginde olan,” demiş adam.

Babam, aile geçmişinin en mahrem parçası sorulduğu için küplere binmişti. Fakat adam bir şekilde ilgisini uyardırmıştı ve o akşam, konuşmalarını anneme aktarışına kulak misafiri oldum.

“Martin’i görmek istiyor,” diyordu babam. “Manevi şifacıymış ve Martin’i iyileştirebileceğine inanıyor.”

Annemin bunu geri çevirmesi için hiçbir sebep yoktu çünkü hastalığımın gizeminin, geleneksel tıp tarafından çözülemeyeceğini uzun süre önce kabullenmişti. Sonuç olarak birkaç hafta sonra babam beni banliyöde bir apartman dairesine götürdü, kısa gri saçlı, sakallı bir adam bizi karşıladı.

Bana adının Dave olduğunu söyledi, iyi biri olduğunu şıp diye anladım çünkü bana gözlerinin içi ıslı ıslı bakıyordu. Beni tekerlekli sandalyemden kaldırıp bir yatağa yatırdılar.

Ardından Dave tamamen susup gözlerini kapadı, ellerini göğsümün birkaç santim yukarısına getirdi. Ellerini vücuduma aşağı yukarı gezdirmeye başladı, siluetimi takip etti fakat hiç temas etmedi. Vücuduma iğne batar gibi sıcaklık dalgaları girdiğini hissettim.

“Oğlunun aurası kırılmış,” dedi Dave babama sonunda. “Nadir görülür fakat travmatik bir deneyimden sonra olabilir.”

Dave tekrar sustu ve bir sonraki saat boyunca sadece bir kez konuşup babama, midemde sorun olduğunu düşündüğünü çünkü orada acı hissettiğini söyledi. Doktorların hiçbirinin bilemediği şeyi nereden anlamıştı, hiçbir fikrim yoktu, ödüm patladı. Ancak Dave daha fazla konuşmadan sessizleşip işine devam etti.

“Vakit ayırdığın için sana karşılığını ödeyebilir miyim?” diye sordu babam, Dave sonunda seansı bitirince.

“Hayır,” diye cevap verdi. İlerleyen üç sene boyunca her hafta beni gördüğü halde, annemlerden bir kuruş bile almadı. Sanki Dave’e beni tedavi etmesi için vahiy gelmişti,

öylesine güçlü bir inançla doluydu ki cyleme dökmeden edemezdi.

Onu her görüşümde büyük bir konsantrasyonla, vücudumun sahip olduğuna inandığı, derin öz-şifa enerjisi kaynağını açmaya uğraşırdı. Ellerini vücudumun üstünde havada gezdirerek auramın hastalığımın dolaylı zarar görmüş bölümlerini hissedebildiğini söylerdi. Yüzü dingin, huzurlu ve gevşek, gözleri her zaman kapalıydı, adeta beni iyileştirmeye odaklanırdı. Ardından tedavi sona erince yüzü gene o eski canlılığına kavuşurdu.

Aylar ayları kovaladı, yıllar geçti ve çevremdeki insanlara göre, vaziyetimde hiçbir gelişme yoktu. Fakat Dave'in inancı en ufak bir sarsılma göstermedi. Yine beni her hafta görmeye devam etti, hayatımda gördüğüm en yoğun huzur ve konsantrasyonla ellerini vücudumun yukarısında tuttu.

Zamanla onu görmeyi daha bir iple çeker oldum çünkü zaman geçtikçe benimle daha çok konuşmaya, şakalaşmaya ve gülmeye başlamıştı, bana aslanlar ve hayvanlarla ilgili hikâyeler anlatıyordu, keşke o hikâyelerle bir gün bir çocuk kitabı yazabilseydim. Beni yatırdığı yerde, iyileştirmek için üstümde çalışırken söylediği sözlerine teskin edici tebesümü ve esprileri eşlik ediyordu.

Dave'le tanışmamdan iki sene' sonra, kendisi gibi bir şifacı olan Ingrid'le evlendi ve ara sıra ikisi birlikte beni tedavi etmeye başladılar. Bir sabah onlara bakarak uzandığım sırada, ansızın yaptıkları işi bırakıp birbirlerine baktılar ve birdenbire dünya durdu, tıpkı Henk ve Arietta'nın bakiştıkları zamanda olduğu gibi. Dave ve Ingrid'in durması için bir neden yoktu ya da duracaklarına dair bir işaret olmamıştı. Fakat nasıl ki bir top yere

düşmeden önce havada bir saniye öylece kalır, işte burada da zaman yavaşlamıştı. Dave ve Ingrid arasında duygular çıtır çıtır yandı, gözleri kenetlendi ve eğilip öpüştüler.

“Seni seviyorum,” diye mırıldanıp gülümsediler.

Yine o gizli dünyayı gördüğümün farkındaydım, anlayabilmeyi diliyordum. İki insan arasında neler olduğunu bilmiyordum. Çok gizemli ve garipti, tıpkı var olmaya çalışan bir simya gibiydi. Ancak Dave ve Ingrid arasında yaşandığına tanık olduğum tek sefer bu olsa da; her zaman orada olduğunun bilincindeydim.

Yaklaşık altı ay sonra bir haftasonu babamla, Dave’in otoparkına yanaştığımızda orada tanımadığımız bir araç gördük. Bir Mercedes.

“Şans sana güldü herhalde, Dave?” diye sordu babam gülerek, beni arabadan indirirken.

“Yok ya!” diye cevap verdi Dave. “Patronumun arabası. Haftasonu eşiyle seyahate gittiler, ben de onları havaalanına bıraktım ve yarın almaya gideceğim.”

Babamla ikisi, bana bir dünya uzaktaki olaylardan bahsederek sohbet etmeye koyulurken ben de içeri itildim.

“Televizyondaki resimleri gördün mü?” diye sordu Dave babama. “Olağandışı.”

Neden bahsettiklerini biliyordum. Prenses Diana trafik kazasında ölmüştü ve arkasından gelen tüm o duygu yoğunluğu Güney Afrika televizyonlarında canlı yayındaydı. İngiltere’deki sarayın bahçesine yığılmış çiçeklerin görüntüsünü izlemiştim ve şimdi düşünüyordum da bir kadına karşı amma da yoğun bir sevgi seliydi, birçok insanın hayatına dokunmuş bir insandı.

Dave beni tedavi etmeyi bitirince haftaya görüşürüz deyip bize veda etti. Ancak iki gün sonra beni bakıme-

vinden almaya Kim geldi, annemle babamı evde beklerken bulduk. Feci bir şey olduğunu oracıkta anladım.

“Dave ölmüş,” dedi babam Kim’e aceleyle, beni arabadan indirirken.

Annemlerin Kim’e olanları anlatmasını dinlerken göğsüme bir acı saplandı. İki gece önce Dave ve Ingrid, tıpkı söz verdikleri gibi Dave’in patronunu ve karısını havaalanından almak üzere Mercedes’e binmişler. Ancak garaj kapılarından geri geri çıkarlarken birkaç adam üstlerine atlayıp arabayı istemiş. Dave ve Ingrid, arabanın farlarından adamların silahlı olduğunu görmüş.

Soyguncular, aynı zamanda mücevherlerini de istemiş. Dave sessizce kol saatiyle alyansını uzatmanın adamları başından savmaya yeteceğini ummuş. Ancak birdenbire, adamlardan biri kaşla göz arasında silahını çekmiş ve Dave’in alnının ortasına bir kurşun girmiş. Dave öne yığılırken başka bir araba yanaşmış ve adamlar içine atlamışlar. Dave hastaneye yetiştirildikten sonra ancak birkaç saat yaşayabilmiş ve soyguncular yakalanamamış.

“Çok feci,” dedi annem üzüntüyle. “Nasıl yapabilirler? Çok iyi bir insandı.”

Haberi aldığım anda nefessiz kaldım, Dave’in hayatının bu kadar feci bir biçimde sona erdiğine inanamadım. Ben yaşamayı istemediğim zamanlarda bile kendi hayatımı sonlandıramazken yaşamayı bu kadar çok seven Dave’in ömrünün sona ermesi büyük haksızlıktı. Ardından Ingrid’i ve bir kurşunla sona erdirilen sevgilerini düşündüm. Dave’le aralarında gördüğüm şeyin ne olduğunu hâlâ tam olarak kavrayamıyordum fakat içgüdüsel olarak biliyordum ki onu kaybetmenin yası dayanılmaz olacaktı.

Kafesten Kaçış

İLETİŞİM KURMAYI ÖĞRENMEK, BİR YOLDA SEYAHAT EDİP sonra da nehri geçmenizi sağlayacak köprünün yıkıldığını öğrenmeye benziyor. Artık panolarımda binlerce sözcük yer almasına rağmen, hâlâ aklıma gelen ama elimde olmayan kelimeler vardı. O kelimeye sahip olsam bile aklımdaki bir düşünceyi nasıl alıp sembollere çevirebilir ya da bir hissi ekrana hapsedebilirdim? Konuşmak sözlerden ibaret değildi, çok daha fazlasıydı ve iniş çıkışlarını, dansını ve ritmini kotarmak benim için neredeyse imkânsızdı.

Karısıyla yıldönümünde yemeğe çıkan adamın, hesabı getiren garsonun arkasından kaşlarını kaldırışını hayal edin mesela.

“Dalga geçiyorsun herhalde!” diyor hesaba bakarken.

Karısı onu dinlerken ses tonundan ve kelimelerinden içine oturan harcamadan dolayı kızıp ona mı çattığını, yoksa parasını seve seve son kuruşuna kadar uğrunda harcamaya hazır olduğunu mu düşündüğünü anlardı.

Fakat ben sinirle vurgulayarak tükürür gibi konuşamaz ya da sevinçten avaz avaz bağırarak anlatamazdım; benim kelimelerimde hiçbir zaman duygular olmayacaktı, tam yerine denk gelen bir laftan önce kahkaha patlatamaz ya da sinirden sesimi alçaltamazdım. Tam aksine, her birini teker teker elektronik bir şekilde ifadesizce dile getirebilirdim.

Tonlamadan sonra bir de boşluk koyma olayı vardı. Eskiden saatlerce hayaller kurup ne diyeceğimi tasarlar ya da kafamda uzun uzun diyaloglar oluşturdum. Fakat artık konuşabiliyor olsam da her zaman istediklerimi söyleme fırsatım olmuyordu. Benimle sohbet etmek yavaştı, çok zaman ve sabır gerektiriyordu ve herkesin o kadar sabrı olmuyordu. Konuştuğum insan, karşıma oturup benim bilgisayarına sembolleri girmemi ya da alfabe panomda harfleri işaret etmemi beklemek zorundaydı. İnsanlar o sessizlikte o kadar zorlanıyordu ki çoğunlukla benimle konuşmuyorlardı.

Artık altı aydan uzun zamandır çalışıyordum. Arkadaşlarım ve işarkadaşlarım vardı; dünyaya çıktığım zaman tanımadığım insanlarla karşılaşıyordum ve hepsiyle iletişim halindeydim. Bunu yaparken insanların sesinin kesintisiz bir döngüyle aktığını, cümlelerin birbiriyle iç içe geçtiğini öğrendim. Fakat ben o ritmi bozup karman çorman ediyordum. İnsanlar bana bakıp söyleyeceklerimi duymak için bilinçli bir çaba sarf etmek zorundaydı. Konuşmam için gereken zamanı tanımak zorundalardı çünkü zırt diye araya giremiyordum ve çoğu kişi bilgisayara veri girdiğim sırada yarattığım sessizliği beklemek istemiyordu. Neden zor olduğunu anlıyordum. Nadiren hiçbir şey duymadan durduğumuz bir dünyada yaşıyoruz. Genelde televizyon ya da radyo açık, aralarda telefon veya araba kornası çalar,

bunlar da yoksa boş boş çene çalınır. Fakat benimle diyalog kurmak, kelimeler kadar aradaki boşlukları beklemek demekti ve ben sözlerim dinleniyor mu, dinlenmiyor mu, fark ediyordum çünkü her birini özenle seçiyordum.

Bir zamanlar kendimi zannettiğim kadar konuşkan değilmişim meğer. Ailem akşam yemeğinde sohbet ederken çoğunlukla sessiz kalıyordum, işarkadaşlarım haftasonu yaptıklarını anlatırken lafa girmiyordum. İnsanlar bilerek kabalık etmiyordu, sadece arada durup bana da sıra vermek akıllarına gelmiyordu. Sırf onlarla aynı odadayım diye beni de konuşmaya dahil varsayıyorlardı, oysaki değildim. Benim için en iyi konuşma anı, ne söyleyeceğimi tahmin edip tamamlayacak kadar beni iyi tanıyan birinin yanında olduğum zamanlardı.

“Sinemaya mı gitmek istiyorsun?” derdi Erica ‘S’ ve ‘İ’yi işaret etmemle beraber.

Yanımızdan geçen bir kadına gülümsersem, “Beğendin mi?” diye sorardı.

“Su?” diye sorardı, dizüstünde içecek tablomu açtığım zaman.

Erica’nın böyle yapması çok hoşuma gidiyordu çünkü ben de herkes gibi kestirmeden gitmek istiyordum. Sırf hayatım dışarı adımını atmadan önce altı bağlanması gereken, biberon, kamış ve hasır şapkaya ihtiyaç duyan kocaman bir bebek yavaşlığında geçiyor diye bundan hoşlanıyorum diyemezdik. İşte bu yüzden beni iyi tanıyan insanların bana yardım edip beni hızlandırmalarından memnun oluyordum. Diğerleri lafımı kesip araya girerlerse ayıp olur sanıyorlardı. Keşke o hızlı kesintinin ne kadar hoşuma gittiğini, hızla akan sohbete özlem duyduğumu bilselerdi.

Acaba insanlar benim mizah duygum olduğunu düşünüyor mu diye merak ediyordum. Komedi zamanlamadan ibarettir, hızla patlatılan espri, kalkan kaşlar demektir, bu üçlünün sonuncusunu becerebiliyorum ama ilk iki ayağı ciddi sıkıntı. İnsanların beni şaka yapmaktan hoşlandığını bilecek kadar iyi tanınması lazımdı ama çoğunlukla suskun durmam sonucu, benim ciddi bir tip olduğum varsayımına ulaşıyorlardı. Hâlâ sanki başkalarının benim için yaratıp uydurduğu birisi gibiydim, tıpkı iletişim kuramadığım yıllar boyunca süregeldiği gibi. Birçok açıdan kendi senaryolarını yazdıkları, boş bir sayfaydım.

“Çok şekersin,” der insanlar çoğunlukla.

“Ne kadar nazik bir tabiatın var!” cümlesini duymadığım insan kalmadı.

“Çok kibar bir erkeksin,” diye çınlar birisi mesela.

Keşke zaman zaman damarlarımda çağlayan, içimi kemiren kaygıları, ateş gibi kaynayan siniri ve içimi acıtan cinsel arzuları bilselerdi. Sıklıkla sanılan o kibar, ağzı var dili yok çocuk değildim; öfkeyle çıkışmadığım ya da sinirim bozukken sızlanmadığım için istemdişi bir şekilde duygularımı ele vermediğimden dolayı şanslıydım sadece. O yüzden de her an, insanların, hakkımda düşünmek istedikleri şeylere göre şekil alan bir koddum.

Ne söylediğimi öğrenmeye meraklı olacaklarını garanti edeceğim tek zaman, onlarla konuşmadığım zamanlardı. İçlerindeki o dikizciliği açığa vuran sadece çocuklar değildi, büyükler bunu daha çaktırmadan yapabiliyordu. Hâlâ vücudumun en hızlı değişen organı olan ellerimle alfabe tahtamda kelimeleri hecelerken genelde dik bakışlara maruz kalıyordum. Sol elime hiç güven olmazken sağ

elimle alfabedeki harfleri işaret edebiliyor, bilgisayarımın düğmelerini kullanabiliyordum. Fakat bir fincan gibi bir şeyi uzun süre tutamıyordum. Tek lokmalık yiyecekleri ağzıma atabilmeme rağmen, çatal gibi bir aleti tutmaya korkuyordum çünkü bazen istemdişi hareketlerim çok hızlı olduğundan bir yerime saplayabilirdim. En azından artık panomu kullanmakta hızlanmıştım, böylece yeni tanıştığım insanlar beni görmezden gelmekte zorlanıyor ve dinliyordu.

“Çok hızlı yazıyor!” dedi annem süpermarket kuyruğunda gözünü bize dikmiş izleyen bir adama gülerek.

Annem onunla konuşunca adam utanıp sıkıldı, azar işitmekten korktuğu belliydi. Fakat birilerinin bizi dinlemesine o kadar alıştık ki annem de ben de artık hiç oralı değiliz. İletişimde yaşadığım bu güçlüklerle rağmen, gene de bana konuşma şansı verilmesine hâlâ minnettarım. Bana sunulan fırsatı yakaladım ve o fırsat olmasaydı, bugün geldiğim yerlere ulaşmam mümkün olamazdı. Rehabilitasyonumda çok kişinin emeği geçti. Virna, annemle babam, iletişim merkezindeki uzmanlar... Onların yardımı olmasaydı asla konuşamazdım. Herkes benim kadar şanslı olamıyor.

Geçen gün, o adamın annemle beni dinlemeye çalıştığı aynı markette, tekerlekli sandalyeyle gezdirilen benden büyük bir kadın gördük. Elli yaş civarındaydı. Annem hemen kadınla ve bakıcısıyla sohbet etmeye başladı. Kadın belki işaret dilini kullanıyordu ya da bir şeyleri işaret ediyordu ama annem her nasılsa, kadının konuşma yeteneğini felç geçirdikten sonra kaybettiğini anladı.

“Ailen, senin yeniden iletişim kurabilmen için yapabilecekleri biliyor mu?” diye sordu annem kadına ve ona

alfabe panomu gösterdi. “Çok seçenek var ama bulman lazım.”

Bakıcı bize kadının büyük bir kızı olduğunu söyledi. Annem bakıcıya kadına, annesi için çeşitli imkânlar olduğunu açıklaması için ısrar etti.

“Kızınla tekrar iletişim kurmaman için hiçbir sebep yok,” dedi annem kadına. “Sadece senin için en uygun yöntemi bulman lazım.”

Ancak bir sonraki karşılaşmamızda bakıcı bize kadının kızının söylenenler hakkında hiç harekete geçmediğini anlattı.

“Bana telefonunu versenize?” dedi annem. “Seve seve arayıp umudunu yitirmemesini ya da doktorları dinlememesini ona anlatırım.”

Bakıcı numarayı bir kâğıda yazarken tam karşımda tekerlekli sandalyede oturan kadına baktım.

“B-O-L-Ş-A-N-S,” diye heceledim panomda ve kadın bana uzun uzun baktı.

Birkaç gün sonra annem kadının kızını aradıktan sonra oturma odasına girdi.

“Benden haber almaya hevesli değildi bence,” dedi. “Hiç ilgisini çekmedi sanki.”

Bu konuda daha fazla konuşmadık. O yaşlı kadının bedeninin deli gömleğinden asla kurtulamayacağını biliyorduk, ona o şans sunulmayacaktı çünkü. Kimse özgür kalmasına yardım etmeyeceği için sonsuza dek dilsiz kalacaktı.

O günden sonra kadını sık sık düşündüm ve nasıl olduğunu merak ettim. Fakat her aklıma gelişinde, bana bakışları gözümde canlandı. Gözlerinin içi korku doluydu. Şimdi sebebini anlıyordum.

- 31 -

Konuşma

BURADA OLDUĞUMA İNANAMIYORUM. KASIM 2003 VE İşAR-kadaşım Munyane’le beraber, koskocaman bir konferans salonunda, alçak bir sahnede oturuyorum. Munyane az önce dinleyicilere hitap etti. Konuşmamı bekleyen en az 350 kişi vardı salonda. İletişim merkezinde dört aydır çalışıyordum ve sağlık uzmanlarına bir konuşma yapmam rica edilmişti.

Munyane nce AAC hakkında genel bir bilgi verdi, şimdiyse konuşma sırası bende. Tek yapmam gereken tuşlara basmak olmasına ve dizstme bağlanmış hoparlörden Kusursuz Paul’n sesi gümbür gümbür duyulacak olmasına rağmen, kotarabileceğimden emin değilim. Ellerim o kadar çok titriyor ki bakalım onları zaptedebilecek miyim?

Son aylarda bir şekilde kazara topluluk önünde konuşmalar veren bir konuşmacıya dönüştüm, hikyem gazete-lere ıktı. Bir okulda ya da sivil toplum merkezinde bir oda

dolusu insanın hikâyemi dinlemeye hazır beklemesi beni şaşırtıyordu ve bugün neden bu kadar çok kişinin geldiğini anlayamıyordum. Keşke Erica burada olup bana gülümseyebilseydi. Amerika'ya geri döndü ve tam da bu anlarda onu çok özlüyorum. Çok değer verdiğim bu dostluk artık e-postalarla kısıtlı kalmalıydı ve bana açtığı farklı dünyaların kapıları artık kapalıydı.

Annemle ilk geldiğimiz ve hayatımda görmediğim kadar çok tabak dizilmiş bir masadan öğle yemeği ikram edildiği zaman bugünün büyük bir gün olduğunu anlamalıydım. Tamı tamına ne yemek istediğimi seçme düşüncesi bana fazla gelmişti ve yemeğin üstüne yediğim karamelli kek dinleyicilere baktığım şu anda midemde çalkalanıyordu.

Munyane gülümsedi.

“Sen hazır olduğunda onlar da hazırlar,” diye fısıldadı.

Yeni elektronik tekerlekli sandalyemi kontrol eden kolu çekip sahnenin ortasına doğru süzüldüm. Tıpkı Profesör Alant'ın tahmin ettiği üzere, bu sandalye beni çok daha bağımsız kılmıştı.

Yirmi sekizinci yaşgünümden tam bir ay önce nihayet hayatımda ilk kez nereye gittiğimi ve ne zaman gittiğimi kontrol edebiliyordum. Artık televizyon sıkıcı olduğunda bir odadan çıkmak istersem çıkabiliyordum; çocukluğumdan beri oturduğumuz evin çevresindeki sokakları keşfetmek istersem yapabiliyordum.

Üyesi olduğum bir internet sitesine, nasıl alabilirim diye danışan bir açık mektup yazdıktan sonra almıştım bu sandalyeyi çünkü annemlerin parasının yetmeyeceğini biliyordum. İnternet gruplarına katılarak ve AAC'de yeni birileriyle tanışarak son aylarda İngiltere ve Avustralya

gibi ülkelerden arkadaşlar edinmiştim. Bir sürü yerden arkadaşım olduğunu bilmek garip ve içimi rahatlatan bir duyguydu. İnsanları bilgisayar üstünden tanımak, beni özgürleştirdi. Dünyayı keşfediyordum ve tanıştığım insanlar sandalyemi görmüyordu: *Beni* tanıyorlardı.

Fakat mektubumu, bana yakın bir yerde, Güney Afrika'da bir akrabası yaşayan Kanadalı biri görene kadar internetin ne kadar güçlü olduğunu tahmin edememişim. Çok geçmeden o kişi benimle iletişime geçip Yuvarlak Masa adlı gruplarının hayır işleri için topladıkları paranın bir kısmıyla bana o sandalyeyi almak istediklerini söyledi. Çevremdeki herkes bu kadar memnun oldu mu bilemem ama benim ne kadar müteşekkir olduğumu anlatmaya kelimeler yetmez.

İlk kez kendi hareketlerimi kontrol etmek çok ilginçti, bağımsız hareket etmeyi öğrenen küçük bir çocuk gibi yalpalyordum. Yeni özgürlüğümün tadını çıkarırken kapılara dan diye çarptım, kaldırımdan düştüm ve hiç beklemedikleri anda tanımadığım insanların ayak parmaklarını ezdim.

Başka açılardan da daha bağımsızdım artık. Ergoterapi uzmanı olan işarkadaşım Kitty, iş hayatımı kolaylaştıran ufak detaylar üstünde çalışıyordu benimle. Artık ofisimin kapısının yeni bir kolu vardı, başkasından yardım almadan açabiliyordum. Aynı zamanda kaslarımı düzleştirmek ve elimin titremesini önlemek için el bileklerime ağırlık takmaya başladım. İçilebilir yoğurtla gayet haşır neşir oldum, böylece kimse öğle yemeğinde beni beslemek zorunda değildi, ayrıca birisi teklif etmediği sürece çay ya da kahve istememeye özen gösteriyordum çünkü kimseye yük olmamayı kafama koymuştum. Giysilerime gelince

bugün bir gömlek ve kravat giymiştim. Çok yakında ilk takım elbiseme kavuşacağımı umuyordum.

Hayat birçok açıdan değişiyordu belki ama hiçbirisi şu an kadar dehşetengiz değildi. Dinleyicilere tekrar bakıp derin bir nefes aldım. Ellerim titriyordu, onlara bilgisayarımı kontrol etmelerini emrettim. Başımı yavaşça sola çevirip kafamdaki kızılötesi mouse ışığını ekrana getirip düğmelerimden birine bastım.

“Hepinizden bir an için durup sesinizin ya da hiçbir iletişim kurma yolunuzun olmadığını hayal etmenizi rica ediyorum,” dedi bilgisayar sesim. “Asla ‘Tuzu uzatır mısın’ diyemediğinizi ya da birisine ‘Seni seviyorum’ gibi önemli bir cümle kuramadığınızı. Rahatsız olduğunuzu, üşüdüğünüzü ya da bir ağrınız olduğunu söyleyemediğinizi.

“Başıma gelenleri ilk keşfettiğimde bir süre kendimi içinde bulduğum hayat karşısında sınırdan her yerimi ısırmak istediğim bir dönem geçirdim. Sonra pes ettim. Tam anlamıyla, bütünüyle pasif oldum.”

Umarım konuşmamın içine programladığım duraklama, dinleyicilerin söylediklerimi takip etmelerine yeterli uzunluktaydı. Duran, yükselip inen seslere alıştığınız zaman tekdüze bir konuşmayı dinlemek insana zor gelebilirdi. Fakat artık yapabileceğim bir şey yoktu. Virna’yla tanışmamdan, değerlendirilmemden, iletişim kurmamı sağlayacak cihaz arayışından ve kara kutunun iptal edilmesinden bahsettiğim sırada kimseden çıt çıkmadı. Ardından onlara aylar süren bilgisayar programı araştırmasından, büyükbabam vefat edince babama kalan paradan, bu sayede annemlerin bana gereken aletleri alabilmesinden ve iletişim kurmak için sarf ettiğim çabadan bahsettim.

“2001 yılında, ağır zihinsel ve fiziksel engelliler için bir bakımevindeydim,” dedim. “On sekiz ay önce, bilgisayarın b’sini bilmiyordum, tam anlamıyla cahildim ve tek bir arkadaşım bile yoktu.

“Şimdiyse bir düzine programı yönetebiliyorum, kendi kendime okuma yazma öğrendim ve iki işimde de çok iyi arkadaşlar edindim.”

Önümde dizilmiş sıra sıra insan suratına uzun uzun baktım. Acaba deneyimlerimi insanlara aktarmayı başarabilecek miyim diye merak ettim. Kelimelerin bir sınırı var mıydı? Bizi götürebilecekleri bir yer, anlayışın ötesinde bir diyar var mıydı? Emin olamıyordum. Ancak bir şekilde isteyenlerin anlamasına yardım edebileceğimi ummak zorundaydım. Bir sürü göz üstümdeydi, yüzlerce çift göz bana bakıyordu ve bilgisayarım konuşmaya devam ederken kalbim küt küt atıyordu.

“Hayatım kökten değişti,” dedim. “Ama hâlâ alışma sürecindeyim ve insanlar bana akıllı olduğumu söylese de inanmakta güçlük çekiyorum. Gelişimim için çok emek gerekiyor ve bu mucize, insanların bana inanması sayesinde oldu.”

Çekingence oturanları şöyle bir süzerken hiç kimsenin kıpırdanmadığı ya da esnemediği dikkatimi çekti. Herkes put gibi oturmuş dinliyordu.

“İletişim bizi insan yapan unsurların başında,” dedim. “Sonunda bu şansa sahip olduğum için şeref duyuyorum.”

Sonunda sustum. Konuşmam sona erdi. Tanımadığım bir oda dolusu insana söylemek istediklerimi sonunda bitirmiştım. Bir saniye sessiz durdular. Onlara baktım, ne yapacağımı bilemedim. Ama sonra bir ses duydum; alkış sesi. İlk başta yumuşacık çıktı fakat eller birlikte çırpıldıkça

yükseldi, yükseldi ve teker teker insanlar ayağa kalktı. Kalabalık yavaş yavaş yerinden kalktı. Karşımdaki yüzlere baktım, alkışlarken gülümseyen, gülen insanların karşısında sahnenin tam ortasıdaydım. Gürültü yükseldikçe yükseldi. Sonunda o kadar arttı ki beni yutacak zannettim. Ayaklarıma baktım, gördüklerime, duyduklarıma inanma cesaretini bulmakta zorlanıyordum. Sonunda sandalyemin kolunu çekip sahnenin kenarına geçtim.

“Bay Pistorius?”

Konuşmamı, dinleyiciler arasındaki işitme engelliler için işaret diline çeviren kadın tam karşımdaydı.

“Size bir ilham kaynağı olduğunuzu söylemek zorundayım,” dedi aceleyle. “Gerçekten olağanüstü bir insan-sınız. Bunları deneyimlemek ve bu kadar pozitif kalmak hepimize örnek oldu.”

Hızlı hızlı konuşsa da ne kadar duygulandığını, hislerinin yüzüne yansımalarını görebiliyordum.

“Bize hikâyenizi anlattığınız için teşekkürler,” dedi. “Bugün burada olmaktan gurur duyuyorum.”

Cevap vermeme fırsat kalmadan başka birisi gelip tebrik etti, sonra bir diğeri ve bir diğeri... Bir sürü yüz bana yukarıdan bakıp gülüyor, kahkahalar atıyordu.

“Harikaydınız!”

“Çok ilham verici!”

“Hikâyeniz olağanüstü.”

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Şoke oldum, kararsızdım, Munyane bana içimi rahatlatarak gülümsedi. İnsanların neden böyle tepki verdiğini anlamıyordum fakat benimle konuştukları sırada aklıma sakat çocuklar için bir özel okulda konuşma yaptıktan sonra tanıştığım anne geldi.

“Oğlum buranın öğrencisi ve büyüyünce sizin gibi olursa çok gurur duyarım,” demişti bana konuşmamın bitiminde.

O sırada ne demek istediğini anlamamıştım fakat artık galiba anlıyordum. Eller sırtımı sıvazlarken, tebrikler havada uçuşurken o hayhuyun ortasında oturdum ve insanların, ölümden dönen çocuğun hikâyesini duymak istediğini anladım. Hayretler içinde kalıyorlardı. Ben de hayretler içinde kalıyordum.

Yeni Bir Dünya

HAYAT VE BEN SÜREKLİ BİRBİRİMİZE ÇARPIYORDUK. HER sapakta merakla gözlerim açılıyor, yeni bir deneyime düşüyordum: Kafasının tam orta yerinde papağan tüyü gibi açılmış, dimdik, pasparlak saçları olan bir adam görmek; dilimin üstünde eriyip yok olan pamuk şeker denen şekerleme bulutunu ağzıma atmak; ilk kez aileme Noel hediyesi almak için alışverişe çıkmanın keyfi ya da minicik etekler giymiş, yüzlerini parlak kırmızı ve mavi kozmetik boyalarla boyamış kadınlar görmenin şoku.

Öğrenilecek çok şey var ve sabırsızım, hevesliyim ve bilgiye açım.

2004 Ocak ayında, konuşmamı yapmamdan birkaç ay sonra, haftada dört gün çalışmaya başladım; iki gün iletişim merkezinde, iki gün sağlık merkezinde. Mektuplarda tashih düzeltmesinden, bilgisayar ağını korumaya, diğer AAC kullanıcılarıyla tanışmaya kadar pek çok iş yapıyordum. Hatta nasıl internet sitesi kurulacağını öğrendim

ve Profesör Alant'ın teşvikiyle başvurduğum, üniversite-deki bir kursa kabul edildim.

Okula dair hiçbir anım yoktu ve tüm kitaplarım kayıttan okunmak zorundaydı çünkü henüz onları çalışacak kadar iyi okuma bilmiyordum. Ancak diğer sınıf arkadaşlarım üniversite mezunları olacaktı, çoğu da öğretmen. Liseden mezun olmadığım için tam diploma almayacaktım ama kursu tamamlarsam bunun şerefine bir yüksek sertifika verilecekti. Kurs, AAC ihtiyaçları olanları eğitmeye dair teori ve uygulamadan oluşuyordu ve yetişmek için işe gitmediğim her dakika ders çalışmak zorundaydım.

Nihayet bağımsızlığın avuçlarımin arasında olduğunu hayal etme cesaretini topluyordum. İş ve ders çalışma sayesinde daha iyi bir iş bulacaktım, gelirim artacak, belki günün birinde kendi evime çıkacaktım. İstediklerim bunlardı ve başarmak için elimden geleni yapmalıydım.

“Kendine bir bak,” dedi Diane Bryen bir konferansta karşılaşınca. Afrika'nın dört bir yanındaki AAC kullanıcılarının toplandığı bir paneldi. Ben konuşmacılardan biriydim, Diane de.

“Seninle ilk tanıştığımnda ne kadar korkaktın,” dedi. “Ama şimdi şelale gibi çağlıyorsun!”

Değişimi görmek zordur, özellikle kendinizde. Diane'in atölye çalışmasına ikinci kez katılana ve bizden hayalimizin resmini çizmemizi isteyene kadar nasıl bir insan haline geldiğimi fark etmemiştim. Konferansta Virna bana asistanlık yapıyordu. Elindeki kalem boş beyaz kâğıdın üstünde beklerken ona neyin hayalini kurduğumu tarif ettim. Virna parlak, güçlü çizgilerle umutlarımı kâğıda döktü: Bir ev çizdi, etrafına çitler ve kuyruk sallayan bir

köpek koydu. İstedğim buydu ve kendi hayatım olduğunu düşündükçe sanki içimden göklere yükseliyordum.

İşe geri döndükten birkaç gün sonra, öğle arasının ardından sağlık merkezinde Virna'yla yan yana oturuyordum ki bana döndü.

“Artık seni tanıyamıyorum,” dedi.

Suratına baktım, ne demek istediğini anlamaya çalıştım ama başka bir yorum yapılmadı. Ancak devamında gelen günler boyunca aklım karışmıştı çünkü her zaman beni bu dünyada en iyi tanıyan kişi Virna sanırdım. Her ne kadar ona karşı hislerim her zamanki gibi güçlü olsa da bir daha ortaya sermemeye dikkat ediyordum. Aksine, Virna'yla bir arkadaş gibi konuşup ona en derin sırlarımı ve korkularımı sıralıyordum, dünyaya her çıkışımda çektiğim korkuları açıklıyordum. O yüzden beni tanıyamadığını söyleyince ne demek istediğini anlamamıştım.

Şimdi düşünüyorum da acaba daha fazla iletişim kurmayı öğrenmek, her zaman aynı kalacağını sandığım bazı şeyleri değiştirecek miydi? Virna her zaman dönüşrügüm yeni insana sevinirdi. Artık dünyanın ekseninde onu görmeyen bir erkeği tanımakta zorlanıyor muydu? Çok uzun zamandır beni ayakta tutan oydu. Şimdiyse uçuyordum ama tek başına kanat çırpıyordum.

Dizüstü

DİZÜSTÜ BİLGİSAYARIMA BAKIYORDUM. EKRAN KAPKARA oldu. Dehşete düştüm. Korku içime sızıyor, kalbimin üstünü tırmalıyor, çiziyordu. Bir süredir bilgisayarımın bazı sıkıntılar yaşıyordum ve kibarlık etmek istediğimden bugün tanıdığım herkese böyle bir şey yaşanabileceğine dair bir e-posta atmıştım. Fakat dünyayla olan bağımı kaybedeceğimi ve birdenbire sus pus kalacağımı tahayyül edemezdin.

Kalıcı bir hasar olduğunu anlayacak kadar bilgisayar öğrenmiştim. Bilgisayarımın tık yoktu, kaputtu. Midem bulandı. Eğer bilgisayarım olmazsa kısa mesaj ya da e-posta atamazdım, ödevlerimi yapamaz ya da her şeye yetişebilmek için akşamları ofisten eve getirdiğim işleri bitiremezdim. Arkadaşlarımla internet üstünden şakalaşıp gülemez, onlara bugün yaptıklarımı anlatamaz ve onların günü nasıldı soramazdım. Hislerimi tarif edemez, dışarı çıkma planları yapamazdım. Fiziksel dünyam belki gene

ev ve ofisle sınırlı kalırdı ama farklı kıtalardan insanlarla sohbet ettiğim için artık hayatımın sınır tanımayan bazı bölümleri vardı. Artık iletişim kurmakta tek kullanabileceğim şey istediğim şekilde dünyanın öbür ucuna ulaşamayan, eskimiş bir alfabe tahtasıydı.

Panikten midem taklalar atıyordu. Hayatım tek düğmenin ucundaydı. Bir kablo ağına bağlılardı ve o kablo-
ların ne zaman bozulacağını bilemiyordum. Bana işaret verecek bir beden değillerdi; ateşimi çıkaramaz, midemi bulandıramaz ya da aniden krampla ağrıyamazlardı. Hayatımın sonuna dek hiçbir uyarı vermeden, bir anda çalışmayı bırakabilecek bir metal parçasına bağımlıydım.

Nefes alamıyordum. Hayatım ne kadar kırılıyordu. Bunca zamandır hayalet çocuğu geride bıraktığımı düşünüyordum. Şimdiyse anlıyordum, gölgesi hâlâ yakınımdaydı.

Psikolojik Danışman

“BUGÜN KENDİNİ NASIL HİSSEDİYORSUN, MARTIN?”

Karşımda oturan danışmana şöyle bir baktım. Benden ne söylememi beklediğini bilmiyordum. Bilgisayarına bakıp iki sembole tıkladım.

“İyiym, teşekkürler,” dedi sesim.

“Güzel,” diye gülümsedi danışman. “Beni en son görmeye geldiğinde neden bahsettiğimizi hatırlıyor musun?”

Emin değildim. Her hafta burada geçirdiğim bir saat boyunca konuşuyor muyduk sahiden? Konuşuyoruz elbette. Danışman cam masasının arkasında, arkasına yaslandıkça öne arkaya sallanan, geniş, siyah bir ofis sandalyesinde, bense masanın diğer tarafında, kucagımda bilgisayarımın tekerlekli sandalyemde oturuyorduk. Ancak karşılıklı sarf edilen bu cümlelerin konuşma sınıfına girdiğinden emin değildim.

Buradayken bir zamanlar televizyonda gördüğüm, *Kısa Devre* diye bir filmi düşünürdüm. Filmde insan karakteri

geliştirmiş bir robot vardı ve çevresindeki dünyayı anlamak için yanıp tutuşuyordu. Yaratıldığı laboratuardan kaçtıktan sonra onu kurtaran kız da dahil hiç kimse, robotun hisleri olabileceğine inanmıyordu. Sadece bir makineydi o sonuçta. Doğasına aykırı bir şey olamazdı.

Zaman geçtikçe kendimi gitgide o robot gibi hissediyordum çünkü danışman, tıpkı diğer insanlar gibi iletişim kurmaya çalışan benden ne anlam çıkaracağını bilemiyordu. Dünyaya yeniden dahil olduğum ilk günlerde dikkatimi çekmemişti çünkü birkaç kelime edebilmenin heyecanı ve sevinciyle, diğer insanların bana nasıl tepki verdiğini tam göremiyordum. Oysaki şimdi danışmanın konuşmamı beklerken gözlerini tavana dikmesini ve tırnaklarını kontrol etmesini izliyor, diyalogu hızlandırmasını dinliyordum, ona yetişmeye çalışıyor, on cümle önce sorduğu bir soruya cevap vermeye uğraşıyordum, sabrım taşıyordu. Artık insanlarla konuşurken çoğunlukla böyleydim.

Anlamadığım bu dünya beni her gün ayrı afallatıyordu. Hayalet çocuk olduğum zaman insanları anlayabiliyordum: Birbirlerini önemsemiyor, başından savıyor ya da birbirlerinden şüphe duyuyorlarsa görebiliyordum; takdir etmelerini, dalga geçmelerini ya da utanmalarını anlıyordum. Fakat artık dışarıdan izleyen biri değildim. Şimdi her şeyi farklı bir perspektiften görüyordum. İnsanların bana nasıl davrandıklarını anlamak bazen imkânsızdı çünkü onlarla etkileşim halindeydim. Tüm referans noktalarım değişmişti. Sanki insanları sadece benimle konuşmadıklarında anlayabiliyordum: Eğer birisi kabaysa fark etmiyordum; sabırsızsa göremiyordum.

Annemle birkaç gün önce alışverişe çıktığımızda oğlu okulda benim sınıf arkadaşım olan bir kadına rastladık.

“Martin nasıl?” diye sordu anneme.

Bana bakmadı bile.

“Neden kendisine sormuyorsun?” cevabını verdi annem.

Fakat kadın benimle göz teması kuramadı ya da bana basit bir soru sormadı. Bana gayet normal gelmişti çünkü uzun yıllar bir hayalet gibi yaşadıktan sonra, hâlâ öyle olmadığımı hatırlamakta zorlanıyordum. Annemin, kadının bana muamelesine tepesi attı ve ancak onun tepkiyle birinin beni yoksaydığını kavrayabildim.

Çok sık başıma geliyordu. İletişim merkezine bir film ekibi geldiğinde, Profesör Alant beni yapımcıyla tanıştırdıktan sonra kötü bir şey olduğunu anladım.

“Kanadalıyım,” dedi adam yüksek sesle, her bir hecenin dikkatlice üstüne basarak. “Çok uzak bir yer.”

Bu kadar bariz bir şeyi, neden bu kadar bağırarak söylediğini anlamayarak adama uzun uzun baktım. Sadece işaret kâğıtlarımın hayretler içinde kalan, sinirli suratlarından kabalık ettiğini çıkarabildim.

Yatılı bakımevlerinde geçirdiğim yıllar boyunca başıma gelenleri anlatınca psikolojik danışmanla görüşmem gerektiğini ilk teklif eden annem oldu. Ona anlattıklarımın dolaylı kızgın olduğumu, bu yüzden birisiyle konuşmam gerektiğini düşünüyordu. Fakat ben geriye bakmaktansa ileriye dönük olmaktan başka bir şey istemiyordum. Gelgelelim, her hafta buraya danışmanla görüşmeye getiriliyordum. Annem adamın ofisine kadar bana eşlik ettikten, bilgisayarımın çalıştığını kontrol ettikten sonra bizi baş başa bırakıyordu ve ben yaşananlara anlam vermeye çalışıyordum.

“Çok akıllı olduğunu kabul etmek zorundasın,” demişti psikolojik danışman defalarca.

Bunu söylediği zaman ne cevap vereceğimi hiç kestiremiyordum. Sanki bu sözler beynime işlemiyordu. Bu kavram, dimağıma sığdıramayacağım kadar büyüktü. Bana seneler boyunca bir embesilmişim gibi davrandılar, şimdiyse arkadaşım olmak için para alan adam bana akıllı olduğumu mu söylüyordu?

“Çoğu insan duygularını çeşitli biçimlerde ifade eder,” dedi. “Kapıları çarpabilir, bağırıp küfredebilirler. Fakat senin elinde sadece kelimeler var, Martin, bu da duygularını ifade etmeyi güçleştiriyor.”

Ardından sandalyesinde arkasına yaslandı, bana ciddiyeyle baktı ve bir kez daha ne söyleyeceğimi bilemedim. Sanki bir oyun oynamaya çalışıyordum ama bütün kuralları kaçıırıyordum. Her ne kadar benden istediği şekilde danışmana her gün e-posta atıp o günkü hislerimi yazsam da nadiren cevap veriyordu. Sonra onu görünce de benimle anlamadığım bir dille konuşuyordu.

Gerçekten ne düşündüğümle ilgileniyor muydu, yoksa ilgisini çeken bir başka çalışma konusu muydum, merak ediyordum. Konuşabildiğim zaman sahip olacağımı hayal bile edemediğim sorunlarımı çözmeme gerçekten yardım edecek miydi? Yoksa ben de sesi olmayan bir adamla ilgili akademik bir çalışmanın konusu olarak mı kalacaktım?

Danışman konuşmamı isterken tavanı seyrediyordu. Ne diyebilirdim? İletişim kurmaya başladığımda hayatımın tamamen değişeceğini umduğumu ve artık değişmeyeceğini bildiğimi mi? En büyük zorluğun iletişim kurmayı öğrenmek değil, insanlar tarafından dinlenmek olduğunu mu? İnsanların duymak istemediği şeyleri işitmediğini ve onlara dinletmenin bir yolunu bulamadığımı mı?

Kararsızlık içinde donakalarak adama baktım. Yıllar önce içimde derinlere gömdüğüm hisleri anlatmaya çalışmak, her gece uyumadan önce kaçmaya çalıştığım geçmişimi kazıp çıkarmak zorunda olduğumun farkındaydım. Annemle babama geçmişten çok az söz etsem de bu konunun bir patlamaya sebep olma korkusundan ötürü benimle birlikte geçmek istemedikleri bir mayın tarlası olduğunu anlamıştım. Aynı şekilde ben de birlikte yarattığımız kırılgan huzuru bozmaktan korkuyordum. Kelimelerin, her ne kadar adı sanı bilinmeyen bir odada bir yabancıya da söylenseler, bir daha kapatamayacağım Pandora'nın kutusunu açmalarını istemiyordum. Fakat gördüklerimden bir kısmını aktarmaya çalışmalıydım, biliyordum; karşımda sus pus hareketsiz oturan bu adama birkaç cümle kurmaya çalışmalıydım.

İtiraf anını düşündükçe nabzım hızlandı. Başıma gelenler, her zaman içimde taşıdığım bir karanlık ve korkarım, bahsedip dökmezsem, sonsuza dek işkence çekmeye devam edeceğim.

- 35 -

Anılar

“YESENE, SIÇTIĞIMIN ÖKÜZÜ,” DİYE YAPIŞTIRDI BAKICI.

Tam önümdeki kaşıқта gıpgri duran kıymaya baktım. Yirmi bir yaşındaydım ve hâlâ hayalet çocuktum.

“Hadi ye!”

Ağzımı açtım ve dilimi damağımı yakan yemek sert bir şekilde içeri tıkıldı. Yakıcı bir tat doldu ağzımın içine. Boğazımdan yukarı safra yükseldi. Yutkunmak için kendimi zorladım.

“Bir tane daha.”

Uslu uslu ağzımı açtım. Midemin yedirilen yemeği kabul etmesini sağlamak için başka şeyler düşünmek zorundaydım. Etrafıma baktım. Arka planda ortama son derece zıt, yumuşacık keman tınları çalarken içerideki diğer çocuklara baktım. Bazıları ağlıyordu; bazıları sessizdi. Boğazım yana yana yemeği yuttum.

“Çabuk olsana, bok çuvalı. Hemen bitirmezsen saatlerce burada kalacağız.”

Kadın ağzıma zorla bir lokma daha tıkarken metal dişime çarptı. Keşke beni aç bıraksa ama biliyorum, bırakmaz.

“Yesene!”

Saçımı çekti -iki kısacık darbeyle gözlerim yaşardı- ve bir kaşık daha getirdi ağzıma. Dudaklarımı kapattım ve yutkunurken kalp atışlarım hızlandı. Midemin bulandığını hissedebiliyordum. Kusmamalıydım. Derin bir nefes aldım.

“Çabuk olsana, beyinsiz. Bugün neyin var böyle?”

Bir kaşık yemeği daha bana doğru kaldırmasıyla ağır bir koku burun deliklerimi doldurdu. Yutup mideme atmak için çok geçti, midemdekilerin yukarı kalktığını hissettim ve ne kadar istesem de durdurmak için yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

“Hay sıçayım ağzına!” diye bağırdı kadın, bütün yemeği üstüme başıma ve önümdeki tabağın içine çıkarınca.

Suratıma bir tokat attı. O kadar dibimdeydi ki sıcak nefesini yanağımda hissediyordum.

“Kendini çok zeki mi sanıyorsun?” diye bas bas bağırdı kadın. “Kusarak yemekten kurtulacağını mı zannediyorsun?”

Kaşığı tabağıma doğru götürüşünü izledim. Kusmuğun içinden geçirdiği kaşığı ağzına kadar doldurup tekrar yüzüme yaklaştırdı.

“Ye!”

Ağzımı açtım. Başka şansım yoktu. Vücudumun az önce reddettiği yiyeceği yutmak için kendimi zorlamak zorundaydım, aynısının bir daha olmaması için dua ediyordum çünkü bana daha beterini yapardı. Kadın daha önce de bunu yapmıştı, gene yapardı. Ayrıca ağlayamayacağımı da öğrenmiştim çünkü o zaman daha çok kızılıyordu. Kaşık

zorla ağzıma sokulurken kulaklarımda kahkahalar çınladı. Bir kez daha içimden yükselen mide bulantısıyla savaştım. Kadın zaferinin doruğunda gülümsüyordu.

İşte o taşradaki bakımevinden bu yüzden bu kadar nefret ediyordum: Oradaki kadın bana işkence ederken diğerleri de buna katıla katıla gülüyordu. Kimi gün çimdikleniyor, tokatlanıyordum; kimi günler kavurucu yaz sıcaklığında ya da banyodan çıktıktan sonra buz gibi havada dışarıda tutuluyordum, titreye titreye oturuyor, içeri alınıp giydirilmeyi bekliyordum.

Bazı zamanlar, kadın kendi şiddetinden kendi de korkuyor mu diye merak ederdim: Bir keresinde bana o kadar zorlama bir lavman yaptı ki çok kan kaybı yaşadım, beni banyoya soktu ve suyun kıpkırmızı olduğunu gördüm. Ondan sonra diş fırçamı o suya sokup dişlerimi onunla fırçaladı. Sonrasında beni tuvalete oturttuğunda altımdaki suyun bir kez daha kıpkırmızı oluşunu izleyerek öleceğim için Tanrı'ya şükrettim, ölüm sebebimin kanayan kış deliğim olacağı ironisine gülümsedim.

Eğer bana dokunduğunda irkilir ya da korkarsam öyle bir tokat yapıştırırdı ki ciğerlerim tıkanır, nefes alamazdım. Veya popom kızarana kadar beni kendi dışkımda oturtup altımı temizlemediğinde ağlarsam enseme çok sert bir darbe indirirdi.

Her gün bu çilenin sona ermesi ve eve dönmeye bir yirmi dört saat daha yaklaşmak için dakikaları sayardım. Genelde birkaç günlüğüne gelirdim bu bakımevine ama bazı zamanlar altı hafta kaldığım olurdu, her telefon çalıştığında paniklerdim. Acaba arayan kişi annemlerin trafik kazasında öldüğünü mü haber verecekti? Sonsuza dek

burada mı kalacaktım, kimsenin beni hatırlamadığı bir bakımevinde esir mi olacaktım? Korkum günbegün içimde yükselirdi, dilimde tadını alırdım. Annem ya da babam nihayet beni almaya geldiğinde gene çok iyi zaman geçirdiğimi anlatışlarını çaresizlik içinde dinlerdim.

Eve döndükten sonra bile korkmamakta zorlanırdım çünkü bir daha ne zaman oraya geri gideceğimi merak ederdim. Oraya çok sık götürülmüyordum -belki senede bir ya da iki kezdi- ama arabaya konulup şehirden her çıkarılışında, nereye gittiğimizi anlayıp ağlamaya başlardım. Bir demiryolunun üstünden geçince bakımevine yaklaştığımızı anlardım ve çakıltaşlarıyla dolu toprak yoldan ilerlerken arabanın tabanının titremesine kulak verirdim. Kalbim küt küt atıp boğazım kururken çığlık atmak için yanıp tutuşurdum; acaba çok çaba sarfetsem annemler düşüncelerimi duyabilir mi diye merak ederdim.

Fakat bir koltuğa kemerle bağlanmış, yakında başıma gelecekleri bildiğimi birisine söylemekten aciz halde dururken her şeyden çok dilediğim, birisinin bana bakmasıydı. O zaman kesin yüzümden okuyabilirlerdi hislerimi. Korkumu. Nerede olduğumu biliyordum. Nereye gittiğimi biliyordum. Duygularım vardı. Sadece hayalet bir çocuk değildim. Ama kimse bakmazdı.

Uluorta Saklanmak

ÇOCUKLARIN VE BÜYÜKLERİN SIRLARINI ANLATAMAYACAK kadar sessiz ya da zihinsel açıdan savunmasız olduğu başka yerlerde de benzer olaylar yaşanıyordu. En karanlık arzularını bizim üstümüzde uygulamaya sokan insanların, çaktırmadan da yapsalar, her zaman şıp diye tanınmadığını öğrenmiştim.

Öcü adam ya da öcü kadın değillerdi, sıradan, göze çarpmayan insanlardı. Hatta belki de dışarıdan bakışta bomboş görünen bir kabuktan faydalanma fırsatı, onları asla aşmaya cesaret edemeyecekleri çizgiyi geçmeye teşvik edene kadar tamamen suçsuzlardı.

Bazen bir histen öteye geçmiyordu, sanki görünmez bir hat aşılmıştı ve güvende hissetmiyordum. Doğru düzgün açıklayamıyordum çünkü her ne kadar genç bir erkek olsam da hâlâ anlamadığım birçok şey vardı.

“Öpücük,” diye fısıldardı kadının teki ağır bir nefes vererek, kimsenin duyamadığı zamanlarda yüzüme doğru

eğilip. Flörtöz bir havası vardı, tıpkı istemeyen bir adayı ayartmaya çalışan bir kız gibiydi.

Bir başka sefer, tanıdığım bir çocuğun annesi, üstümün değiştirilmesini bekleyerek tek başıma belden aşağım çıplak yattığım bir odaya geldi.

“Bu neymiş?” diyerek cinsel organımı yavaşça okşadı.

Olay hemen sona erdi çünkü bir bakıcı içeri girdi. Ancak kafam karıştı, ne olduğunu anlayamadım ve içimi dolduran bu sıkıntılı hislere ne anlam vereceğimi bilemedim.

Hep böyle değildi gerçi. Bazen neler olduğu açık ve netti, kendimi asla savunamayacağım bir şekilde saldırıya uğradığımı fark etmemle birlikte müthiş bir korku duyardım.

“Şuna bakın,” dedi bir keresinde bir bakıcı beni yıkarken.

Ertesi gün boş odada sağa sola baktı, elbisesini yukarı kaldırıp ata biner gibi kalçama oturdu ve üstümde sürtünmeye başladı. Bense hareketsizce uzanıyordum, gözlerimi kırpmıyor, görmüyordum, sonunda ağırlığının üstümden kalktığını hissettim. Bana bir daha dokunacak diye içim içimi yiyordu ama yapmadı.

Bu kadınların gözünde neydim ki? Uzun zaman saklı tutulmuş sapık bir fantezi mi, yoksa bir çılgınlık anı mı? Emin olamıyordum. Fakat senelerce beni istismar eden bir başka kadın için, hiçbir zaman bir nesneden öteye geçemediğimi biliyordum, canı istediği zaman ve istediği şekilde kullanılacak, sonra da fırlatıp atılacak bir eşyaydım.

Kadının davranışına can veren oksijen kaynağı yalnız olmamızdı: Muhakkak baş başa kalmamızın bir yolunu bulurdu. Bana ilk dokunduğu gün, ne yaptığını çok iyi anlamıştım, elini ölçüp biçercesine apış arama bastırmıştı. Sanki korkuyordu, emin değildi ve olay kısa sürmüştü. Ancak sonrasında biraz daha cesaret kazanmıştı, elleri

penisimin üstünde daha uzun kaldı. Hatta bu karanlığın kapısını açmak, ona sandığı kadar korkutucu gelmeyince iyice azıtmıştı.

Bazen de bacaklarını vücuduma sarar ve kesik kesik nefes almaya başlayana kadar üstüme abanıp sürtünürdü. Ya da ben sırtüstü uzanıyorsa arkamda durur, kollarımı başımın üstüne çekip uyluklarına koyardı. Parmaklarımı kontrol edemediğim şekilde titrerken, ki öyle olduğunu çok iyi biliyordu, nefes alış hızlanırdı ve parmaklarımı cinsel organına bastırırdı.

Benden faydalandığı sırada genelde sessizdi. Bazen sonsuza dek bitmeyecekmiş gibi hissederdim, üstümde sallanıp vücudunu bana bastırırdı, bedeni benimkiyle aynı anda seğirirdi ve nihayet hareketsizleşirdi. Her seferinde o sessizlikte kaybolmaya, içime kapanmaya çalışırdım. Yine de ruhum donakalırdı işte. Ancak sonrasında utanç duygusu kaplardı içimi.

Benimle konuşması, bir çocuğun canlı olmadığını bildiği bir oyuncak bebekle konuşması gibiydi.

“Hadi oynaşalım,” diye fısıldayıp beni tekerlekli sandalyemden kaldırırdı.

Hiç ihmal etmediği tek önlem, onu görmememdi.

“Bakmaman lazım,” derdi, başımı ondan diğer tarafa çevirirken. Ama benimle konuşmuyordu aslında, kendi kendine konuşuyordu.

Her zaman olmazdı. Bazen haftalar, aylar geçer, bana dokunmazdı, bazen de peş peşe onu her görüşümde yapardı. Böylesi daha kötüydü çünkü hiçbir zaman ne yapacağını, ne zaman yapacağını bilemiyordum. Gene üstüme geleceği anı beklemek kadar aciz kılan bir şey olamazdı. Onu bir sonraki görüşümde neler yapabileceğine dair kaygılarım

yükseldikçe yükselir, bu kez kurtulabilecek miyim diye merak ederdim. Günlerim korkunun örtüsü altında geçiyordu. Onu durduramayacağımı, ses çıkaramayacağımı biliyordum. Canı istediği gibi ve istediği zaman kullandığı, karşılık veremeyen bir nesneydim, kara arzularını karaladığı kara bir kanvastım. Dolayısıyla oturup bekler, sesini duyana kadar kulak kesilirdim ve o sesi duyduğum anda, koşmak için daha fazla can atamazdım.

“Merhaba, Martin,” diye gülümseyerek bana baktı.

Suratına dümdüz baktım. Midem bulanmaya başladı. Rüzgârda dalgalanan bir bayrak gibi çılgılık atma isteği yükseldi içimde ama dışavuramadım.

“Gidiyoruz,” dedi ve sandalyemin hareket ettiğini hissettim.

Beni kimsenin bizi göremeyeceği bir odaya götürüp bir banka yatırdı. Bir ayağını yerden kaldırıp benimkinin yanına koyarak diğer ayağını yere bastırdı ve eteğini kaldırdı. Öne doğru inerek kendini sol ayağımın başparmağına dayadı ve ritmik hareketlerle sallanmaya başladı. Ortadan kaybolmak istedim.

Sonrasında ben hareketsizce uzanırken yanıma yattı. Bir dergi okudu, dalgın dalgın sayfalara göz atarak burnunu karıştırdı. Sonunda kol saatine bakıp ayağa kalktı. Fakat tam oradan çıkmaya hazırlanırken tekrar bana döndü. Aklına bir şey gelmişti.

Parmağını tişörtümün kolundan aşağı indirip üstüme sildi. Kol manşetimde sümüksü bir leke kaldı. Artık aşağılama hareketi tamamlanmıştı.

Bazen yanıma yatıyor, bazen üstüme uzanıyordu. Bazen kendine dokunuyor, diğer zamanlarda bana dokunuyordu.

Ama her ne olursa olsun, onun gözünde bir hiçtim, yanıma gelmeye karar verene kadar beni unutuyor, yine de benden hiç vazgeçmiyordu. Rüyalarım giren bir canavardı, pis çığlıklar ata ata beni kovalıyor, işkence ediyor, dehşete düşürüyordu. Uykumda üstüme geldiği her gece, kan ter içinde uyanıp dehşetle titrerdim. Ruhuma solucan gibi kıvrılıp girmiş bir parazitti. Karanlıkta uzanırken acaba ondan bir gün kurtulacak mıyım diye merak ederdim.

- 37 -

Hayaller

İŞTE EN ÇOK BU ZAMANLARDA HAYAL GÜCÜME GÜVENMEYE ihtiyaç duyardım. Fantezi dünyamda tekrarlayan bir konu varsa o da kaçmaktı, hayallerde yüreğimin cesaret ettiği her şey ve daha fazlası olabilirdim: Sadece korsan değil, pilot, bir uzay kâşifi ya da bir Formula 1 yarışçısı, bir denizci, gizli ajan ya da zihin okuma gücüne sahip bir Jedi savaşçısı.

Bazen bakımevindeki sınıfta tekerlekli sandalyemde oturur, dünyayı arkada bırakarak küçülüp büzüldüğümü hissederdim. Sandalyem büyüdükçe büyürken kendimi bir kurşun asker kadar küçük hissederdim, o kadar ufalırdım ki odanın köşesinde beni bekleyen bir jet uçağına sığabilirdim mesela. Diğer herkesin gözünde bir oyuncaktı belki, sadece ben onun bir savaş uçağı olduğunu biliyordum, motorları çalışıyor ve beni bekliyordu.

Rüyalarımda vücudum her zaman güçlüydü. Tekerlekli sandalyemden fırlayıp sağa sola kulak kesilir, ayak seslerini dinlerdim. Eğer biri beni görürse şoka girerdi.

Karşı koymaya hazır olurdum. Beni hayal güçlerinin bir ürünü zannedebilirlerdi ama değildim işte; gerçektim. Kendimi sandalyenin kenarından aşağı fırlatıp yumuşacık bir pıt sesiyle yere düşerdim ve önüme bakınca tişörtüm ve şortumun yok olduğunu, yerine gri bir uçuş üniforması giydiğimi fark ederdim. Kumaşları dalgalanarak jete doğru koşardım, merdivenlerden çıkar, kontrol panelinin arkasına sığışıp kaskımı takardım. Önümde motorlar gümbür gümbür çalışıp ışıklar yanıp sönerdi ama hiç endişe etmezdim. Çıkan seslerin ve ışıkların hepsini anlardım çünkü eğitimli bir pilottum.

Bir kolu öne itmemele uçak hareket etmeye başladı. Hızlandıkça hızlandı, sınıfın muşamba kaplı yerinde son sürat gidip havalandı ve koridora doğru uçmaya başladı. Marietta bana doğru yürüyordu ama başının üstünden vın diye geçiverdim. Beni göremeyeceği kadar hızlı ve miniktim, kolu çektim ve uçak son sürat öne fırladı.

Çekim kuvvetiyle arkaya yapışırken üstümden bir yemek servis arabası geçti, kenara kayıp kurtuldum çünkü en ufak bir yanlış hamleyle jet uçağımın kanatları kırılırdı ve yere çakılırdım. Fakat elim sabit duruyordu. Bam! Arabanın diğer tarafından uçup dışarı açılan kapılara doğru gazladım.

Ben yaklaşırken kapılar kapanıyordu, o yüzden uçağı yana çevirdim. Kapılar gıcırdarak kapanırken jet temiz bir geçiş yaptı, artık özgürdüm. Tepemdeki gökyüzü masmaviydi, dış dünya toz ve güneş kokuyordu. Uçağın burnunu yukarı çevirdim, birazdan yeterince yükselmiş olacağımı ve dünyaya yukarıdan bakacağımı biliyordum: Yeşil ve kahverengi parçalar altımdan kayıp gidecekti. Kolu en arkaya kadar çektim -tam gaz, maksimum ateşleme- ve

jet bir matkap ucu gibi göğ e fırladı. Beni döndürdü de döndürdü.

Başım dönüyordu ama uçuyordum. Kahkahalarla gülmeye başladım.

Tamamdı, çıkmıştık, özgürdüm.

Aşağıdaki otoyol işten eve dönen insan ve arabalarla doluydu. Yolları takip edersem beni nereye götüreceklerini biliyordum; eve.

Taşradaki bakımevinde, yatağa uzandığımda yakınımızdan geçen tren raylarını düşünürdüm ve kendimi dışarı sıvışırken, Highveld'in uzun çimlerinde koşarken hayal ederdim. Uzaklarda soluk kahverengi yük vagonlarıyla bir trenin yanaştığını görürdüm, bazı vagonlar bezle kaplı olurdu, bazılarının üstü açık ve pırıl pırıl simsiyah kömürle dolu olurdu. Trene doğru koşup en son vagona tutunurdum. Trenin beni nereye götüreceğini bilmezdim. Kaçmak dışında bir şey gözümde değildi.

Hayalini kurmayı sevdiğim bir başka şey de suydı, içinde oturduğum odaya suların dolduğunu, beni kaldırıp bir dalganın tepesinde taşıdığını hayal ederdim. Suyun içinde dalıp çıkabilirdim, vücudum güçlü ve özgürdü. Bazen tekerlekli sandalyemden James Bond kanatları çıktığını kurgular, bakımevi personelinin ağzı açık kalmış bakışları altında göğ e yükselirdim ve kimse beni durduramazdı.

Fantezi dünyamda, hâlâ uykuya dalmadan önceki çocuk halimdim. Yaşım ilerledikçe değişen tek şey, kendimi dünyaca ünlü bir kriket oyuncusu olarak hayal etmemdi çünkü babamla David'in severek izleyişlerini seyrederken ben de bu spora ilgi duymaya başlamıştım.

Erkek kardeşim krikette çok başarılıydı ve eve gelince anneme, babama ve Kim'e o günkü maçını anlatırdı. Ben

de onunla bir şey paylaşmayı o kadar çok istiyordum ki. David her zaman espriler yapıp beni güldürürdü, komik taklitler yapar ya da beni gıdıklardı, o yüzden ne zaman radyoda kriket çıksa dikkatlice kulak verirdim.

Çok geçmeden kafamda devam eden maçlar sayesinde günleri haftaları devirirdim. Her birinde ben sessiz bir soyunma odasında olur, ayakkabılarımı bağladıktan sonra günlük güneşlik sahaya adımımı atardım. Sahada yürürken topu tişörtümün kenarına sürter, iyice parlatır, sonra da vurucuya bakardım, izleyici kalabalığı sus pus kesilirdi. Tek düşündüğüm kriket kalesine koşmak, yusuvarlak ve sert topu avucumda hissetmek ve vurucuya doğru fırlatmaktı.

Top elimden fırlarken havada vişne kırmızısı bir renk patlar, kale kazıklarının çubukları yumuşakça tık ederdi ve herkes tezahüratla coşardı. Gerçi her atışım kaleye girmiyordu. Bazen vurucuyu kaçıırırdım, top yörüngesinden çıkar ya da o gün pek iyi oynamadığımı bilerek başım öne eğik, sahadan ayrılırdım. Fakat nedense önemli değildi çünkü ben bir spor yıldızıydım. Günler boyu, oyunu kaybetmekten çok kurtaran, Güney Afrika'nın en meşhur atıcısı olarak böyle maçların içinde yaşırdım. Ben gerçeklikten uzaklaşırken oyunlar neredeyse bitmek bilmezdi, toplar atıldıkça atılır, kalelere sayılar yapılırdı, bazı maçları kazanır, bazılarını kaybederdim.

Tek konuştuğum kişi Tanrı'ydı ama Tanrı fantezi dünyamın bir parçası değildi. Benim için gerçektir, içimde ve çevremde beni teselli eden bir varlıktı. Nasıl ki Kuzey Amerikalı Kızılderililer rehber ruhlarıyla konuşursa ya da paganlar mevsimlere ve güneşe dönerse, ben de başıma gelene anlam vermeye çalışırken Tanrı'ya dönerdim ve O'ndan beni kötülüklerden korumasını isterdim. Tanrı

ve ben, hayattaki büyük konulardan bahsetmezdik. Felsefi tartışmalara girmez, din konusunda kavga etmezdik ama O'nunla mütemadiyen konuşurdum çünkü önemli bir şey paylaştığımızı biliyordum. O'nun varlığına dair bir kanıtım yoktu ama O'na gene de inanıyordum çünkü gerçek olduğunu biliyordum. Tanrı da benim için aynı-sını yaptı. İnsanların aksine, var olduğuma dair bir kanıta ihtiyaç duymadı, orada olduğumu O biliyordu.

Yeni Bir Dost

GÜRÜLTÜ, UZAKLARDAN HIZLANARAK GELEN BİR TRENE benziyordu. Yükseldikçe yükseldi, sonunda odanın içinde gümbürdedi; sarı tüyden bir top, koskocaman kırmızı dil ve koltuğa atlayıp iki saniyede sıırıslıklaı yapan ıslak patiler. Dev bir kuyruk deli gibi sallanırken kahverengi gözler odayı taradı.

“Kojak! İn!”

Köpek hiç oralı olmadan etrafına bakmaya devam etti, sonunda koltuktan aniden aşağı atlayıp bana doğru koştu. Yemin ederim, gülümsüyordu.

“Kojak! Hayır!”

Köpek, sahibinin söylediğı tek kelimeye bile kulak asmadı. Tek istediğı, o garip sandalyede oturan yabancı adama merhaba demekti.

“İn aşağı!”

Adam iri sarı Labrador’u üstümden yere sürükleyip karga tulumba oturttu. Fakat sahibinin eli tasmaında,

yanına mihlanmışken bile köpek hareket etmeyi sürdürdü. Başını deli gibi sağa sola sallıyor, poposunu titretiyordu. Dili ağzından dışarı sarktı çünkü nefes alışını bile hızına yetiştiremiyordu.

Annemle babama baktım. Onları hiç bu kadar korkmuş görmemiştim.

“Demek ev bulmaya çalıştığınız köpek bu?” dedi babam, nötr bir sesle.

“Evet,” diye cevap verdi adam. “Biz İskoçya’ya taşınıyoruz ve ona yeni bir yuva bulmak istiyoruz. Çok sevgi dolu bir köpektir. Kusura bakmayın bu kadar ıslak olduğu için. Kojak yüzme havuzuna bayılır!”

Annemin yüzüne, bir pencereye çekilen perde gibi dehşet oturdu. Konuşmaya dilinin varmadığını anladım çok geçmeden.

“Bütün aşları tamam, söz dinlemesi için eğitim de verdik,” diye anlatmaya devam etti adam. “Elbette henüz sekiz aylık ve enerji dolu.”

Kojak sanki yeri gelmiş gibi sahibinin elinde silkinip havladı. Annem çılgınlık atsa hiç şaşırırmazdım.

“Ne düşünüyorsun, Martin?” diye sordu babam bana merakla.

Köpeğe uzun uzun baktım. Son derece iri ve şaşaalı bir köpekti, ayrıca uyarılara ve komutlara sağır olduğu ve annemlerin düzenli evinin altını üstüne getireceği belliydi.

Dört aylık arama boyunca, onun gibi bir köpek görmemiştim, içimden bir ses bana uygun köpeğin o olduğunu söylüyordu.

Babama gülümsedim.

“Eh, sanırım Martin kararını verdi,” dedi.

“Müthiş bir haber!” diye heyecanlandı Kojak’ın sahibi.
“Pişman olmayacaksınız.”

Anneme baktım. Sanırım ağlamamak için kendini zor tutuyordu.

- 39 -

Bir Gün ğrenir Mi?

POOKIE'Yİ HİÇ UNUTMAMIŞTİM, ZATEN O YÜZDEN YENİ BİR köpek istemiştim. Onunla aramdaki bağı hep hatırlarım, o yüzden onun gibi bir arkadaş istedim tekrar. Benim sınır ve kusurlarımın bilincinde olmayan bir canlının bakımını üstlenmek istiyordum. Tüm hevesime rağmen, bu fikir annemin hiç hoşuna gitmedi. Bir sorumluluk daha almak istemiyordu, hele hele arkasında çamur ve tüy bırakan bir kpeğı hiç.

Sonunda imdadıma yetişen Kim oldu, bu sene başında İngiltere'den bizi ziyarete gelmişti. Her zamankinden daha çok çalıştığımı hemen fark etti -gerçekten bazen gecem gndzme karışıyordu- her şeye yetişebilmek için bazen dört beş saat uykuyla duruyordum.

Artık tarihler Nisan 2005'ti -ilk değerlendirmenin üstünden dört yıl geçmişti- ve tüm bu süre boyunca çalışmayı bir an bırakmamıştım. Bir kere şans verildi mi bu hayatı bir saniye bile bırakamıyordum. Sosyal hayatım ya da hobi-

lerim yoktu. Tek yaptığım her şeye yetişmek için çalışmak ve gelişmeye devam etmek için her an çabalamaktı. O kadar uzun zaman durağan kalmıştım ki ilerlemeyi sürdürmek istiyordum. İnsanların bana fırsat sunduğuna inanamıyordum. Hayatta deneyimsiz bulunacağım için çok korkuyordum, dolayısıyla kendimi sahtekâr gibi hissetmemek için habire eksiklerimi gidermeye çalışıyordum.

İletişim merkezinin internet sitesini yeniden tasarlama görevini aldıktan sonra, oradaki işimden bilimsel bir araştırma merkezine alındım, burada da engelliler için internet kaynaklarını düzenlemeye yardım ediyordum. Benim için yepyeni bir imkânlar dünyasının kapıları açılmıştı. Artık haftanın üç günü iletişim merkezinde, iki günü de bilimsel araştırma merkezinde bilgisayar teknisyeni olarak çalışıyordum.

İş saatleri dışında AAC bilincini arttırmaya devam ediyordum, benim gibi konuşamayan ya da çok az konuşabilen insanlar için kurulmuş ulusal bir organizasyonun yönetim kuruluna katıldım. Hatta bir hayır işi dolayısıyla ülke çapında beş şehri ziyaret etmek için hayatımda ilk kez uçağa bile bindim. Kuşlar neden yere iner ki diye merak ettim doğrusu çünkü uçak havalandığında bedenim çok özgür hissetmişti.

Eğer ücretli ya da gönüllü hayır işi yapmıyorsam ders çalışıyordum.

Fakat tüm bu aktiviteyi gören Kim bir şeylerin değişmesi gerektiğini anladı. Hayatımda iş dışında pek bir şey olmadığını gördü, o yüzden anne babamla konuşup köpek alma iznini koparttı.

“Ama bakımını üstlenmen lazım,” diye uyardı annem. “Sen besleyip temizleyeceksin. Ben zaten evde dört kişiye

bakıyorum, o yüzden bu köpek senin sorumluluğun olacak.”

“Senden hiçbir şey yapmanı istemeyeceğim,” dedim anneme, gerçi genç ve heyecanlı bir Labradoru tekerlekli sandalyeyle yürüyüşe çıkarmanın anlamını yakında kavrayacaktım.

İşte Kojak’ı arayışımız böyle başladı. İnsanlar benden küçük bir şey almamı istese de gönlümde yatan aslan sarı bir Labrador’du çünkü bana göre en mutlu köpek onlardı. Yeni doğan yavrulara baktım mesela ama hepsi ya çok hastalıklı görünüyordu ya da iyi beslenmedikleri için birtakım fiziksel eksikleri vardı.

Birinci sınıf cins bir köpek almaya param yetmezdi, o yüzden en uygun hayvanı bulmak için aylarca bekledim. Sonra köpek satıcılarından biri, daha önce sattığı ve şimdi yeni bir eve ihtiyaç duyan bir köpek olduğunu haber verdi. Kojak’ı gördüğüm anda, benim olması gerektiğini anladım.

Onun gibi çılgın bir çocuğa bakmak, tahmin ettiğimden çok daha zormuş meğer. Kojak eve adımını attığı ilk andan itibaren çatışmaya sebep oldu. Ön kapıyı kapatmamdan birkaç saniye sonra yeni evini dip bucak koklamaya koyulmuş, oturma odasına koşarken kuyruğuyla bir çay fincanını yere devirmişti bile. Annemler koltuklarından kalkıp ortalığı temizlerken Kojak babamın koltuğuna atlamıştı.

“İn aşağı!” diye bağırdı annem.

Kojak söyleneni yaptı, ardından annemin koltuğuna zıpladı. Bir bakışta anlamıştı evimizdeki hiyerarşiyi.

“Bir gün bu köpeğin kontrolünü sağlamayı başaracak mıyız?” diye sordu annem yorgun argın. Aynı akşam iler-

leyen saatlerde ben de bunu merak ediyordum, biz akşam yemeğimizi yerken Kojak mutfağa kilitlenmişti.

“Ne yaptın sen?” Annem mutfağa girip yerleri sıvıyağ ve kustumukla kaplı bulunca yaygarayı kopardı.

Kojak bir şişe yağın hemen hemen hepsini öyle bir hızla mideye indirmişti ki neredeyse aynı saniye hepsini çıkartmıştı. O zaman bile sanki hâlâ gülerek bakıyordu. Annem burnundan solurken ikimiz içeri girdik. Annem yatıp uyuyana ve etraf sessizleşene kadar bir daha da dışarı çıkmadık.

İşte Kojak böyle bir köpekti: Akıllıydı ama baş belasıydı; yaramaz olduğuna akli eriyordu, insanları memnun etmek için çırpınıyor ama hiçbir zaman başaramıyordu. Çiğneme alışkanlığı çığrından çıkıyordu çünkü cep telefonlarını mideye indiriyor, bir sürü uzaktan kumandayla gözden kayboluyor ve annemle babamın bahçesindeki senelik bitkilerin çoğunu mahvediyordu.

“Kojak’lanmış,” diyordu annem artık, çiçek tarhlarındaki çiçek yataklarına bakınca çünkü her nedense Kojak, annemin bir zamanlar gururla sergilediği cennet kuşu çiçeklerini yiye yiye doymamıştı.

Kojak’ın kendine haslıkları burada da bitmiyordu. Eğer bir arabanın camı açıksa oradan inmeye çalışıyor ve işeyecek kadar bile hareketsiz duramıyordu, yani çişini yaparken tıpkı dövüşe hazırlanan bir boksör gibi ayak değiştiriyordu. Aynı zamanda birkaç sefer bir şeye atlarken beni de beraberinde çekip tekerlekli sandalyemi yere devirdiği oldu. İster bir köpek havlasın, ister yeni bir koku alsın, araştırıp teftiş etmeden duramıyordu ve ben ne zaman havuzumuza girsem atlayıp beni kurtarmak istiyordu. Bir gün itaat etme sınıfında dersteyken kaçıp özgürlüğe kavuşmaya yeltendi,

atladığı duvarın diğer tarafında bir buçuk metrelik bir çukur buldu. Boynundaki tasmayla havada kalakalan Kojak bir cellada hayatını bağışlaması için yalvarır gibi bana bakakaldı, babamsa eğitimi veren kadının yardımıyla onu oradan kurtardı. Diğer köpekler de çaresizlik içinde izlediler.

Fakat ben Kojak'ın içinde, derinde bir yerde dışarı çıkmak için vargücüyle çabalayan çok iyi bir yaratık olduğunu biliyordum. Onu sahiplenmeden önce de bir köpeği kontrol edebilmek için tek şansımın ona bazı kuralları öğretmek olduğunu biliyordum, o yüzden bu eğitimlere yazılmıştım. Kojak artık sözlü olmayan emirlere tepki vermeyi öğreniyordu, her haftasonu annem ya da babam bizi köpek okuluna götürüyordu ve yavaş yavaş birbirimizi anlamayı öğreniyorduk.

Yumruğumu göğsüme getirmem Kojak'a oturmasını söylediğim anlamına geliyordu, bir parmağımla yeri işaret edersem yatmasını istiyordum. Yumruğumu vücudumun yanına koymam tekrar kalkması komutuydu ve dümdüz yukarı kalkan el, bekle demekti. Ne mutlu ki bu temel emirleri hemen öğrendi ve daha eğlenceli kısıma geçtik: Artık ona el sallarsam o da bana pati sallıyor; elimi kaldırırsam 'havaya çak' dercesine patisiyle vuruyor; elimi öne uzatırsam tokalaşmak için patisini uzatıyordu.

Biraz zaman aldı ama Kojak yavaş yavaş duruluyordu. Hatta hizmet becerilerini bile kazanmaya başlamıştı, mesela benim için kapıları açıyor, çekmeceleri kapıyordu. Bazıları kendi içinde risk barındırıyordu; çoraplarımı çıkarmayı öğretmemize bayıldı ve şimdi çorap düşkünlüğü sayesinde, kirli sepetinde bulduğu çoraplarla oynuyor. Evin içinde birtakım işleri yapmayı öğretmek, zili çalmayı öğrenmesi

- 40 -

GD ve Mimi

DEDEM VE BABAANNEM, GD VE MİMİ, BELKİ DE BANA sevgi üstüne en önemli dersi vermiştir: Eğer gerçekse bir ömür boyu sürer ve yeterince güçlüyse nesilden nesile aktarılabilir.

Hayatım boyunca GD ve Mimi hakkında hikâyeler duydum: GD boğulmak üzere olan bir kadını kurtarmak için kayalık bir denize atlayıp on altı yaşında nasıl cesaret madalyası kazanmış ve Mimi dans etmeyi o kadar severmiş ki genç kızlığında danslara katılmak için kilometrelerce yol tepermiş. İlk tanıştıklarında bir maden işçisi olarak staj yapan GD, Mimi'yi görmek için bisikletle kırk beş kilometre gidermiş. Mimi onunla evlenmeyi kabul ettikten sonra ona iyi bir hayat sağlamayı o kadar kafasına koymuş ki yöneticiliğe yükselebilmek için on bir kez madencilik sınavına girmiş. GD on altı kardeşin en küçüğüymüş ve Mimi dört kardeşin en büyüğüymüş, belki de bu yüzden kaçınılmaz olarak kendi çocuklarını yapmak istemişler ve

çok geçmeden babamı ve iki kız kardeşini dünyaya getirmişler. Mimi evi çekip çevirirken çocuklarına Charleston dansı öğretir, GD ise madencilik lojmanından çıkabilmeleri için ailelerine bir ev inşa edermiş.

Babaannem ve dedem neredeyse altmış yıl mutlu mesut birlikte yaşadılar ve benim bilincimin açılmaya başladığı yıllarda, Mimi hastalanıp kalçasını kırdıktan sonra yatalak olunca bile aynı evde oturmaya devam ettiler. Babaannem bir daha asla kalkamadı ama yattığı yerden evini bir başçavuş gibi idare etmeyi sürdürdü. GD'ye marketten ne alacağı, nasıl pişireceği ve ne zaman kalp ilacını içeceği söyleniyordu. 'Eski dostları' görmeye huzurevini ziyarete gitmesinin ne kadar ironik olduğunu göremiyordu.

İkisini de çok severdim. Ne zaman onları ziyarete gitsek tekerlekli sandalyem Mimi'nin yatağının yanına konurdu, böylece babaannem uzanıp ellerimi tutabilirdi. Kâğıt gibi incecik, her an yırtılacakmış gibi narin derisine bakarken acaba ben de bu kadar yaşlanacak mıyım diye merak ederdim. Ama sonra, ben yirmi üç yaşındayken Mimi hastalandı ve bu kez yapılacak hiçbir şey yoktu. Bedeni zayıf düşüyordu. İyice dermansızlaşıyordu yanında otururken Mimi'nin şuurunun açılıp kapandığına şahit olmuştum.

Dedemi kaybetmiştik adeta. En son ziyaretlerimizden birinde babama şu dünyada en çok istediği şeyi söylemişti.

"Son bir kez karımın yanında uyumak istiyorum," demişti GD çünkü Mimi o kadar hastaydı ki birlikte yatamıyorlardı.

İki gün sonra, ev telefonu çaldı ve babam açtı. Birkaç saniye sessizce konuşup kapattı.

“Mimi ölmüş,” dedi ve ellerini başının arkasına alıp koridorda sessizce yürüdü, adeta annesini kaybettiği bilgisini masaj yaparak beynine yedirmeye çalışıyordu.

Beni arabaya bindiren ve Mimi’yi son bir kez görebilmek için annesinin evine giden babamın haline çok üzüldüm. Babaannem oraya vardığımızda yatakta yatıyordu, babam onu öptü. Hiç kimse ne olduğunu çok iyi anlamadığımı bilmiyordu elbette. Hep birlikte oturup cenaze görevlilerinin gelmesini beklerken ağlayan dedemi teselli etmek istedim.

“Bir kolum kökünden kesildi gibi hissediyorum,” diye hıçkırdı dedem ve uzun yıllar sevdiği, şimdi kaybettiği o kadın için bağrının yandığını anladım.

Onların aşkı bir ömür boyu sürmüştü; hikâyeleri iç içe geçmiş, o kadar sıkı kaynaşmıştı ki hangisi nerede başlıyor nerede bitiyor, belli değildi. Sevgilerinin minik ipuçları dört bir yanımıza saçılmış, annemle babamın Mimi’nin gardırobunda bulduğu kışlık palto gibi sıradan gündelik objelere sinmişti. GD karısını üşütmemek için parasını son kuruşuna kadar harcamıştı.

Birkaç gün sonra, babam Mimi’nin cenazesinde konuşurken çocuklarına aktardığı sevgiden bahsetti. Çocukken diye anlattı toplananlara, annesi giysilerini ‘sevgi ilmekleriyle’ örermiş ve o sakın sessiz varlığını her daim yanında hissedermiş. Babam küçükken bir gün, annesinin şeftali reçeli yapmasına yardım ederken yanlışlıkla kaynar şerbeti Mimi’nin üstüne dökmüş ve Mimi’nin cildi su toplamış ama Mimi hiç kızıp bağırmamış. Sadece yanığı soğuk suyla yıkamış, bandajlamış ve sessizce işine devam etmiş.

Babamı dinlerken bir erkekle kadın arasında gördüğüm sevgiye dair yeni bir ders öğrendiğimi anladım: Bazen

Henk ve Arietta gibi işveli cilveliydi, bazen Dave ve Ingrid gibi huzurluydu ama eğer şanslıysanız, GD ve Mimi gibi ömür boyu sürerdi. Böyle bir sevgi, dokunan herkesi rahatlatacak, bu sevgiye ilham veren olayların yaşanmasından yıllar sonra bile anılar yaratacak türde bir yaşam gücü gibi bir insandan diğerine bulaşabilir.

Babamın bildiği sevgi buydu işte ve konuşurken, zihin gözüyle annesini canlandırabildiğini, sağ halini karşısında görebildiğini anladım. Çocukluğundaki o anıyı hatırlarken annesinin dokunuşunu hissedebiliyor, sesini duyabiliyordu, bir kez daha annesiyle birlikte şeftalileri kavanozlara dolduran o küçük çocuğa dönüşebiliyordu.

Yaşamı Sevmek ve Sevgiyi Yaşamak

DALGALAR SAHİLE VURUYOR, KIZARMIŞ TAVUK KOKUSU tuzlu sahile doğru yayılıyordu. Bir et parçasını daha ağzıma götürürken salyalarım aktı. Ne kadar lezzetliydi.

Aralık 2006 oldu, Cape Town'da, arkadaşım Graham'la deniz kenarında bir bankta oturuyorum. Graham, yirmi yıldan uzun bir süre önce, Güney Afrika açıklarında bir adada çalışırken beyin kökü felcine uğradıktan sonra AAC kullanıcısı olmuştu. Helikopterle hastaneye kaldırıldıktan sonra uyandığında gözlerden aşağısına felç indiğini söylemişlerdi. Daha yirmi beş yaşındaydı.

Graham konuşamıyor ya da yürüyemiyor ancak hayatını ondan şüphe edenlere aslan gibi kükreyerek yaşıyordu. Fiziksel açıdan tamamen başkalarına bağımlıydı ve felç geçirdikten sonra, beklendiği üzere eve dönüp annesinin bakımı altına girmeyi reddetmişti. Sonuçta annesi ülkenin diğer ucunda yaşıyordu ve Graham, Cape Town'da oturmaya devam etmek istemişti. Böylece bir bakımevine

yerleşmişti, hâlâ da orada kalıyor. Hayatımda yaşam sevgisi onun kadar bulaşıcı bir insan daha görmedim.

Her dakikayı doyasıya yaşıyor ve kuralları yıkmayı seviyor: Eminim katı yiyecek yemesi yasak olmasına rağmen birazdan bir lokma kızarmış tavuk isteyecektir. Reddedilmeyecek kadar güçlü o özlemi çok iyi anlıyorum. "Doktorların her söylediğine uyulmaz ki," diyor ondan şüphe edenlere. Bana sadece tadı değil, aynı zamanda fiziksel çiğneme ve ısırma eylemlerine de hasret kaldığını söyledi. O yüzden Graham arada bir doktorların tavsiyesini unutup küçük bir parça yemek yiyordu.

Yaklaşık on sekiz ay önce bir konferansta tanıştık ve şu anda Cape Town'dayım çünkü yarın bir etkinlikte konuşmacıyız. Sahile gelmiş, bir tele tünemiş iki metal kuş gibi yan yana oturmuş, denizi seyrediyorduk. Tavuğumu çiğnerken Graham'ın bana daha önce gösterdiği bir fotoğrafı düşündüm.

"Bir arkadaşım," demişti, objektife gülümseyen güzel kıza bakarken.

Graham başıyla yaptığı ufak hareketler sayesinde benimle konuşmasını sağlayan iletişim cihazını çalıştırmasına yardım eden kızılötesi lazer göstericiyi oynattı. Keşke benim de ona gösterecek bir fotoğrafım, sevdiğim bir kadının resmi olsaydı. Ama yoktu, hiçbir zaman da olmayacağından korkuyordum çünkü acı dolu dersler sonucu anlamıştım ki çok az kadın beni kısıtlayan bedenini ötesini görebiliyordu.

Aşka özlemim her zaman bir parçam mıydı, yoksa tohumları on yıl önce yaşanmış olsa da hâlâ dün gibi hatırladığım bir günde mi atılmıştı, emin değilim. Geç öğleden sonrası saatleri, bir grup hemşire öğrenci bakımevini

ziyarete gelmişti ve ben bir şiltede uzanıyordum ki birisi yanıma çömeldi. Ağzıma bir kamış getirildiğinde kafamı çevirip bakınca genç bir kız gördüm. Uzun kahverengi saçları yüzüne dökülüyordu, ellerinin nazik dokunuşuyla birlikte birdenbire içimde nefesimi kesecek kadar güçlü bir özlem canlanmıştı. Keşke o minicik anı sonsuza dek uzatabilseydim ve çiçek ve güneş ışığı kokan o kız tüm dünyam olabilseydi. Sırf bu muydu, yoksa Henk ve Arietta, Dave ve Ingrid, GD ve Mimi arasında gördüklerim içimdeki bu hasreti körüklemiş miydi? Ya da belki de annemle babamın bana, erkek kardeşime, kız kardeşime, birbirlerine yıllar boyunca gösterdikleri bağlılıktan ötürüydü.

Sebebi her ne olursa olsun, aşka özlemim iletişim kurmaya başladığım zaman da içimde çok güçlü bir ateşti ve ancak şimdi ne kadar saf olduğumu anlıyordum. Gerçekten de yeterince istersem, sevgiyi irademle yaratabileceğime ve hayalet çocukken gördüğüm o hisleri paylaşabilecek birisini bulabileceğime inanmıştım. Ardından Virna bana bunun ilk başta sandığımdan çok daha zor olacağını gösterdi ve bu dersi kabul etmeye çalıştım. Fakat duygularımdan kaçmaya uğraşsam da, onları işle gömsem de ve elimdeki şükredilecek nimetleri tek tek saysam da kendimi iletişim kuramadığım zamanlarki kadar yalnız hissettiğim oluyordu.

Virna'ya olan aşkımın kendi yazdığım bir efsaneden, hiçbir zaman elimle tutamayacağım, kendi yarattığım bir ruhtan ibaret olduğunu uzun zaman önce anlamıştım. Ben ne düşünürsem düşüneyim, o beni hep arkadaş olarak görecekti ve bu yüzden onu suçlayamazdım. Fakat öğretmeye çalıştığı dersleri öğrenmedim ve aynı hataları yineleyip durdum. Artık otuz yaşıma gelsem de karanlığa

gömülmüş on iki yaşındaki bir oğlanken ne kadar anlıyorsam kadınları hâlâ o kadar anladığımı düşünüyordum ara sıra.

Bu senenin başlarında babamla İsrail’de bir konferansa gittik ve loş bir oditoryumda oturup bir profesörün, benim gibi insanların romantik ilişki yaşarken karşılaşacağı zorluklardan bahsedişini dinledik. Ne kadar inanmak istemesem de haklı olduğunu biliyordum.

İletişim kurmaya başladığımdan bu yana, zaman zaman kadınlara karşı umudum kabarıyor, ateşe uçan bir böcek gibi onlara çekiliyordum, ancak o yakıcı ilgisizlikleri karşısında yanan ben oluyordum. Beni incelenmesi gereken bir gariplik olarak gören kadınlarla tanıştım; bazıları da beni aşılması gereken bir zorluk olarak algılıyordu. İnternetteki bir arkadaşlık sitesinde tanıştığım bir kadın hayvanat bahçesinde sergilenen bir yaratıkmışım gibi dimdik baktı bana, bir diğeri, konuşma terapisti olan bir kadınsa halka açık bir yerde buluşmaya geldiğimde elime bir kamış tutuşturup akciğer testlerinde yapıldığı gibi kamışa üflememi istedi.

Bu kadınlara, havlayıp ısırmayan kısırlaştırılmış bir köpek olmadığımı, benim de onlar gibi hislerimi olduğunu söylemek için yanıp tutuşuyordum.

İsrail’den dönmemizden kısa süre sonra, tıpkı diğerleri gibi ilgimi çeken bir kadınla tanıştım ve bir kez daha umudun içimde kök salmasına izin verdim. Kendi kendime profesörün yanıldığını söyledim. O nereden bilirdi? Başka açılardan beklentileri yıkmıştım ve bu konuda da öyle yapacaktım. Bu kadının bana olan ilgisinin samimiye-tinden emindim, bir akşam pizza yemeye çıktığımızda yüreğim ağzımdan fırlayacaktı. Kısacık birkaç saat boyunca

kendimi diğer insanlar gibi normal hissettim. Daha sonra kadın bana bir e-posta atıp yeni bir erkek arkadaşı olduğunu söyleyince gene hayallerim suya düştü.

Ne kadar salaktım. Bir kadının beni sevebileceğini nasıl umut ederdim? Neden sevsin ki? Biliyorum, hemen yaralanıyorum, acı ve üzüntüyü başkalarından daha çabuk hissediyorum.

Benim yaşımda olup da ergenlik yıllarını geçirmiş, düşe kalka el yordamıyla hayatın kurallarını öğrenmiş insanlara imreniyorum. Umursamamak için ne kadar uğraşsam da içimde güçlü bir şekilde yanan sevgi arzusunun asla karşılık bulamayacağını kabul etmek benim için neredeyse imkânsız.

Şimdi dalgaların kuma vuruşunu seyrederek denize doğru bakarken iletişim merkezinde ev sahipliği yaptığım, halka açık günlerden birine gelmiş bir çifti anımsıyorum. Hemen gözüme çarpmışlardı çünkü karısı ve iki küçük çocuğuyla gelen adam benim yaşlarımdaydı ve çiftin birbirlerine âşık oldukları her hallerinden belliydi; birbirlerine bakışlarından, çok şey anlatan sessizliklerine, gülüşlerine kadar.

“Kocamda beyin tümörü var ve konuşma yetisini kaybediyor,” dedi kadın bana sessizce, kocası sergilenen iletişim cihazlarına göz gezdirirken. “Fakat birbirimizle mümkün olduğunca uzun süre konuşmaya devam etmek istiyoruz, bugün o yüzden geldik, yardım edebilir misiniz diye.

“Hâlâ konuşabildiği günlerde, çocuklar için mesajlar kaydetmek istiyor, sanırım benim için de bir tane kaydetmek istiyor.”

Birdenbire kadının yüzü dondu.

“Ondan kopmaya hazır değilim,” diye fısıldadı.

Onu hayata sımsıkı bağlayan adam olmadan yaşamamanın belirsizliğini düşünen kadının yüzünden, ıssız bir plajda kışın esen rüzgâr gibi çaresizlik aktı.

“Bize yardım edebilir misiniz acaba?” diye sordu yumuşakça.

Evet anlamında başımı salladım ve kadın kocasına doğru yürürken hüznle içim parçalandı. Bu kadar sevgi dolu bir aile nasıl böyle paramparça olabilirdi? Ardından içimi başka bir duygu, bir çeşit kıskançlık kapladı çünkü benim çok feci istediğim o sevme ve sevilme fırsatını bir kere yakalamışlardı.

Dünyalar Çarpışıyor

ANNEM BENİ ODASINDAN DIŞARI ÇIKARAN FİZYOTERAPİSTE gülümsedi. Her hafta buraya gelmekten, yerimden kaldırılıp acı çeken ayaklarım ve bacaklarımla birkaç tutuk adım atmaya teşvik edilmekten bıktım. Yine de yapıyorum çünkü annemle babam yeniden yürüdüğümü göreceklere dair ümitlerini hiçbir zaman kaybetmediler. Bazen acaba ailem bir zamanlar nasıl bir çocuk olduğumu hatırlıyor mu, merak ediyordum, belki de o yüzden tekrar yürümemi ya da alfabe panosundansa bilgisayardan çıkan bir sesle konuşmamı bu kadar çok istiyorlardı.

Vücudumun ne yapacağının tahmin edilmeyeceğine dair onları ikna etmek çok zordu: Sırf bir gün ayağa kalkıyorum diye, ertesi gün de aynısını yapabileceğimin garantisi yoktu. Bazen annemle babamı yarıyolda bıraktığımı hissediyordum çünkü fiziksel açıdan umdukları şekilde gelişme göstermiyordum ama anne babalar çoğunlukla böyledir, biliyordum.

Bir keresinde iletişim merkezine değerlendirilmek üzere bir çocuk gelmişti ve annesine başa takılan düğme aracılığıyla iletişim kurmayı öğrenmek zorunda olduğunu anlattık çünkü tüm vücudunda tek kontrol edebildiği yeri boynuydu. Fakat annesi takmıştı: Oğlunun başını değil, elini kullanmasını istiyordu. Her ne açıdan olursa olsun, mümkün olan her açıdan topluma uyum sağlamasını, herkes gibi olmasını istiyordu.

Annemle babamın niçin benim yürüyüp konuştuğumu görmek istediklerini anlıyordum ama başka herkesin malı gibi görülen bir bedenin içinde yaşamak çok zordu. O yüzden geçen hafta anneme, bu hafta sadece bir kere fizyoterapiye gelmek istediğimi söyledim, umarım bu fedakârlığı kabul edecekti.

“Cumaya randevu yazalım mı?” diye sordu fizyoterapist, tekerlekli sandalyem durunca.

Anneme uzun uzun bakarak söylediklerimi hatırlamasını diledim.

“Evet,” dedi bana bakmadan.

Hissettiğim öfke damarlarımı yakacaktı. Yarın iş arkadaşım Kitty’yle buluşacaktım, anneme olan sinirimi ona dökebilirdim.

“Eğer kimse dinlemeyecekse iletişim kurmanın ne manası var?” diyecektim. “Peki, neden ben konuşuyorum da insanlar bu kadar yıl sonra bile söylediklerimi duymayı reddediyor?”

Ancak şimdilik öfkemi bastıracak, köprüleri yakmasını engelleyecektim. Fakat ne kadar güçlü olursa olsun, sinirimi ifade etme korkum ondan daha kuvvetliydi. Öfke, göstermekte en çok güçlük çektiğim duyguydu çünkü uzun yıllar içime atmak zorunda kalmaya çok alışmıştım.

Şimdi bile doğru ifade edebileceğimi sanmıyordum, hem bilgisayardan çıkan sesimin monotonluğu, hem de sürekli insanları kendimden uzaklaştırma korkumun esareti altındaydım. Dışlanmış birisi olarak o kadar uzun zaman geçirmiştim ki yeniden öyle biri olmama yol açacak hiçbir şey yapmak istemezdim.

Zaman geçtikçe çok fazla korktuğumu fark ettim: Yanlış bir şey yapmaktan, birisini kırmaktan ya da bir işi düzgün becerememekten korkuyordum; birinin ayağına basmaktan, benden isteneni başaramamaktan ya da saçma bulunup gülünecek bir fikrimi ifade etmekten. Bu duygu artık sabitleşmişti, işte o yüzden iletişim kurmaya başladıktan altı sene sonra bile anneme gerçekten aklımdan geçeni söyleyemedim.

Ama içinde yaşadığım başka bir dünya daha vardı. O dünyada, üniversitedeki kursu tamamlayarak üniversiteden mezun olan, gelmiş geçmiş ilk iki Güney Afrikalı'dan biri oldum ve Başkan Thabo Mbeki'yle tanışmaya davet edildim. Seyahat ettim, yüzlerce insanın karşısında konuştum ve işarkadaşlarımdan saygı gördüm.

Ancak özel hayatımda, arkadaşlarım ve ailem benim yaşam hattım olmalarına rağmen, birçok açıdan altı silinip tekerlekli sandalyesi itilen, bazen gülümsenip bazen kenarda bırakılan, o pasif çocuk olarak kaldım. Fiziksel bakıma annemler devam ediyor, beni dış dünyadan ve getireceği zararlardan koruyup kolluyorlardı ama bazen keşke beni daha çok dinleselerdi, diyordum. Kız kardeşim Kim'in yanında kendimi bir abiden çok, İngiltere'den yeni aletler getirdiği bir rehabilitasyon projesi gibi hissediyordum: banyoda kaymayı önleyen paspaslar ya da yemekler tabağımdan dökülmesin diye plastik bantlar. Diğerlerinin

gözünde, ara sıra el atılan bir hayır projesiydim, düzeltilmesi gereken birisi ya da bir köşede oturup tatlı tatlı gülen sessiz bir adamdım. Hepsi bir arada ele alındığında sanki yaşam hakkım yokmuş, sanki yanlış bir hareket yapmamak için hep başkalarından izin almam gerekiyormuş gibi hissediyordum. Geçmişin gölgesi üstümden bir türlü kalkmıyordu.

İsyan etmeyi çok istiyordum ama nasıl yapacağımı bilmiyordum. Bir zamanlar elimde ufak tefek, saklı yollar vardı. Bacağıma takılan yürütme metallerinin annemin arabasının boyasını çizdiği zaman içimde duyduğum o hain tatmini hâlâ hatırlıyordum. Çok acı veren bir ameliyat sonrası bu metalleri takarak yürüyordum ve annem beni arabadan indirirken kazara isyankâr bir eylemde bulunmuştum.

Bugünse böyle kötü davranışları haklı çıkaramam ya da içimdeki hüsrânın tüm sorumluluğunu başkalarına yıkamam. Bir aslan yavrusu bile ürkekse annesinin yanından ayrılamaz. Biliyorum, bağımsızlık verildiği kadar alınır, ben de kendi bağımsızlığımı elime almayı öğrenmek zorundaydım ama bazen hiç sahip olacak mıyım diye merak ediyordum işte. Sene 2007'ydi ve bu yılın ilk aylarında nihayet iletişim merkezindeki işimden ayrılmış, bilimsel araştırma merkezinde tam zamanlı çalışmaya başlamıştım. Mükemmel bir terfiydi, benim gibi olan birçok insanın deneyim etme fırsatına sahip olamadığı, profesyonel hayata dair büyük bir nimetti.

Yeni işyerimdeki herkes ders çalışma şevkiyle dolu olduğundan ben de bir üniversiteye yarı zamanlı kaydolup mezun olmak istedim. Fakat öncelikle lise mezunu olmam gerektiğini söylediler. Ne kadar sabırla açıklarsam açıkla-

yayım, hiç kimse daha yeni başka bir üniversitenin kursunu birincilikle bitirdiğimi duymuyordu. Kendi kuralları olan bambaşka bir yere başvurduğumdan bu belgeyi alabilmek için ne dağlar aştığım kimseyi bağlamıyordu.

Böylece de artık her akşam iş çıkışı eve dönünce on altı yaşındakiler gibi lise diplomamı almak için çalışıyordum. Beni aşağı çeken, yükü bazen kaldıramayacağım kadar ağır gelen bir dünyada yükselmeye çalışmanın bir manası var mı, sorguluyordum. Hepsini göz önüne alınca, yakında çok mu korkacağım, hayatta bir yenisini kazanamayacağıma inandığımdan başka bir konum için savaşmayı bırakacak mıyım, merak ediyordum.

- 43 -

Yabancılar

EN SONUNDA HAYATTAN ÜMİDİMİ KESİNCE ANLADIM Kİ BU dünyaya bağlanmak için iplere ve zincirlere ihtiyacımız yoktu, en basit ve önemsiz eylemler bile bizi buraya bağlayabilirdi.

Sene 1998'di ve yirmi iki yaşındaydım. Altı uzun sene önce şuurum açılmıştı ve o günlerde hiç kimsenin içimde bir bütün kaldığıma inanmayacağından emindim. Seneler boyunca beyhude yere kurtarılacağımı umut ettikten sonra, varlığımın belimi büken monotonluğundan asla sıyrılamayacağım düşüncesi beni içime kapatmıştı. Hayatımın sona ermesini diliyordum ve ciddi bir zatürree geçirince buna çok yaklaşmıştım.

Şehrin dışında yer alan, nefret ettiğim o bakımevine yeniden gideceğimi öğrenince sonunda pes ettim. Annemle babamın bizi hep birlikte bazı arkadaşlarını görmeye götürdüklerini hatırlıyorum. Annem bana öğle yemeğimi yedirirken yeniden uzağa yollanmak istemediğimi herhangi

birine anlatmamın bir yolu olmadığını biliyordum. Ailem etrafımda Ően Őakrak sohbet ederken benim i ten içe nasıl bir  aresizli e g m ld   m den bihaber diler.

Ertesi hafta burnum akmaya başladı ve durumum hızla kötüleŐti. AteŐim çıkınca ve kusmaya başlayınca basit bir soğuk algnlı ından ibaret olmadığı anlaŐıldı. Hatta o kadar ağır hastalanmıŐtım ki ailem beni eve en yakın hastanenin acil servisine götürdü ve doktor bana ilaç verip eve yolladı. Ben gene kötüleŐince annem bu kez beni tekrar hastaneye götürüp ci er filmi çekilmesi için ısrar etti. Ardından zatürree olduğum keŐfedildi.

Tedavi edilip edilmemek umurumda değildi. Tek d Ő  nd   m babam yaklaşan iş seyahatine çıkınca evden uzaktaki bakımevine g nderilece imdi. Bir daha dayanamayaca ımı biliyordum. B breklerim ve karaci erim iflas ederken annemle babamın yanımda oturup endişeli endişeli konuştuklarını duydum, bilincim açılıp açılıp kapanıyordu. Diğer hastalarla aynı odada tutuldu umun farkındaydım, bazen bir alarm çalınca hemŐireler koŐa koŐa onlara bakmaya geliyordu.

Mutsuzluk içimde bir yarık açtı. YaŐamaktan yorulmuŐtum. Artık savaşmak istemiyordum. Oksijen alabilmem için yüzüme maske taktıklarında çıkarılması için dua ettim; bir fizyoterapist gelip kaburgalarımı d rt p ci erlerimi temizlerken keşke yapmasaydı diye diledim ve g  s mdeki tıkanıklığı açmak için istemeyen bo azımdan bir t p sokarken keşke beni rahat bıraksaydı diye düşündüm.

“Bunu vücuduna sokmam lazım,” dedi bana neredeyse kızarak. “Yoksa  leceksin.”

O sözleri duyunca sevinçten havalara u tum. Bu enfeksiyon her yanımlı kaplasın ve vücudumun kontrolünü ele

geçirme savaşı veren bu acı zindanından beni kurtarsın diye dua ettim. Annemle babamın, yatağımın başucunda duran bilgilendirme formuna bakarak konuştuklarını, babamın işten döner dönmez alıp okumasını duydum. Kim de beni görmeye geldi, giydiği tahta saboların tıkırtısı odanın dışında yankılanıyordu, bana bakarken yüzünde taşıdığı o parlak gülümseme karanlığı adeta deliyordu. Fakat hiçbir şey bana ulaşamadı ve hemşirelerin çalışma koşullarından şikâyetini ya da erkek arkadaşlarıyla çıktıkları randevulardan bahsedişlerini tam dikkatimi vermeden işittim.

“Sinemaya önümden girince arkasından onu şöyle bir süzdüm,” dedi biri diğerine, beni yıkarlarken. “Çok seksi bir kıcı var.”

“Senin de aklın hep orada,” diye kıkırdayarak azarladı arkadaşı onu.

Adeta bir tavşan deliğinden aşağı iyice derinlere doğru çekiliyordum. Bedenime pes etmesini salık verdim. Bu dünyada kimsenin bana ihtiyacı yoktu ve ortadan kaybolsam kimsenin ruhu duymazdı. Gelecekle hiçbir ilgim yoktu, tek istediğim ölmekti. Dolayısıyla umut ilk geldiğinde bir tabuta giren temiz hava gibiydi.

Bir gün öğleden sonra yatakta uzanıyordum ve birinin hemşireyle konuştuğunu duydum. Ardından bir yüz belirdi, Myra adında, tanıdığım bir kadın olduğunu anladım. Babamın, bakımevimde komite oturum başkanı olarak imzaladığı çekleri verdiği ofiste çalışıyordu. Fakat şimdi Myra neden beni ziyarete gelmişti anlamıyordum çünkü sadece annemle babam beni görmeye gelirdi.

“Nasılsın, Martin?” diyerek eğildi Myra. “Ne kadar hasta olduğunu duyunca seni görmeye gelmek istedim. Zavallı çocuk. Umarım sana iyi bakıyorlardır.”

Myra kaygılı bir suratla üzerime eğilmişti. Tereddüt içinde gülümserken birdenbire bana kan bağıyla ya da mecburiyetten bağlı olmayan başka bir insanın beni düşündüğü kafama dank etti. Her ne kadar istemesem de bu farkındalık bana güç verdi. Bunun ardından neredeyse bilinçsizce, diğer insanların sıcaklığını hissetmeye başladım: İyi bir hasta olduğum için beni sevdiğini söyleyen bir hemşire rahibe, yatmaktan yara çıkmasın diye omuzlarıma ferahlatan bir losyon süren bir bakıcı ve hastaneden ayrıldığım gün arabamızın yanından geçerken bana gülümseyen bir adam. Tüm bu olaylar aynı anda olmadı ama geri dönüp düşününce, yabancılardan bu minik jestleri sayesinde yavaş yavaş tekrar dünyaya adım atmaya başladım.

Bakımevime geri döndüğümde yaşanan bir olay sonucunda nihayet dünyaya halat atmıştım. Beni şu dünyada bir yerim olduğuna ikna etmek için yaşanan her şeye rağmen hayal kırıklığım bakiydi: Ölmeyi bile becerememişim. Nefes alıp veriyordum, sabahları uyanıyor, geceleri uykuya dalıyordum, gücümü toplamak için besleniyordum ve sabahları, bakıma muhtaç bir bitki gibi güneşe çıkarılıp oturtuluyordum. İnsanların beni hayatta tutmasını önlemek için yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Ancak bir gün bir pofuduk koltukta otururken bakıcılardan biri yanıma çöktü. Yeni başlamıştı, o yüzden onu tanıımıyordum ama benimle konuşunca sesini çıkardım. Elleriyle tek ayağımı tutup masaj yapmaya başladı, ağrıyan, çirkin ayağımı avucunun içinde yoğurduğunu, kulunçları açıp gerginliği gevşettiğini hissettim. Bana dokunmak istediğine inanamıyordum, bunu yapmış olması sonucunda, belki de hayattan tamamen ümidi kesmemek için ufacık

da olsa bir sebep bulunduğuna inandım. Belki de tahmin ettiğim kadar itici değildim.

Ardından kadının hep yanında taşıdığı kalem kutusunun tanıdık fermuar sesini duydum, içi aromaterapide kullandığı yağlarla doluydu. Nane kokusu havayı sararken, “İşte oldu,” dedi. “Eminim çok daha iyi hissediyorsun, değil mi? Diğer ayağına da geçelim mi, bakalım rahatlayacak mı?”

Kadının adı tabii ki Virna’ydı ve bu, benimle ilk konuşmasıydı. Fakat o an diğer tüm parçaları bir araya getiren ve yapbozumu tamamlayan andı. O yabancıların bana ne verdiğini anlamamıştım, ta ki içlerinden biri benim kırık, bükük, işe yaramaz bedenime dokunana ve iğrenç bir şey olmadığımı bana gösterene dek. İşte o zaman anladım, ailelerin bizi kaldıran kişiler olduğunu ama yabancıların da -hiç farkında olmasalar da- bizi kurtarabileceğini.

- 44 -

Her Şey Değişiyor

BİR YAŞAMIN BİR AN İÇİNDE MAHVOLABİLECEĞİNİ BİLİYORUM: vızır vızır bir yolda giden bir araba kontrolden çıkınca, bir doktor kötü haber vermek için masasına oturunca ya da sahibinin asla bulunmayacağını sandığı gizli bir köşeden bir aşk mektubu çıkınca. Tüm bunlar bir insanın dünyasını birkaç saniye içinde bin parçaya ayırabilirdi. Fakat tam tersi mümkün müydü? Bir anda bir yaşamın yıkılması değil, yaratılması olası mıydı? Bir adam bir yüz görüp ömrünün geri kalanını geçireceği kadına ait olduğunu anlayabilir miydi?

Her erkeğin yüreğini hoplatacak, şarkılar söyletecek bir kadındı, yine de sadece bana hitap eden bir şeyi olduğundan emindim. Bir ay önce Kim, İngiltere'den telefon ettiğinde Yılbaşı gecesi tanıştım onunla. Annemler kameradan kız kardeşimle sohbet ettiğinden ona fazla dikkat etmemiştim, Kim'in annemlere o günü birlikte geçirdiği arkadaşlarını tanıştırdığını duydum. Derken kafamı çevirdim ve mavi

gözlü, sarışın, hayatımda gördüğüm en sıcak gülüşe sahip kadını gördüm, dünyam sarsıldı.

Kim'le bir başka esmer kadının ortasında oturuyordu. Yüzlerini ekrana sığdırmaya çalışarak kıkırdaşıyorlardı.

“Bu Danielle,” dedi Kim esmer kadına. “Bu da Joanna.”

“Merhaba, Martin,” dediler bir ağızdan.

İkisinin de Güney Afrikalı olduğunu hemen anladım. Ben de onlara gülümsedim.

“Aaa!” dedi Danielle. “Çok yakışıklıymış.”

Üçü birlikte kahkahalarla gülerken kıpkırmızı oldum, o sırada Kim bir şey yapmak için ayağa kalkıp gitti ve Danielle ve Joanna'yla baş başa kaldım.

“Bize kollarını göster!” dedi Danielle. “Ben ergoterapistim, o yüzden senin gibi adamların çoğunlukla harika kolları olduğunu çok iyi bilirim.”

Kollarıma bakınca yüzüm iyice domates gibi oldu. Ne diyeceğimi bilemiyordum.

“Nasılsınız?” yazdım.

“İyiyiz!” dedi Danielle. “Bugün ne yapıyorsun?”

“Her zamanki gibi çalışıyorum. Yılbaşı gecesi ne yaptınız?”

“Eğlendik. Londra'ya indik. Çok güzeldi.”

Joanna, Daniella'dan daha sessizdi ama ne zaman bir şey yazsam gözlerinin takip ettiğini görebiliyordum. Söylediğim her kelimeyi dinliyordu. Konuşmasını duymak istedim.

“Eee, kardeşimle nereden tanışıyorsunuz, Joanna?” diye sordum.

“Aynı yerde çalışıyoruz,” dedi. “Ben de Kim gibi kamu çalışanıyım.”

“Ne zamandır İngiltere'desin?”

“Yedi senedir.”

“Seviyor musun orayı?”

“Evet, çok çalışıyorum ama hoşuma gidiyor.”

Joanna gülümsedi ve ikimiz konuşmaya başladık. Sıradan konular dışına çıkmadık. Noel’i nasıl geçirdiğimizden, yeni yıl kararlarımızdan, sevdiğimiz müziklerden ve izlemek istediğimiz filmlerden bahsettik. Fakat Danielle bilgisayarın başından ayrılırken ve biz sohbeti sürdürürken sözlerin artık bir önemi kalmamıştı. Joanna güzeldi, çok güzeldi, onunla sohbet etmek kolaydı: Kahkahalar atıyor, espriler yapıyordu, söylediklerimi dinleyip bana sorular soruyordu. Bu kadar rahatça konuşabildiğim birini bulmak benim için olağandışıydı, iki saat su gibi akıp geçti.

Saatın geceyarısını geçtiğini fark edince istemeye istemeye, “Kapatmam lazım,” dedim.

“Ama neden?” diye sordu Joanna. “Konuşmak hoşuna gitmedi mi?”

Ne kadar gittiğini söylemek için geberiyordum.

“Yarın sabah erken kalkacağım,” dedim, babamın beni yatağa yatırması gerektiğini, saatin geç olduğunu ve uykusunun geldiğini belirtmek istemedim.

“Tamam,” diye cevap verdi Joanna. “Facebook arkadaşı olalım mı, oradan daha çok konuşabiliriz?”

“Evet. Yakında gene konuşalım.”

Birbirimize veda ettik ve bilgisayarı kapatırken ve Kojak’ı son gece koşusuna çıkarırken heyecandan bayram ediyordum. Joanna ne kadar arkadaş canlısıydı. Benimle ilgileniyor gibiydi ve resmen daha çok konuşmak istiyordu.

Fakat sonra gerçekler kafama dank etti. Noel’den hemen önce çok hoşlandığım bir kadınla tanışmıştım ve beni tiyatroya davet etmesine sevinmişim. Sonra kadın

erkek arkadaşıyla birlikte gelmişti ve kendimi ödöl maması verilen, acınası bir köpek gibi hissetmişim. Şimdi neden gene hemen heyecanlanıyordum? Kadınların sevmek istediği türde bir erkek olmadığım defalarca kanıtlanmıştı ve çok sefer reddedilmişim. Joanna -tıpkı tanıştığım diğer her kadın gibi- benimle arkadaşlık kurmak istiyorsa, o zaman bununla yetinmek zorundaydım.

İçeri girip yatağa yatınca olanları unutmak için kendi kendime söz verdim. Joanna benden bir dünya uzaktaydı ve hep öyle kalacaktı. Saçmalıyordum, sahip olmamın imkânsızlığı defalarca kanıtlanmış bir şeyi arzu ediyordum.

Derken bir e-posta geldi.

“Selam, Martin,” yazmıştı Joanna. “Senden mesaj bekliyordum ama almayınca ben seninle temasa geçeyim istedim. Seninle konuşmaktan çok zevk aldım, müsait olunca bana haber ver.”

Ne yapabilirdim? Hiçbir erkek böyle bir baştan çıkarmaya karşı koyamaz.

Mickey'yle Tanışma?

“SANA BİR ŞEY SORACAĞIM,” DEDİ JOANNA, EKRANDA yüzüne bakarken.

Şubat ayının ortasıydı ve ilk tanıştığımızdan beri sürekli temas halindeydik. İlk hafta suya dalmaya karar vermeden önce ayağını sokan yüzücüler gibi birbirimize kibar mesajlar atarak ilerlemeye başlamıştık. Fakat çok geçmeden o temkinli halimiz kayboldu ve her akşam internetten sohbet eder olduk. Her gece bir önceki kadar rahattı ve bir gün, daha söyleyecek lafımız bitmediği halde günün ağardığını fark ettik.

Bir başka insanla böyle bir ilişki kurabileceğim -ne kadar basit ve kolaydı- ya da bir kadınla konuşmanın, Joanna'yla olduğu kadar doğal olabileceği aklımın ucundan bile geçmezdi. Hakkında her şeyi bilmek istiyordum ve birbirimize hayatlarımızdan, şimdiye dek olanlardan bahsederken sözlerimiz üst üste biniyordu. Sevdığımız şarkılar gibi ufak detaylardan tutun da bir hayalet çocuk olarak geçirdiğim

hayattaki en önemli olaylara ya da Joanna'nın hayran olduğu babasının ölümüne kadar... Sanki ona söyleyemeyeceğim hiçbir şey olamazdı çünkü Joanna, daha önce hiç görmediğim bir şekilde dinliyordu: İlgiliydi, komikti, pozitif, sorgulayıcıydı ve benim gibi hayalciydi. Günümüzün ufak ayrıntılarından bahsediyor, geleceğe dair umutlarımızı paylaşıyor, espriler yapıp gülüyor ve daha önce kimseyle kurmadığım bir samimiyette en derindeki hislerimizi anlatıyorduk. Saklanmaya hiç gerek yoktu.

Ona güvenebileceğimi hissediyordum. Bana her gülüşünde düşüncelerimi dizginleme kararım biraz daha zayıflıyordu, kendimi bu dünyaya iyice kaptırırken mantığımı bir kenarda unutuyordum. Joanna otuz üç yaşındaydı, benden bir yaş büyüktü. Kardeşim Kim gibi kamu çalışanıydı ve Essex yakınlarında oturuyordu. Fakat Kim'le bağlantımız, Joanna'yla yıllardır aramızdaki ortak noktaların belki de sonuncusuydu. İkimiz de okulda öğrenciyken aynı mahalle etkinliklerine katıldığımızı fark ettik, Joanna öğrenciyken benim bakımevimi ziyarete gelmişti. O kadar çok zaman tanışmanın kıyısından geçmiştik ki sonunda tanışmamız kaçınılmazdı sanki. Kadere inansaydım eğer, yazımız bir yazılmış derdim.

Joanna şimdi konuşmak için ağzını açtığında biraz gergin görünüyordu. Kendi kendime gülümsedim. Bu kadar kısa sürenin sounda bile yüzünü o kadar iyi ezberlemiştim ki yorgun mu, mutlu mu, sinirli mi, sabrı mı taşmış, hemen anlıyordum.

Konuşurken saatlerce onu inceliyordum, yüzü bazı insanlar gibi bir maskeden ibaret değildi. Aksine, dikkatlice bakarsam bütün hislerinin orada yazılı olduğunu görebilirdim.

“Bu ay tatile Disney World’e gidiyorum,” dedi, kelimeler aceleyle ağzından dökülerek. Bütün gece bunu düşünüyordum, o yüzden hemen söyleyeceğim: Benimle gelirmisin? Biliyorum daha çok erken ama bana sanki doğru olur gibi geliyor.”

İnanamayarak ekrana bakakaldım. Joanna konuşurken her hecesiyle içimi mutluluk doldurdu.

“Biliyorum daha önce uzun bir uçuşa çıkmadın ama eminim senin sorumluluğunu üstlenecek bir havayolu bulabiliriz,” dedi. “Ben biletlere baktım, boş yer var.

“İki haftalığına gidiyorum ama sen istediğin kadar kalabilirsin. Kalacağım oteli aradım, benim odamda iki tane tekli yatak var, o yüzden aynı odayı paylaşabiliriz. Lütfen bir düşün. Hemen hayır deme.

“Seninle buluşmak istiyorum, bence sen de benimle görüşmek istersin. Lütfen, sakın parayı dert etme ya da işini düşünme. Farkındayım, her şeyi bırakıp gidemem gibi hissediyorsun ama insan bazen hayatta öyle yapmalıdır, sence de öyle değil mi?”

Elim klavyenin üstünde donakaldı. Beni en çok şaşırtan şeydi, ne korktum, ne de kararsız kaldım. Joanna benimle buluşmak istiyordu. Kendi kendime gitmek istiyor muyum diye sormama hiç gerek yoktu. Joanna’yla görüşmeyi hayatımda hiçbir şeyi istemediğim kadar çok istiyordum. Fakat ona bunu nasıl söyleyeceğimi merak ederken kelimelerin yetmeyeceğini anladım.

“Çok isterim,” dedim. “Gerçekten gelmek isterim.”

“Sahi mi?”

Joanna gülümsedi ve benden daha fazla bir şey söylememi bekledi. Karşımdaki bilgisayar ekranından ona bakarken beynim vızır vızır çalışıyordu.

“Yardıma ihtiyacın olacağını biliyorum, benim için hiç sakıncası yok,” dedi. “Sadece tanışma fırsatımız doğdu ve bence kaçırmamalıyız!”

Kıkırdadı. Şöyle gülmesine bayılıyordum.

“Neden benimle görüşmek istiyorsun?” yazdım.

Sormak zorundaydım. Bu soru, bu çılgın plana dahil olmamı ilk sorduğundan beri kafamda dönüyordu.

Joanna bir süre sessiz kaldı.

“Çünkü sen hayatımda tanıdığım en dürüst erkeksin,” dedi. “Ayrıca seni her ne kadar topu topu birkaç haftadır tanısam da beni çok mutlu ediyorsun. Beni güldürüyorsun, ilginç birisin ve ne dediğimi kimsenin anlamadığı kadar iyi anlıyorsun.”

Bir süre sessiz kaldık. Joanna elini kameraya doğru kaldırdı ve 8000 kilometre öteden bana dokunmaya çalıştığını anladım.

“Yani kesin geliyorsun?” diye sordu.

“Gelmek isterim,” dedim. “Seninle görüşmek için her şeyi yaparım.”

Joanna’nın yüzüne baktım. Hayata olan güvenine inanamıyordum, ona göre her şey bir uçak bileti alıp tanımadığı biriyle buluşmak kadar kolaydı. İkimizin de günün birinde sevgiyi bulacağımızdan o kadar emindi ki aceleye getirip kontrol edemeyeceğimizi söylüyordu bana, istediği zaman karşımıza çıkmasına izin vermiymişiz. Joanna benim zaman zaman hissettiğim gibi aşktan yenik düşmüyor. İyimserliğinin hücrelerime işlediğini, bana her şeyin mümkün olduğunu gösterdiğini hissediyorum.

“Her şey doğru zamanda olur,” dedi Joanna bana. “Her birimizin hayatı için çizilmiş bir plan var.”

Elimi kaldırıp ekrandan onunkinin üstüne getirdim. Joanna'yı yakınımnda hissetmeye nasıl özlem duyuyordum; yüzüne bakınca, söylediklerinde ciddi olduğunu anlayınca nasıl içim gidiyordu. Benimle görüşmek istiyordu. Onu tanımak için sabırsızlanıyordum. Fakat öncelikle onunla konuşmam gereken bir konu vardı.

"Sana kendimden fiziksel olarak bahsetmek istiyorum," yazdım. "Benim tam olarak nasıl biri olduğumu anlamamı istiyorum."

"Tamam," yazdı.

Gerçek Ben

“HİÇBİR ŞEYİ ALLAYIP PULLAMAYACAĞIM,” YAZDIM ONA e-postada. “Sana yardıma ihtiyaç duyduğum her şeyi yazacağım, okuduktan sonra fikrini değiştirirsen önemli değil.

“Her şeyi yiyebiliyorum, tek lokmalık yiyecekleri kendim yiyebilirim ama çatal bıçak kullanmada yardıma ihtiyacım var. Tek başıma duşa girip çıkamıyorum ama kendi kendime yıkanıp kurulabiliyorum, gerçi senden şampuanın kapağını açmanı isteyebilirim.

“Aynı zamanda tıraş edilmem gerekiyor çünkü kendim yapamıyorum, eğer giysilerim yanıma konursa kendi kendime giyinebiliyorum sayılır. Düğme ilikleyemem, fermuar çekemem, ayakkabı bağlayamam ama.

“Tuvalete otururken ve kalkarken, arabaya binerken inerken ya da tekerlekli sandalyeme otururken ya da inerken yardıma ihtiyacım var. Dik oturamıyorum, o yüzden eğer tekerlekli sandalyemde değilsem arkama yaslanıp desteklenmem gerekiyor.

“Ayaklarımı kullanarak tekerlekli sandalyemle tahtaların üstünden geçebilirim ama halıfleks kaplı zeminlerde ilerleyemiyorum ve kollarımla iterek tekerlekli sandalyemle bazı zeminlerde hareket edebilsem de elektrikli olmayan sandalyemdeysem kaldırım ya da yolda kendimi itecek kadar güçlü değilim.

“Sanırım temel olarak bu kadar. Ah, bir de ne içersem pipet kullanarak içiyorum.”

Ekranı son kez baktım. Gönder düğmesine basarken kalp atışlarım hızlandı. Her şeyi tüm çıplaklığıyla böyle açık ve net yazdığım için kafayı mı yedim bilmiyordum. Fakat Joanna’ya karşı tamamen dürüst olmak istedim çünkü bir bakıcı ya da bana acıyan birine ihtiyacım yoktu. Gerçeklik ortaya çıkınca fantezileri unufak dağılan bir hayalperest, beni kurtarmak isteyen ya da kusursuz olmayan bedenime rağmen beni seven bir kadın istemiyordum. Eğer olduğum gibi seviceksem o zaman Joanna beni her halimle bilmeliydi. Ona bunu söylemekten korksam da bir şekilde içimde umursamayacağına dair bir his vardı. Sebebini tam olarak açıklayamıyordum. Sadece önemsemeyeceğini biliyordum.

Ertesi sabah mesajıma cevap aldım.

“Hiçbiri önemli değil,” yazdı Joanna. “Birlikte hallederiz.”

İçimdeki his, sonbaharda ağaçta kalan son yaprağın da yere düşmesiyle oturan huzurdan farksızdı. Her şey dingindi. Tüm hayatımı bir yük olarak yaşamıştım. Joanna’ysa beni kuş gibi hafif hissettiriyordu.

Mangal Yürek

JOANNA NASIL BU KADAR GÖZÜPEK OLABİLİYORDU? VİZEM vaktinde çıkmadığı ve onunla buluşamayacağım için tek başına Amerika'ya gitmek üzere yola çıkmasından sonraki günlerde bunu düşünüp durdum. İkimiz de çok feci hüsrana uğradık ama sonunda anladık ki soru 'bir daha buluşacak mıyız,' değildi, 'bir daha ne zaman buluşacağız'dı.

Şimdilik, yeni hayatımın aldığı beklenmedik yeni şeklin kenarlarını keşfedip alışmakla meşguldüm. Şu ana değin yaşantım hep keskin köşelerle, düzen ve rutinle süregitmmişti. Ancak birdenbire beklenmedik kıvrımlarla ve bir insanın yaratabileceğini keşfettiğim kaosla dolmuştu. Joanna kendimi umut etmek ve kabullenmek üzere eğittiğim her şeyi kökünden söküp atıyordu. Kendime işle ve ders çalışmakla dolu, ciddi bir yaşam kurmuştum; hiçbir zaman seveceğim bir kadın bulamayacağıma inanıyordum. Artık bulduğumu umut etmeye başlamıştım. Çoğunlukla çok dikkatli ve düşünceliydim ama Joanna beni kaygısız-

laştırıyordu. Engeller değil, olasılıklar görüyordu; hiçbir korkusu yoktu, ben de yavaş yavaş öyle hissetmeye başlamıştım.

Bir çocukluk arkadaşı boyundan aşağı felç olduğu zaman insanların bedenlerinin ötesini görmeyi öğrendiğini anlattı bana. Yirmili yaşlarındaymış, sürdüğü arabaya tren çarptıktan sonra hayatının artık hiçbir anlamının kalmadığını düşünebilirmiş. Fakat onun yerine, babası gibi çiftçi olmayı kafasına koymuş. Bugün evliymiş ve 1000 akrelik bir çiftliğin başındaymış.

“Belki kendi başına çayını içemiyor ama çiftliğini yönetebiliyor çünkü konuşabiliyor ve tek ihtiyacı bu,” dedi Joanna bana. “Ayrıca tanıdığım çoğu insandan çok daha mutlu.”

Fakat bence bu korkusuzluğunun kökleri, çocukluğunu Güney Afrika’da geçirmesine, o topraklardaki özgürlüğün ruhuna sızmasına kadar iniyor. Ayrıca cesaretini borçlu olduğu birisi varsa o da babası At Van Wyk. Van Wyk de çiftçiymiş, üç kızıyla bir oğlu özbakım becerilerini yapabilecek yaşa geldiğinden beri onları tarlalarında serbest bırakmış.

“Bence insan daha fazlasını yapamayana kadar hep yeni bir şeyler denemeli,” dermiş çocuklarına, “hayır deyip hiç denememektense.”

Böylece Joanna ve kardeşleri, güvenli bir şekilde tüfek tutmayı çok küçük yaşta öğrenmiş ve babalarının topraklarında avare avare gezmişler. At otuz altı yaşında kalp krizi geçirince baypas ameliyatının hemen ardından hastaneden çıkar çıkmaz ilk yaptığı şey, bulduğu en yüksek ağaç dalına bir halat atıp çocuklarına salıncak yapmak olmuş. Kurumuş bir nehir yatağının çok yukarısında sallanıp duruyormuş.

Çocuklar tepesinde gökyüzüne doğru uçarken, “Ne kadar yükseğe çıkabilirsiniz?” diye sorarmış.

At gereğinden on yıllar önce ölüme yaklaştığının bilincindeymiş ama bundan dolayı hiç kolu kanadı kırılmamış ve çocuklarına ya da kendine karşı evhamlı bir tipe dönüşmemiş. O yüzden çocuklarını deniz kıyısına götürünce dalgalarda oynamalarına izin vermiş, her an güvende olup olmadıklarını gözücuyla kontrol ediyormuş ama çocukların suyu ve kendilerini test etmesine göz yummuş. Av hayvanı bulmak için çalıların arasına saklanmaya gittiklerinde Joanna’yı ve kardeşlerini kamyonetin yük kısmına bindirip götürmüş.

“Düştükleri zaman almaya gideceğim ama düşmeden almam,” demiş, Joanna’nın arkadaşlarından birinin annesine çünkü kadın çocukların bu yolculuk şekline itiraz etmiş.

Joanna’nın en değerli anıları her sene ailece babasının en yakın arkadaşına ait olan, Kruger Ulusal Parkı’nın yanındaki bir çiftlikte gittikleri tatillermiş. O kıymetli haftalar boyunca Joanna ve kardeşleri çalılarda koşar, aslanları, yabani hayvanları, filleri ve impalaları arar, hayat ve kendileri hakkında paha biçilemez dersler almış.

İlk önce, insanın arzularının gerçekten ne kadar önemsiz olduğunun tevazusunu öğrenmişler: Alışkın oldukları su patikalarında ilerleyen filler, yolları kapanırsa insanları çiğneyebilirmiş ve bir arı sürüsü, bal çalmak isteyen bir parmağı affetmezmiş. Her birimiz kendimizi ne kadar önemli sanırsak sanalım, tabiatın döngüsü içinde bir dipnottan ibaretiz sadece.

İkinci olarak, aslanların her gün öğleden sonra uzun savanların arasına yatıp kestirmeye başlayınca neredeyse

görünmez olduklarını keşfetmiş ve böylece her bir anın bilincinde olmayı öğrenmişler. Çocuklar her an tetikte olmak ve uyuyan mağrur bir aslana basmamak için her adımlarına dikkat etmek zorundaymış.

Son olarak da cesaret sanatını ve bunu uygulamayı öğrenmişler: Öfkeli bir fille burun buruna kalınca kaçmaları gerektiğini biliyorlarmış fakat bir aslan üstlerine saldırırsa oldukları yere çakılıp kalarak vahşi kediye, avlamasına değer bir av olmadıklarını kanıtlamak zorundalarmış.

Joanna bu hayat derslerini çocukluğunda öğrenmişti ve bu korkusuzluk, şu ana kadar kimsede rastlamadığım özgürlükte bir ruh geliştirmesine sebep olmuştu. Azar azar bu ruhunu bana da bulaştırıyordu ve uçmaya başladığımı hissediyordum.

Ona Söylüyorum

DÜN GECE GEÇ SAATTE ONA ŞUNU YAZDIM: “SENİ DÜŞÜNmeden duramıyorum. Seni seviyorum. Söylemek zorundaydım.”

Nereden biliyordum? Tam olarak emin olamıyordum ama mantık ve aklın dışında bir şey bana doğru olduğunu anlatıyordu.

Joanna’yı daha birkaç haftadır tanıyordum ama artık ömür boyu tanıyacağımdan emindim.

“Aşkım,” yazdı Joanna ertesi sabah. “Ne kadar uzun zamandır bu sözlerle bir mektuba başlamak istediğimi biliyor musun? Fakat şu ana dek hiç söyleme fırsatım olmamıştı. Beni çok mutlu ediyorsun. Seni o kadar çok seviyorum ki neredeyse içim acıyor.”

Bu sözleri okuyunca yüreğim eridi.

“Biliyorum, bir tür çılgınlık çünkü daha buluşmadık bile,” yazdım. “Ama senden hayatımda hiçbir şeyden olmadığım kadar eminim.”

“Anlıyorum,” dedi bana. “Kendi kendime bunun gerçek olduğunu hatırlatmak zorunda kalıyorum çünkü böyle hissettiğime inanamıyorum. Nasıl inanırım? Hiç kimseye karşı böyle hisler besleyebileceğimi bilmezdim, korkuyorum. Sanki artık duygularımın kontrolü benim elimde değil.”

“Fakat kendi kendime kaç kere delirdim mi diye sorsam da umurumda değil, biliyorum,” dedim ona. “Seni seviyorum. Bu kadar basit.”

Telaşla konuşuyorduk, sözlerimiz e-postalar, kısa mesajlar ve internet aramaları arasında gidip gelirken yaşadıklarımıza anlam vermeye çalışıyorduk.

“İyi de daha buluşmadık bile, neler hissettiğinden nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?” diye sordu Joanna.

“Çünkü her bir hücremde, fiziksel olarak hissedebiliyorum,” dedim ona. “Sana bu sözleri söylerken kalbim sıkışıyor. Biliyorum, birçok açıdan mantığa uymuyor ama birbirimize bağlıyız. Hayatımda tanıdığım hiç kimse tarafından bu kadar kabul edildiğimi hissetmedim.”

“Ben de sanki delirmiş gibiyim,” yazdı Joanna. “Sanki arada bir durup kendimi çimdiklemem gerekiyor çünkü daha yüz yüze görüşmediğim bir adama âşığım ve onu yıllardır tanıyor gibiyim.”

Hayatımıza hiçbir uyarı yapmadan esip girerek her şeyi kasıp kavuran bir kasırga hakkında sorular sormamız gerektiğini çok iyi anlıyordum. Neredeyse bir gecede dünyanın ekseninin kayıp yörüngesinin şaşması insanı allak bullak eden bir şey. Fakat aşk mantığa hiç bakmaz ve o sanal şüpheler hemen bir kenara atılır. Yıllar boyunca insanların hep doğru kişiyle tanışınca anlayacaksın dediğini duymuşumdur, şimdi ne demek istediklerini biliyordum. Bu duygu, hayatımda yaşadığım her şeyden farklıydı.

Şeker ve Tuz

BİRLİKTE HAYALLER KURARKEN KENDİMİ JOANNA'YA kaptırıp kayboluyordum.

“Seninle dans etmek istiyorum,” dedim ona.

Sözcüklerle nihayet buluşunca yapacaklarımızın resmini çiziyorduk. Artık işte olmadığımız hemen her an internetteydik. Günlerimiz dünyanın farklı uçlarından paylaştığımız bir ritim tutturmuştu çünkü Güney Afrika'yla İngiltere arasındaki saat farkı sadece iki saatti. Yani sabahları bir kısa mesajla Joanna'yı uyandırabilir, işe gitmeden önce onunla sohbet edebilir ve gün içinde ona e-posta atıp akşam işten dönünce de internetten onunla konuşabilirdim.

Birimiz yemeğe gidince ya da telefona bakınca bile bilgisayarlarımızı kapatmıyorduk. Joanna gece son olarak beni ararsa telefonumdaki ‘Evet’, ‘Hayır’ tuşlarına basarak ona cevap veriyordum, böylece birbirimize birkaç kelime edebiliyorduk.

Birbirimize olan özlemimiz o kadar güçlüydü ki sabahın erken saatlerinde uyanınca arkadaşlarıyla gece çıktığını bildiğimden eve dönünce görmesi için mesaj atmaya karar verdim.

“Beni uyandırdın,” diye şakayla takıldım ve birkaç saniye sonra telefon biyledi.

“İnanmayacaksınız,” diye mesaj attı Joanna. “Ama kapının kilidini açmadan önce anahtarlarımı yere düşürdüm ve seni uyandırmışımdır diye düşündüm, sonra da bunun imkânsız olduğunu fark ettim.”

Bir diğer gün sağ elim ağrıyordu ve Joanna’ya sebebini anlamadığımı söyledim.

“Ben de bugün sağ elimi vurdum!” diyerek kakhaha attı.

Bu tür olayları açıklayamam ama gerçek olana odaklandığım sürece bu esrarengiz tesadüfleri sorgulamaya niyetim yoktu. Nisan 2008 oldu ve İngiltere uçağında yer ayırttım. Sekiz hafta sonra Joanna’yla bir araya geleceğiz, ondan sonra bize ne olacağına karar verebiliriz. Birbirimizi sevdiğimizizi biliyoruz zaten, bu durumda birlikte olmak için bir yol bulmak zorundayız.

Annemle babam oldukça sıkıntılı bu arada. Havayolu şirketi, tek başıma bu kadar uzun süre uçmama izin verecek miydi? Önüme konan minicik tabaktaki yemeği bana kim yedirecekti ya da iniş sırasında yerçekimi bizi ileriye iterken direnecek kadar dengemi sağlayamadığımdan kafamı çarpmamam için kim başımı tutacaktı? Fakat tüm bu sorular havada dönerken bile, bağımsızlığımı kazanmak için kendi kendime verdiğim sözü hatırlayıp durdum. Otuz iki yaşındaydım. İlk kez değerlendirmeye alınmamın üstünden yaklaşık yedi yıl geçmişti ve çok şey öğrenmiştim. Artık zamanıydı. Daha fazla korkmam yersizdi.

Joanna ve ben ne kadar eminsek de ilişkimizin hayatta kalabilmesi için başka insanların kuruntularından uzaklaşmak zorunda olduğumuzu biliyorduk. Haftalar aylara dönüşürken bazı insanların, olay örgümüzü bozacak gündelik ayrıntılardan uzakta, bu duyguların kurmacasını yazdığımızı düşündüğü iyice belli oldu. Gerçek hayatın içinde bu ilüzyonun sürmeyeceğini düşünüyorlardı ve kuşkucu hallerini anlıyordum: Hiç buluşmamıştık, hayatlarımız birbirinden tamamen ayrıydı ve tüm bunlar akla yatkın değildi. Joanna'nın, diğer insanların iyi niyetlerinin acısını çekmemesini dilerdim. Ben buna çok alışkın olsam da onu bu sancıdan korumak için her şeyi yapardım.

“Ne oldu?” diye sordum bir akşam.

Yüzü her zamankinden daha ifadesizdi, gözlerinin feri kaçmıştı.

“Çok kötü bir gün geçirdim,” dedi.

“Neden?”

“Birkaç arkadaşım ile buluştum ve onlara senden bahsettim. Ama dinlemek istemediler. Sürekli senin ne kadar savunmasız ve incinebilir olduğunun farkında mıyım diye sordular. Bir geleceğimizin olduğuna seni inandırdığım için beni acımasız buldular.”

Sesinden üzüntü akıyordu.

“Çok kötüydü,” dedi bana. “Hiçbir cevap veremedim çünkü konuşursam dağılacaktım.”

“Çok üzüldüm.”

“Senin hatan değil. Ama neden arkadaşlarımdan bana böyle şeyler dediğini anlamıyorum. Beni hiç mi tanımıyorlar? Sanki güvenmedikleri bir çocuğum.”

“O duyguyu çok iyi biliyorum.”

Suratı bir an aydınlanıp tekrar söndü.

“Diğer insanlar bizimle tanışınca ne düşünecek acaba?” dedi. “Tek görecekleri senin tekerlekli sandalyen olacak sanki ve bu beni çok üzüyor. Çok yanlış. Arkadaşlarım daha buluşmadığımızın bile altını çizmedi. Tek endişeleri, en önemsiz noktaydı.”

“Çoğunlukla böyledir,” yazdım. “İnsanlar benim yürüyememem dışında her şeyi unuturlar.”

“Biliyorum,” dedi kederli kederli. “Ama öyle olmamalı.”

Joanna’nın konuşmasını izlerken elimi uzatıp ona dokunmak, insanları haksız çıkaracağımıza dair fiziksel olarak onu teselli etmek istedim. Keşke ona bundan ne kadar emin olduğumu göstermenin bir yolu olsaydı. Sevgi bir başka inanç biçimiydi sonuçta. Bizimkinin gerçek olduğunu biliyordum ve sevgimize yüzde yüz inanıyordum.

“İnsanlar bizimle baş etmeyi öğrenmek zorunda çünkü biz böyle hissediyoruz ve bunu değiştiremeyiz,” dedim ona.

“Sence öğrenirler mi peki?”

“Evet.”

Joanna bir an sessiz kaldı.

“Sadece arkadaşlarıma bir daha senden bahsedemeyeceğimi bilmek kalbimi kırıyor. Sanki hayatımdaki en değerli konuda onlara bir daha güvenemeyeceğim.”

“Belki zamanla güvenirsin. Her ne olursa olsun birlikte kaldığımızı gördükleri zaman fikirlerini değiştirebilirler.”

Joanna bana gülümsedi.

“Belki de hayatım,” dedi yumuşakça.

Artık adım buydu: hayatım, aşkım.

Engellere takılacaktık, orası kesindi. Farklı kıtalarda olmak, yüz yüze yerine yalnızca telefon ve internetten konuşmak kolaylıkla yanlış anlaşılmalara yol açabilirdi, o yüzden bazı kurallar koyduk. Birincisi birbirimize karşı

muhakkak dürüst olmalı; ikincisi de sorunları birlikte çözecektik.

Güney Afrikalı anneler, çocukları oyun parkındaki bir haksızlıktan şikâyet edip ağlayarak eve döndüklerinde onlara, “Bazen tuz yemen lazım,” diyerek hiçbir şeyin kusursuz olmadığını öğretirlerdi.

Joanna ve ben de bunu biliyorduk ve yaşadığımız sıkıntılar -ister başka insanların soruları olsun, ister havayolu şirketlerinin beni İngiltere’ye götürmek istememesi olsun-bizi birbirimize yaklaştırıyordu. Londra uçağına bir bilet almak için tıbbi rapor ve temiz kâğıdı almak zorundaydım; formlar doldurulmalı, doktorlar izin yazmalıydı. Fakat Joanna da pes etmeme konusunda en az benim kadar azimliydi. Bir sabah beni işyerimden aradığında sanki dünyaya göğüs germiş ve kazanmıştık.

“Havayolu şirketi uçağına binmeni kabul etti,” dedi bana. “İngiltere’ye geliyorsun.”

Bizim için muazzam bir zaferdi fakat birlikte aşmayı öğrendiğimiz başka engeller de çıkıyordu.

“Fark ettim ki hiçbir zaman adımlı söylediğini duyamayacağım,” dedi Joanna bana bir gece.

Daha önce bu konuyu hiç açmamıştık, sesindeki acıyı duyabiliyordum.

“Senden hiçbir zaman ‘seni seviyorum’ sözlerini duyamayacağımı bilmek beni üzüyor,” dedi. “Neden bunu düşündüğüme dair hiçbir fikrim yok ama nedense şimdi kafaya taktım. Sanki bir şey kaybettim ama ne olduğundan emin değilim.”

Onu teselli etmek için içim gidiyordu ama ilk başta nasıl yapacağımı bilemedim. Bu kadar uzun sene sonra artık sessiz olmaya alışmıştım ve sahip olmadığım sesimin yasını

tutmayı uzun zaman önce bırakmıştım ama Joanna'nın çok kıymetli bir nimetin yokluğuna üzüldüğünü anlayabiliyordum. Birkaç gün sonra internette konuşurken iletişim sistemimi etkinleştirmek için bilgisayarımın tuşlarına basmaya başladım. Joanna'yla konuşurken bunu pek kullanmıyordum çünkü ellerim klavyede yazabilecek kadar güçlenmişti, bir de dizüstüm internet bağlantımızla uyşmuyordu. Fakat sesimi duyma konusunu açtığından beri onun için bir yol uydurmaya çalışıyordum.

"Dinle," yazdım. "Sana söylemek istediğim bir şey var."

Önümdeki klavyede bir tuşa bastım ve dinledi.

"Joanna," dedi bir ses.

Konuşan Kusursuz Paul'dü ve Joanna'nın ismini, saatlerce uğraşıp ona öğrettiğim doğru şekilde sesli harfleri uzatarak söylemişti. İngiliz aksanıyla telaffuz etmek yerine Kusursuz Paul bunu Afrikalı lehçesiyle, tam da Joanna'nın duymaya alışkın olduğu biçimle söylemişti.

"Seni seviyorum," dedi Kusursuz Paul.

Joanna önce gülümsedi, sonra kahkaha attı.

"Teşekkürler."

Kısa süre önce de ellerime dokunmaya ne kadar hasret olduğunu söylemişti ve ona ellerimin fotokopisini bir zarfta göndermiştim.

"Şimdi yanımdasın," dedi bir dünya öteden gülümseyerek.

Her hayatta şeker olduğu kadar tuz da vardır, çok doğru. Umarım ikisini de her zaman paylaşıyoruz.

- 50 -

Düşmek

İNSANLARIN SEVDAYA DÜŞTÜĞÜNÜ SÖYLEMEK DOĞRUDUR. Süzölmeyiz, adım atıp tökezleyerek girmeyiz. Bir insanın karşısında yamaçtan aşağı yuvarlanmaya ve birlikte uçabilecek miyiz diye bakmaya karar verdiğimiz anda kafaüstü dalarız. Aşk mantıksız olabilir ama her şeyi riske atmayı biz kendimiz seçeriz. Joanna'yla ilişkimde kumar oynadığımın farkındaydım çünkü karşılıklı görüşene kadar, ne kadar minicik de olsa içimde her zaman bir şüphe olacaktı. Ancak onunlayken öğrendiğim en büyük ders, insan her ne kadar korksa da hayatı yaşamak risk almak demektir.

Tanışmamızdan yaklaşık bir hafta sonra kendimi Joanna'ya âşık olmaya bıraktım. Bana bir e-posta göndermişti, tam cevap yazacakken kendimi tutmuştum.

“Kalbimle ilgili bir risk daha alacak mıyım?” diye düşündüm. “Gene kumar oynayacak mıyım?”

Sorumun cevabını, sorar sormaz anladım çünkü riske attığım ödöl, ömrümde en çok istediğim şeydi sonuçta. Ne

yapmak zorunda olduğumu biliyordum. Ancak kendime eğer gerçek aşkı bulacaksam birlikte bir hayat geçirmenin getireceği kaçınılmaz fırtınalardan sağ çıkaracak bir aşk için olmadığım biri gibi davranmamaya söz vermiştim. Joanna'yla konuştuğumuz her konuda ona son derece dürüst davranmak istiyordum -ister uğradığım istismar olsun, ister bakım ihtiyaçlarım ya da bir kadınla sevişme özlemim olsun- çünkü korkunun beni saklanmaya zorlamasına izin veremezdim.

Bazen ona bazı şeyler anlatırken cesaretleniyordum, bazen de reddedilme korkusu başıma musallat olan bir ruh gibi üstüme çöküyordu ama kendimi zorlayıp devam ediyordum. Tekerlekli sandalyemle bir odaya götürülüp gözlerimi bir top resmine dikmemin istendiği günden bu yana öğrendiğim her şey, artık gönlümü ateşe atabilmemi sağlıyordu. Bazen acılardan ders çıkarıyordum ama dış dünyaya karışmak, hatalar yapıp ilerlemek bana hayatın akademik bir proje gibi bir metre öteden deneyimlenmeyeceğini öğretti. Yaşanması gerekiyordu ve ben çok uzun zamandır kendimi işe ve derse gömerek mesafemi korumaya çalışmışım zaten.

Şimdi neden olduğunu anlıyordum. Uzun bir süre boyunca, dünyada nasıl yer alacağımı bilemedim. Kafam karışıyordu, düzenim şaşıyordu, birçok açıdan küçük bir çocuk gibiydim. O zamanlarda iyi ve kötünün, televizyonda uzun zaman izlediğim üzere siyahla beyaz gibi olduğunu sanırdım ve gerçekleri, tam da gördüğüm şekliyle ifade ederdim. Fakat insanların her zaman gerçeği duymak istemediğini çabucak öğrendim. İnsana doğru gelen bir şey, her zaman öyle olmayabiliyordu. Zordu ama öğrenmem gerekenlerin çoğu görülmeyen ve konuşulmayan şeylerdi.

En büyük ustalık gerektirense işarkadaşlarımla yollarını bulduğu karmaşık hiyerarşi ve tavırlar ağıydı. Bu kuralları anlamamanın bana çok açıdan fayda sağlayacağını biliyordum ama başlarda bir hata yaparım korkusuyla denemeye bile çekiniyordum. Toplantılarda söz almak ve ihtiyacım olur diye saatlerimi harcayıp bilgisayara girdiğim bazı kelimeleri kullanmak yerine sessizce oturuyordum. Artı, çok iyi tanımadığım işarkadaşlarımla açık açık sohbet etmektense susuyordum. İçlerinden biri bana 'bebek bakıcılığı' yaptığını söyleyince boş boş bakakalmıştım çünkü ne diyeceğimi bilememiştim.

Ancak yavaş yavaş –bir yerde bir hata varsa- kendi hükümlerime güvenmeyi ve hayatın siyah beyazdan ziyade grilerden ibaret olduğunu öğrendim. Öğrendiğim en önemli şeyse nasıl risk alınacağıydı çünkü iletişim kurmaya başlayana kadar hiç risk almamıştım. Fakat çalışmaya başladıktan sonra mecbur kaldım çünkü bunu yapmasam kariyer merdivenini asla tırmanamazdım. Böylece saatlerce ekstra mesai yaptım, anlamadığım görevler verildiğinde bile ağzımı açmadım ve benim katkıda bulunduğum işlerden sonra başka insanların takdir edildiğini duyunca hayal kırıklığımı içime attım. Öte yandan, bana yardım eden, önder olan, beni dinleyip kendimden şüphe ettiğimde beni pohpohlayan bir sürü insanla tanıştım.

Bazen kendime inanmakta ne kadar güçlük çektiğimi hafife almak imkânsızdı. Bir kenarda oturmuş, karmaşık bir bilgisayar problemini çözmeye çalışırken embesil gibi davranıldığım yılların hayaletleri üstüme çökerdi. Bakımevlerinde geçirdiğim seneler boyunca tanıdık bir ortama ve rutine ihtiyacımın ne kadar derine kazındığını ancak işe başladıktan sonra anladım. Tek istediğim ilerlemektir ama

bazen kendimi kaybolmuş gibi hissediyor, rahat olamıyordum.

Belki de bu rutin sevdası yüzünden başladığım işlerden kolay kolay ayrılamıyordum. Gerek ilk işimi bulduğum sağlık merkezindeki dosyalama ve fotokopi çekme işi olsun, gerek iletişim merkezinde sınırlarımı genişletme fırsatım olsun, aynıydı. Her iki yerde de kendimi güvende hissetmiştim ve bunu bırakmak çok zor olmuştu.

Bugün hâlâ çalıştığım bilimsel araştırma merkezinde tam zamanlı işe geçmek çok açıdan gerilmeme sebep olurken aynı zamanda beni özgürlüğe de alıştırıyordu çünkü birdenbire artık iş yükümün ya da son teslim tarihinin beklenmedik şekilde değişebildiği bir ortamdaydım. İlk başta etrafımın bu kadar kalifiye, eğitilmiş ve deneyimli insanla çevrili olması bana ağır geldi, ne de olsa ben okuma yazmayı yirmi sekiz yaşında kendi kendime sökmüştüm ve bilgisayarlar hakkındaki bilgimin çoğunu tek başıma ekran karşısında oturarak edinmiştim. İşarkadaşlarıma yetişemeyeceğimden emindim, hele onlarla rekabet etmek imkânsızdı.

Fakat yavaş yavaş ve sonunda bir yere nasıl ulaştığınızı önemli olmadığını anladım, yeter ki orada olmayı hak edin. Zaman geçtikçe özgüvenim arttı ve işarkadaşlarımdan bana güvendiğini fark ettim. Bir şeyleri kendi kendime öğrenmiş olmam önemli değildi çünkü hayatı yaşamak dengeden ibaretti, bazı zaferler ve yenilgiler normaldi. Seneler boyunca bana bir şeyler olmasına özlem duydum, olayların beni beklenmedik noktalara getirmesini istedim. Her gün, hafta ya da ay bu yaşanmaya başlayınca biraz dengem şaşsa da hayatın böyle olduğunu öğrendim; tahmin edilemez, kontrol edilemez ve heyecan verici.

Hâlâ birçok açıdan hayattan kopuktum çünkü bir insanı tamamen tanıma, ancak âşık olmakla mümkün olan o yakın bağı kurma şansını elde edememiştim. Derken Joanna'yla tanıştım, onunla birlikte en büyük riski almaya hazırdım. Hayatımda ilk kez başkalarının ne düşündüğü umurumda değildi, dış görünüşümü düzeltmek ya da iyi bir ilk izlenim bırakmak endişesi taşımıyordum. Birini yarı yolda bırakmaktan ya da yeterince iyi olamamaktan kaygılanmıyordum. İletişim kurmaya başladığımdan beri iş ve derslerimle, öğrenerek ve başararak kendimi haklı çıkarmaya çalışıyordum. Hesap vermeyeceğim tek şey Joanna'ydı.

Kısa süre önce, ona İngiltere'ye gelmeden önce tam olarak nasıl göründüğümü görmesini istediğimi söyledim. Bilgisayarın karşısında otururken sağ elime kamerayı alarak öne arkaya çevirdim. Önce ona yüzümü gösterdim, sonra kollarımı, sonra göğsümdeki bol tişörtü, sonra kamerayı çevirip her Tanrı'nın günü oturduğum tekerlekli sandalyeyi gösterdim. Daha önce görmüştü elbette ama şimdi kamerayı kendime doğru çevirip hiçbir şeyin gizli kalmaması için her ayrıntıyı sergilemiştim. Kamerayı ayaklarımı destekleyen metal plakalara çevirince Joanna kahkahalarla güldü.

“Hobbit parmaklı!” diye kıkırdadı.

Fakat karşımdaki ekranda yüzünü incelerken, korku ya da kargaşadan bir iz ararken, bulamayacağımı anladım. Bir ömür boyu böyle bakışlara maruz kaldıktan sonra şıp diye çakardım ama Joanna'nın yüzünde tebessümden başka bir şey yoktu.

“Çok güzelsin,” dedi yumuşacık.

Bana olan inancı sayesinde, onun uğruna her şeyi riske atmakta haklı olduğumu anlıyordum.

- 51 -

Tırmanış

KARŞIMDAKİ KUM TEPECİĞİNE GÖZLERİMİ DİKİP BAKTIM. Sıcakta üstünden dumanlar çıkıyor gibi görünüyordu.

“Hazır mısın?” diye sordu kardeşim David.

Başımınla onayladım.

Namibya’da tatildegiz. Annem burada doğmuş, o yüzden Kim İngiltere’den dönünce annemin büyüdüğü ülkeyi ziyarete geldik. Kum tepciğine baktım ve nasıl en tepeye çıkacağımı merak ettim. Yüz metreden yüksekti. Annemle babam etrafı keşfe çıkmıştı, David’e tepciğin en üstüne tırmanmak istediğimi söyledim.

Önce bir şaşırdı, sonra arabadan indi, bagajdan sandalyemi çıkarıp beni oturttu ve itmeye başladı.

Şimdiyse karşımda yükselen tepciğe kafamı kaldırmış bakıyordum. Joanna’ya tepciğin en üstünden kum almak istiyordum. Bu kum tepciği dünyanın en yüksek tepciklerinden biriydi ve bu çöl, Joanna’nın en sevdiği yerlerdendi.

“Sessizlik o kadar mutlak ki insan daha önce öyle bir şey duymadığını oraya varana kadar anlamıyor,” demişti bana. “Manzara o kadar engin ki günün her saati değişiyor. Kum dokunduğun her şeyden daha yumuşak.”

İşte bu yüzden tepeciğin en üstünden biraz kum alıp bir şişeye koymak, Kim’le birlikte İngiltere’ye yollamak istiyordum, böylece benden ve ailesiyle buralara yaptığı gezilerden bir hatırası olacaktı.

Tepeye ulaşan insanların aşağı koşuşunu izlerken yerden sıcak dalgalar çıkıyordu. Herkes uzun tırmanışın ardından kahkahalar atarak aşağı kayıyordu.

“Nasıl yapacağız?” diye sordu kardeşim bana.

Emin değildim. David beni sağ koltukaltımdan tutup ayağa kaldırdı, dizüstü kumlara düştüm. Emekleyemiyordum, o yüzden kardeşim beni ileri çekti, ben de diğer kolumu kuma gömerek doğrulmaya çalışıp ona yardım ettim.

Serin bir şeyler içip gölgeye geri dönen insanların şaşkın bakışları altında yavaş yavaş kum tepeciğinde yukarı tırmanmaya başladık. Neredeyse öğlen sıcığıydı, böyle bir şey yapmak için çok geçti. Kumlar o kadar sıcak ve yumuşaktı ki göçüp duruyordu, ilerleyebilmek için kendimi gömüldüğüm yerden çıkarmak zorundaydım. Kumlar daha serin ve sertken, gün doğarken gelmeliydik aslında.

David beni yukarı doğru çekerken güneş tepemizdeydi. İkimiz de tırmanırken terlemeye başladık. O çekiyor, ben dirseğimi kuma gömüp kendimi iterek kardeşimi ölü ağırlığımdan kurtarmaya çalışıyordum. Tırmandıkça tırmandık, kumda debeleniyordum, David’s e beni yukarı çekiyordu. Kum tepeciği zirveye yaklaştıkça dikleşiyordu.

“En tepeye kadar çıkmak istiyor musun gerçekten?” diye sordu David durup dinlenirken.

Yukarı doğru bakış attı ve gözlerimle onu takip ettim. Zirveye ulaşmak zorundaydım. Batıl inancı gereği yağmur duasına çıkmış bir kabile insanı gibi yukarıdakilerin bana gülümsemesini sağlamalı ve Joanna’ya onun için aşmaya-
cağım hiçbir engel -kendi bedenim de dahil- olmadığını kanıtlamak zorundaydım. Artık bir parçam olduğunun sonuncu kanıtı olacaktı. Bana kendimi, benim sandığımdan da iyi biri yapabileceğini ona göstermeliydim.

David sabrı taşarak iç geçirdi, gülümsedim ve tekrar metre metre yukarı tırmanmaya koyulduk. Saçımıza, ağzımıza, gözümüze kumlar girdi, kumlardan yansıyan güneş ışığı gözümüzü kamaştırıyordu.

“Sakın durmayın,” diye seslendi birisi. “Çok yaklaşı-
tınız.”

Aşağı doğru baktım. Kim bize yetişmek için yürüyordu. Çok aşağılarda, annemle babamın arabanın yanında dikilmiş üçümüze baktığını gördüm. Ben aşağı bakınca el salladılar.

“Hadi gidelim,” dedi David.

Kırk beş dakikadır çıkıyorduk, bizimle birlikte yolculuğa başlayanlar çoktan geri dönmüştü. Kum tepciğinin zirvesine ulaşmak için son bir gayretle dişimizi sıkmalıydık. Artık çok yakındı. Bir kez daha kuma gömülüp kendimi yukarı çekerken Joanna’yı düşündüm. Azar azar doruğa yaklaştım. Gökyüzü masmaviydi ve David vücudumu son bir kez kaldırıp çekerken nefes nefese kalmıştı. Birden durup dinlendik.

Kum dağının zirvesindeydik, Kim yanımıza oturdu. Nefesimizi düzene sokmaya çalışırken kimse konuşmadı.

Aşağıımızda, öl engin bir deniz gibi uzanıyordu. Kim bana doğru eğildi. Elinde cam bir şişe vardı. Şişenin kapağını açıp bana uzattı. Şişeyi kuma soktum.

- 52 -

Bilet

BİLGİSAYAR EKRANININ KARŞISINDA ÖFKE VE HÜSRANIM içimi yakarak oturmuş duruyordum. İngiltere uçağına binmeme on gün kalmıştı ve işyerindeydim. Kanada uçuşları hakkında bilgi almak için temasa geçtiğim bir seyahat acentesinden e-posta almıştım. Üç ay sonra orada bir konferansa katılacaktım, geçmişte hep benimle gelen anne ve babam yerine Joanna'dan bana eşlik etmesini istedim. Seyahat acentesi çalışanı Kanada'ya annemle mi, kız arkadaşım la mı gitmek istediğimi merak ediyordu. Anlaşılan adam bana bilgi vermek için aradığında annem telefonu açmış ve uçuş rezervasyonunu onun yaptıracığını söylemişti. Aklından ne geçtiğini biliyordum.

“Kim'in bir arkadaşı internetten biriyle tanışmış ve ona âşık olduğunu sanmış,” demişti annem birkaç gece önce. “Ama sonra adam la birebir görüşmüş ve hiçbir ortak noktaları olmadığını anlamışlar. Çok sık yaşıyor biliyorsun ki.”

Bir an için annemi ne yaptığımı bildiğime nasıl ikna edeceğimi kestiremedim. Renk körü birini, yeşil gördüğü halde gökyüzünün mavi olduğuna inandırmak gibiydi.

“Joanna ve ben öyle bir şey olmayacağı kadar iyi tanıyoruz birbirimizi,” diye yazdım alfabe panomla. “Hislerimizden eminiz. Buluştuğumuzda her şey iyi geçecek.”

Annem iç çekti.

“Senin iyiliğin için umarım öyle olur, Martin,” dedi. “Gerçekten.”

Korkusunu anlıyordum. Çocuğu gerekenden yirmi yıl sonra kanatlarını açıyordu. Annem uzun zamandır bu anı bekliyordu ve şimdi korkuya kapılıyordu. Neredeyse tüm hayatım boyunca çocuklukta esir kalmıştım: Önce bir hayalet çocuk olarak, sonra da annemle babam gelişiminin her adımına dahil olduğu için. Onlarsız dünyanın diğer ucuna uçakla gittiğimi hayal etmek onlar için çok zordu ve anlıyordum çünkü ben de gerginlik ve korku doluydum.

Tek başıma sadece bir kere kısacık bir iç hatlar uçuşu gerçekleştirmiştim; şimdiyse Joanna’yı görmek için tek başıma okyanusu aşacaktım ve hesaba katmamız gereken pek çok ayrıntı vardı. Annemle babamın beni güvende tutmak için çabaladığının farkındaydım fakat aynı zamanda tüm hayatımı onların beklenti ve korkularından kaçarak geçiremezdim. Bir noktada onlarsız, bilinmeyene dalmak zorundaydım.

“Aşkım?”

Joanna’dan bir mesaj belirdi ekranımda. Birkaç dakika önce ona mesaj atıp konuşmak istediğimi söylemiştim.

“Çok şükür buradasın,” diye yazdım. “Sana bir şey söyleyeceğim.”

Annemin ne yaptığını açıkladım ve kendince en iyisini yapmaktan onu caydırma konusundaki çekincelerimi anlattım.

“Tamam da annen neden karışıyor?” Joanna açıklamamı bitirmeden yazmıştı.

“Çünkü uçak bileti ayırtacağımı öğrendi ve bileti hemen almazsam fiyatın çok yükseleceğinden endişeleniyor,” diye cevap verdim.

Joanna’ya annemin aynı zamanda İngiltere ziyaretimden sonra Joanna’yla ayrılacağımızdan ve sonuçta elimde işe yaramaz bir uçak bileti kalacağından korktuğunu belirtmem gerek yoktu.

“Peki, ona engel olamaz mısın?” diye yazdı Joanna. “Birlikte organize ettiğimizi söyleyen?”

“Denerim ama dinleyeceğinden emin değilim.”

“Dinlemek zorunda!”

Bir an için ekranım karardı.

“Çok kızıyorum,” yazdı Joanna nihayet. “Neden annenin müdahale ettiğini anlamıyorum. Sana kalmış bir şey değil mi? Eğer herhangi bir konuda yardıma ihtiyacın olursa ben yaparım.”

Keşke ona açıklayabilseydim, o kadar basit olmadığını gösterebilseydim. Şu ana dek birbirimizi hep çok iyi anlamıştık, birden ilk kez anlaşılamayacak mıyız diye düşündüm.

“Bu olay beni çok kızdırıyor,” yazdı tekrar. “Annene burnunu sokmamasını söyleyemiyor musun?”

İlk kez kavga etmeye bu kadar yaklaşmıştık ve korkuyordum. Savanlarda gönlünce koşmuş, derin sularda yüzmüş bir kıza kendimi nasıl ifade edebilirdim? Hayat deneyimlerimiz bu kadar farklıken nasıl anlamasını sağlayabilirdim?

“Sabahları beni yataktan annemle babam çıkarıyor,” yazdım. “Aynı zamanda giyinmeme, kahvaltımı etmeme, yıkanmama, işe arabayla gitmeme ve gelip alınmama onlar yardım ediyor.

“Ya onları çok kızdırırsam ve bir daha bunları yapmak istemezlerse, o zaman ne yaparım? Elbette öyle bir şey olmayacağını biliyorum çünkü beni seviyorlar ve bana kıyamazlar.

“Ama bir şeyi bilmek, ille de ondan korkmamak anlamına gelmez ve tekerlekli sandalyede yaşamak demek, öyle yaşamayan insanlara göre çok daha fazla başkalarına ihtiyaç duymak demektir.”

Ekranım bir an kapkara kaldı. Ardından Joanna’dan dört kelime geldi: “Çok özür dilerim, aşkım.”

Bu akşam konuşmak üzere sözleştik ama önce babamla dertleşmek istedim, o yüzden benim yerime annemle konuşmasını rica eden bir e-posta attım ona. Ancak akşam yemeğinden sonra anne ve babamla karşılıklı oturana kadar konu açılmadı.

“İkinizle de konuşmam lazım,” dedim alfabe panomu kullanarak. “Önemli bir mesele.”

Annemler bana baktı. Kalbim göğsümde küt küt attı. Ne kadar önemli olduğunu ifade etmek istiyorsam eğer, onlara karşı dobra olmalıydım.

“Kanada’ya Joanna’yla gideceğim,” dedim. “Bu seyahatte bana o yardım edecek çünkü ben öyle istiyorum.”

Annem sanki bir şey diyecekmiş gibi durdu, konuşmayı bitirmeme yetecek kadar susması için dua ettim.

“Biliyorum, sizce iyi bir fikir değil ama artık bana güvenmeye başlamanız lazım,” dedim ikisine. “Artık kendi kararlarımı verip hatalarımı yapabilmeliyim. Beni sonsuza

dek koruyamazsınız ve Joanna'yla ilişkimizi sürdürebileceğimize, şimdiye kadar hiçbir şeyden emin olmadığım kadar eminim.”

Annem bir an sessizce bekledi.

“Senin bir şey yapmana engel olmak istemiyoruz, Martin,” dedi. “Tek istediğimiz senin mutlu olman.”

“Biliyorum,” dedim ona. “Ama eğer gerçekten istediğiniz buysa, o zaman bana mutluluğumun ne olduğunu bulma fırsatı vermelisiniz. Lütfen izin verin. Lütfen bırakın bunu yapayım.”

Annemle babam bir süre konuşmadan oturdular, sonunda annem ayağa kalktı.

“Ben kahve yapacağım,” dedi sessizce.

Annem de babam da başka bir yorumda bulunmadı. İkisinin söylenmeden bıraktığı çok şey vardı. Bu sefer beni dinleyeceklerini umut etmekten başka çarem yoktu.

Eve Geliş

PILOT, PARIS ÜSTÜNDEN UÇTUĞUMUZU ANONS ETTİĞİNDE kalbim bininci kez duracakmış gibi oldu. Şimdiyse adamın teki Heathrow'da sandalyemi iterken keşke dursaymış, diyordum. Joanna bu koskocaman binada, duvarın arkasında benden birkaç saniye uzaktaydı. Düzgünce nefes almaya çalışıyordum ama mümkün değildi. Son altı aydır içinde yaşadığımız Technicolor dünya, nihayet tanıştığımızda sıkıcı grilere mi bürünecekti?

“Neredeyse geldik, efendim,” dedi bir ses.

Acaba kostümlü provada mıydık? Acaba bir yönetmen kenardan fırlayıp, ‘Kestik’ diye bağırarak mıydı, böylece repliklerimin son kez üstünden geçebilecek miydim? Repliğim neydi ki? Ne diyecektim? Beynim bomboştı.

Uçuş, parça parça aşmam gereken bir engelli koşuydu: önce ofisten eve geliş ve çantamı alışı; havaalanına gidip bavulumu verişi; uçağa binip üstüme bir şey dökmediğimden ve Joanna'yla buluşmadan önce dağınık bir

görüntü sergilemediğimden emin olmak için on bir saat boyunca hiçbir şey yiyip içmeden uçakta yol alış. Tam tüm badireleri atlattım derken inişten hemen sonra ciddi bakışlı bir memur uçakta yanıma geldi.

“Nereye gidiyorsunuz?” diye sordu.

Joanna’yla bana ne tür sorular sorulabileceği hakkında uzun uzun konuşmuştuk ve uçuşa has özel bir iletişim panosu hazırlamıştım. Ancak bu sorunun cevabı orada yoktu ve adam bir şey dememi beklerken sinir olmuş gibiydi.

“Diğer uçağınız sizi nereye götürüyor?” diye sordu.

Suratına baktım.

“Gideceğiniz son yer neresi?”

Sessiz kalışım karşısında sabrı taşarak iç geçirdi ve sonunda bana cevaplayabileceğim bir soru sordu.

“Londra son durağınız mı?”

Başımın onaylamamla birlikte daha yaşlıca bir adama işaret verdi.

“Senindir,” dedi ve uçaktan itilerek çıkarıldım, ifadesiz suratlı bir gümrük memuru tarafından sorguya çekildim, pasaportuma damga vuruldu ve bagaj alma bandına götürüldüm.

Şimdiyse önümde otomatik olarak açılan iki beyaz kapıya kadarki metrelerce koridoru aşmış vaziyetteydim. Kapılardan çıkarılınca uzun metal bir bariyer ve arkasında bekleyen insanlar gördüm. Bazıları bana doğru salladıkları beyaz kâğıtlar tutuyordu; bazıları ailece toplanmış umutlu gözlerle gelenleri izliyordu. Düzinelerce göz beni süzdü ve insanlar sonunda bekledikleri kişi olmadığımı anladılar. Tabelalar indi, bakışlar başka tarafa çevrildi ve beklemeye devam etmeye hazırlandılar. Bense etrafıma baktım, surat-

ları taradım ve bir hata oldu, Joanna beni karşılamaya gelmeyecek diye gerildim. Peki, o zaman ne yapardım?

“Martin?”

Başımı çevirdim. Buradaydı. Nefes alamıyordum. Tahmin ettiğimden çok daha güzeldi. Bana gülümseyerek öne doğru eğildi.

“Hayatım,” dedi Afrikan aksanıyla. “Aşkım.”

Bir an ne yapacağımı bilemedim, sonra birbirimize sarıldık. Derken ona ilk kez dokunuşumda şeker ve çiçek koktuğunu hissettim. Onu bir daha hiç bırakmayacağımı biliyordum.

Eve gelmiştim.

- 54 -

Birlikte

SARHOŐTUM, HAYATIMDA İLK KEZ BAŞIMA GELENLERİN sarhoőluđu içindeydim: karşımda oturan Joanna'nın bana bakınca gülümseyiőı, kendimi öpüşüne teslim ediőim, restorandaki menüden ne seçmek istediğine karar veremediğinde kaőlarının çatılıőı ya da yağmur yağarken bir gürgen ağacının altında oturuşumuz.

“Hayatım,” deyip duruyor, sanki gerçekten burada olduğuma kendini inandırmaya çalışıyordu. “Aşkım.”

Birkaő gün Joanna'nın evinde kaldıktan sonra İskoğa'ya geldik, Kim ve birkaő arkadaőıyla onun doğumgünü kutladık. Fakat őimdi baő baőaydık ve kulübemizin dıőındaki tepeleri, bulutların gečiőıyla alçalıp parlayan gökyüzünü görmüyorduk bile.

Onun yerine kapalı kapının ardındaydık, oturuyorduk ya da yan yana uzanıyorduk, her zaman el ele tutuőuyor ya da omuzlarımız ve birbirimizin kucağına koyduğumuz bacaklarımızla birbirimize değiyorduk. Birbirimizi bu

kadar özledikten sonra, bir saniye bile ayrı kalmaya dayanamıyorduk.

Alfabe panosunu hemen hemen hiç kullanmadım. Onun yerine parmağım la Joanna'nın tenine harfler çiziyordum, etine yazdığım kelimeleri okuyordu. Birçok açıdan işe yaramazdık. Aylarca konuşmaktan o kadar çok laf sarfetmiştik ki sıklıkla konuşmaya ihtiyaç duymuyorduk. Joanna sırf suratıma bakarak bir sürü şeyi anlayabiliyordu. Tek kaş kaldırma ya da yandan bakış çoğunlukla gündelik sorularına cevap vermeme yetiyordu. Buraya gelmeden önce, ne diyeceğimizi bilemeyerek nezaketen geveleyecek miyiz, yoksa boş esprilerle birbirimizi eğlendirmeye mi çalışacağız gibisinden kafama takılan her ne düşünce varsa hepsi silinmişti. Havaalanında buluştuğumuz andan itibaren birbirimizi içimize çektik, birbirimizin yanında çok rahattık.

Beni bu kadar bütünüyle kabul eden ve bu kadar iç huzura sahip başka birini daha tanımadım. Joanna aramızdaki boşlukları boş gevezeliklerle doldurmuyordu. Onun yerine yalnızca birlikte olmanın akıntısına kendimizi bırakıyorduk, arada sırada bana dokununca şaşırarak yerimden fırlıyordum. Elimi okşadığında parmaklarım geriliyordu ya da gözlerimi öperse çenem seğiriyordu. Sanki vücudum onun tatlılığına inanamıyordu. Daha önce kimsenin benden keyif aldığına rastlamamıştım. En basit ama en kusursuz histi.

Birbirimizin teninin haritasını çıkarıyorduk, parmaklarımızla yanak, çene ve el hattımızı takip ediyor, saatlerce birbirimizin üstünde izimizi bırakıyorduk. Elleri benimkilere cuk oturuyordu. Çocukken elini kümese kaptırdığında açılan yara izini okşuyordum. Sevginin tüm duyularıma işleyebileceğini bilmiyordum: Her bir parçam ona odaklıydı,

gülümseyişini izliyor, tatlılığını soluyor, sesini dinliyor, öpücüklerini tadıyor, cildine dokunuyordum.

Yapmadığımız tek şey sevişmekti. Ben gelmeden önce hayatımızın geri kalanı boyunca çok vaktimiz olacağı için bunu yapmamak üzere anlaşıştık. Evlenme teklifinde bulunmamıştım ama Joanna'yla evleneceğimizi biliyordum. Ben buraya gelmeden önce bunu konuşmuştuk, ikimizin ortak bir hayata başlaması için benim İngiltere'ye taşınmam gerektiğini tartışmıştık. Böyle kararları kolayca alabilmemiz beni hayrete düşürüyordu; adeta birbirimizin birer uzantısıydık. En rastgele şeylerin bile çok karmaşık olduğu bir hayattan sonra, böylesi basitlik tadından yenmiyordu benim için. Sevişmek, yapbozumuzun son parçası olacaktı. Bunu düğün gecemize saklayacaktık.

Şimdilik, her gün birbirimiz hakkında yeni şeyler öğrenirken sanki Joanna içimde birikmiş tüm tortulara şifa oluyordu. Ben insanların bana bir şey yaptırmak için dil dökmesine ya da ben pasifçe otururken her şeyi benim yerime yapmalarına alışkındım. Fakat Joanna beni bugünkü halimle kabul ediyor, eski halimin yasını tutmuyordu. Ancak beni en çok şaşırtan, iyileşmemle pek ilgili olmayışydı. Yapamıyorsam beni zorlamıyor ya da yapamadığımda kaşlarını kaldırmıyordu. Eski dizüstümü getirmek pratik olmayacağından yanımda sadece alfabe panomun olması ona hiç koymuyordu. 'Sesimi' duymak istemiyordu. Yerde emekleyen bir çocuğu kaldırmak için hazır bekleyen bir anne gibi başıma eğilmiyordu. Aksine, sadece ihtiyaç duyduğumda ya da duyarsam yardım ediyordu. Kendi bedenimi bilme konusunda bana güveniyor, bazı günler daha az şey, bazı günler daha çok şey yapabileceğimi anlıyordu.

“Çalışmayan sen değilsin, ellerin,” dedi bana bir gün, kazağımı giymeye çalışırken. “Biraz dinlendir, yarın tekrar denersin.”

Hatta ara sıra farkında olmadan yaptığı hatalar bile onu utandırmıyor ya da başkaları gibi panikletmiyordu.

“Hayatım!” diye bağırdı bir sabah odaya girip beni yatakta sereserpe bulunca.

Giyinmem için beni yalnız bırakmıştı ama ben kazağımı giyerken dengemi kaybedip düşen bir çam ağacı gibi yatağa devrilmiştim.

“İyi misin?” diye kıkırdadı Joanna, beni tekrar doğrultarak. “Bir sonraki sefere seni daha dik oturtup desteklemeliyim!”

Şaşkınlıkla utanıp sıkılarak özür dilemedi ya da yanlış bir şey yapmış gibi suçluluk duymadı ve bu sadeliği bana huzur verdi. Onun yerine gülümseyip beni öptü ve giyinmeyi bitirmem için odadan çıktı. Eğer bir şey söylemek istiyorsa lafı dolandırmadan söylüyordu, tıpkı birkaç sabah önce kahve fincanımın son yudumunu da içmeye çalışarak başımı eğdiğim zaman konuştuğu gibi.

“Neden hep bu kadar hızlı yiyip içiyorsun, anlamıyorum,” dedi Joanna. “Sanki her an acelen var.”

Bir an için ne demek istediğini anlamadım. Hayatımda hiç yavaş yavaş yiyip içmemiştim. Bunlar hep aceleye getirilen eylemlerdi, en kısa zamanda halledilip kurtulunması gereken, yakıt depolama maksatlı hareketlerdi çünkü diğer insanlar kıymetli zamanlarını verip bana yardım ediyordu. Yiyecek ya da içeceğin keyfini çıkarmak aklımın ucundan geçmemişti. Fakat o akşam Joanna bana hayatımın ilk krem karamelini verdi, tadını çıkarmak için kendimi yavaşlattım. Önce bir tatlılık, ardından yoğun karamel tadı dilimin

üstünde kaldı, arkasından hafif bir acılık ve en sonunda vanilyalı kremanın lezzeti geldi.

“Çok mutlu görünüyorsun,” dedi Joanna.

Bir şeylerden keyif almamın ona verdiğim en büyük sevinç kaynağı olduğunu söylemişti. Benim kadar bir şeylerin tadını çıkaran bir insan daha görmediğini ve dünyanın beni sık sık şaşırttığını görmekten çok hoşlandığını söyledi çünkü neşeyi ve sevinci yaşamak için her gün yeni bir fırsat vardı.

Şimdiye dek bunlar hep kendime özel düşüncelerdi, sevincimi Joanna’yla paylaşabilmek benim için bir zevkti. Kıpırmızı bir günbatımı görüp gözlerim kocaman açılınca ya da yolda bir virajı dönüp önümüzde zümrüt yeşili çimenlik gördüğümde hayretle gülümsersem gülüyordu.

Buraya geldiğimden beri daha çok şey yapmaya çalışmamın en büyük sebebi, Joanna’nın beni kabul edişiydi. Uzun zaman önce güvenimi yitirdiğim bir bedene daha fazla güvenmemi sağlıyordu. İki sabah önce, bir hafta boyunca Joanna’yı mutfakta izledikten sonra, artık deneme sırasının bende olduğuna karar verdim. Daha önce tek başıma bir kahve bile hazırlamamıştım çünkü çok az insan mutfakta titreyen ellerime gözü kapalı güvenirdi. Fakat Joanna bütün hafta bana yemek pişirmişti ve kahvaltı hazırlama sırası bende, dediğimde hiç itiraz etmemişti.

Çatal bıçak gibi küçük nesneleri tutmama yarayan köpük kısılcı sağ elime taktıktan sonra, Joanna tek başıma asla açamayacağımı bildiği kahve ve reçel kavanozlarının kapaklarını gevşetti ve çıkıp gitti.

“Ben kitabımı okumaya gidiyorum,” dedi.

Önümde duran su ısıtıcıya baktım. Kaynayan suyu fincana dökmeyi denemeye cesaret edemezdim ama ısıtma

düğmesine basabilirdim. Ardından tezgâhta önümde duran kahve kavanozuna bakmaya başladım. Neredeyse göz hizasındaydı, dikkatlice odaklanıp elimi yukarı uzattım ve tekerlekli sandalyemde olabildiğince yukarı uzandım. Parmaklarımı kavanozu kavradı, kendime çekip kapağını açtım. Bir kaşık aldım, kaşık özellikle baş düşmanımdı, hissiz ellerimin yakalamadığı ufak bir nesneydi.

Kaşık titreyen elimde kavanozun içine girip tıkırdadı ve kahvenin içine saplandı. Dışarı çıkarmaya çalışırken titreyen kaşıktan kahveler saçıldı ve son birkaç kırıntı da tezgâha döküldü. Sinir olmuştum. Keşke söz dinlemeyen şu ellerime sadece bir kerecik istediğimi yaptırabilmek için komut verebilseydim.

Bir, iki, üç kerede iki fincana kahve koymaya çalıştıktan sonra şekere geçtim. Yenildiğimi anlamıştım çünkü bir fincanın içinde şurupsu bir zift, diğerindeyse bir kahve hayali yaratmaya yetecek kadar malzeme vardı. Bu da bir şeydi.

Sırada kızarmış ekmek vardı. Joanna ekmek kızartma makinesinde birkaç dilim bırakmıştı, düğmesini indirdikten sonra kendimi tezgâha doğru kaldırıp tereyağıyla reçele uzandım. İkisini de kucağıma koyup kendimi tezgâhtan masaya doğru ittim ve kapları orada bıraktım. Ardından mutfakta bir tur daha atıp tabakların durduğu dolaba gittim. Öne eğilip dolabı açtım, ihtiyacım olanları alıp masaya geri dönerek sofrayı kurdum.

Son olarak bıçak gerekti. Kim demiş kahvaltı günün en kolay öğünüdür diye? Bana hiç öyle gelmedi. Doğru yapılması gereken bir sürü şey vardı. Kızarmış ekmekler makineden çıkmış soğuyordu ve su kaynamıştı. Joanna'nın sıcak bir şeyler yemesini istiyorsam acele etmeliydim.

Çekmeceден iki bıçak aldım, kızarmış ekmekleri kucığıma koyup son bir çekişle masaya yaklaştım. Kahve fincanlarını doldurmayacaktım ama en azından ekmeklere tereyağı sürmeyi deneyecektim. Bıçaklardan birini ve ekmekleri masaya koydum, diğer bıçağı kaldırıp havada sallanmasını durdurmaya çalıştım. Bıçağı tereyağına doğru itince tam tepeden yağı girip dışarı çıkışını izledim. Az önce kusursuz bir dikdörtgen şeklinde duran sarı yağda açtığım derin yarığa baktıktan sonra bıçağı ekmeğe bastırdım. Bir yanında sapsarı bir tereyağı oluştu.

Şimdi sıra reçelde... Everest'imın son zirvesindeydi. Kavanozu kendime doğru çekip bıçağı içine soktum. Bıçak kavanozun içinde tıngırdadıktan sonra, çıkarmamla birlikte ekmekten ters yöne gitti. Bıçağı zorla aşağı bastırdım, istediğim şekilde yönlendirdim, ekmeğı kenarından sıyrıp tabağı çarparak masada kırmızı bir leke bıraktı. Paramparça olmuş kızarmış ekmek dilimine, ardından şeker ve kahve tozlarıyla kaplı yere baktım. Tereyağı vahşi bir hayvan çiğnemiş gibi görünüyordu ve reçel bir volkan gibi masaya patlamıştı.

İçim sevinçle doldu. Kızarmış ekmek ve kahve hazırlamıştım, sıcak su kullanıma hazır bekliyordu. Joanna kahvaltı edecekti. Hazır olduğumu belirtmek için bir kaşıkla masaya vurdum ve Joanna içeri girer girmez gülümsedi.

“Birinin bana kahvaltı hazırlaması ne güzel!” dedi.

Masaya otururken onun için daha fazla şey yapmayı öğrenmeye, ona gelecekte daha iyi bakabilmek için vücuduma komutlarımı daha iyi dinlemeyi öğretmeye ant içtim.

“Hayatım,” dedi Joanna, masayı inceledikten sonra bana bakıp. “Bıçak kullanmak zorunda değilsin, biliyorsun.”

İnanamayarak kaşlarımı kaldırdım.

“Bir sonraki sefere elini kullansana?” dedi. “Senin için çok daha kolay olurdu. Bir yolunu bulduktan sonra bir şeyi nasıl yaptığının ne önemi var?”

Tek kelime daha etmeden birlikte ekmeklerimizi yedik. Daha sonra elimi kaldırıp yanağını okşadım. Nihayet aşkın anlamını anlıyordum. Joanna’ya karşı hislerimi başka hiçbir kadına duymayacağımı biliyordum. İhtiyaç duyacağım her şeydi o.

- 55 -

Seçemiyorum

“MARTIN?”

Taşıdığım kutuyu, beni saldırıdan koruyacak bir kalkan misali kucağıma bastırdım.

“Martin? İyi misin?”

Ona bakamıyordum. Donakaldım. Tepemde ışıklar yanıyor ve stereo sistemden müzik gümbür gümbür çalıyordu. Ergenler sandalyemin etrafından çığlıklar atarak geçiyordu ve tam önümde bir duvar dolusu spor ayakkabı yükseliyordu. Üst üste istiflenmiş modeller arasından birini seçmem lazımdı ama yapamıyordum. Nasıl yapılacağını bilmiyordum.

“Beyaz mı istersin, renkli mi?”

“Nike mı, Adidas mı?”

“Klasik mi, boğazlı mı, yoksa patenci ayakkabısı mı?”

“50 pound’un üstü mü, 100 pound’un üstü mü?”

İlk başta burada, İngiltere’de satış görevlilerinin benimle konuşması çok hoşuma gitmişti. Ancak şu anda tek düşü-

nebildiğim, Joanna'nın az önce bana aldığı, kucığımdaki kutuda duran kahverengi deri ayakkabılardı. Zaten çok para harcamıştı; daha fazlasını hak etmiyordum.

"Birini denemek ister misiniz?" diye sordu satış görevlisi. "Yoksa ayağınızın ölçüsünü mü alayım?"

Ayağımdaki sağlam siyah ayakkabılara baktım. Yaklaşık sekiz senedir aynı ayakkabıları giyyordum, ayaklarımı desteklemek için bilekten boğazlıydı. Yeni bir ayakkabı almak aklıma bile gelmemişti. Benim ayakkabılarım bunlardı. Her gün onları giyyordum. Onları giymediğim zaman da terliklerim vardı. Fakat Joanna yeni bir ayakkabı almamı önerince hayır diyemediğim için kabul ettim. Ama üç çift ayakkabıyı ne yapacaktım?

Bir karar vermek, kafamın çalıştığını göstermek zorundaydım, farkındaydım. Yoksa Joanna ondan uzun zamandır sakladığım gerçeği tüm çıplaklığıyla görecekti. Birbirimizi tanıdığımız aylar boyunca bu sırrı saklamıştım. Çok iyi gizlemiştim ve ortaya çıkmasına engel olmuşum. Fakat şu anda örtbas etmemin bir yolu yoktu: Ben ona yetemezdim. Daha bir ayakkabı bile seçemiyorsam nasıl ona layık iyi bir koca olacaktım? Joanna'nın dünyasında yolumu kaybetmiş gibiydim, sürekli bir karar verilmesi gerekiyordu; ne yenecek, nereye gidilecek, bir şeyler ne zaman yapılacak? Bir karar verilir verilmez, hemen arkasından bir yenisi koşuyor ve vermeye alışkın olmadığım bu kararlardan başım dönüyordu.

"Ne tür kahvaltılık gevrek seversin?" diye sordu Joanna dördüncü kez süpermarkete gittiğimizde.

Ana renklerden oluşan gevrek kutularıyla dolu rafa uzun uzun baktım ve bir karar vermeye başlama konusunda ne kadar çömez olduğumu fark ettim. Günün başlangıcında

ne yiyeceğine karar vermek bile saatler alırken insanlar hayatlarında işlerini nasıl halledebiliyordu? Süpermarketteki her şey böyleydi: Tek çeşit çorba yoktu, otuz çeşit vardı, bir ekmek yoktu, yüz ekmek vardı.

Karar veremediğimi anlayan Joanna bana ne yemek istediğimi sordu ama onu bile yapamadım. Aç olmanın ya da canının özellikle bir yiyeceği çekmesinin ne anlama geldiğini uzun zaman önce unutmuştum çünkü kendi kendime guruldayan mideme ya da asla tatmin edemeyeceğimi bildiğim bir aşermeye aldırmamayı öğrenmiştim. Şimdi arada sırada ne yiyeceğime karar veriyordum ama diğer insanlar gibi bir alışveriş sepetini dolduracak kadar seçemiyordum.

Spor ayakkabılara bir kez daha baktım. Bu anın gelmesini bekliyordum. Günün birinde mutlaka kendi adıma bir karar vermeye mecbur kalacağımın farkındaydım, Joanna hiç kulak asmıyordu. Aksine, onun dünyasında olmayı kotarabileceğimden emin bir tavırla beni rahatlatıyordu. Ona sürekli beni neden sevdiğini sorarak yaptığı hatayı yüzüne vurmaya çalışıyordum.

“Çünkü sen tanıdığım hiç kimseye benzemeyen, çok iyi ve tatlı bir erkeksin,” diyordu. “Akıllı ve düşüncelisin, sıcak ve bilgilisin. Bütünüyle seviyorsun ve bana yavaşlamayı, kendimi bildim bileli koşarak yanından geçmeye alıştığım dünyayı fark etmeyi öğretiyorsun.

“O kadar çok sebep var ki Martin: gülüşün, bana bakışın. Hepsini sıralayamam.”

İçimi rahatlatan bu sözleri şu anda benim için pek bir şey ifade etmiyordu gerçi. Ben daha hangi ayakkabıyı istediğime karar veremiyordum. Joanna yakında, derinde bir yerde hâlâ yetişkinlik hayatını anlamadığımı fark

edecekti. Dünyaya karşı korkum, içimde ağır bir kurşun gibiydi, onun tüm ışığını söndürme kapasitesine sahip tehditkâr bir karanlıktı. Ben sandığı kişi değildim. Onu kandırıyordum.

“Ne güzel bir adam,” dedi birkaç gün önce beni tıraş ederken.

Joanna aynadan bana gülümseyince ben de ona güldüm. Hatta donakaldım çünkü daha önce hiçbir kadının bana adam dediğini duymamıştım. Bu sözleri bir kadından duymanın özlemini o kadar uzun zamandır çekiyordum ki duyduğumda korktum. Kendimi yetişkin olarak görüp kabul etmek seneler sürmüştü. Joanna bana aynadan bakınca kendi yansımama bakamadım çünkü söylediklerine inanamıyordum.

“Kendine bak, Martin,” dedi bana kibarca. “Lütfen bir kendine bak.”

Eğer gerçeği bilseydi bana adam demezdi: Kim ve Joanna’nın arkadaşlarıyla buluşup onun doğumgünüünü kutladığımız akşam o kadar çok insanın arasında başım dönmüştü; restoran menülerine baktığımda yemeklerin çoğunu bilmiyordum, nerede kaldı onları yemek istediğimi anlamak; neredeyse her dakika yanlış bir şey yaptım diye özür dileme isteğiyle dolup taşıyordum.

Joanna’nın sandığı kişi olmak istemiyorum diyemezdim. Tek istediğim, onu korumak ve güvende tutmaktı. Fakat şu anda bana bakarken benim ne istediğimin bir önemi olmadığını fark ettim; Joanna’nın ihtiyacı olan erkek ben değildim. Bana asla bel bağlayamazdı. Tanıyıp bildiğim incecik bir kesitten sıyrılıp hayata karışmaya çalışırken dünya aklımı başımdan alıyordu.

“Martin, aşkım,” dedi Joanna. “İyi misin?”

Başımı kaldırıncı yüreğim panikle küt küt attı. Gözlerim yaşlarla dolduğundan Joanna'nın yüzü titreşmeye başladı. Gözyaşlarım akıyordu, durdurmanın hiçbir yolu yoktu. Dükkânın ortasında otururken ağlamaya başladım ve Joanna bana sımsıkı sarıldı.

- 56 -

Fred ve Ginger

JOANNA'YLA YAŞADIĞIMIZ, ASLA UNUTMAYACAĞIM ÇOK AN vardı, onlardan biri de şuydu. Saat akşam 11 civarıydı ve Londra'da, Trafalgar Meydanı'ndaydık. Bütün gün meşhur yerleri gördük, tiyatroya gittik ve şimdi koskocaman meydanın ortasındaydık. Nelson tam tepemizde, sütunun üstünde durmuş, Londra'yı gözetliyordu. Dört devasa aslan başında nöbet tutuyordu, süs havuzu ışıklarla aydınlatılmıştı. Nihayet hava kararmıştı. İngiltere'de hava akşamın geç saatlerine kadar kararmıyordu ama artık gökyüzü siyahtı. Birazdan eve dönmemiz gerekecekti fakat önce bir şey yapmalıydık.

Kafam son iki haftanın resimleriyle doluydu, ayrılırken yanımda götürdüğüm anılar şunlardı: Yüzmeye gidince Joanna'yı ilk kez kucağıma alışıma ve suyun kuvveti sayesinde onu tutabilişim; York Minster'a girip Joanna'nın elini tutarken katedralin güzelliğinden dudaklarımın uçuklaması, taş ve ışık, huzur ve dinginlik; birlikte bir gül bahçe-

sinde oturuşumuz ve güneşte ısınarak öğle yemeğimizi yiyişimiz; Joanna karşıma otururken ve nihayet birlikte olduğumuz kafama dank ederken mis gibi kahve kokusunun burnuma çalınışı. Güvende saklayıp tutacağım bir sürü anı olmuştu: Karşımızdaki sinema ekranında karakterler bağırmaya devam etse de omzunda uyuyakalmak, Joanna acı viskiyi yutmaya çalışırken suratına gülmek ve birlikte Sherwood Ormanı'nda otururken bana gülümsemesi...

Şimdiyse susup birbirimize bakıyorduk. Buluşmadan önce yapmanın hayalini kurduğumuz birçok şey vardı ve bu da onlardan biriydi. Ayağımla betonda kendimi itip Joanna'nın elini tuttum. Yavaşça sandalyemle hareket edip Joanna'yı etrafımda döndürdüm. Yüzüne bakınca benim duyduğum müziği onun da duyabildiğini anladım. Mutlu bir melodiydi, ne çok hızlı, ne çok yavaş. Joanna etrafımda dönerken kahkahalar atıyordu, rüzgâr saçlarını havalandırdı. İçim neşe ve sevinçle doldu. Dans ediyorduk.

- 57 -

Ayrılma

EĞER JOANNA'YI BİR HAYAL ÜRÜNÜ ZANNETTİYSEM, işte gerçek olduğunu anladığım an buydu. Ağladığını görünce içim dağlandı. Bugün İngiltere'den ayrılıyordum ve Kanada'da tekrar buluşmamıza iki ay vardı. Suratına bakarken yılsonunu iple çekmemiz gerektiğini düşünüyordum, Noel tatili için Güney Afrika'ya gelecekti ve sonra birlikte İngiltere'ye dönüp yeni bir hayata başlayacaktık.

Böyle yapmaya karar vermiştik ancak nihai planı kesinleştirene kadar şimdilik kimseye bir şey demeyecektik. Gerçi Joanna'yı yanağından öperken tüm bunlar bana çok uzakta gibi geliyordu. Joanna oturduğu yerde doğrulup gözyaşlarını silerken gıkı çıkmıyordu.

“Ben sensiz ne yapacağım, hayatım?” diye sorarak eğilip beni öptü.

Ona baktım ve tüm söylemek istediklerimi anladığını anladım. Geri çekilip iç geçirerek ayağa kalktı.

“Bavulları arabaya koyayım,” dedi. “Birazdan yola çıkmamız lazım.”

Parmakları yavaşça elimin içinden kaydı, sanki bana mümkün olduğunca uzun süre bağlı kalmak istiyordu. Fakat Joanna odayı terk ederken ikimiz de kaçınılmaza teslim olmak zorunda olduğumuzun farkındaydık. Açık kapı ağzına doğru bakarken kalbim göğsüme oturmuş bir taştı ama Joanna beni bu kadar teselli ettikten sonra ben de onun karşısında güçlü durmalıydım.

Joanna’ya onun dünyasına uyum sağlayamayan bir erkek seçerek hiç akıllılık etmediğini söyleyerek korkularımı dile getirdiğimde, “Her şey hep böyle olmayacak, anlıyorum,” dedi bana. “Daha ilk ziyaretin ve böyle kafanın karışması normal. Sonsuza dek böyle sürmeyeceğini biliyorum çünkü buradaki hayata alışacaksın.

“Senin ne kadar güçlü, ne kadar becerikli bir erkek olduğunu biliyorum, Martin. Başardıklarından belli. Lütfen bu seyahat sonucunda kendinden şüphe etme.”

Joanna bana gülümserken hayatımda hiçbir zaman bir masada karşısına oturup onunla sohbet etmekten bıkmayacağımı anladım. Paylaştığımız en büyük keyiflerimizden biriydi ve çoğunlukla restorandan en son kalkan biz oluyorduk.

“Aferin sana, oğlum,” dedi yaşlı bir adam bir akşam, Joanna ve ben sohbet ederken masamızın yanından geçiyordu.

İkimiz de ne demek istediğinden emin olamayıp kafamızı kaldırarak baktık.

“Alfabeyi öğrendiğin için!” diye panomu işaret etti adam.

Fakat şimdi kafamı çevirip boş odayı görürken o akşamki kahkahalarımız çok geride kalmış gibiydi. Joanna’yı özle-

menin acısını şimdiden hissedebiliyordum. Bastırmaya çalıştım. Fakat acım yükselmeye devam ediyordu. Kendimi bırakmamalıydım. Onun karşısında güçlü olmalıydım. Fakat acı daha da yükseliyordu. Topu topu iki hafta içinde her şey değişmişti. Sabah ilk olarak ve gece son olarak Joanna'yı görmeye, gün içinde bana dokunuşunu hissetmeye alışmıştım. Şimdiyse eski hayatıma geri dönmek zorundaydım. Ama onu bulmayı bu kadar uzun zaman beklemişken nasıl dönebilirdim?

Göğsüm daraldı, sancı arttı. Nefes almak için zorla ağzımı açtım ve boğuk, yarım yamalak bir ses, acıyla inleme sesi duydum. Nereden geldi ki? Etrafıma baktım. Oda bomboştu. Sesi ben çıkarmıştım. Hayatımda çıkardığımı duyduğum ilk sestti. Yaralı bir hayvan iniltisiydi.

- 58 -

Yol Ayrımı

BU KONUŞMA, EVE DÖNDÜĞÜMDEN BERİ HAVADA ASILI kalmış, dalmaya hazırlanan bir kuş gibi bekliyordu.

“Ortadan kayboldun,” dedi babam karşıma oturup. “Bize nerede olduğunu, neler yaptığını anlatmalıydın. Senden haber alamayınca annen kafayı yedi.”

Babamın kendini bu konuşmaya verdiğini sanmıyordum ama Kim, İngiltere’den ayrılmadan önce beni bir kenara çektiğinden beri bu lafları bekliyordum.

“Annemle babam seni gerçekten çok merak etmiş,” dedi. “Ayrıca babam Babalar Günü’nde ona mesaj atmadığın için çok üzölmüş.”

Tamamen doğru muydu, emin değildim aslında. Annemle babam her yaptığımı, ne zaman ve nasıl yaptığımı bilmeye alışmışlardı ama bence ilk kez ailemle temasa geçmeyi unuttuğumda en çok sıkıntı çeken annemdi. Ancak kafamda gelecek düşüncesi o kadar büyüktü ki babam beni azarlarken şimdiye dikkatimi veremiyordum.

Joanna'yla bir kez daha sadece internet ve telefon bağlantısına sahiptik, birbirimizi tanıdığımız ilk altı ay nasıl dayanmışız, merak ediyordum. Şimdi ondan ayrı kalmak, buluşmadan önceki zamandan daha da zordu.

Fakat Kanada uçağına binene dek kalan her günün her saatini sayarak kendimi çıldırtmaktansa başka şeylerle meşgul olmaya çalışıyordum.

Şu anda en çok vaktimi alan şey, Joanna için yaptırdığım yüzük. Ucuza aldığı ve çok sevdiği yüzüğün aynıydı ve bir kuyumcudan gerçek altın kullanarak minik zümrütlerin etrafına dolanmış yapraklar yapmasını rica etmişim. Joanna'ya karım olur musun diye sorduğum gün verecektim.

“Martin?”

Babam bana bakıyordu.

“Dinliyor musun?”

Bazen bir şey söylemek zorunda olmadığıma seviniyordum.

“Eh, o zaman insanlara nasıl olduğunu haber verme sorumluluğunu taşıdığını kabul ediyorsun demektir?” diye sordu bana. “Biliyorum, yurtdışında daha mühim şeylerle meşguldün ama bir haber vermeliydin.”

Başımınla onayladım.

Babam biraz gevşeyip odadan çıkmak üzere ayağına kalktı. Şimdilik içi rahatlamıştı. Dünyası yeniden eski düzenine kavuşmuştu çünkü ben evdeydim. Odayı terk ederken ilk kez, Joanna'yla birlikte olmak için İngiltere'ye taşınacağımı söylediğim zaman annemle babamın bunu ne kadar zor kaldıracağını fark ettim. Sadece evden ayrılmayacaktım, dünyanın bir ucuna taşınacaktım çünkü. Ergenlik yaşındaki gençler özgürlüklerine kavuşmak için anne babalarıyla

sürekli kavga ediyor olabilirdi ama benim hayatımın gidişatını değiştirerek annemle babamın düzeninin de sonsuza dek değişeceğini bilmemem imkânsızdı.

İtirafklar

HAYALLERİN SÜREKLİ HAREKET HALİNDE OLDUĞUNU, kendiminkilere geri dönüp bakınca ne kadar değıştiklerini görene kadar hiç bilmezdim. Joanna'yla Kanada'da olduğumuz zaman anlamıştım bunu. Konferansta Diane Bryen'in hayaller atölyesine katılmıştık. İletişim merkezindeki ilk çalışmadan bu yana da defalarca dinlemiştim.

"Ne çizmemi istersin?" diye sordu Joanna bana, yan yana otururken.

Diane'le tanıştığımdan bu yana nelerin hayalini kurmaya cesaret ettiğimi hatırladım. Kendime bu soruyu ilk sorduğumda tek istediğim, daha çok iletişim kurmak ve dış dünyaya karışabilmekti. Bunu başarıp çalışmaya başladıktan sonra, daha bağımsız bir hayat yaşayıp bunu birisiyle paylaşmanın hayalini kurdum. Artık Joanna'yla tanışmıştım ve onun hayali, benimkiydi; düğün ve ikimize ait bir ev.

Bunlar artık neredeyse avucumuzun içindeydi çünkü döndüğümünden beri İngiltere'ye taşınmak için vize başvurusunda bulunuyordum. Annemler ve erkek kardeşim David sürecin devam ettiğini biliyordu fakat hiçbir ayrıntısını konuşmamıştık çünkü tüm taşlar yerine oturana kadar planlarımdan söz etmeye istekli değildim. Ancak bugünkü atölye çalışmasında otururken insanlara hayattan neler istediğimi anlatmaya çalışmaya başlamam gerektiğini fark ettim, onlara Joanna'yla evlenmeyi planladığımızı açıkladım.

Haber hemen yayıldı çünkü AAC ortamlarında, akademisyenler ve uzmanlar, benim gibi iletişim cihazı kullanan kişiler ve aileleri arasında tanınan biriydim. Her ne kadar bazı insanlar Güney Afrika'daki hayatımdan ve burada yaptığım işlerden ayrılmama içerleyecekse de işarkadaşlarım ve dostlarım umduğumdan daha pozitif tepki verdiler. Hepsi haberimizi kutladı, İngiltere'ye taşınacağım zamana kadarki haftaları sayıyordum.

Annemle babamdan ayrılmak tabii ki zor olacaktı ve Kojak'tan yakında ayrılmam gerektiğini düşünemiyordum bile, can dostum olmuştu. Joanna onu da İngiltere'ye getirme olasılığını araştırmıştı ama ikimiz de imkânsız olduğunu biliyorduk çünkü köpek altı ay karantinada kalmaya dayanamazdı. Annemle babam onu yanlarında tutmayı kabul edecekti, bundan emindim çünkü artık onlar da köpeği çok seviyordu, buna rağmen ona veda edeceğim an yüreğimi daraltıyordu.

Annemle babama planlarımızdan bahsetmeyi erteledikçe erteliyordum çünkü kesinleşmesini bekliyordum. Kesinleştiler. Birkaç hafta sonra Joanna, Noel tatilini geçirmek için Güney Afrika'ya gelecekti, sonrasında da

birlikte İngiltere'ye dönecektik. İşte bu yüzden artık kaçınılmaz konuşmayı daha fazla geciktiremezdim. Annemle babama Joanna buradayken ona evlenme teklif etmeyi düşündüğümü açıkladım.

Üçümüz çalışma odasında masalarımızda otururken, "Sizinle konuşmak istiyorum," dedim.

Dönüp bana baktıklarında bu odada oturup geçirdiğimiz o uzun saatleri düşündüm. Önce iletişim cihazlarını araştırıp denemiştik. Ardından çalışma odası içi aletlerle dolu karton kutularla dolup taşmıştı ve annemlerin sabırla bilgisayarına programları yükleyişini izlemiştim. Yakında söyleyecek bir sürü kelimem olacağını anlayıp hayretler içinde kalışımı, annemin aylar boyu benimle saatlerce, günlerce bilgisayar başında oturup iletişim kurmayı öğrenmeme yardım edişini ve ilk kez bir cümle kuracak kadar kelimeye tıklayışımı izledikleri gün annemle babamın sevinçten nasıl kendinden geçtiğini anımsadım.

Sağlık merkezinde çalışmam teklif edildiğinde, üniversitedeki sertifika programına kabul edildiğimde çok gurur duymuşlardı. Geniş dünyaya açılma yolculuğumda attığım her adımda yanımdaydılar: Konferanslarda ve toplantılarda bana eşlik ettiler; formlarımı doldurup seyahat etmeme yardımcı oldular; toplantılarda yanımda oturdular, birileriyle tanıştırıldığımda benimle durdular; moralim bozulduğunda beni teşvik edip dil döktüler, başarıyı kutladılar. Aynı zamanda ister evde, ister uzakta olalım, her tür gündelik ihtiyacıma baktılar. Orta yaşın verdiği gevşemeye kapılmak yerine kendilerini benimle ilgilenmeye adadılar. Şimdi niçin ayrıldığımı anlayışla karşılamalarını umuyordum.

İngiltere gezimden geri döndüğümde beri Joanna'ya dair ilk etapdaki kaygılarının dağıldığını gördüm. Artık ilişkimizin gerçek olduğunu anlıyorlardı ve hayatımda değer verdiğim birinin olmasından memnunlardı. Annem bana hayatı boyunca beni hiç bu kadar mutlu görmediğini söyledi. Joanna'yı soruyor, bazen internet üstünden onunla sohbet ediyor ve Noel'i bizimle geçirmesini iple çekiyorlardı. Şimdi onu daimi olarak ailemize katmaktan mutluluk duyacaklarını ve yeni bir hayat kurmak için niçin onların yanından ayrılmak zorunda olduğumu anlayacaklarını umut ediyordum.

"Konu nedir?" diye sordu annem, babam yanıma oturdu. "Bir şey mi oldu?"

Söyleyecek sözümü hazırlamıştım, düğmeye basıp mesajı ekrana getirişimi izlediler.

"Size bir şey söylemek istiyorum, umarım benim adıma sevinirsiniz," diye okudular.

İkisi de onlara ne demek istediğimi dinlerken ağzını açmadı.

"Bildiğiniz gibi, Joanna ve ben birbirimize aşığız. Bilmeniz gereken bir şey daha var.

"Aralık ayında buraya gelince ona evlenme teklif edeceğim. Noel'den sonra da birlikte İngiltere'ye dönmeyi planlıyoruz.

"Aylardır konuşuyoruz ve benim için doğru olan bu, biliyorum. Umarım benim adıma mutlu olursunuz."

Elimi cebime sokup Joanna'ya aldığım yüzüğü çıkardım. Annemle babam mücevhere bakakalıp hiçbir yorum yapmadı.

"Çok güzelmiş," dedi annem sonunda. "Ah, Martin! Çok güzel."

Annem kahkahalar atmaya başladı, babam da öyle. Rahat bir oh çektim.

“Tebrikler oğlum!” diyerek kolunu boynuma doladı babam. “Şahane bir haber bu.”

Bana doğru eğildi.

“Seninle gurur duyuyoruz,” dedi.

Annemle babam mutluydu. Beni serbest bırakma vaktinin geldiğini anlamışlardı.

,Yükseğe, Daha Yüksek ve Uzaklara

JOANNA'NIN GİYİNMESİNİ BEKLERKEN DIŞARIDA HAVA karanlıktı, birazdan güneş doğacaktı. Ona özel bir şey yapacağımızı söyledim ama ne olduğunu henüz bilmiyordu. Tek açıklamam; hafif, pamuklu giysiler giymesi gerektiği idi çünkü hava çok sıcak olacaktı. Aralık ayıydı ve bazen kavurucu sıcaklık yaşanıyordu. Joanna, Noel tatiline gelmişti ve ikimiz birlikte, iki geceliğine doğada bir kulübede kalıyorduk. Birbirimizi en son görüşümüzün üstünden dört ay geçmişti ve bir daha asla veda etmek zorunda olmadığımız için o da benim kadar minnettardı, biliyordum. Boxing Day'de -yani altı gün sonra ilk tanışmamızdan bu yana bir yıl geçmiş olacaktı- yeni yaşamımıza başlamak için birlikte İngiltere uçağına binecektik.

Joanna için yaptırdığım yüzük cebimdeydi, titreyen ellerimle ona evlenme teklif ederken düşürsem de pamuk bir iplikle belime bağlı olduğundan kaybolmazdı. Burada oturmuş, ona evlenme teklif etmek üzere olduğuma inana-

mıyordum. Mümkün müydü bu? Hayatım gerçekten de bu kadar değişmiş olabilir miydi, yoksa bu da hayalet çocuk olduğum zamanlar kendimi kaybedip haftalarca gömüldüğüm hayallerden biri miydi? Kendime çimdik atmaya cesaret edemezdim çünkü uyanabilirdim ve bunun olmasını asla istemiyordum.

Joanna üç gün önce gelmişti. Annemlerle tanıştıktan sonra, beni kendi annesiyle tanıştırmak için kadının yaşadığı çiftliğe götürdü. Birkaç aydır Joanna'nın annesiyle yazışıyordum ve bir gün kıızıyla evlenmek için ondan izin isteyeceğimi biliyordum. O gün ona son bir mektup verdim.

"Joanna'ya evlenme teklif etmek istiyorum," yazıyordu mektupta. "Ama önce sizin onayınızı almak isterim."

Annesi uzun bir süre hiç konuşmadıktan sonra bana gülümsedi. Sevgiyi -her ne kadar bazı insanların beğenmediği biçimde gelse de- gördüğü yerde tanıyan, geniş yürekli bir kadındı.

Joanna odaya girince kafamı kaldırıp gülümsedim.

"Hazırım," diyerek bana doğru yürüdü.

Loş ışıktaki, beyaz bir duvarın önündeydi. Kalbim hop etti. Çok güzeldi.

Dışarı, serin sabaha çıkıp kiraladığımız arabaya bindik. Joanna'ya hangi taraftan gideceğimizi söyledim ama çalıların arasına karışarak patikada ilerlerken nereye gidiyoruz diye sormadı. Ne planladığımı biliyor muydu, yoksa ona sık sık yaptığım sıradan sürprizlerden biri mi sanıyordu?

Tozlu patikadan savanlardaki açık alana doğru ilerlerken tam karşımızda yerde duran bir sıcak hava balonu gördüm. Joanna her zaman yeryüzünü havadan görmek

isterdi, onu bekleyen sürprizi fark edince kahkahalar atmaya başladı.

“Bunu yaptığına inanamıyorum!” deyip bana dönerek beni öptü.

Arabadan indik. Bizi bindirecek balon görevlisi, gri sabah ışığında bekliyordu, çok geçmeden ufukta ilk ışıklar belirirken balonun turuncu ateşi karanlığı aydınlatarak yanmaya başladı. Güneş doğuyordu, birazdan bulutların arasından izleyecektik. Joanna’yla balonun yerde durduğu noktadan yavaşça yükselişini izledik ve hazır olunca sepete bindik. Joanna’yla aynı seviyede durabilmek için yüksek bir sandalyeye oturdum ve benim arkamdan içeri girerken kenara tutundum.

Balonu uçuracak adam kalkışa hazır olduğumuzu belirterek gülümsedi ve sepet yavaşça yerden havalandı. Yukarı doğru süzülürken Joanna’nın yüzünü seyrediyordum. Altımızda gözden kaybolan çalılara bakarak gülüyordu. Daha da yükseldik ve ufka doğru döndüm. Artık hava aydınlanıyordu. Gökyüzü pembeydi, altımızdaki savanın donuk renkleri yavaş yavaş yeşil ve kahve parlamaya başladı. Sessizliği dinlerken dünya altımızda döndü. Burası o kadar dingindi ki tek duyabildiğimiz balonda yanan ateşin hışırtısı ve arada bir öten kuş cıvıltısıydı.

Güneş gökyüzünde yükselirken -gri bulutların arkasında bembeyaz parlarken, sonra pembelik turuncu ışınlarla karanlığı aydınlatırken- Joanna’yla sarmaş dolaş durduk. Önümüzde simsiyah duran ufuk güneşten yavaşça altın rengine dönüyordu ve dünya altımızdaydı: bir nehir, ağaçlar ve vadiye dökülen bir şelale; dörtmala koşan zebralar, yabani hayvanlar ve bir çukurdan su içen bir domuz, ağaç dallarından otlanan bir zürafa.

“Çok güzel,” dedi Joanna.

Artık vaktiydi. Elimi cebime sokup telefonumu çıkardım. Bir mesaj kaydetmiştim, Joanna’nın duymasını istediğim sözlerdi.

Joanna’ya iki küçük kulaklık verdim ve bana şaşırarak bakıp takınca düğmeye bastım.

“Hiçbir dilde sana olan duygularımı gerçekten ifade edebilecek kelime yok,” dedim ona. “Hayatıma girip anlam kattın. Gri dünyamı pasparlak renklere boyadın ve seni ezelden beri tanıyor gibiyim.

“Biz birlikteyken zaman adeta duruyor. Kalbime atması için değil, şarkı söyleyip sevinçle dans etmesi için bir sebep verdin.”

Joanna bana bakıp gülümsedi ve elini sıktım.

“Her geçen gün sana olan aşkım güçleniyor ve derinleşiyor, yoğunlaşıyor ve artıyor çünkü içinden de dışından da çok güzelsin,” dedim. “Hayat her zaman çiçek böcek değil, bazen tuz da yiyoruz. Tek bildiğim, ben sensiz olamam ve hayatımın bir saniyesini bile sensiz geçirmek istemiyorum.

“Sen benim ruh ikizimsin, en yakın dostum, arkadaşım, sevgilim, dayanağım ve kuvvetimsin, bu çılgın dünyada başımı koyabileceğim yumuşak yastığımsın.

“İşte bu yüzden seni tutmak istiyorum, sana değer vermek, sana bakmak, korumak ve her şeyimle seni sevmek istiyorum.

“O halde hayatımın geri kalanını benimle paylaşma şerefini, bu muazzam ayrıcalığı bana lütfeder ve karım olur musun?”

Elimi cebime sokup yüzüğü çıkardım. Yüzüğü ona doğru uzatırken Joanna’nın gözleri yaşardı; sabahın ilk

ışıklarında parlayan bir ipin ucunda sarkan bir altın yüzük. Joanna bana doğru eğildi.

“Evet, hayatım,” dedi. “Karın olmaktan gurur duyarım.”

Beni uzun uzun öpüp geri çekildi. Kollarımı ona sardım ve birlikte ufka baktık. Önümüzde uçsuz bucaksız uzanıyordu.

Vedalaşırken

KARTON KUTU ODANIN DİĞER TARAFINDA DURUYORDU AMA içinde ne olduğunu görmek istediğimden emin değildim. Kutunun içi, çocukken çok sevdiğimi söyledikleri legolarla doluydu. Fakat hayalet çocuğu yeniden hortlatmaya ve o büzüşmüş uzuvlarını, boş gözlerini karşımda görmeye gücüm var mıydı? Son günlerde onu o kadar çok görmüştüm ki onunla bir daha yüzleşebileceğimden emin değildim.

İngiltere'ye gitmeye hazırlandığım günlerde Joanna'yla eşyalarımı bavula koyuyorduk. Gündelik ıvır zıvırın yanı sıra, annemle babamın senelerdir sakladığı kutuları ayıklıyorduk.

Öğrendim ki başıma gelenlerin büyük bir kısmı geçmişimin moral çökerten anıları şeklinde tutulmuş: Eski röntgen filmleri ve doktor raporları, bir zamanlar ellerimin pençe gibi kıvrılmasını önleyen parmak kısıkaçlarıyla bir aradaydı; tekerlekli sandalyeme konan eski bir minder ve

bir zamanlar salyalarımı tutan önlükler. Benim için her bir obje başka bir anıyı yüzeye çıkarırken ilk kez tüm hikâyemi çarpıcı bir canlılıkla Joanna'nın gözleri önüne seriyordu. Beni sadece güçlendiğim zamanlarda tanımıştı ancak şimdi bir zamanlar nasıl olduğumu, annemle babamın boş umutlarının, bir zamanlar yeniden tutabileceğime inandıkları kocaman sapları olan kaşıklarla sonsuza dek battığını keşfediyordu.

Ara sıra gördüklerimle şoka uğruyordum çünkü bir şevkle hayata atılırken eskiden ne kadar hasta olduğumu unutmuştum. Joanna için ne kadar zor olduğunu sezsem de aynı zamanda şu dünyada bunu bir başkasıyla daha yapamayacağımı biliyordum. Başka birisi bunları görse utancımdan yerin dibine girer, böylesi kötü anıların gözlelerinin önüne çıkarılmasından çok rahatsız olurdu. Ancak Joanna buradayken hayalet çocuğun yeniden ortaya çıkışını izledikçe içimi dolduran tek his kederdi çünkü çocuk zavallıydı.

Dün annem bana garajda bir kutu yığını daha olduğunu söyledi ama annem de babam da getirmeye yanaşmadılar. Joanna'yla kutuları bulunca sebebini anladık. David ve Kim'inkiler bir ergenin hayatından kesitlerle doluyken -kasetler, çalışma dosyaları, eski posterler ve giysiler- benimki garajın bir köşesinde sararmış, tozlanmıştı ve içinde sadece çocuk oyuncakları duruyordu. Sanki küçük bir çocuk ölmüştü ve hayatı alelacele paketlenip kaldırılmıştı. Sonra aynen öyle olduğunu hatırladım.

"Şuna bak!" dedi Joanna, kutulardan bazılarını içeri sürükleyip açarak.

Elinde rengârenk bir pelüş oyuncak tutuyordu.

"Adı Popple'dı," dedi annem sessizce.

Kafamı çevirince kapının eşiğinde dikildiğini, içeri girmeye ve açtıklarımızın kalanını görmeye korkar gibi durduğunu gördüm.

“Martin’in en sevdiği oyuncaktı,” dedi.

Oyuncağa baktım ve fıstık yeşili saçlı, kırmızı kulaklı, mor burunlu ve mavi patili, turuncu bir köpeğin hayatımdaki en sevdiğim eşya olduğu zamanı anımsamaya çalıştım. Hatırlamayı o kadar çok istiyordum ki. Ben de diğer insanlar gibi anılara sahip olmaya hasrettim ve bir oyuncakçı çok sevip elinden bırakamayan bir çocuk olmanın nasıl bir duygu olduğunu bilmek isterdim. Fakat ne kadar çabalarsam çabalayayım, içimde bir parça bile anı bulamıyordum. Hiçbir şey yoktu, tutunabileceğim bir görüntü bile.

Fakat bazen hiç yaşandı mı diye merak ettiğim geçmişe dair bir bağlantı bulmak beni rahatlatmıştı, gerçi annemlerin gözünde tüm kaybettiklerini temsil ediyordu ama olsun. Joanna daha fazla kutu açarken annem yanımda durdu -GD’nin bana yaptığı bir tahta at, doğumumu haber veren bir telgraf ve okul kitaplarım- sıkıntılı halini hissettim. Joanna kutuların birinin dibinde tek bir çizgili defter sayfası bulunca annem hiç konuşmadı. Sekiz yaşındayken Noel Baba’ya yazıp yolladığım bir mektuptu, kelimeler sayfaya son derece muntazam konmaya çalışılmıştı. Yavaşça okudum, çok uzun zaman önce karaladığım bu sözcüklerde kendimi duymaya çalıştım.

Sevgili Noel Baba,

Geçen seneki hediyelerimiz için teşekkürler. Tam istediğim hediyelerdi. İşte bu Noel’de de istediğim bazı şeyler şunlar: Hız göstergesi, kaykay, Meccano

tren, uzaylı legosu, bisikletim için bir termos, güneş enerjisiyle çalışan pil, uzaktan kumandalı araba.

Noel Baba, babamdan Noel ağacının ışıklarını söndürmemesini rica edeceğim. Noel Baba, listeme Meccano'yu da yazdım. Eğer bana Meccano getirmeye karar verirsen elektronik olabilir mi acaba?

Sadık hediye alıcın,

Martin Pistorius

Not: Yapabilirsem içecek ve yiyecek bir şeyler koyacağım. Babamdan Noel ışıklarını açık bırakmasını isteyeceğim. Çoraplarımızı ağacın yanına koyacağız.

İkinci Not: Ayrıca bir walkie-talkie seti.

Mektuba bakınca hem üzüldüm, hem sevindim. Bir zamanlar böyle mutlu bir çocuk olduğumu hatırlayamadığım için üzüldüm, sevincimi gördüğüme sevindim. Sonra anneme bakıp bu sözleri dinlerken yüzünün kaskatı kesildiğini gördüm. Joanna notu dikkatlice kutuya koyup kapağını kapatırken kimse konuşmadı.

“Bugünlük burada bırakalım mı?” dedi.

Şimdi gene kutuların olduğu odaya dönmüştük, içinde legolarımın olduğu kutuya bakıyordum. Joanna kutuyu açınca içinden bir yığın parça çıktı: Bazıları minik, bazıları kocamandı, bazıları kırık, bazıları tozlanmıştı. O kadar çok parça vardı ki kutu ağzına kadar doluydu, bunun gibi en az iki kutu daha olduğunu biliyordum.

“Her zaman en sevdiğin oyuncaktı,” dedi annem. “Oynamayı çok severdin. Burada saatlerce oturup bir şeyler inşa ederdin. Lego dünyada en sevdiğin uğraştı. Çok zeki bir çocuktun.”

Sesi hüznün doluydu. Gözyaşları aktı akacaktı.

“David’e hiç vermemeliydim,” dedi annem. “Sürekli isteyip duruyordu ve en sonunda bir gün tamam dedim. Oyuncaklarına senin kadar iyi bakmazdı.”

Annem kutuya doğru bakarken orada bir zamanlar parlak renkli plastik blokları birleştirip gülümseyen, neşeli, mutlu, sağlıklı bir çocuk gördüğünü biliyordum.

“Sen bir daha istemezsin diye kardeşine vermiştim,” dedi annem sessizce. “Bana bir daha döneceğini hiç beklemiyordum.”

Annem yüzüme bakıp ümidini yitirmiş olduğunu itiraf ederken geçmişin yaralarının bir bakıma onun için hâlâ taze olduğunu anlamıştım. Lego seven o çocuk bana yabancı olsa da annemle babamın gözünde son derece gerçektir. Sevip kaybettikleri çocuklarıydı.

Geçmişı Bırakmak

JOANNA’NIN ANNESİNİN YAŞADIĞI ÇİFTLİKTE BİR YATAKTA oturuyordum. İngiltere’ye dönmemize birkaç gün kalmıştı. Joanna sonuncu legomu da yıkayıp bavula koymuştu. İngiltere’ye giderken yanımda götürecektim ama geçmişimin düzgünce ayıklanıp paketlenmiş olmasından hoşlanmıyordum. Aksine, annemlerin evinden ayrıldığımdan beri kalbime bir keder oturmuştu ve günler geçtikçe kederim ağırlaşıyordu.

Annemin legolarıma bakarkenki surat ifadesi aklımdan çıkmıyordu. Çok üzgün, çok yaralıydı, babamın da duygularını çok iyi gizlemesine rağmen en az onun kadar acı çektiğinden emindim. Onları, kendimi ve o kutularda bulduğum o mutlu çocuğu düşünmeden edemiyordum. Kutuları açana ve elektronik aletleri, Meccano oyuncakları, Noel Baba’ya kibarca mektup yazıp anne babasına hayran olan çocuğu bulana kadar nasıl biri olduğunu hiçbir zaman tam anlayamamıştım. Şimdiyse onu aklımdan çıkaramıyordum.

Gözyaşlarım önce yavaşça birikti, yanaklarımdan süzüldü ve Joanna bana döndü.

“Martin?” diye heyecanlandı.

Yerden kalkıp bana sarıldı. Nefes alışlarım ağır iniltilere dönüştü ve omuzlarım sarsıldı. Annemle babamın, kardeşlerimin ve benim neler kaybettiğimizi düşündüm. Sebep olduğum acıları düşününce vicdan azabı çektim, keşke hepsini geri alabilseydim. Keşke aileme hak ettikleri o basit, mutlu hayatı verebilseydim. Sonra annemle babamın beni kurtarmak için neden bu kadar beklediklerini merak edip allak bullak oldum. Onlara geri döndüğümü neden görmemiş, beni kötülüklerden neden koruyamamışlardı? Son olarak da yavaş yavaş hastalanan çocuklarına verdikleri sevgiye, o günden beri bana kendilerini adanışlarına ve az önce yeni tanıştığım, ne kadar istesem de hiçbir zaman tam olarak tanımayacağım o küçük oğlana ağladım. Ondan bana kalan tek şey, kâğıt parçaları ve eski oyuncaklardı. Bana hiçbir zaman gerçek gelmeyeceğini biliyordum. Bir hayal ürünü, hiç tanımayacağım birinin solmuş fotoğraflarında kalmış bir anı olacaktı.

Gözyaşlarım sel gibi coşarken Joanna bana daha sıkı sarıldı. Ağladıkça ağladım, birçok insanın neler kaybettiğine hayıflanmadan duramıyordum. Fakat Joanna bana sarılırken bir daha asla beni böyle teselli etmek zorunda kalmayacağını da biliyordum. Şimdi yas tutuyordum. Yakında umarım, son kez hepsine veda edecektim.

- 63 -

Yeni Bir Hayat

İNGİLTERE'DEKİ DAİREMİZ O KADAR KÜÇÜKTÜ Kİ ELEKT-rikli sandalyem içine sığamadı, elle ittiğim sandalyemde sadece koridorda rahatlıkla hareket edebiliyordum ve su ısıtıcıyla ekmek kızartma makinesinde ustalaşmak uğruna iki kere bir yerlerimi yaktım. Mutfak kurulama bezle-rinden birini yakmış, ahşap cilasıyla tezgâhı temizlemeye kalkmıştım. Fakat iş görebildiğim iki metrelik uzun alan benim için Hollywood Bulvarı'ydı, camdan gördüğüm bahçe Alhambra'ydı ve yemek pişirmeye çalıştığım mutfak en kaliteli Paris restoranıydı. Gündelik hayatta bu kadar çok badire varken onlarla en çok iş hayatı ya da derslerimde karşılaşacağımı sanarak çok yanılmıştım.

İngiltere'ye geldiğimiz aylardan bu yana güçlendim, dairemizde, ayaklarımla tahtadan destek alıp iterek sandalyemin ulaşabildiği küçük alanda rahatlıkla hareket edebiliyordum. Kollarım henüz tekerlekli sandalyemi yönetecek kadar güçlü değildi ama artık bütün gün dik

oturabiliyordum. Sol elim hâlâ başına buyruktu ama sağ elim günden güne güçleniyordu. İkisini birden kullanmaya çalışmıyordum bile. Onun yerine, her şeyi sağ elimle yapmaya çalışıyordum, vücudum yeni yollara itilmekten hoşlanıyor gibiydi çünkü başarısızlıklarım kadar başarılarım da mevcuttu: Şişe açmada çok iyi değildim ama kahveyi fincanlara koyabiliyordum; ayakkabılarımı hâlâ bağlayamıyordum ama tahta zeminde elektrikli süpürgeyi itebiliyordum.

Ancak gündelik hayatın birçok yanı bana uzaktı. Joanna'nın perde asışını izlerken ya da tepemde bir yerlerdeki raflarda duran şeylere bakarken kendimi işe yaramaz hissediyordum. Bir akşam yemek yapmaya karar verdikten sonra, bir süpürgeyle üst rafta duran bir paket unu indirmeye çalıştım ve üstüme devrilişine seyirci oldum çünkü durdurmak için hiçbir şey yapamayacağımı biliyordum. Joanna o gece eve gelince beni -ve dairenin geri kalan her yerini- una bulanmış vaziyette buldu.

En büyük hatamı, bahçeyle ilgilenmeye çalışınca yaptım. Joanna o kadar uzun zaman bahçeli bir daire aramıştı ki bahçeyi bakımlı tutmak için deliriyordum. Dolayısıyla hindiba çiçekleri çitlerin arasında pasparlak sarı kafalarını çıkarmaya başladığında bir şey yapılmalı diye düşündüm. Fakat hindibaları -ve yeşilliğin diğer her tarafını- böcek ilacıyla dikkatlice suladıktan sonra, ertesi sabah uyandığımızda bütün çimenlerin sarardığını gördük. Yaptığım hatayı fark ettiğimizde elimizden can çekişmelerini izlemekten başka bir şey gelmedi.

Joanna'yla her yere yeni tohumlar ektik ve şimdi İngiltere'ye her daim düşen yağmurun yeni çimen çıkarmasını umuyoruz.

Serbest internet sitesi tasarımcısı olarak çalışıyor fakat vaktimin geri kalanını ev işlerini çekip çevirmekle geçiyordum. Joanna hatalarımdan dolayı beni o kadar az azarlıyordu ki ne kadar beceriksiz olduğumu fark etmediğini düşünüyordum.

“Ne yapsak?” diye inledi, arabamızın lastiklerinin birinden bir çivi çıktığını görünce.

Hiçbir fikrim yoktu.

“Çıkarsam mı?” diye sordu Joanna bana.

Sırf bir erkek olduğum için, içimde uzun bir bilgi listesi olduğunu varsaydığını iyice anlamaya başlamıştım. Ancak verecek bir tavsiyem olmadığını fark edince Joanna çömelip çiviye yerinden çıkardı. Lastikten hava tıs diye boşalırken ve dümdüz oluşunu izlerken birbirimize bakıp kahkahalarla güldük.

“Böylece bir dahaki sefere ne yapmamız gerektiğini öğrendik,” dedi Joanna.

Sabrının taşıdığı anlar da oluyordu. Kısa süre önce haftasonu bir sabah dışarı çıkmaya hazırlanırken bana döndü.

“Önce süpermarkete mi, yoksa eczaneye mi gitsek?” diye sordu.

Bilmiyordum. Hâlâ günlerimi planlamak bana çok zor geliyordu ve Joanna’nın çizdiği programa uymaya seve seve razıydım.

“Fark etmez,” diye yazdım.

Fakat sandalyesinden kalkıp her zamanki gibi benimle çene çalmak yerine kılını kıpırdatmadı.

“Ne oldu?” yazdım, alfabe panom yerine bana verdiği küçük taşınabilir klavyeyle.

“Hiç,” dedi.

Ama hâlâ kıpırdamıyordu.

“Emin misin?”

“Hı hı.”

Sessizce karşılıklı oturduk.

“Sadece bekliyorum,” dedi Joanna sonunda.

“Neyi?”

“Senin bu sabah ne yapacağımıza karar vermeni. Ben yoruludum ve senin karar vermeni istiyorum.

“Yapabileceğini biliyorum çünkü seni çalışırken gördüm. Kanada’daki konferansta ilgi odağıydın, o dünyada kontrol tamamen sende. İnsanları yönlendiriyor, onları rahatlatıyorsun, tavsiyeler verip rehberlik ediyorsun.

“O yüzden artık aynısını evde de yapmanı istiyorum. Alışkın değilsin, tamam ama ben de her şeyin kararını vermekten yoruludum, hayatım. O yüzden bugün ne yapmamızı istediğine karar verene kadar burada böyle oturacağım.”

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Fakat Joanna’ya bakınca gerekirse akşama kadar bekleyeceğini anladım.

“Önce süpermarkete mi gitsek?” dedim sonunda.

Tek kelime etmeden ayağa kalktı ve çıktık. Yavaş yavaş ne yapacağımızı ya da yiyeceğimizi, aç mıyım, susuz muyum, seçmeyi öğreniyordum. Fakat haziran ayındaki düğünümüz söz konusu olduğunda karar vermekten kaçış yoktu, topu topu iki ay kalmıştı.

Joanna çalışmakla meşgul olduğundan organizasyonun büyük kısmını ben hallediyordum. O kadar uzun zamandır bu günün hayalini kuruyordu ki davette kullanmak için yüzden fazla altın rengi tabak toplamıştı. Ancak bir sürü insanın çok uzaktan gelmek zorunda kalacağını fark edince çok daha başka bir şey yapmaya karar verdik ve kilisede sekiz kişilik bir seremoni düzenledik; annemle babam, David ve

Kim, Joanna'nın annesi ve İngiltere'de yaşayan üç arkadaşı. Düğünümüz çok küçük olacaksa da yiyecek, çiçek, giysiler, ulaşım, mekân ve menüler ayarlanmalıydı. O kadar çok detay vardı ki Joanna'yla ne istediğimize karar vermeden önce okuduğumuz bilgileri bir dosyada topladım.

Emin olduğum tek nokta, Joanna'ya Güney Afrika'dan ayrılmadan önce yaptırdığım yüzüktü. Geniş bir sarı altın alyanstı, pırlantalıydı ve ortada yan yana yapışık duran iki midye kabuğu deseni vardı. Aşkımızı sembolize ediyorlardı çünkü bir sahilde birleşmiş iki midyeyi hiçbir şey bir daha ayıramazdı; denizin kudreti bile.

- 64 -

Bekleyiş

KİLİSE SESSİZ VE SERİN. ÖNÜMDE UZAYAN UZUN KORİDORUN sonunda annem, erkek ve kız kardeşim bir bankta; arkadaşlarımız başka bankta oturuyor. Kilisenin kapısının hemen önünde bekliyor, ilerideki altarın arkasındaki devasa vitraylı cama bakıyorum. Renklerinin parlamaya başladığına seviyorum. Bu sabah biraz yağmur yağdıysa da hiçbir şeyin günümüzü bozmasını istemiyorum. Ama şimdi kapıdan dışarı bakmak için başımı çevirince güneş ışığının parladığını görüyorum. Sadece İngiltere’de rastlanan, görkemli bir haziran günü, çitlerdeki çalılar çiçek açmış, güller pıtır pıtır açılmış ve koyu mavi gökyüzü alabildiğine açık.

Joanna’yı düşünüyorum. Bu sabah, nikâhtan sonra kutlama yapmaya gideceğimiz kırsaldaki eve gitmek üzere yola çıktığından beri onu görmedim. George dönemi izleri taşıyan, ön bahçesi yemyeşil ve lavantalarla dolu, arıların uçuştığı -kartpostalıdan fırlamış güzellikte- bir malikâne. Bugünü hiçbirimiz unutmayacağız. Koridora doğru

bakınca annem bana gülümsüyor. Güney Afrika'dan geldiğinden beri mutluluktan yüzünde güller açıyor. Kardeşlerim sessizce yanında oturuyorlar. Onları burada görmek ne harika. Babam benim yanımda duruyor çünkü sağdıcım olacak.

"Birazdan burada olur," diyor bana bakıp gülerek. "Sakın telaşlanma."

Telaşlanmam. İçimdeki tek his, Joanna'yı görmek için sabırsızlanan mutluluk. Onunla evlenmeye öylesine can atıyorum ki iki saat erken geldim. Beklerken babamın yanımda olmasına sevindim. Giyinmeme yardım ederken -beyaz gömleğimin düğmelerini iliklerken ve kırmızı kravatımı takarken, antrasit rengi incecik çizgili takım elbisemi giydirip siyah ayakkabılarımın bağcıklarını bağlarken- çoğu gün, en büyük ihtiyacımın o sessiz ve değişmez varlığı olduğunu fark ettim. Bana öylesine tanıdık bir güven duygusu veriyor ki; sonuçta sahip olduğum ilk anılardan biri.

Babamdan sessiz bir tatmin yayılırken acaba şu anda kendi nikâh gününü mü düşünüyor diye merak ettim. Annemle babamın evlilik hayatlarına kolay demeye bin şahit ister, ikisinin de bugünü gördüklerine inanamadıklarını düşünüyorum. Bana sonunda gerçek olan bir masalı düşünmeye cesaret edemeyen çocukları hatırlatıyorlar. Joanna ve ben onlara buradaki hayatımızı, evimizi gösterirken gözleri daha bir parlak, gülüşleri daha bir genişti. Bizimle her şeyi kutladılar.

Saat 1.25. Joanna şu anda onu kiliseye getiren atlı arabadadır. Tam bir masal prensesine benzeyecek, bense onun hiç klasik olmayan prensiyim. Onu düşünüyorum. Mutlu mu? Gergin mi? Onu görmeme birkaç dakika kaldı.

Dizimde duran konuşma kutusuna bakıyorum. Birkaç yıldır kullandığım, eski bir cihaz, annemle babamın bir zamanlar bana neredeyse aldıkları siyah kutunun daha gelişmiş versiyonu. Çok sık kullanmıyorum ama bugün yanımda çünkü yasal olması için nikâh yeminimi etmek zorundayım. Öğrendiğim üzere, bir insan sözlerini geçerli ve bağlayıcı kılmak için dışından söylemek zorundaymış, ayrıca ‘Evet, ediyorum’ tuşuna başkası tarafından yönlendirilmeden bastığımdan emin olmak için bir şahidin başımda durup izlemesi şartmış.

Şimdi birazdan söyleyeceğim sözleri aklımdan geçiriyorum. Her biri, iletişim cihazıma yüklerken teker teker hafızama kazındı.

*İyi günde, kötü günde,
Zenginlikte, yoksullukta,
Hastalıkta ve sağlıkta,
Ölüm bizi ayırıncaya dek.*

Daha anlamlı sözler olamaz. Her hece, her satır, beraberrinde içtiğim antla birlikte içime kazınacak. İlk değerlendirmemin üstünden sekiz yıl geçmesine bir ay kala, Joanna’yla hayatımı birleştirmek üzere olduğum gerçek mi?

Ayin sırasında bize okutulan, İncil’in şu bölümünün gerçek manasını kavramamı sağlayan Joanna’ydı: “Üç şey sağlam kalır: inanç, umut ve sevgi. Bunların en büyüğü de sevgidir.” Hayatım üçünü de içeriyordu ve sahiden de en büyüğünün -tüm biçimleriyle- sevgi olduğunu biliyordum. Sevgiyi küçük bir oğlanken ve bir erkek olarak tattım; bir evlat, kardeş, torun ve arkadaş olarak yaşadım; başkaları arasında gördüm ve en karanlık günlerimizde bizi

hayata bağladığını anladım. Şimdiyse uçabileceğimi bile sanmazken beni güneşe iyice yaklaştırıyordu.

Bazı ayak sesleri duyuyorum.

“İşte burada!” diye bağılıyor birisi. “Kapıları kapatın!”

Org çalmaya başlarken babam bana doğru eğiliyor.

“Hazır mısın, oğlum?” diye soruyor.

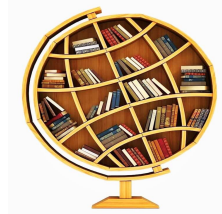
Başımınla onaylıyorum ve beni koridordan itmeye koyulmasıyla beynimden anılar geçiyor. Neler gördüm. Nerelere geldim. Mihrabın önünde durunca heyecanlı bir uğultu çıkıyor ve başımı çevirip Joanna’yı görüyorum. Üstünde uzun beyaz, taşlı bir elbise var ve duvağı yüzünü kapatıyor. Elinde bir demet kırmızı gül, gülümsüyor. Kalbim duruyor.

Bugün arkama bakmayacağım. Bugün geçmişi unutma günü.

Tek düşünebildiğim gelecek.

O burada.

Bana doğru yürüyor.

Teşekkür

BUGÜN OLDUĞUM KİŞİ OLMAMA YARDIM ETMEDE HİÇ DE ufak bir rol oynamayan aileme teşekkür etmek istiyorum. Annem, babam, Kim ve David bana çok ders verdi: Sadece gülmek değil, ailenin önemi ve iyi ve kötü günlerde birbirine arka çıkmak. Hepinizi canı gönülden seviyorum.

Pookie ve Kojak'a koşulsuz sevgileri için teşekkürler, köpeklerin gerçekten de insanın en yakın dostu olduklarını bana kanıtladılar.

Ayrıca Virna van der Walt'a, Erica Mbangamoh, Karin Faurie, Dr Kitty Uys, Profesör Juan Bornman, Maureen Casey, Kerstin Tonsing, Dr Michel Harty, Simon Sikhosana, Dr. Shakila Dada, Jeanette Loots, Corneli Strydom, Alecia Samuels, Profesör Diane Nelson Bryen, Elaine Olivier, Sue Swenson, Corné Kruger, Jackie Barker, Riette Pretorius, Ronell Alberts, Tricia Horne ve Sandra Hartley'ye tüm destekleri ve bana dostluğun değeriyle ilgili öğrettikleri dersler için çok teşekkür ederim.

Adını anmak istediğim daha birçokları var. Hayatımda bir fark yaratan ve yolculuğumda bana yardım eden arkadaşlarıma, işarkadaşlarıma ve hiç tanımadığım insanlara teşekkür borçlu olduğumu söylemem yeterlidir.

Geliştirici Alternatif İletişim Merkezi'ndeki tüm arkadaşlarım ve çalışma arkadaşlarım, yardımınız, desteğiniz ve birlikte geçirdiğimiz seneler için çok teşekkürler. Aynı zamanda Tanrı'ya teşekkür ediyorum, O olmasaydı burada olamazdım, elimdeki nimetlere ve almaya devam ettiğim her şeye şükür.

Ayrıca her zaman bilgisayar sorunlarımı çözmede yardımcı olmaya hazır Cilliers du Preez, Güney Afrika Microsoft'tan Albie Bester'a, ne zaman yardıma ihtiyacım olsa koşan Sensory Software'den Paul ve Barney Hawes'a teşekkürler.

Son olarak her zaman bana bir e-posta uzaklıkta olan Ivan Mulcahy'ye, hikâyeme inanan Simon & Schuster'dan Kerri Sharp'a ve en son ama çok önemli olarak Megan Lloyd Davies'e saatler süren zahmetli çalışmaları ve bu kitabı yazma süreci için teşekkürler.

Martin ve geliştirici alternatif iletişim (AAC) hakkında daha fazla bilgi almak için www.martinpistorius.com sitesini ziyaret edebilirsiniz.

*Düzenleme
Ny.ozlem*

Değerli Okuyucumuz,

Pena Yayınları'nı seçtiğiniz için teşekkür ederiz. Okuduğunuz bu kitabın beklentinizi karşıladığını umarız. Pena'da, bir kitap kapanır, yeni bir iletişim başlar.

Bize www.penayayinlari.com ve www.facebook.com/penayayinlari sayfalarımızdan ulaşarak bu iletişimi daha da zenginleştirebilirsiniz:

- Kendiniz ve arkadaşlarınız için kitap önerilerine göz gezdirebilir,
- Kitap videolarını izleyebilir,
- Kitaplarımızın ilk bölümlerini okuyabilir ve kendiniz için en uygun olanı seçebilir,
- En sevdiğiniz yazarların imzalı kitaplarına ulaşabilir,
- Yarışmalarımıza katılabilir ve hediyeler kazanabilir,
- Yazarlarla iletişime geçebilir,
- Görüşlerinizi paylaşabilirsiniz.

Aşağıdaki bilgilerinizi okuyucu@penayayinlari.com adresine gönderdiğiniz takdirde bu fırsatlardan her zaman yararlanabilirsiniz.

Ad:

Soyad:

E-posta:

Doğum tarihi:

Cinsiyet:

Adres (Kataloğumuzun adresinize gelmesini istiyorsanız):

* Yeni! İletişim bilgilerinizi doldurduktan sonra bu sayfanın fotoğrafını çekip yukarıdaki e-posta adresimize gönderin, bu fırsatları kaçırmayın.

Sevgilerimizle,
PENA YAYINLARI

Beğeneceğinizi düşündüğümüz diğer kitap...

İMARET

YANNIS KALPOUZOS

1854 Arta. İki çocuk; biri Yunan, biri Türk.

Aynı gece doğup kaderleri doğumlarıyla birbirine bağlanırken Arta'da saat kulesinin altında üç millet, üç kültür toplanır: Yunanlar, Türkler ve Yahudiler. İmarette herkesin bir yeri vardır: İki dost, gizemli bir cinayet, küçük Yunanistan, Osmanlı İmparatorluğu, çatışmalar, birliktelikler, Ramazan, hamam, Karagöz, acı tatlı hayat...

Ve 1881 yılından sonra şehir terk edilirken dostları Türkleri arayan Yunanlar.

“Bu kitabı çoğumuzun,
hayatı ne kadar hafife
aldığını görmeden okumak
imkânsız.”

- *John-Paul Flintoff, yazar*

“Martin eğer istersek
hayatın zorluklarıyla
baş edebileceğimizi
hatırlatıyor. Daha da
önemlisi, Tanrı’nın bize baş
edebileceğimizden daha
fazlasını vermediğini ve
tam tersine karşılaştığımız
zorluk ne olursa olsun
bununla yüzleşme fırsatını
tanıdığını gösteriyor.

Pistorius’un hayatını
okuduktan sonra kendinizi
daha iyi hissedeceksiniz.”

- *Michael Hingson, yazar*

“Derinden etkileyen, zaman
zaman şaşırtan bir kitap...”

- *The Sunday Times*